

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

SINTEZA
RAPORTULUI PUBLIC
PE ANUL 2013

DECEMBRIE 2014

NOTĂ

Sinteza Raportului public pe anul 2013 a fost analizată și aprobată de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2014

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 1842 - 9480

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **SINTEZA RAPORTULUI PUBLIC** **PE ANUL 2013**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

**Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și Cosmin Vasile NICULA (vicepreședinți),
Marta Aurora PELEA, Dan FÎRȚESCU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Verginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Attila DEZSI,
Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și Ioan ANTON (vicepreședinți).**

Cuprins

Introducere	Prezentare generală	7
Capitolul 1	Auditul financiar	14
Capitolul 2	Auditul performanței	54
Capitolul 3	Control	86
Capitolul 4	Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	101
Capitolul 5	Evaluarea sistemului de control intern/managerial	107
Capitolul 6	Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit	109

Prezentare generală

Înființată în 1864, Curtea de Conturi, de-a lungul celor 150 de ani de funcționare a avut mai multe forme de organizare, misiunea ei rămânând însă aceeași, respectiv de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a gestionării corecte a fondurilor publice.

Curtea de Conturi este Instituția Supremă de Audit a României, fiind reînființată în anul 1992, în baza Constituției, cu scopul de a exercita controlul asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Cadrul juridic pentru desfășurarea activităților specifice este stabilit prin Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Funcția de control a Curții de Conturi se realizează prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate.

Prin activitățile specifice organizate și desfășurate, Curtea de Conturi a verificat modul de constituire și utilizare a resurselor financiare ale statului și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale.

Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art. 56 alin. (5): „Contul general anual de execuție a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat și celelalte conturi anuale de execuție se aprobă prin lege după verificarea acestora de către Curtea de Conturi.”, iar Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede următoarele: la art. 4 alin. (1) „Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului un raport asupra conturilor de gestiune ale bugetului general consolidat din exercițiul bugetar expirat” și la art. 39 „Raportul public anual cuprinde: observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său; concluziile degajate din controalele dispuse de Camera Deputaților sau de Senat sau efectuate la regii autonome, societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat și la celelalte persoane juridice supuse controlului Curții; încălcările de lege constatate și măsurile de tragere la răspundere luate; alte aspecte pe care Curtea le consideră necesare.”

Conform legii, Curtea de Conturi elaborează Raportul public anual pe care îl înaintează Parlamentului și rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale care sunt înaintate de către camerele de conturi județene autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.

Raportul public pe anul 2013 cuprinde: observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție pe anul 2013 a bugetelor supuse controlului în anul 2014; concluziile degajate din controalele la regiile autonome, societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat; încălcările de lege constatate și măsurile de tragere la răspundere luate.

În anul 2014, Curtea de Conturi a decis în mod autonom asupra programului său de activitate, controalele s-au inițiat din oficiu și nu s-au înregistrat cazuri de depășire a competențelor stabilite de lege pentru ca Parlamentul să intervină în oprirea lor. Camera Deputaților și Senatul nu au cerut Curții de Conturi efectuarea unor controale cu privire la modul de gestionare a resurselor publice. În anul 2014, Curtea de Conturi a înaintat Parlamentului 9 sinteze ale rapoartelor auditurilor performanței efectuate în domeniile privind: programele de sănătate publică; fondurile externe nerambursabile; penitenciarele; îmbunătățirile funciare; datoria publică externă; fondul forestier; reglementarea serviciilor comunitare de utilitate publică; prevenirea catastrofelor naturale (inundații și cutremure).

Prin auditurile publice externe și controalele tematice organizate și desfășurate, conform legii, în anul 2014, Curtea de Conturi a urmărit dacă:

- situațiile financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013 au fost reale și conforme cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în acest an și au fost respectate principiile legalității și regularității, obiective specifice auditului financiar;
- s-a asigurat o bună gestiune financiară prin respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate specifice auditului performanței;
- operațiunile au fost conforme, sub toate aspectele semnificative, cu cadrul juridic și reglementările care le-au fost aplicabile în perioadele supuse controalelor tematice.

Certificarea contului verificat nu constituie temei pentru exonerarea de răspundere juridică, iar pentru motive întemeiate, în termen de un an de la data la care s-a certificat contul verificat, procedura examinării contului poate fi redeschisă. În anul 2014, Curtea de Conturi nu a fost sesizată cu astfel de cazuri.

Activitățile de audit public extern și control

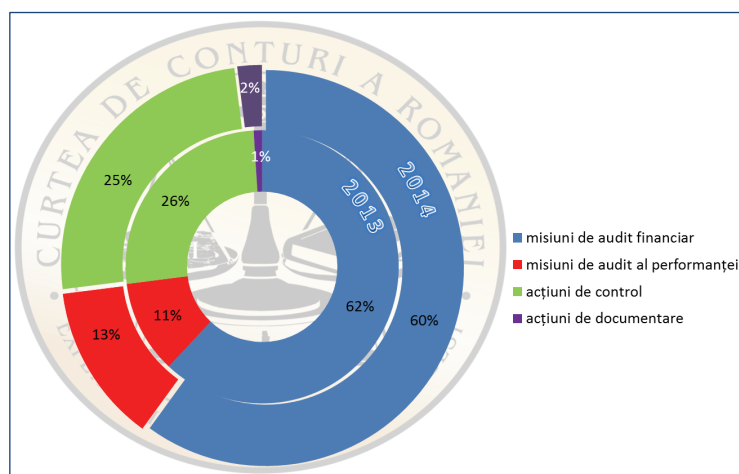
Potrivit Programului de activitate a Curții de Conturi pe anul 2014 departamentele și camerele de conturi au efectuat 2.723 de acțiuni de control/audit, din care: 1.647 misiuni de audit financiar (60% din total), 346 de misiuni de audit al performanței (13%), 681 acțiuni de control (25%) și 49 acțiuni de documentare (2%). Cele 49 de acțiuni de documentare au fost efectuate în vederea elaborării programului de activitate pentru anul 2015, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Tabelul nr. 1. Acțiuni de verificare efectuate în anul 2014 (nr. și %)

Explicații	Număr acțiuni		% din total		Creștere 2014 față de 2013
	2013	2014	2013	2014	
Acțiuni de verificare, din care:	2.641	2.723	100,0	100,0	3,1%
<i>misiuni de audit financiar</i>	1.638	1.647	62,0	60,0	0,5%
<i>misiuni de audit al performanței</i>	287	346	11,0	13,0	20,6%
<i>acțiuni de control</i>	676	681	26,0	25,0	0,7%
<i>acțiuni de documentare</i>	40	49	1,0	2,0	22,5%

Acțiunile de verificare organizate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul 2014 au crescut cu 82 de acțiuni (3,4%) comparativ cu cele din anul 2013, creștere semnificativă înregistrând-o misiunile de audit al performanței ca urmare a acordării unei atenții mai mari modului în care sunt utilizate fondurile publice și patrimoniul public și privat al statului din punct de vedere al principiilor economicității, eficienței și eficacității.

Graficul nr. 1 Acțiunile de verificare efectuate în anii 2013 și 2014 (%)

În anul 2014, Curtea de Conturi și-a exercitat funcția de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în exercițiul bugetar al anului 2013, la 2.501 entități, la unele dintre acestea fiind efectuate mai multe tipuri de verificare.

Tabelul nr. 2 Categoriile de entități verificate în anii 2013 și 2014 (nr. și %)

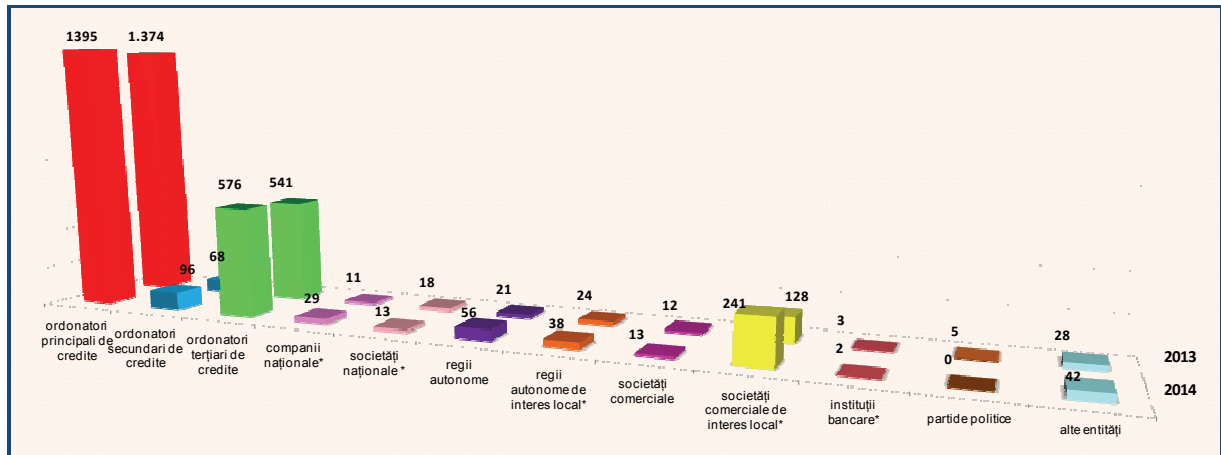
Categoriile de entități	Număr entități		% din total		Creștere 2014 față de 2013
	anul		anul		
	2013	2014	2013	2014	
Total entități verificate, din care:	2.233	2.501	100,0	100,0	12,0%
<i>ordonatori principali de credite bugetare</i>	1.374	1.395	61,5	55,8	1,5%
<i>ordonatori secundari de credite bugetare</i>	68	96	3,1	3,8	41,2%
<i>ordonatori terțiari de credite bugetare</i>	541	576	24,2	23,0	6,5%
<i>alte entități</i>	250	434	11,2	17,4	73,6%

Notă: În categoria alte entități se regănesc: companiile naționale, societățile naționale, regiile autonome de interes național și local, societățile comerciale de interes național și local, instituțiile bancare, inclusiv sucursalele și filialele acestora, după caz și partidele politice.

Creșterea numărului entităților verificate în anul 2014 față de cel din anul 2013 se regăsește, în principal, la categoria „alte entități”. Această creștere s-a datorat, în principal, necesității verificării unui număr mai mare din societățile subordonate unităților administrativ-teritoriale, observându-se gradul de creștere al cazurilor de faliment care se întâmplă la nivelul societăților din această categorie. De asemenea, o importanță crescută s-a acordat și regiilor subordonate unităților administrativ-teritoriale care au în administrare patrimoniul acestora.

Graficul nr. 2 Entitățile verificate în anii 2013 și 2014 (nr.)

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.395 de ordonatori principali de credite, 96 ordonatori secundari de credite, 576 ordonatori terțari de credite, 254 de societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 29 de companii naționale, 13 societăți naționale, 94 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 2 instituții bancare, precum și 42 de alte entități (asociații, fundații etc.).

Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la finalizarea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Ca urmare a misiunilor de audit financiar efectuate în anul 2014 asupra conturilor de execuție bugetară anuală pe anul 2013, din totalul opiniilor de audit exprimate, 53 sunt opinii fără rezerve, 136 sunt opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, situații în care conturile anuale de execuție pentru exercițiul bugetar pe anul 2013 nu conțin denaturări semnificative și 1.362 de opinii adverse, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător poziția financiară la data de 31 decembrie 2013 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

Impactul financiar al verificărilor efectuate

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează înființarea, organizarea, funcționarea și atribuțiile entității verificate, reprezentanții Curții de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entității verificate și sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare.

Impactul financiar al neregulilor constatate, ca urmare a verificărilor efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014, comparativ cu cel înregistrat în anul 2013, este mai mare cu 1.186,8 milioane lei, respectiv cu 30,4%, și anume: 422,5 milioane lei veniturile suplimentare și cu 764,3 milioane lei prejudiciile.

Tabelul nr. 3 Impactul veniturilor suplimentare și al prejudiciilor în anii 2013 și 2014

Explicații	u.m.	Total		Creștere, scădere 2014 față 2013
		2013	2014	
Venituri suplimentare	milioane lei	2.297,2	2.719,7	+ 422,5
	milioane euro*	519,7	612,5	+ 92,8
Prejudicii	milioane lei	1.608,1	2.372,4	+ 764,3
	milioane euro*	363,8	534,3	+ 170,5
TOTAL	milioane lei	3.905,3	5.092,1	+ 1.186,8
	milioane euro*	883,5	1.146,8	+ 263,3

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro comunicat de Comisia Națională de Prognoză: Prognoza de toamnă, noiembrie 2013 de 4,42 și noiembrie 2014 de 4,44.

În exercițiul bugetar al anului 2013, cu ocazia verificărilor efectuate în anul 2014, s-au constatat 11.160 de cazuri de abateri, față de 10.239 de cazuri constatate pentru exercițiul bugetar al anului 2012.

Principalele cauze care au condus la producerea abaterilor menționate au constat în nerespectarea reglementărilor legale privind procedurile fiscale, respectiv nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, sau nerespectarea procedurilor de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor bugetare în cazul producerii prejudiciilor.

Tabelul nr. 4 Impactul financiar al abaterilor pe tipuri de acțiuni în anul 2014

Explicații	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	2.719,7	633,4	27,7	2.058,6
	milioane euro*	612,5	142,7	6,2	463,6
Prejudicii	milioane lei	2.372,4	741,4	89,1	1.541,9
	milioane euro*	534,3	167,0	20,1	347,2
TOTAL	milioane lei	5.092,1	1.374,8	116,8	3.600,5
	milioane euro*	1.146,8	309,7	26,3	810,8

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44. Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Impactul asupra veniturilor bugetare și al plăților efectuate din bugetele publice a fost, în anul 2014, de 5.092,1 milioane lei din care venituri nestabile și neîncasate de 2.719,7 milioane lei, constatate în 4.650 de cazuri, și prejudicii de 2.372,4 milioane lei constatate în 6.510 cazuri.

Graficul nr. 3 Sumele reprezentând venituri suplimentare și prejudicii (milioane lei)

Cele mai relevante abateri și nereguli clasificate în categoria celor care generează *venituri suplimentare*, identificate de Curtea de Conturi în anul 2014 și quantumul estimat al acestora:

- netransmiterea actelor rezultate în urma inspecției fiscale la serviciile specializate ale Direcțiilor Generale ale Finanțelor Publice (DGFP) pentru efectuarea controlului în vederea calculării TVA suplimentar și a creanțelor conexe (363 milioane lei);
- nevalorificarea informațiilor fiscale deținute de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor, neconsultarea aplicațiilor informatice sau a bazelor de date accesibile ANAF (388,3 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor bugetare aflate în competența ANAF (347 milioane lei);
- neincluderea în programul de control și neefectuarea de inspecții fiscale în vederea recalculării bazei de impozitare și stabilirii sumelor suplimentare de TVA ca urmare a primirii actelor de control întocmite de structurile Direcției Generale a Vămirilor (fostă Autoritatea Națională a Vămirilor) cu obligații fiscale suplimentare la accize (216,5 milioane lei);
- nestabilirea, neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea impozitului pe clădirile deținute de persoane fizice și juridice (50 milioane lei);
- neefectuarea inspecției fiscale la contribuabilii care au depășit plafonul de scutire a TVA și care nu s-au declarat și înregistrat ca plătitori de TVA (46 milioane lei);
- nestabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale în cazul nedepunerii declarațiilor fiscale de către contribuabili (43,5 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii (29 milioane lei).

Cele mai importante categorii de abateri și nereguli, prin quantumul estimat al acestora, care au determinat *producerea de prejudicii*, sunt, în principal, următoarele:

- neînscierea la masa credală, în termen legal, a creanțelor fiscale privind contribuabilii care au intrat în procedura de insolvență, nestabilirea și neînregistrarea în evidența contabilă a creanțelor fiscale accesorii până la data deschiderii procedurii (1.182,5 milioane lei);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (225 milioane lei);

- efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită (175 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (119 milioane lei);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupa funcții de demnitate publică (36 milioane lei);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (32 milioane lei);
- utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată (32 milioane lei);
- cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat (30 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare (25 milioane lei);
- plăți peste normele, cotele sau baremurile legale (19 milioane lei);
- nerespectarea condițiilor legale de acordare a ajutorului social (11 milioane lei).

Se observă că sumele cele mai mari s-au constatat la nivelul ANAF, fie ca venituri nerealizate, fie ca prejudicii, prin pierderea dreptului de a solicita virarea veniturilor datorate bugetului de stat.

Auditorii publici externi, cu ocazia verificărilor efectuate în anul 2014, au mai identificat 14.369 de cazuri de abateri cu caracter financiar-contabil, care nu au impact direct asupra veniturilor și cheltuielilor bugetelor publice, dar care au influențat realitatea și exactitatea datelor și informațiilor prezentate în situațiile financiare aferente anului bugetar 2013 la unele entități verificate. Abaterile financiar-contabile nu reprezintă, la data identificării, prejudicii produse statului și unităților administrativ-teritoriale sau potențiale venituri, dar aceste abateri care provin, în principal, din erori de înregistrare în evidențele contabile, cele de patrimoniu sau cele fiscale, prin omisiune sau subevaluare, necorectate, pot conduce la plăți fără bază legală sau drepturi neridicate.

Tabelul nr. 5 Impactul abaterilor financiar-contabile pe tipuri de acțiuni în anul 2014

Explicații	u.m.	Total 2013	Total 2014	din care:		
				Audit financiar	Auditul performanței	Control
Abateri financiar-contabile	mil. lei	27.584,6	33.293,3	21.808,5	639,1	10.845,7
	mil. euro*	6.240,9	7.498,5	4.911,8	144,0	2.442,7

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro comunicat de Comisia Națională de Prognoză:
Prognoza de toamnă, noiembrie 2013 de 4,42 și noiembrie 2014 de 4,44.

Nivelul abaterilor financiar-contabile a crescut în anul 2014 cu 5.708,7 milioane lei față de cel stabilit pentru anul 2013, principalele categorii de abateri financiar-contabile și valoarea estimată a acestora referindu-se la:

- menținerea în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă sintetică și analitică a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiați (4.370 milioane lei);
- nu au fost înregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară elementele patrimoniale (1.389 milioane lei);
- nerespectarea prevederilor legale privind înregistrarea în contabilitate a creanțelor bugetare pentru debite stabilite în solidar (1.268 milioane lei);
- neconcordanțe între datele declarate prin situațiile financiare anuale și datele declarate către organul fiscal, precum și cele din evidența contabilă (1.266 milioane lei);
- neînregistrarea, în evidența contabilă și tehnico-operativă, a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al UAT (1.253 milioane lei);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului, precum și al UAT (873,5 milioane lei);
- subevaluarea patrimoniului (746,2 milioane lei);
- reflectarea și raportarea eronată a unor operațiuni în conturi de evidență în afara bilanțului, prin majorarea/diminuarea soldului contului „Valori materiale supuse sechestrului” (493 milioane lei);
- nu au fost reevaluate toate elementele patrimoniale la termenul prevăzut de lege (332 milioane lei) sau nu au fost înregistrate în evidența contabilă rezultatele reevaluării elementelor patrimoniale (293 milioane lei).

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, Curtea de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților

verificate și sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior, se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau ineficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

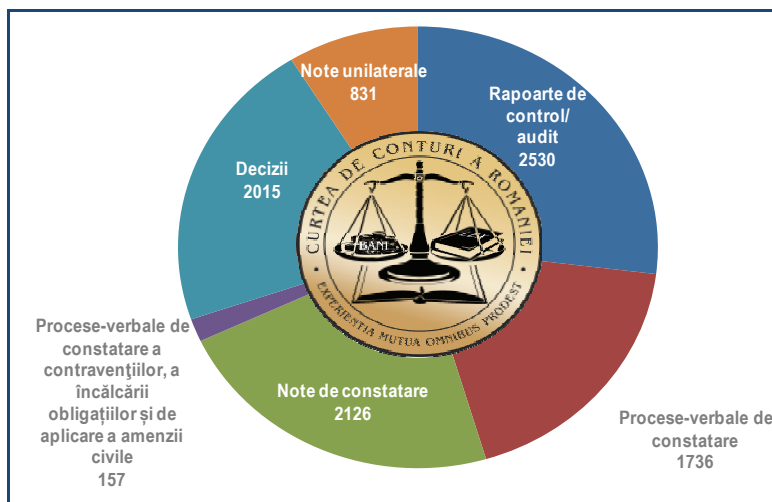
În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se procedează astfel:

- în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității verificate;
- în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea verificată.

Actele întocmite pentru verificarea anului bugetar 2013

Ca urmare a acțiunilor de audit și control efectuate pentru verificarea anului bugetar 2013 au fost întocmite următoarele acte de audit și control: 2.530 rapoarte de audit și control; 1.736 de procese-verbale de constatare; 2.126 de note de constatare; 157 de procese-verbale de constatare a contravențiilor și 831 de note unilaterale.

Graficul nr. 4 Actele întocmite pentru verificarea anului bugetar 2014 (nr. acte)

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, pentru valorificarea actelor de control au fost emise 2.015 decizii, prin care au fost dispuse 18.441 de măsuri, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Structura Sintezelor Raportului public pe anul 2013

Sinteza Raportului public pe anul 2013 este structurată în 6 capitole, respectiv:

- ⇒ auditul financiar;
- ⇒ auditul performanței;
- ⇒ controlul tematic;
- ⇒ acțiunile de verificare a finanțelor publice locale;
- ⇒ evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- ⇒ auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit.

Misiunile de audit și acțiunile de control tematic efectuate au avut ca obiective următoarele:

- audit financiar asupra conturilor de execuție pe anul 2013 ale: bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetului trezoreriei statului, contului general al datoriei publice a statului, bugetelor unor autorități și instituții publice, precum și bugetelor unor unități administrativ-teritoriale;
- auditul performanței;

- controale desfășurate la companii și societăți naționale, regii autonome de interes național și local, societăți comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și la sucursale și filiale ale acestora;
- controale desfășurate la entități cu atribuții în domeniul bancar;
- controale desfășurate la entități cu atribuții în domeniul privatizării;
- auditul public extern asupra fondurilor comunitare.

Verificările efectuate cu ocazia misiunilor de audit public extern și acțiunilor de control desfășurate în anul 2014, pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au arătat că persoanele responsabile cu gestionarea bugetelor publice și a patrimoniului statului și al unităților administrativ-teritoriale nu au acționat întotdeauna, conform:

1. legislației-cadru privind finanțele publice referitoare la responsabilitățile ordonatorilor de credite bugetare în procesul de:
  - elaborare a bugetelor;
  - realizare a veniturilor bugetare;
  - angajare și utilizare a creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare;
  - organizare și ținere la zi a contabilității;
  - organizare a sistemului de monitorizare a programului de achiziții publice;
  - organizare, gestionare și ținere la zi a evidenței patrimoniului;
  - organizare și dezvoltare a sistemelor de control intern/managerial.
2. prevederilor din legislația principală și secundară specifică fiecărui buget, respectiv:
  - legea privind codul fiscal și ordonanța Guvernului privind codul de procedură fiscală;
  - legea privind sistemul public de pensii;
  - legea privind sistemul asigurărilor pentru șomaj;
  - legea privind reforma în domeniul sănătății;
  - legea bugetului de stat, legea bugetului asigurărilor sociale de stat și legile de rectificare a acestor bugete;
  - hotărâri ale Guvernului și ordine ale ordonatorilor principali de credite emise în aplicarea acestor legi.
3. prevederilor unor legi generale, ca de exemplu:
  - legea contabilității;
  - legea privind bunurile proprietate publică;
  - legea privind auditul public intern;
  - legislația în domeniile: controlului financiar preventiv, salarizării, achizițiilor publice etc.

Ca o caracteristică generală, misiunile de audit public extern și acțiunile de control desfășurate au evidențiat, per ansamblu, o insuficientă preocupare din partea entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar guvernat de buna gestiune economico-financiară. Aceasta confirmă că fondurile și patrimoniul public al statului sunt gestionate într-un regim în care performanța utilizării acestora nu este un criteriu prioritar.

În Raportul public pe anul 2013, care este postat pe pagina de internet www.curteadeconturi.ro sunt prezentate detaliat, pe capitole, rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control organizate și desfășurate în anul 2014 pentru exercițiul bugetar al anului 2013 de Curtea de Conturi.

Auditul financiar

Pentru exercițiul bugetar al anului 2013, pe baza situațiilor financiare, a conturilor privind execuția bugetară prezentate de ordonatorii principali de credite și în urma verificării și analizării acestora, Ministerul Finanțelor Publice a elaborat contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, respectiv contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, care au ca anexe conturile anuale de execuție a bugetelor fondurilor speciale și bugetele ordonatorilor principali de credite, pe care le-a prezentat Guvernului, care le-a transmis Parlamentului pentru a le aproba prin lege.

În procesul de verificare, prin auditul financiar, Curtea de Conturi a urmărit dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România, dacă acestea oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare în exercițiul bugetar verificat, exprimând în acest sens o opinie de audit. Conform art. 26 din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea de Conturi, în anul 2014, a organizat și efectuat audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor pe anul 2013 ale autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, pentru:

1. contul general de execuție a bugetului de stat, format din:
  - 1.1. bugetul de stat, administrat și gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
  - 1.2. bugetele autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat administrate și gestionate de 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, inclusiv ordonatori secundari și terțiari ai acestora;
2. contul general al datoriei publice, administrat și gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
3. contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, administrat și gestionat de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, ca ordonator principal de credite și ordonatori terțiari ai acesteia (case județene);
4. contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat, format din bugetul asigurărilor sociale de stat, administrat și gestionat de Casa Națională de Pensii Publice, ca ordonator principal de credite și de 21 de ordonatori terțiari ai acesteia (case județene), precum și de Român de Informații, ca ordonator principal de credite al bugetului asigurărilor sociale de stat;
5. contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj, administrat și gestionat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă ca ordonator principal de credite și de 22 de ordonatori terțiari ai acesteia (agenții județene);
6. contul de execuție a bugetului Trezoreriei Statului, administrat și gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
7. contul de execuție a bugetului administrat și gestionat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii.

1.1. Auditul financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

Tabelul nr. 6 Contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 5/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Venituri	98.182,5	94.560,3	90.945,1	96,1
Cheltuieli	116.359,3	115.226,2	110.128,0	95,5
Deficit	(18.176,8)	(20.665,9)	(19.182,9)	(92,8)
% deficit în PIB*	(2,84)	(3,23)	(3,00)	-

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2013 este de 639.271,9 milioane lei

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 5/2013, rectificat prin OG nr. 17/2013 și OUG nr. 99/2013 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

- bugetul de stat pe anul 2013 și legea bugetară a acestuia au fost elaborate de Ministerul Finanțelor Publice (MFP) conform dispozițiilor legale privind transmiterea proiectului de buget la Guvern și Parlament în anii în care se organizează alegeri generale parlamentare, astfel că acestea au fost adoptate de Parlament prin Legea nr. 5/21 februarie 2013 ale cărei prevederi au intrat în vigoare începând cu data de 25 februarie 2013. Prin urmare, execuția bugetului de stat pe anul 2013 s-a realizat prin îndeplinirea sarcinilor prevăzute în bugetul anului 2012;
- prin cele două rectificări ale Legii nr. 5/2013, veniturile bugetului de stat s-au diminuat cu 4.818,3 milioane lei, creditele bugetare s-au diminuat cu 2.329,2 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu 2.489,1 milioane lei, ceea ce conduce la concluzia că proiectul bugetului inițial a fost fundamentat cu marje mari de eroare, respectiv: veniturile cu 8%, cheltuielile cu 5,7%, iar deficitul cu 4,8%;
- contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 a fost întocmit de Ministerul Finanțelor Publice, în structura bugetelor aprobate, pe baza situațiilor financiare prezentate de cei 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat pe anul 2013 și în urma verificării și analizării acestora. Până la data de 1 iulie 2014, Ministerul Finanțelor Publice a transmis Guvernului, pentru analiză și prezentare spre aprobare Parlamentului, contul general de execuție a bugetului de stat care a avut ca anexe conturile anuale de execuție a bugetelor ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele acestora. Contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 și anexele la acesta au fost permise de Curtea de Conturi la data de 12 august 2014 în vederea verificării acestora;
- execuția bugetului de stat pe anul 2013 s-a caracterizat prin: venituri încasate cu 3.615,2 milioane lei (3,9%) sub prevederile definitive, plăți efectuate cu 5.098,2 milioane lei (4,5%) sub nivelul creditelor bugetare definitive și deficit bugetar înregistrat la sfârșitul anului 2013 sub nivelul prevederilor bugetare definitive cu 1.483,0 milioane lei (7,2%);
- prin Legea nr. 5/2013, pentru fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului inclus în bugetul de stat s-au aprobat 200 milioane lei pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute care apar în timpul execuției bugetare. Aceste credite bugetare s-au majorat de peste 5 ori cu ocazia celor două rectificări, fiind anulate unele credite bugetare propuse de ordonatorii principali de credite, în condițiile Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare. Sumele din fondul de rezervă bugetară s-au utilizat pentru majorarea bugetelor unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, pe baza a 38 de hotărâri de guvern, continuându-se practicile din anii precedenți, respectiv:
  - repartizarea sumelor către ordonatorii principali de credite care le-au anulat pentru acțiuni care nu s-au dovedit a fi urgente sau neprevăzute;
  - corectarea unor erori de programare bugetară ale ordonatorilor principali de credite;
  - susținerea cultelor;
  - lucrări de investiții la diverse obiective, fără a exista o motivare a priorității față de alte obiective de investiții în curs.
- Fondul de rezervă nu a fost utilizat în scopul pentru care a fost creat, alocările realizându-se fără criterii transparente, acest fond reprezentând de fapt o modalitate de a suplimenta bugetele unor ordonatori de credite fără a fi nevoie de aprobarea Parlamentului, funcționând practic ca un buget paralel fără control parlamentar;
- Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului inclus în bugetul de stat pe anul 2013 a fost constituit și utilizat conform legislației finanțelor publice specifică acestui fond;
- deficitul bugetar înregistrat în timpul anului 2013 a fost finanțat din surse interne (74%) și din surse externe (26%), prin emisiuni de certificate de trezorerie și obligațiuni de stat de tip benchmark lansate pe piața internă, emisiuni de titluri de stat în valută pe piața internă și externă, împrumuturi temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului, trageri din împrumuturile destinate finanțării de proiecte, precum și prin trageri din împrumuturile contractate de unitățile administrativ-teritoriale;
- Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2013 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și a situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județelor și al municipiului București, pe care l-a prezentat Guvernului pentru adoptare împreună cu Contul general anual de execuție a bugetului de stat (potrivit art. 40 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- execuția bugetară a alocărilor de fonduri bugetare pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile s-a realizat printr-o implicare insuficientă a structurilor din MFP cu atribuții în

acest domeniu; prin neexercitarea controlului/auditului intern de către structurile cu aceste atribuții din cadrul ordonatorilor principali de credite care au în structură autorități de management; prin nedeclararea sau declararea cu întârziere la Comisia Europeană a plăților efectuate de la bugetul de stat în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile în vederea rambursării acestora de către Comisie, astfel că suma de 2.212,5 milioane lei rambursată de la bugetul Uniunii Europene/altor donatori în contul acestor programe și proiecte, în anul 2013, reprezintă 51,9% din sumele plătite din bugetul de stat, situație care arată gradul de absorbție a unor sume ce se cuvin de drept acestuia. Toate acestea s-au datorat existenței unor prevederi insuficiente în legislația națională, aplicabile fondurilor externe nerambursabile, prin care să fie stabilită răspunderea personalului implicat în gestionarea/derularea procesului de absorbție a fondurilor europene, în cazul producerii de nereguli și corecții financiare (corecțiile aplicate de Comisia Europeană asupra sumelor solicitate la plată, rămân cheltuieli definitive ale bugetelor naționale din care au fost efectuate).

Opinia de audit

Ca urmare a misiunii de audit financiar asupra Contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, Curtea de Conturi a exprimat o opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere (cunoscută și ca opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect). Paragraful de evidențiere constă în faptul că abaterile de la legalitate și regularitate constatate nu au afectat semnificativ situațiile financiare centralizate ale bugetului de stat pe anul 2013 și s-au datorat unor evenimente care nu sunt sub controlul direct al MFP.

1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2013, finanțate din bugetul de stat

Curtea de Conturi efectuează auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice pentru certificarea acurateței și veridicității datelor din conturile de execuție verificate. Prin programul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2014 au fost programate și s-au efectuat misiuni de audit financiar la toți cei 53 de ordonatori principali de credite finanțati, în anul 2013, din bugetul de stat, precum și la unii ordonatori secundari și terțiari de credite ai acestora.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar la ordonatorii de credite ai bugetului de stat este redat în tabelul următor:

Tabelul nr. 7 Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de audit financiar pe anul 2014

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	343,8
	milioane euro*	77,4
Prejudicii	milioane lei	207,5
	milioane euro*	46,7
TOTAL	milioane lei	551,3
	milioane euro*	124,2

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale, cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;
- evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit financiar desfășurate în anii precedenți;
- examinarea modului în care măsurile corective dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative;
- evaluarea mediului de control, pentru a identifica în ce măsură sistemele de audit și control intern reprezintă un proces dinamic, flexibil, capabil să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- evaluarea capacității controlului intern/managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public.

Rezultatele misiunilor de audit financiar efectuate de Curtea de Conturi la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat și cele mai semnificative abateri constatate sunt prezentate în Raportul public pe anul 2013.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au contribuit în timp la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit prin standardele de audit.

În cazul unor instituții și autorități publice este relevant faptul că, pe parcursul ultimilor 3 ani, situațiile financiare au înregistrat în mod progresiv o acuratețe îmbunătățită, ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii și a recomandărilor Curții de Conturi, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

În acest context, cu toate că auditul financiar pentru anul 2013 a scos în evidență unele disfuncționalități cu incidență asupra modului în care au fost respectate prevederile legale în activitatea financiar-contabilă, acestea, în majoritatea cazurilor, fie au fost înlăturate în timpul acțiunii, fie au avut un grad de semnificație redus.

Această situație a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve** pentru instituțiile și autoritățile publice respective, fapt pentru care, pentru acestea au fost emise **certIFICATE DE CONFORMITATE**.

Ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat pentru care a fost emisă opinie fără rezerve sunt: Administrația Prezidențială, Senatul României, Camera Deputaților, Consiliul Legislativ, Agenția Națională de Integritate, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Oficiul Național de Prevenire și Combaterea Spălării Banilor, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat.

În cazul unor entități auditate au fost exprimate **opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât fie condițiile opiniei de audit fără rezerve au fost afectate nesemnificativ de existența unor evenimente din afara entităților auditate, fie valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, s-a situat sub pragul de semnificație.

Entitățile pentru care a fost emisă opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect sunt: Consiliul Național al Audiovizualului, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Public, Academia Română, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Agenția Națională de Presă Agerpres, Consiliul Superior al Magistraturii, Autoritatea Electorală Permanentă, Ministerul Fondurilor Europene, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietății.

Au fost exprimate și **opinii cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât situațiile financiare au fost întocmite de entități în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

Entitățile pentru care a fost emisă opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect sunt: Înalta Curte de Casație și Justiție, Curtea Constituțională, Consiliul Concurenței, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Consiliul Economic și Social, Secretariatul General al Guvernului.

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare astfel încât opinia exprimată a fost **opinie adversă**.

Principalele **observații ale Curții de Conturi la acești ordonatori de credite**, precum și cele mai importante recomandări formulate sunt prezentate sintetic în continuare pentru fiecare dintre aceștia.

AVOCATUL POPORULUI

Observațiile Curții de Conturi

- În urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și conținut, au influențat acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare, și anume: diferențe între soldurile conturilor „Personal-salarii datorate”, „Personal-ajutoare și indemnizații datorate” și restul de plată datorat conform statelor de plată; a fost calculată și evidențiată eronat contravaloarea sumelor datorate pe anul 2013 la Fondul special de solidaritate socială pentru persoanele cu handicap; au fost evidențiate unele cheltuieli la alte articole bugetare decât cele corespunzătoare naturii și destinației acestora; nu au fost parcurse succesiv fazele procesului de execuție bugetară a cheltuielilor; au fost încheiate angajamente legale fără a fi precedate de angajamente bugetare și fără a fi însoțite de propuneri de angajare.
- Au fost constatate și încălcări de lege constând în stabilirea eronată a drepturilor salariale ale personalului nou încadrat sau acordarea/reținerea unor sume pe statul de plată fără justificare.
- S-a constatat, totodată, efectuarea deficitară a procesului de inventariere, înregistrarea necorespunzătoare în evidența contabilă a rezultatelor acestora, neasigurarea integrității bunurilor patrimoniale (reținerea necorespunzătoare a garanției materiale, neutilizarea unor documente financiar-contabile).

Recomandările Curții de Conturi au vizat, în principal:

- ✓ stabilirea drepturilor salariale în conformitate cu prevederile legale, pentru toți salariații angajați după anul 2010 și calculul diferențelor salariale acordate nelegal, precum și recuperarea acestora;
- ✓ calculul și evidențierea corectă, conform reglementărilor legale, a sumelor reprezentând contribuția la Fondul de solidaritate pentru persoanele cu handicap pe anul 2013;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare privind reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară; aplicarea întocmai a prevederilor legale referitoare la utilizarea documentelor financiar-contabile.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Observațiile Curții de Conturi

La CNSAS, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate unele nereguli care, coroborate cu neducerea la îndeplinire a unor măsuri dispuse prin decizie în anii anteriori, au condus la afectarea situațiilor financiare, după cum urmează:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la stabilirea salariului de bază pentru personalul nou angajat (funcționari publici), în sensul că acestuia i-au fost acordate drepturi care erau abrogate;
- nerespectarea prevederilor legale privind recepția construcțiilor, pentru lucrări de compartimentare executate în anii precedenți, ceea ce creează riscul antrenării unor costuri suplimentare, legate de plata unor taxe de reavizare a documentației și a unor eventuale amenzi;
- efectuarea unor plăți pentru prestări de servicii, fără îndeplinirea cerințelor legale cu privire la întocmirea documentelor care atestă realitatea serviciilor prestate și exactitatea sumelor datorate;
- reflectarea eronată a unor operațiuni financiar-contabile în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2013, reprezentând rezultatele reevaluării clădirii în care instituția își desfășoară activitatea și a terenului aferent acesteia;
- nerevizuirea procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Recomandări:

- ✓ implementarea măsurilor dispuse prin deciziile anterioare emise de Curtea de Conturi;
- ✓ realizarea recepției la terminarea lucrărilor și a recepției finale, pentru lucrarea de compartimentare spații interioare sediu central;
- ✓ întocmirea documentelor justificative din care să rezulte certitudinea obligațiilor de plată față de terți, în urma serviciilor prestate de către aceștia;
- ✓ elaborarea procedurilor scrise, precum și revizuirea acestora permanent, în funcție de evoluția reglementărilor în domeniu.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat că situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 de către MAE *nu reflectă în totalitate în mod real și exact operațiunile financiar-contabile efectuate* de entitate, principalele abateri fiind următoarele:

- neevidențierea în contabilitate a:
  - obligațiilor de plată către furnizori pentru toate achizițiile de bunuri efectuate în anul 2013 de reprezentanțele diplomatice;
  - drepturilor de personal aferente lunii decembrie 2013 convenite salariaților misiunilor diplomatice, astfel încât valoarea cheltuielilor reflectate în situațiile financiare (contul de execuție pentru cheltuieli și contul de rezultat patrimonial) întocmite la 31.12.2013 a fost diminuată, iar, în același timp, rezultatul patrimonial a fost majorat;
- nu au fost evaluate în moneda de raportare (leu), la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României, disponibilitățile în valută existente la reprezentanțele diplomatice, astfel încât valoarea patrimoniului, reflectată în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2013, a fost diminuată cu valoarea diferențelor de curs valutar;
- contul „Decontări privind activele fixe” are la data de 31.12.2013 un sold în valoare de 11.010 mii lei, deși, potrivit funcționalității acestuia, nu ar trebui să aibă sold la sfârșitul anului. Din acesta, suma de 3.650 mii lei reprezintă valoarea lucrărilor de reamenajare a unor spații ale misiunilor diplomatice, care ar fi trebuit să majoreze valoarea clădirilor respective, deoarece reprezintă lucrări de reparații capitale și de modernizare;
- nu au fost stabilite și nici valorificate rezultatele inventarierii anuale a patrimoniului, întrucât elementele patrimoniale inventariate faptic nu au fost comparate cu datele aflate în evidența contabilă și nu au fost

luate măsuri în vederea valorificării rezultatelor în condițiile legii, cu consecințe asupra realității și exactității datelor din situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2013;

- *nerespectarea principiului bunei gestiuni financiare* cu referire la lipsa unei monitorizări și evaluări a unui număr de 25 de programe/proiecte de asistență pentru dezvoltare, realizate în anul 2013, sub aspectul gradului de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare program/proiect finanțat. Angajamentele legale, în baza cărora s-au efectuat transferurile de fonduri din bugetul de asistență pentru dezvoltare (ODA) al MAE au fost aprobate de ordonatorul de credite fără viza de control financiar preventiv și delegat, iar această situație nu a fost raportată Ministerului Finanțelor Publice.

La **Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni** s-au constatat angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor drepturi salariale, fără respectarea cadrului legal aplicabil entității, pentru personalul detașat din sectorul privat, de la societăți comerciale cu răspundere limitată, pe funcții care nu au fost aprobate de ordonatorul principal de credite. Deciziile de aprobare a detașărilor și nivelului drepturilor salariale nu au fost avizate pentru control financiar preventiv și nici pentru legalitate. Au fost identificate și cazuri în care personalul a fost detașat fără decizie și fără stabilirea nivelului drepturilor salariale. De asemenea, în deciziile emise pentru personalul detașat, căruia nu i s-a păstrat nivelul salarial avut la entitatea de la care s-a detașat, nu este invocată baza legală pentru acordarea drepturilor salariale.

Recomandări:

- ✓ evidențierea în contabilitate a tuturor obligațiilor către furnizori, a tuturor drepturilor de personal convenite salariale misiunilor diplomatice și a tuturor diferențelor de curs valutar aferente disponibilităților în valută aflate la dispoziția Ministerului Afacerilor Externe, inclusiv a misiunilor sale diplomatice;
- ✓ efectuarea unei analize privind modul de utilizare a imobilelor din administrarea MAE, aflate în țările în care au fost desființate misiunile diplomatice ale României și identificarea posibilităților de utilizare a acestor imobile cu respectarea principiului bunei gestiuni financiare sau vânzarea celor pentru care există aprobare legală în acest sens;
- ✓ urmărirea realizării veniturilor din închirierea imobilelor conform prevederilor contractuale;
- ✓ utilizarea creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare;
- ✓ aprobarea de către ordonatorul de credite a angajamentelor legale în baza cărora se efectuează transferurile de fonduri din bugetul asistenței pentru dezvoltare al MAE numai după ce acestea au fost vizate pentru control financiar preventiv;
- ✓ aprobarea statului de personal și a fișelor de post pentru **Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni**, precum și intrarea în legalitate cu privire la stabilirea și acordarea drepturilor salariale pentru personalul acestui institut.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Observațiile Curții de Conturi

- Fundamentarea și solicitările de sume din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului s-au făcut în unele cazuri cu nerespectarea prevederilor legale;
- Neînregistrarea în contabilitatea MDRAP a datoriei către clienții băncilor de economisire și creditare în domeniul locativ, constând în prime de stat aferente anilor precedenți în cadrul Programului de economisire și creditare în sistem colectiv.
- Neînregistrarea în conturi în afara bilanțului a unui software primit de entitate în anul 2008, pe bază de contract de comodat.
- Neconcordanța posturilor din bilanț și a indicatorilor raportați în conturile de execuție bugetară cu datele înregistrate în contabilitate.
- Menținerea în conturile de creanțe și datorii a unor sume care se află în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru încasare, respectiv pentru lichidarea acestora.
- Modelul Contractului de finanțare aprobat la nivelul MDRAP nu cuprinde toate elementele obligatorii prevăzute de lege.
- Neurmărirea eficacității alocării unor fonduri pentru realizarea obiectivelor cuprinse în diverse programe. În acest sens exemplificăm: „Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii (PNDI)” și Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL).
- *Nerespectarea prevederilor legale care reglementează materia achizițiilor publice.* Astfel de situații s-au întâlnit în cazul contractelor de achiziții publice încheiate cu Universitatea București (contract încheiat după 204 zile de la comunicarea rezultatului procedurii), Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” (după 218 zile) ș.a.

Au fost verificate și entități aflate în subordinea ordonatorului principal – MDRAP, ordonatorii secundari/terțiari, respectiv: *Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC); Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP); Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC).*

Ca urmare a verificărilor au fost consemnate următoarele:

- pentru unele tranzacții derulate în cadrul ANFP și ANRSC nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile;
- nerespectarea unor prevederi legale privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor. La nivelul ANFP, în anul 2013 nu s-au certificat de către conducătorii compartimentelor de specialitate emitente documentele justificative care însoțesc proiectele operațiunilor prezentate la viza CFPP, în privința realității, regularității și legalității;
- neinventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și neîntocmirea Registrului inventar. La nivelul ANFP și ISC, cu ocazia trecerii în subordinea MDRAP, a fost executată numai inventarierea, fără să se întocmească și Registrul Inventar, document care să certifice datele din bilanțul de închidere necesar a fi încheiat la schimbarea ordonatorului de credite din care se finanțează instituția;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor de natură salarială cu nerespectarea prevederilor legale. În anul 2013, în baza unui ordin al președintelui ANFP au fost desemnate echipe de proiect și persoane împuternicite să efectueze operațiuni financiare pentru proiecte. Plata membrilor echipelor care au participat în cadrul diferitelor proiecte, în perioada 01.01-31.07.2013, s-a efectuat din capitolul bugetar „Autorități publice și acțiuni externe”, titlul „Cheltuieli de personal”, deși, conform Proiectelor, aceste cheltuieli erau eligibile și trebuiau suportate de la titlul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile/(FEN) postaderare”;
- neluarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea debitelor înregistrate în contabilitatea entității.

Recomandări: elaborarea unei proceduri operaționale referitoare la cedări de sume la Fondul de rezervă, precum și la suplimentarea sumelor de la acest fond; actualizarea tuturor contractelor de comodat și înregistrarea în conturi în afara bilanțului a tuturor activelor fixe și obiectelor de inventar primite în folosință în baza acestor contracte; luarea de măsuri în vederea valorificării proiectelor tehnice privind lucrările neexecutate; respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor bugetare.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Observațiile Curții de Conturi

- În evidența contabilă a Ministerului Justiției nu au fost înregistrate sumele executate silit din veniturile proprii ale ministerului, reprezentând contravaloarea drepturilor salariale ale personalului din cadrul unor instanțe judecătorești, respectiv venituri nete executate silit de executorii judecătorești, obligațiile angajaților și ale angajatorului, datorate și neachitate bugetelor publice la momentul plății.
- Veniturile încasate de Ministerul Justiției, constituite din cota de 10% din onorariul stabilit pentru expertiza tehnică judiciară, care se virează lunar de către birourile locale de expertiză tehnică judiciară în contul ministerului, au fost diminuate cu suma de 124 mii lei, reprezentând comisioane bancare reținute de CEC, care au fost înregistrate pe cheltuieli. În fapt, comisioanele reținute de CEC nu reprezintă o cheltuială a ministerului.
- La nivelul *Administrației Naționale a Penitenciarelor* nu s-a asigurat organizarea și conducerea contabilității de gestiune financiară și bugetară pentru producția obținută în gospodăriile agrozootehnice și prestările de servicii desfășurate de sistemul administrației penitenciare. Totodată, bugetul aprobat la nivelul ordonatorului principal de credite pentru Administrația Națională a Penitenciarelor nu a cuprins veniturile obținute din contractele încheiate cu casele de asigurări sociale de sănătate și nici taxele și alte venituri din învățământ, realizate de Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu-Ocna. În fapt, la nivelul ordonatorului secundar de credite a fost reflectată numai execuția cheltuielilor efectuate din aceste venituri.
- Bunurile de natura imobilizărilor și a obiectelor de inventar constatate de către comisia de inventariere ca fiind depreciate/uzate nu au fost casate și nu s-a procedat la înregistrarea în contabilitate a ajustărilor pentru depreciere/pierdere de valoare, fiind menținute în evidențele contabile la o valoare care nu reflectă starea acestora la momentul întocmirii situațiilor financiare anuale. O situație similară s-a constatat și pentru anul 2012.
- La *Curtea de Apel Craiova*, datele raportate în contul de execuție, ca angajamente legale de plătit, în sumă de 43 mii lei, nu reflectă realitatea, întrucât în balanța de verificare soldurile conturilor corespunzătoare totalizează 2.289 mii lei. Operațiunea de inventariere a patrimoniului public și privat al statului nu s-a efectuat în mod corespunzător, întrucât nu s-a efectuat inventarierea creanțelor și obligațiilor față de terți pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii, iar comisia centrală de inventariere a făcut propuneri de scoatere din funcțiune a unor mijloace fixe în valoare de 49 mii lei, fără însă ca acestea să fie soluționate.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost actualizate datele din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât acestea să reflecte realitatea în datele raportate prin situațiile financiare ale ordonatorului principal de credite pentru bunurile aflate atât în administrarea aparatului central, cât și în cea a ordonatorului secundar de credite ANPIS.
- Nu au fost evaluate și înregistrate distinct în evidența financiar-contabilă amenajările la terenurile pe care se află unele imobile, evidențiate în bilanțul aparatului central al ministerului.
- Nu au fost finalizate lucrările de înregistrare la Oficiul pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară pentru toate imobilele aflate în administrarea aparatului central.
- În bilanțul contabil întocmit la finele anului 2013 au fost raportate datele aferente *Institutului Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale București și Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont” – București*, cu toate că din luna aprilie 2013 acestea nu se mai aflau în coordonarea ministerului.
- Plățile privind cheltuielile de capital, în sumă de 3.059 mii lei, au fost raportate la un singur subcapitol al clasificății funcționale, pentru entitățile din subordine, în timp ce alte plăți din anul 2013 au fost raportate la subcapitole diferite, fapt ce a condus la neurmărirea respectării legislației privind finanțarea cheltuielilor de capital.
- Neurmărirea și neîncasarea creanțelor bugetare prescrise care provin din plata indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților instituției, suportate integral din credite primite de la bugetul de stat în perioada 2006-2010.
- Lipsa de monitorizare, de către Direcția Generală Asistență Socială din cadrul ministerului, a modului de acordare și utilizare a subvențiilor de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, entități aflate în subordinea ordonatorului secundar de credite, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, către diverse asociații și fundații, a determinat plăți nelegale.
- Nu s-a verificat de către Direcția Generală Asistență Socială, din cadrul ministerului, modul de derulare a finanțării unor cheltuieli de investiții și reparații capitale, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale.
- MMFPSPV a efectuat plata nejustificată a unei sume din credite bugetare ale anului 2013, reprezentând cheltuieli materiale, daune morale, cheltuieli de executare silită și cheltuieli de judecată, stabilite de către instanțele de judecată, prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile, fără să analizeze cauzele care au determinat aceste obligații de plată și fără să identifice eventualele persoane responsabile. În acest context se înscrie și plata sumei de 150 mii lei, reprezentând amenzi aplicate de către ANRMAP, contestate în instanță, dar respinse prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile.
- S-au aplicat eronat prevederile OUG nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, prin calculul procentelor de majorare salarială de 8% și de 7,4% și asupra drepturilor bănești acordate sub formă de stimulente, care au fost incluse în salariul de bază și care nu fuseseră propuse reducerii în anul 2010.

Recomandări:

- ✓ actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea ministerului și a entităților aflate în subordinea ministerului;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru predarea către Ministerul Educației Naționale a celor două institute naționale de cercetare-dezvoltare, care, din anul 2013, nu se mai află în coordonarea ministerului;
- ✓ preluarea întocmai, în situațiile financiare anuale centralizate de către ordonatorul principal de credite, a datelor raportate prin conturile de execuție bugetară care aparțin ordonatorilor secundari de credite și aparatului central;
- ✓ recuperarea de la CASMB a sumelor pentru care dreptul la acțiune în vederea recuperării s-a prescris, conform prevederilor legale în vigoare, virarea sumelor la bugetul de stat, pe măsura recuperării, inclusiv pentru entitățile care s-au desființat și au fost preluate în anul 2010 ca urmare a reorganizării;
- ✓ monitorizarea modului de aplicare a prevederilor actelor normative în vigoare, privind acordarea subvențiilor cuvenite asociațiilor și fundațiilor cu personalitate juridică, pentru a evita efectuarea de plăți nelegale cu titlu de subvenții din bugetul de stat;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor similare celor care au determinat plăți suplimentare din bugetul de stat cu titlu de cheltuieli materiale, cheltuieli de judecată, daune morale și cheltuieli de executare silită, evidențierea în contabilitate a operațiunilor specifice, recuperarea sumelor în condițiile legii, virarea la buget a sumelor recuperate;
- ✓ dispunerea de măsuri de recuperare, conform prevederilor legale în vigoare, a sumelor plătite nelegal cu titlu de amenzi, virarea sumelor la bugetul de stat, pe măsura recuperării având în vedere și soluțiile pronunțate prin sentințele/deciziile civile rămase definitive și irevocabile;

- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale, în anul 2013 și în continuare, a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea/autoritatea ordonatorului principal de credite.

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Observațiile Curții de Conturi

- Situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 conțin date eronate și necorelate. Astfel, în bilanțul centralizat întocmit de MTS la data de 31.12.2013, în coloana „Sold la începutul anului”, la rândul „Rezultatul patrimonial al exercițiului”, este consemnată suma de 5.073 mii lei, mai puțin cu 10 mii lei față de suma rezultată din diferența dintre soldul creditor din bilanțul propriu al MTS și soldul debitor din bilanțul centralizat al instituțiilor subordonate. Totodată, s-a constatat că nu au fost depuse în termenul legal, la Ministerul Finanțelor Publice, situațiile financiare centralizate privind execuția bugetului pe anul 2013.
- La data de 31.12.2013, contul „Debitori sub 1 an”, prezenta un sold creditor în sumă de 597 mii lei, astfel că, fără explicații necesare, soldul creditor în cazul contului „Debitori” denaturează informațiile pe care trebuie să le ofere acest cont, având influență asupra situațiilor financiare.
- Contravaloarea depășirilor survenite la convorbirile telefonice a fost înregistrată, în mod eronat, în contul „Avansuri de trezorerie” și nu s-a urmărit recuperarea acestora.
- Referitor la organizarea și efectuarea inventarierii s-a constatat încălcarea prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.
- În condițiile în care, prin HG nr. 310/2003 privind darea în folosință gratuită a unor imobile proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, unor federații sportive naționale, unele spații aflate în administrarea MTS au fost atribuite unor federații sportive naționale, în anul 2013, la expirarea perioadei de 10 ani și nu s-a reglementat situația în continuare a acestora.

Recomandări:

- ✓ întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu prevederile legale, precum și transmiterea acestora la Ministerul Finanțelor Publice în termenul legal;
- ✓ organizarea și desfășurarea inventarierii, precum și valorificarea rezultatelor acesteia în conformitate cu prevederile legale; analizarea și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele conturilor „Debitori”, „Creditori” și „Avansuri de trezorerie”, iar, pe cale de consecință, reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor MTS;
- ✓ respectarea prevederilor Codului Civil în cazul sumelor încasate fără temei legal;
- ✓ reglementarea situației spațiilor acordate în folosință de către MTS, cu destinație de sediu, unor federații sportive naționale, în condițiile în care termenul prevăzut de HG nr. 310/2003 privind darea în folosință gratuită a unor imobile proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, unor federații sportive naționale, a expirat.

Precizăm că în urma verificării modului de ducere la îndeplinire, de către MTS, a măsurilor dispuse prin deciziile emise în anii 2011, 2012, 2013, 2014, s-a constatat nefinalizarea mai multor măsuri, prezentate detaliat în Raportul public pe anul 2013.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR

- MADR nu a evidențiat în contabilitate și nu a recuperat debite, în sumă de 4.858 mii lei, reprezentând despăgubiri civile datorate de 2 persoane fizice, în subsidiar cu o societate de asigurări, ca urmare a utilizării nelegale a unor subvenții acordate pentru asigurarea culturilor agricole. Deși s-a achitat onorariu unui executor judecătoresc, entitatea nu a finalizat recuperarea sumelor și virarea la bugetul de stat. De asemenea, entitatea nu a calculat, înregistrat și urmărit indexarea debitului cu indicele de inflație. Astfel, pentru perioada iunie 2011-mai 2014, MADR trebuia să actualizeze debitul cu suma totală de 240 mii lei, reprezentând indexarea cu indicele de inflație.
- Nu au fost inițiate măsurile legale pentru recuperarea de la persoanele răspunzătoare a unei sume reprezentând sancțiune contravențională (amendă) aplicată de către ANRMAD și plătită din bugetul de stat.
- Nerespectarea prevederilor legale cu privire la rezultatele inventarierii anuale a patrimoniului, efectuată pe parcursul exercițiului financiar, care nu a fost valorificată și, pe cale de consecință, nu s-au clarificat minusurile constatate de comisia de inventariere.
- Nu a fost efectuată reevaluarea activelor fixe corporale din gestiunea ministerului și nici cea a celor transmise, în perioadele anterioare, la ADS, pentru a fi valorificate prin concesionare.
- În cadrul MADR au fost efectuate cheltuieli de personal nelegale, prin majorarea cu până la 75% a salariilor de bază ale unor funcționari publici, care nu întruneau criteriile legale de acordare a sporului de 75%.

- Au fost decontate cheltuieli reprezentând consum de combustibil pentru autoturismele din dotare, pentru care *nu s-au prezentat documente justificative* legal întocmite, fiind depășit totodată și numărul de autovehicule prevăzut prin lege.

La **structurile teritoriale din subordinea MADR** auditate în anul 2014 au existat, de asemenea, nerespectări ale prevederilor legale astfel:

La Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) și la Centrele Județene din subordinea APIA

- neînregistrarea în evidența tehnico-operativă (*Registrul Debitorilor Naționali*) și, implicit, în cea contabilă și nu s-au luat măsuri de recuperare și virare la bugetul de stat a *obligațiilor accesorii* prevăzute de legislația în vigoare (majorări de întârziere, dobânzi și penalități de întârziere), pentru sumele datorate de producătorii agricoli care au beneficiat de sprijin pentru agricultură și pentru care, în urma controalelor efectuate pe teren (controale post plată ce vizează modul de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat), reprezentanții APIA au constatat nelegalitatea utilizării acestor fonduri (sume necuvenite – potrivit legislației specifice);
- *s-au angajat, lichidat, ordonanțat și plătit necuvenit subvenții de la bugetul de stat* unui număr de 3 (trei) producători agricoli, care înregistrau debite în evidențele entității publice (sume necuvenite) și care, potrivit prevederilor legale în materie, nu mai aveau dreptul să beneficieze de sprijin financiar pentru o perioadă de 3 ani;
- la *inventarierea anuală a patrimoniului*, pentru anul 2013, au fost constatate diferențe în minus între soldul faptic și cel scriptic la obiecte de inventar, fără a se lua măsuri de clarificare a acestor diferențe, conform procedurilor legale de valorificare a rezultatelor inventarierii;
- s-au plătit drepturi reprezentând venituri de natură salarială în condițiile în care nu au fost îndeplinite criteriile prevăzute de HG nr. 606/2009 pentru acordarea majorării cu 75% a salariului de bază unor salariați cărora li s-au acordat astfel sume necuvenite, care au generat *cheltuieli nelegale*;
- s-a efectuat *plata necuvenită a sporului de condiții vătămătoare*, în condițiile în care nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 246/2007 (actualizată) privind metodologia de reînnoire a avizelor de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite;
- au fost constatate *drepturi salariale necuvenite*, plătite ca urmare a promovării în clasă, respectiv în grad a unor funcționari publici de execuție, fără respectarea prevederilor legale;
- au fost *acceptate la plată servicii fără prezentare de documente justificative* care să reflecte realitatea prestării acestora;
- s-a constatat plata nelegală a unor *servicii de reparație și întreținere pentru autovehicule*, care au depășit condițiile stabilite în caietul de sarcini, nu au fost respectate prevederile legale referitoare la *consumul de carburanți* pentru autoturismele din dotare.

Totodată, la **centrele județene ale APIA** au fost constatate *numeroase abateri generate de acțiuni sau inacțiuni ale acestor entități*, din cauza cărora:

- nu s-au recuperat de la FNUASS indemnizațiile pentru incapacitate de muncă, plătite de angajator salariaților și care au depășit valoarea contribuțiilor lunare datorate de unitate la acest fond;
- nu s-au stabilit, înregistrat și virat la buget contribuțiile datorate de către angajator și/sau contribuții individuale, datorate de către persoanele angajate pe bază de contracte de prestări servicii;
- nu a fost actualizat inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
- nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 756/2010 pentru aprobarea normelor metodologice referitoare la modul de acordare a ajutorului de stat în agricultură pentru plata primelor de asigurare;
- nu au fost respectate prevederile HG nr. 207/2011, actualizată, pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de acordare a ajutorului de stat pentru ameliorarea raselor de animale;
- nu au fost aplicate prevederile OG nr. 14/2010, actualizată, privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, pentru beneficiarii de ajutoare de stat care au încasat sume de la bugetul de stat în mod necuvenit, în sumă totală de 756 mii lei;
- nu au fost respectate prevederile legale pentru aprobarea primelor care se acordă în zootehnie, începând cu anul 2007.

La Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare (ANIF), ordonator terțiar de credite, s-a acordat personalului salarizat din fonduri publice spor de condiții periculoase sau vătămătoare, pentru perioada decembrie 2011-2013, fără ca instituția să dețină buletine de determinare ori, după caz, de expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

La Agenția Domeniilor Statului (ADS), ordonator terțiar de credite, Curtea de Conturi a constatat o serie de abateri și deficiențe, care se referă, în principal, la corecta înregistrare în evidențele contabile a unor operațiuni, calculul corect al unor obligații, recuperarea unor creanțe, gestionarea patrimoniului. Dintre acestea, cele mai semnificative se referă la faptul că entitatea:

- nu au fost luate măsurile care se impuneau în vederea recuperării de la CASMB a indemnizațiilor pentru

incapacitate de muncă plătite angajaților, care au depășit valoarea contribuției pentru concedii și indemnizații de sănătate datorate de angajator;

- a evidențiat diminuarea domeniului public al statului, aflat în administrarea sa, prin trecerea în domeniul privat a unor terenuri în suprafață de 485,31 ha, care au fost predate comisiilor locale de fond funciar, fără să fie emise hotărâri de guvern prin care să se aprobe această trecere;
- nu a luat măsurile legale pentru a inventaria bunurile pe care acesta le-a primit de la MADR în vederea concesiunii, ca urmare a desființării/reorganizării unor agenții, nu a efectuat reevaluarea acestora și nici nu a calculat corect redevința aferentă anilor 2009-2012;
- nu a luat măsurile legale care se impuneau în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și a recuperării sumelor reprezentând despăgubiri acordate în baza unor sentințe judecătorești irevocabile, pronunțate în favoarea unor salariați ai instituției, pentru care instanțele de judecată au apreciat ca nelegale deciziile de eliberare din funcție și au dispus anularea acestora, precum și repunerea persoanelor pe funcțiile ocupate anterior;
- nu a întreprins demersurile legale în vederea recuperării sumelor plătite în anul 2013 din bugetul de stat, reprezentând despăgubiri, daune interese, amenzi civile, penalități ș.a.

La Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)

Abaterile constatate de Curtea de Conturi la APDRP se referă, în principal, la neînregistrarea în evidențele contabilă și tehnico-operativă a unor operațiuni, cum ar fi:

- datorii către bugetul statului, reprezentând sume plătite, în perioada 2007-2013, din alocații bugetare și care trebuiau recuperate din fondurile externe nerambursabile aprobate pentru Programul Național pentru Dezvoltare Rurală;
- drepturi de natură salarială, stabilite pentru un număr de doi salariați ai entității, prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile, prin contul de provizioane pentru litigii;
- contravaloarea terenurilor proprietate publică a statului, pe care entitatea le are în administrare, aceasta fiind raportată eronat la 31.12.2013, inclusă în valoarea clădirii;
- debitul reprezentând indemnizații achitate care au depășit obligația lunară de plată a contribuției pentru concedii și indemnizații a angajatorului.

La Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor - ISTIS

Abaterile identificate la ISTIS se referă, în principal, la:

- plata necuvenită din bugetul de stat a unei sume conform Sentinței arbitrar nr. 150/09.10.2013 a Curții de Arbitraj, fără a ține seama de faptul că același litigiu a fost judecat de o altă instanță de judecată care, prin Sentința civilă nr. 3431/22.04.2013, rămasă definitivă și irevocabilă, a dat câștig de cauză instituției publice;
- achiziționarea în anul 2010 de produse pentru care nu există documente din care să rezulte că acestea au fost recepționate și utilizate de entitate în scopul pentru care au fost achiziționate;
- plată necuvenită către un prestator, reprezentând manoperă pentru lucrări executate la prețuri majorate față de prețurile unitare oferite în cadrul procedurii de achiziție publică și cantități de lucrări mai mari decât cele necesare;
- necalcularea, neînregistrarea, nefacturarea și neîncasarea penalităților contractuale, datorate de clienții care nu au respectat termenul scadent de plată a serviciilor prestate, în cadrul termenului legal de prescripție.

Recomandări:

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – MADR:

- ✓ recuperarea, pe toate căile legale, a debitelor stabilite de instanța de judecată, reprezentând despăgubiri civile; calcularea, înregistrarea și urmărirea indexării debitului cu indicele de inflație până la data recuperării debitului;
- ✓ efectuarea reevaluării activelor fixe, cu respectarea prevederilor legale în vigoare și preluarea, inventarierea și reevaluarea bunurilor transmise anterior ADS;
- ✓ valorificarea rezultatelor inventarierii efectuate pentru bunurile existente în gestiunile MADR și clarificarea diferențelor rezultate între inventarierea scriptică și cea faptică;
- ✓ recuperarea sumei reprezentând drepturi salariale plătite nelegal, la care se vor adăuga accesoriile calculate în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală, precum și stabilirea întinderii prejudiciului;
- ✓ recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat ca urmare a decontării consumului de combustibil fără documentele justificative aferente.

La structurile teritoriale, recomandările echipelor de audit au vizat:

- ✓ corectarea erorilor de înregistrare în evidențele tehnico-operative și contabile, recuperarea integrală a sumelor cuvenite bugetelor publice, precum și a sumelor acordate și utilizate nelegal;

- ✓ recuperarea și virarea la buget a veniturilor neîncasate sau a obligațiilor aferente acestora; urmărirea finalizării procedurilor de faliment declarate în cazul clienților ADS, regularizarea sau, eventual, recuperarea debitelor stabilite ca fiind pagube produse din culpa unor persoane;
- ✓ actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului; stabilirea valorii sporurilor acordate nelegal de ANIF, în perioada decembrie 2011-2013, recuperarea acestora și virarea lor la bugetul de stat, precum și stabilirea contribuțiilor și impozitului pe salarii achitate în plus, ca urmare a acordării sporului de condiții periculoase sau vătămătoare, în vederea recuperării acestora etc.

MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Observațiile Curții de Conturi

La *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice*, Curtea de Conturi a constatat semnificative abateri, cu impact asupra situațiilor financiare, constând în neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidențele contabile a unor operațiuni, gestionarea defectuoasă a patrimoniului, precum și în efectuarea unor cheltuieli nelegale.

Dintre acestea enumerăm:

- nu s-a organizat evidența sintetică și analitică a patrimoniului în conformitate cu Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, fapt care a condus la înregistrarea eronată a unor bunuri, ca bunuri din domeniul privat al statului;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă active fixe, reprezentând licențe necesare utilizării produselor software Microsoft;
- au existat unele înregistrări eronate în evidența contabilă, fapt care a condus la subevaluarea activelor fixe prezentate în situațiile financiare;
- nu s-a actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu suma reprezentând valoarea contabilă a unor clădiri din proprietatea publică, a căror valoare a fost majorată ca urmare a unor lucrări de investiții;
- nu au fost înregistrate, în conturi de evidență în afara bilanțului, bunurile primite în custodie;
- nu au fost înregistrate corect în contul de execuție cheltuielile cu carburanții, cu chirile și cheltuielile de protocol, pe structura clasificăției bugetare;
- prin angajarea și plata nelegală a unor cheltuieli, ca urmare a încheierii unui contract de achiziție pentru activități în domeniul PSI, sănătății și securității în muncă, în condițiile în care aceste activități erau în sarcina instituției și figurau în fișa postului unor angajați, bugetul ministerului a fost prejudiciat;
- au fost plătite lucrări neexecutate pentru modernizarea căilor de acces în minister.

Totodată, s-au constatat abateri semnificative la **Administrația Bazinală de Apă Mureș și la Administrația Bazinală de Apă Olt**, după cum urmează:

La **Administrația Bazinală de Apă Mureș**

- Nereflectarea corespunzătoare a operațiunilor financiar-contabile în situațiile financiare încheiate la finele exercițiilor bugetare 2012 și 2013, existând diferențe între datele înscrise în conturile de execuție bugetară și cele din bugetele de venituri și cheltuieli, rezultate din transferurile efectuate între AN „Apele Române” și Administrația Bazinală de Apă Mureș pe bază de note de debitare-credite pentru operațiuni privind încasări, plăți, mijloace fixe și materiale, evidențiate prin contul „*Decontări între instituția superioară și subunități*”.
- Neaplicarea măsurilor prevăzute de lege în vederea implementării sistemului de control intern/managerial, potrivit standardelor de control intern reglementate prin OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cu modificările și completările ulterioare.
- Nu au fost urmărite, încasate și nu au fost virate în contul bugetului de stat, venituri legal cuvenite din închirierea unor suprafețe de terenuri situate în albia minoră a cursurilor de apă, proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române” – Administrația Bazinală de Apă Mureș.
- Nu au fost aplicate măsuri pentru încasarea veniturilor reprezentând contribuția specifică pentru exploatarea agregatelor minerale din albiile și malurile cursurilor de apă, în baza abonamentelor de utilizare/exploatare a agregatelor minerale încheiate între AN „Apele Române” – Administrația Bazinală de Apă Mureș și utilizatori.
- Nu au fost calculate, evidențiate și, ca urmare, nici virate în contul bugetului de stat, dobânzi și penalități de întârziere, rezultate din neplata la termen a cotei-părți de 50% din sumele realizate din închirierea bunurilor proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române”-Administrația Bazinală de Apă Mureș.
- Au fost plătite drepturi de natură salarială în afara cadrului legal sau peste limitele legale, reprezentând: *spor pentru vechime în muncă majorat cu 5% față de nivelul prevăzut de actele normative în vigoare; sume care, potrivit legii, nu fac parte din salariul de bază, constând în prime de vacanță și premii, precum și în contravaloarea tichetelor de masă; drepturi de natură salarială pentru membrii Comitetului de direcție,*

reprezentând spor de fidelitate de până la 15% din salariul brut de bază; premii acordate cu ocazia zilei de 8 Martie și a Zilei Mondiale a Apei; indemnizații cu ocazia ieșirii la pensie, ajutoare de naștere și ajutoare de deces; ore suplimentare, necompensate cu timp liber.

- În perioada 2012-2013 au fost angajate și efectuate cheltuieli nejustificate din bugetul instituției pentru bunuri și servicii.
- Plata cu anticipație a sumei de 508 mii lei pentru lucrări în cadrul obiectivului de investiții „*Racord electric Canton nr. 4 Saravale – formația Cenad, județul Timiș*” neexecutate până la finele exercițiului bugetar 2013.
- Nu s-au respectat prevederile legale referitoare la organizarea procedurilor de achiziție publică, întrucât 2 contracte de achiziție publică, având ca obiect 12 autoturisme cu tracțiune integrală, au fost încheiate în condițiile în care, potrivit dispozițiilor prevăzute la art. 24(1) din OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, achiziționarea de autoturisme era interzisă instituțiilor publice, entităților nefiindu-i aplicabile niciuna din situațiile derogatorii prevăzute în mod expres la art. 24 alin. (3) din OUG nr. 34/2009.
- S-au efectuat plăți nejustificate prin acceptarea la plată și decontarea unor lucrări de „*supraînălțare diguri*” neexecutate, în cadrul obiectivului de investiții „*Îndiguire și regularizare pârau Luț, în zona localității Voivodeni, Județul Mureș*”.
- S-au efectuat plăți nejustificate, ca urmare a decontării în cadrul obiectivelor de investiții: „*Îndiguire și regularizare pârau Luț, în zona localității Voivodeni, județul Mureș*” și „*Regularizare pârau Bistra și pârau Pietriș în zona localităților Bistra Mureșului, Deda și Pietriș, Județul Mureș*”, a unor situații de plată actualizate eronat prin aplicarea unor coeficienți de actualizare mai mari decât cei prevăzuți de actele normative în vigoare.

Pentru multitudinea și gravitatea faptelor, actul de control a fost înaintat organelor de cercetare penală.

La Administrația Bazinală de Apă Olt

- În programul de achiziții pe anul 2011 a fost aprobată de către ordonatorul principal de credite, ANAR București, achiziția unor utilaje pentru toate administrațiile bazinale din țară. Pentru achiziția utilajelor au fost încheiate 2 contracte în valoare totală de 17.368 mii lei. Aceste contracte, deși aveau ca beneficiari toate administrațiile bazinale de apă din țară, s-au încheiat numai la nivelul ABA Olt, fără a se avea în vedere posibilitățile de finanțare ale entității, fapt ce a dus la neonorarea la termen a plăților pentru bunurile livrate. În aceste condiții au fost achitate penalități, potrivit clauzelor contractuale în valoare totală de 2.332 mii lei, din care suma de 1.506 mii lei a fost achitată de către ABA Olt, iar suma de 826 mii lei de către ANAR București.
- Au fost înregistrate în conturile de cheltuieli, dobânzi și penalități de întârziere, în valoare de 1.317 mii lei, din care a fost plătită suma de 990 mii lei, ca urmare a plății cu întârziere atât a facturilor emise de către furnizorii de utilități, cât și a obligațiilor față de bugetele publice.
- S-au decontat nelegal cheltuieli aferente obiectivului de investiții „*Regularizare pârau Mitaci, județul Harghita*”, prin decontarea unor situații de lucrări, în care prețul unitar al betonului a fost peste prețul unitar din facturile de achiziție, fiind totodată decontate prin situațiile de lucrări și articole de deviz pentru transportul betonului, deși în facturile de achiziție transportul acestuia a fost inclus în prețul de livrare a betonului.

Recomandări:

La nivelul MMSC:

- ✓ inventarierea licențelor primite cu titlu gratuit și înregistrarea acestora în contabilitate, precum și calcularea și înregistrarea amortizării aferente;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, precum și valorificarea rezultatelor acestei operațiuni conform normelor în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor constatate și luarea măsurilor necesare pentru recuperarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii acestora.

La nivelul ABA Olt:

- ✓ corelarea eforturilor investiționale de la nivelul ABA Olt cu resursele de finanțare existente având în vedere că actuala procedură de achiziție a utilajelor, pentru toate administrațiile bazinale, a condus la înregistrarea unor cheltuieli neeconomice;
- ✓ limitarea cheltuielilor de personal, precum și a celor privind bunurile și serviciile, astfel încât să fie evitată situația imposibilității efectuării plăților izvorâte din obligații asumate peste posibilitățile de finanțare.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Transporturilor

Curtea de Conturi a constatat deficiențe și abateri, dintre care unele producătoare de prejudicii, iar altele cu impact major asupra situațiilor financiare.

- În calitate de autoritate publică tutelară, MT nu a luat măsuri privind revizuirea contractelor de mandat încheiate cu membrii consiliilor de administrație și cu directorii din unele regii autonome, companii și societăți naționale, precum și societăți comerciale aflate sub autoritatea MT, ceea ce a condus la *plata nelegală a indemnizațiilor*, cuantumul acestora fiind peste cel prevăzut de lege, consecința fiind afectarea bugetelor operatorilor economici.
- Pe parcursul exercițiului bugetar 2013, la nivelul ministerului au fost *ordonanțate și plătite sume* în cuantum de 60.866 mii lei, reprezentând dividende, respectiv 28 mii lei, reprezentând dobânzi datorate bugetului de stat, *peste nivelul creditelor bugetare aprobate și fără a se avea în vedere necesitatea rectificării prevederilor bugetare de la titlul „Transferuri între unitățile administrației publice”*.
- MT a efectuat *cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație* (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită), pentru întreținerea eficientă a echipamentelor aflate în dotarea entității, în toată luna martie, deși prestatorul a oferit servicii doar pentru 8 zile din această lună.
- Datele din evidența contabilă nu au fost în concordanță cu cele raportate în contul de execuție bugetară la data de 31.12.2013, întrucât: în bilanța de verificare a conturilor și în bilanțul contabil al activității de privatizare, încheiate la data de 31.12.2013, nu au fost raportate datoriile de natura celor care trebuie prezentate în contul de execuție la „*Angajamente legale de plătit*”, există neconcordanțe între datele din contul de execuție și cele din evidența contabilă, la data închiderii exercițiului bugetar; s-au clasificat necorespunzător unele active fixe de natura instalațiilor tehnice în categoria construcțiilor, precum și a unor imobilizări corporale, în categoria imobilizărilor necorporale; nu s-a evidențiat în contabilitate valoarea unor echipamente achiziționate pe parcursul exercițiului financiar 2013.
- *Dobânzile penalizatoare pentru neplata dividendelor* de către societățile și companiile naționale la care statul, prin MT, este acționar majoritar, nu au fost calculate, evidențiate și urmărite;
- MT a aprobat modificări aduse prevederilor bugetelor de venituri și cheltuieli ale instituțiilor publice subordonate (*Spitalul Clinic CF nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic CF nr. 2 București*), ulterior închiderii exercițiului bugetar, precum și ulterior termenului legal de depunere a situațiilor financiare centralizate la Ministerului Finanțelor Publice, stabilit la art. 36 din Legea nr. 82/1991 a contabilității.
- Sumele aprobate prin bugetul MT pe anul 2013, reprezentând **subvenții privind transportul feroviar public de călători**, nu au fost fundamentate corespunzător, echipa de audit constatând:
  - subvenții privind transportul feroviar public de călători fundamentate pe baza propunerilor primite de la unități, fără să se procedeze la realizarea unei evaluări privind eficiența serviciilor de transport feroviar public de călători;
  - pachetul minim social necorelat cu cererea reală de transport feroviar public de călători și cu posibilitățile reale de finanțare;
  - inexistența unei metodologii detaliate care să stabilească condiții, criteriile de acordare a subvențiilor, limite maxime pentru costuri, definirea cu exactitate a pachetului minim social (numărul maxim de trenuri din totalul rutelor de circulație pentru care se acordă subvenția, intervalul orar de circulație etc.).

În acest context, din verificarea modului de justificare și decontare a sumelor aprobate prin bugetul MT pe anul 2013 pentru subvenții privind transportul feroviar public de călători, s-a constatat necorelarea între actele normative care stabilesc, pe de o parte, cadrul legal privind fundamentarea, acordarea și justificarea sumelor primite de la bugetul de stat pentru unele activități desfășurate de unii agenți economici, iar, pe de altă parte, cheltuielile necesare pentru realizarea pachetului minim social. În consecință, necesarul de fonduri nu a fost fundamentat în concordanță cu necesarul real de transport feroviar public de călători, care să asigure utilizarea eficientă a resurselor bugetare.

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor

La Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București

- Nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate *venituri din penalități* aferente facturilor de închiriere a spațiilor din domeniul public al statului și nu s-au luat măsuri de recuperare a contravalorii utilităților furnizate chiriașilor.
- Există unele diferențe între listele de inventariere, pentru obiecte de inventar și pentru mijloace fixe și valorile din bilanța de verificare la data de 01.10.2013.
- Există unele neconcordanțe între datele evidențiate în bilanțele de verificare (întocmite de terți) și cele înscrise în situațiile financiare, în sensul că angajamentele legale de plătit nu corespund cu datele din bilanța de verificare și bilanț.

La Spitalul Clinic de Căi Ferate nr. 2 București

- Raportarea angajamentelor legale la nivelul angajamentelor bugetare, denaturându-se datele raportate din situațiile financiare; nu a fost facturată și încasată chiria pe întreaga perioadă contractuală.
- Nu au fost recuperate de la unii chiriași cheltuielile cu utilitățile aferente spațiilor închiriate, iar pentru cei care au plătit cu întârziere nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate penalități.

La Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile

- Plata nelegală a unor cheltuieli de personal, ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legislației privind stabilirea salariului de bază pentru personalul plătit din fondurile publice, în perioada septembrie 2012-decembrie 2013.
- S-a plătit contravaloarea TVA inclusă în facturile achitate pentru serviciile oferite de locator pentru spațiul închiriat, în condițiile în care aceasta nu a fost menționată în mod distinct în facturile fiscale emise de locator.

Recomandări

La Ministerul Transporturilor:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata fără temei legal a indemnizațiilor achitate membrilor consiliilor de administrație și directorilor, peste limita prevăzută prin dispozițiile OUG nr. 51/2013 și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a cheltuielilor fără contraprestație, aferente contractului de prestări-servicii pentru întreținerea eficientă a echipamentelor aflate în dotarea entității și recuperarea acestuia;
- ✓ corectarea contului de execuție bugetară, pe anul 2013, pentru asigurarea concordanței datelor din contul de execuție cu cele din evidența contabilă la data închiderii exercițiului bugetar;
- ✓ calcularea, înregistrarea și recuperarea dobânzilor penalizatoare, datorate ministerului de entitățile aflate în coordonare, până la plata integrală a dividendelor datorate pentru anul 2012;
- ✓ virarea la bugetul de stat a dividendelor datorate și a dobânzilor aferente;
- ✓ analiza cauzelor care au determinat aprobarea nejustificată, ulterior închiderii exercițiului bugetar, a modificării prevederilor bugetare definitive aferente instituțiilor publice subordonate și luarea măsurilor pentru eliminarea acestora;
- ✓ revizuirea legislației privind subvenționarea transportului feroviar public de călători.

La Spitalul Clinic nr. 1 Căi Ferate Witting București și la Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București:

- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor de închiriere de spații, calcularea, facturarea și încasarea penalităților de întârziere datorate de locatari;
- ✓ urmărirea încasării creanțelor din chirii în termenele contractuale și a facturării penalităților de întârziere datorate de locatari și luarea măsurilor pentru sancționarea persoanelor vinovate, în condițiile legii; calcularea, facturarea și încasarea penalităților de întârziere aferente contractelor de închiriere de spații;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului cu respectarea prevederilor legale și remedierea tuturor deficiențelor constatate.

La Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat prin încadrarea fără temei legal și plata unor sume necuvenite personalului instituției, înregistrarea în contabilitate și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ regularizarea cu bugetele publice a impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale aferente veniturilor salariale acordate fără bază legală;
- ✓ stabilirea grilei de salarizare și încadrarea personalului conform reglementărilor în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plății nedatorate a TVA aferente serviciilor de închiriere scutite de TVA, înregistrarea în contabilitate și întreprinderea tuturor demersurilor în vederea recuperării acestuia, potrivit legii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat abateri și deficiențe atât la Ministerul Educației Naționale, cât și la entitățile aflate în subordinea/coordonarea/sub autoritatea sa, cele mai semnificative fiind prezentate în continuare.

- Informațiile prezentate în situațiile financiare privind contribuțiile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale nu concordă cu datele din evidența fiscală.
- Au fost evidențiate eronat și menținute în contul „Sume de mandat”, fonduri care trebuiau regularizate cu bugetul statului la finele anului 2013, reprezentând garanții de participare și drepturi salariale pentru membrii echipelor de implementare a proiectelor.
- Valoarea bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea MEN, înregistrată în evidența contabilă, nu corespunde cu valoarea bunurilor, evidențiate în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.
- În evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, terenurile și construcțiile proprietate publică nu sunt înregistrate din cauza neexecutării lucrărilor de cadastru și publicitate imobiliară.
- Operațiunea de inventariere anuală a patrimoniului nu a fost organizată, executată și valorificată, conform metodologiei.

- Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor pentru unele deplasări interne s-a făcut cu încălcarea normelor metodologice.
- La *Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București (UASMVB)* s-au constatat diferențe între valoarea din evidența contabilă a bunurilor aparținând domeniului public al statului și cea din Inventarul bunurilor din domeniul public al statului, valoarea acestor bunuri nu este reevaluată și actualizată, unele terenuri fiind înregistrate cu valoarea de 1 leu; nu au fost efectuate demersurile necesare pentru înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a tuturor bunurilor din domeniul public al statului date în administrarea UASMVB.

La **Inspectoratele școlare județene** s-au constatat următoarele:

- în conturile de creditori au fost menținute sume care se află în afara termenului legal de prescripție;
- nu au fost regularizate, la sfârșitul anului 2013, sume încasate și rămase neutilizate sau care au fost plătite ca avansuri, pentru servicii de care nu s-a beneficiat;
- au fost menținute nejustificat în evidențele entității și raportate în situațiile financiare, investiții în curs, realizate în perioada 2006-2011 la clădiri aflate în patrimoniul unor unități administrativ-teritoriale; menținerea în contul „*Active fixe corporale în curs*” a unor lucrări de reabilitare școli, finalizate până în anul 2010;
- au fost stabilite plăți necuvenite, pentru programul „Bani de liceu”;
- s-au plătit drepturi de natură salarială, necuvenite, câștigate în instanță de către cadrele didactice, neprevăzute de legislația în vigoare; indemnizații de conducere necuvenite; drepturi acordate profesorilor evaluatori;
- nu s-a raportat în contul de execuție situația angajamentelor de plată pentru transportul elevilor, care au depășit prevederile bugetare definitive.

Academia Oamenilor de Știință din România

- Un activ necorporal nu a fost înregistrat conform Normelor metodologice, Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia și nu a fost înregistrată amortizarea unor active fixe.
- Acțiunea de inventariere anuală a patrimoniului efectuată nu a respectat prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale.
- Nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege.
- Inventarul bunurilor din domeniul public al statului nu a fost actualizat cu valoarea bunurilor primite în administrare.

Recomandări:

- ✓ efectuarea demersurilor legale pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și pentru înregistrarea terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014, în strictă conformitate cu prevederile legale;
- ✓ se va urmări aprobarea și implementarea Ordinului privind aprobarea structurilor funcționale pentru personalul de conducere și a criteriilor de stabilire a indemnizațiilor de conducere specifice din inspectoratele școlare, din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, din unitățile de învățământ special și din unitățile conexe, care să asigure respectarea strictă a prevederilor legale în domeniul menționat.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Observațiile Curții de Conturi

La nivelul Ministerului Sănătății

Curtea de Conturi a constatat că:

- a fost înregistrat eronat în evidențele contabile, fără a fi inventariat, *Sistemul Informatic de Înaltă Performanță*, cu valoarea estimată de 34.973 mii lei. Acest sistem informatic a fost finanțat începând cu anul 2007, dar nu s-a finalizat, implementat și pus în funcțiune până la 31.12.2013;
- ministerul nu a înregistrat în evidența contabilă și nu a inventariat „*Ghidul conținând directive arhitecturale și ingineresti pentru reabilitarea și dotarea la cheie a Spitalelor*”, în valoare de 8.092 mii lei, pentru care s-au achitat suplimentar daune moratorii, penalități de întârziere, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare, în sumă de 10.526 mii lei;
- a fost menținută, în cont deschis la banca comercială, suma de 5.256.618,87 USD (16.873 mii lei), având drept consecință imobilizarea, în perioada 2009-2013, a unor sume în contul de disponibilități în valută, în condițiile în care această sumă ar fi putut fi utilizată pentru acoperirea altor cheltuieli din domeniul sănătății;
- nu au fost reflectate distinct în evidența financiar-contabilă analitică terenul și construcția „Sanatoriului de Nevroze Predeal”, aflate în domeniul public al statului și în administrarea ministerului;
- ministerul nu a monitorizat activitatea entităților subordonate;

- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- nu au fost actualizate valorile de inventar ale bunurilor din domeniul public al statului, cu valoarea reevaluată a acestora;
- nu a fost monitorizat modul de respectare a prevederilor legale de către Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București cu privire la reevaluarea și evidența contabilă a unor bunuri care au rămas în gestiunea acestuia din fosta rezervă de mobilizare;
- în anul 2013 au fost efectuate plăți reprezentând despăgubiri salariale, daune morale, daune materiale și cheltuieli de judecată către unii salariați, care au fost stabilite de către instanțe prin sentințe/decizii civile rămase definitive și irevocabile, fără a se aplica măsuri legale pentru recuperarea acestor sume de la persoanele responsabile de generarea situațiilor care au făcut obiectul acțiunilor în instanță, pentru reîntregirea creditelor bugetare;
- nu a fost urmărită acordarea compensației către INCDMI „Cantacuzino” în raport cu costurile serviciului de interes economic general, în sumă estimată de 6.038 mii lei, concretizat în acțiuni din cadrul Obiectivului 4 „Fabricarea produselor biologice și a vaccinurilor necesare pentru prevenirea îmbolnăvirilor în masă cauzate de epidemii și pandemii” și al Obiectivului nr. 5 „Promovarea produselor biologice – vaccinuri, seruri, imunomodulatori, reactivi, medii de cultură”, obiective care nu au fost finalizate la termen, contrar prevederilor HG nr. 320/2013;
- nu a fost verificat modul de utilizare a alocațiilor bugetare acordate INCDMI Cantacuzino, ceea ce a condus la nerestituirea sumei de 240 mii lei, încasată în plus de către acesta, la care se adaugă dobânda datorată;
- cu privire la suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului pentru obligațiile de plată peste termenul scadent, mai vechi de 90 de zile, s-a constatat că Ministerul Sănătății nu a monitorizat, la nivelul direcțiilor de sănătate publică județene, modul de aplicare a dispozițiilor Ordinului Comun MS/CNAS nr. 792/349/2013 referitoare la decontarea obligațiilor de plată aferente furnizorilor de servicii medicale, ceea ce a condus la nerestituirea, la bugetul statului, a sumei de 37 mii lei de către Direcția de Sănătate Publică Teleorman.

La nivelul **instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății**, respectiv: 18 direcții de sănătate publică teritoriale, 2 servicii de ambulanță județene, 30 de unități sanitare s-au constatat nereguli și abateri referitoare, în principal, la:

- **elaborarea și fundamentarea proiectului de buget;**
- **exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:** nu a fost constituit și înregistrat distinct, în evidența contabilă, fondul de dezvoltare a spitalului; au fost înregistrate în conturile privind bunurile din domeniul public al statului bunuri care nu aparțin domeniului public; au fost evidențiate eronat în contabilitate cheltuieli reprezentând tratamentul în străinătate; nu au fost înregistrate debite ale salariaților care au produs pagube entităților; evidența contabilă a activelor în curs de execuție nu a fost condusă pe fiecare obiectiv de investiții; nu a fost majorată valoarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în administrare, cu valoarea lucrărilor de reparații capitale; nu au fost înregistrate creanțe față de terți, reprezentând cheltuieli efective privind asistența medicală acordată persoanelor vătămate din accidente rutiere, agresiuni corporale; creanțele prescrise au fost menținute în mod eronat în contul de creanțe comerciale curente; nu au fost întocmite, în toate cazurile, deconturile de cheltuieli pentru serviciile medicale acordate în unitățile sanitare pacienților externi; nu s-au raportat venituri încasate din închirierea spațiilor care aparțin domeniului public al statului.
- **modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare:** nu au fost facturate, înregistrate în evidența contabilă a veniturilor și raportate prin situațiile financiare, servicii medicale spitalicești prestate peste nivelul valorilor contractate cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București; nu au fost raportate în Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) unele servicii de spitalizare de zi, în vederea validării și decontării de către CASMB a contravalorii acestora; nu au fost facturate, înregistrate și urmărite spre încasare venituri convenite bugetului de stat, reprezentând cotizații de menținere în vigoare a autorizației de punere pe piață a medicamentelor; nu au fost calculate penalități de întârziere pentru neachitarea facturilor la termenul prevăzut în clauzele contractuale;
- **calitatea gestiunii economico-financiare:** nu au fost respectate prevederile legale cu privire la utilizarea alocațiilor bugetare pentru obiectivul de investiții „Consolidare și Modernizare Spital Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni” (Corp A); plăți nelegale pentru serviciile de pază; plăți nelegale către bugetele locale pentru finanțarea acțiunilor de sănătate; plăți nelegale pentru cantități mai mari de lucrări decât cele prevăzute în devizul general; au fost decontate materiale nerecepționate și lucrări neexecutate; plăți nelegale pentru acordarea tichetelor de masă personalului angajat în instituții, altele decât cele finanțate integral din venituri proprii; s-au plătit nelegal drepturi de personal pentru persoanele care au ocupat nelegal prin cumul de funcții, posturi temporar vacante, de specialitate economică și tehnică-administrativă, în cadrul aceluiași serviciu/compartiment în care aceste persoane și-au exercitat funcția de

bază avută în cadrul spitalului; nu a fost repartizată, evidențiată, facturată și recuperată contravaloarea utilităților aferente spațiilor închiriate din domeniul public al statului administrate de unitățile sanitare; nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru recuperarea sumei de 2.205 mii lei, reprezentând servicii medicale de spitalizare continuă și de zi, prestate, dar invalidate și nedecontate de CASMB.

Recomandări

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ✓ inventarierea echipamentelor care fac parte din sistemul informatic de înaltă performanță; efectuarea corecțiilor care se impun în evidența contabilă, efectuarea unei analize privind finalizarea, implementarea și punerea în funcțiune a acestuia;
- ✓ reanalizarea de către Comisia pentru analizarea, soluționarea și stabilirea măsurilor privind stingerea creanțelor și datoriilor și stabilirea persoanelor responsabile cu privire la plățile suplimentare efectuate;
- ✓ inventarierea anuală a patrimoniului în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale; raportarea prin bilanț a tuturor activelor deținute;
- ✓ analizarea legalității menținerii la finele exercițiului financiar a unor sume în lei și valută în conturile de disponibilități deschise la băncile comerciale;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative și financiar-contabile distinct, pe fiecare element de construcție în parte, pe grupe, subgrupe și clase;
- ✓ evidențierea distinctă a terenului cu construcții și fără construcții, astfel încât situațiile financiare să reflecte real și exact situația patrimoniului;
- ✓ inițierea, prin direcțiile de specialitate, a acțiunilor de control la unitățile sanitare din subordine în scopul analizării cazurilor raportate și nedecontate de către casa de asigurări de sănătate, constituirii și înregistrării în contabilitate a sumelor reprezentând serviciile medicale nevalidate de Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar, în vederea recuperării contravalorii tuturor prestațiilor medicale efectuate pe măsura valorificării actelor de control încheiate de direcțiile de specialitate;
- ✓ asigurarea inventarierii întregului patrimoniu în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu și întocmirii situațiilor financiare anuale potrivit prevederilor legale în vigoare;
- ✓ efectuarea reevaluării elementelor patrimoniale de natura terenurilor și construcțiilor și înregistrarea în evidența financiar-contabilă; actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public cu valorile reevaluate; reflectarea în contabilitate a tuturor operațiunilor economico-financiare cu imobilele proprietate publică a statului;
- ✓ reanalizarea de către Comisia de analiză a fiecărui caz și stabilirea persoanelor din vina cărora s-au angajat și plătit, în anul 2013, drepturi bănești acordate în baza deciziilor civile, către persoane cărora li s-a desfăcut contractul de muncă, precum și a sumelor plătite cu titlu de daune morale, daune materiale și cheltuieli de judecată; recuperarea sumelor plătite;
- ✓ ministerul, prin direcțiile de control, va monitoriza modul de aplicare a dispozițiilor Ordinului Comun MS/CNAS nr. 792/349/2013, referitoare la decontarea obligațiilor de plată aferente furnizorilor de servicii medicale; stabilirea și aprobarea tuturor procedurilor operaționale și metodologice de control intern, monitorizarea modului de implementare a sistemelor de control intern/managerial la direcțiile de specialitate.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății:

- ✓ fundamentarea reală a indicatorilor de venituri și cheltuieli;
- ✓ constituirea și utilizarea fondului de dezvoltare al spitalului, conform prevederilor legale;
- ✓ majorarea valorii activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în administrare cu valoarea investițiilor finalizate;
- ✓ înregistrarea, urmărirea și încasarea creanțelor din asistența medicală acordată persoanelor vătămate în accidente rutiere, din cauza agresiunilor corporale și virarea acestora la casele de asigurări de sănătate teritoriale;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor lăsate în custodie la societățile de construcții;
- ✓ verificarea și certificarea de către persoanele autorizate a cheltuielilor privind obiectivele de investiții realizate la unitățile sanitare;
- ✓ respectarea prevederilor legale cu privire la constituirea provizioanelor care să acopere toate costurile aferente stingerii obligațiilor de plată care rezultă din sentințe civile;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a stocurilor de natura reactivilor și materialelor de laborator; extinderea verificărilor și identificarea tuturor situațiilor în care au fost efectuate servicii de spitalizare de zi, care nu au fost raportate în SIUI, în vederea validării și decontării contravalorii acestora;
- ✓ facturarea veniturilor din cotizații de menținere în vigoare a autorizației de punere pe piață a medicamentelor, înregistrarea acestora, încasarea lor și virarea la bugetul de stat;

- ✓ luarea măsurilor în vederea stabilirii și realizării veniturilor proprii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, precum și a foloaselor nerealizate; stabilirea și recuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate;
- ✓ facturarea și recuperarea contravalorii utilităților aferente spațiilor din domeniul public al statului date în administrare și care sunt închiriate.

MINISTERUL CULTURII

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost recunoscute, la momentul efectuării lor, cheltuielile cu serviciile prestate de terți.
- A fost supraevaluată valoarea de intrare a unor bunuri provenite din sponsorizări, cu suma de 71 mii lei, ca urmare a calculării și înregistrării taxei pe valoarea adăugată.
- Ministerul Culturii nu a înregistrat în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” bunuri de 26.899 mii lei, însă a înregistra, nejustificat, bunuri de 3.920 mii lei, care nu sunt de această natură.
- Acțiunea de *inventariere anuală a patrimoniului*, a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente.
- Ministerul Culturii nu a întreprins măsurile necesare în vederea clarificării situației juridice și obținerii titlului de proprietate asupra unor bunuri din domeniul public al statului aflate în administrare, respectiv *Vila scriitorilor* (fostă nr. 38) și terenul aferent, din localitatea Sovata, județul Mureș și *Pavilioanele 1 și 2*, cu terenul aferent, din Comuna Rodna Veche, județul Bistrița-Năsăud.
- Valoarea bunurilor proprietate publică a statului, înregistrată în Inventarul centralizat al statului, nu concordă cu valoarea contabilă a unor bunuri proprietate publică reprezentând terenuri și clădiri, diferența fiind de 20.248 mii lei, rezultată din reevaluarea acestor bunuri, pentru care trebuie inițiat un proiect de act normativ în vederea actualizării anexei la Inventarul centralizat al statului.
- Situațiile financiare evidențiază un debit în sumă de 10.000 mii lei, reprezentând sume achitate în avans unui artist plastic, în perioada 2008-2010, pentru realizarea unei lucrări intitulate Monumentul Marii Uniri de la 1918, din municipiul Arad. La baza plății nu au existat documente justificative legal întocmite, iar procesele-verbale de recepție preliminară prezintă indicii că au fost semnate formal, fără prezența membrilor comisiei la locul în care se afla lucrarea, întrucât, conform declarațiilor autorului, aceasta se află în China. Ministerul Culturii, ca urmare a nerealizării scopului pentru care a avansat sumele, în anul 2013 a acționat în judecată autorul, acțiunea fiind în curs de desfășurare, la Curtea de Apel București.

Misiunea de audit financiar s-a desfășurat și la alte 2 instituții din subordine: **Muzeul Național de Istorie al României și Institutul Național al Patrimoniului.**

La Muzeul Național de Istorie al României:

- nu s-a efectuat reevaluarea și înregistrarea unor elemente patrimoniale de natura bunurilor, aparținând patrimoniului cultural național mobil în înțelesul Legii nr. 182/2000 privind protejerea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, evidențiate în contul „*Mobilier aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale*”, în sumă de 304.522 mii lei;
- nu s-a întocmit documentația cadastrală pentru toate terenurile și construcțiile proprietate publică a statului, aflate în administrarea entității, nefiind înscrise în cartea funciară;
- s-au efectuat plăți în avans pentru achiziții publice, fără respectarea prevederilor legale privind instrumentele de garantare.

La Institutul Național al Patrimoniului:

- nu s-a înregistrat în evidența contabilă suma de 590 mii lei, reprezentând lucrări decontate și nerealizate, pentru care este deschisă procedura insolvenței, entitatea auditată fiind înscrisă în tabelul preliminar al creanțelor cu această valoare;
- s-a încheiat un număr de 49 de contracte de prestări servicii cu persoane fizice, care, în mare, sunt activități cu caracter permanent (casierie, activitate financiar-contabilă, pază etc.), specifice activității entității;
- s-au achiziționat servicii pentru monitorizare presă/mass-media zilnică, analize de imagine instituțională, strategii și organizare de evenimente, în condițiile în care entitatea are organizat un Birou de relații publice, publicații și petiții, cu atribuții în acest domeniu, cu un număr mediu de 5 salariați;
- nu s-au actualizat datele cuprinse în Inventarul centralizat al bunurilor, care alcătuiesc domeniul public al statului, referitoare la bunurile aflate în administrarea entității, deși au fost transmise mai multe adrese către Ministerul Culturii cu documentații pentru actualizarea acestuia, acțiune nefinalizată încă.

Recomandări:

- ✓ organizarea evidenței analitice a bunurilor din domeniul public al statului, evidențiate în conturile de: terenuri, clădiri, lucrări de artă monumentală, lucrări muzicale și valori muzeale, identificate ca atare prin hotărâri de guvern, și înregistrarea acestora în corespondență cu contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”;
- ✓ inventarierea bunurilor și valorilor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii, conform normelor metodologice aprobate prin OMFP nr. 2861/2009; clarificarea situației juridice pentru toate bunurile aflate în administrare, prin întocmirea documentației cadastrale; actualizarea anexei la HG nr. 1705/2006 privind Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valorile rezultate din reevaluarea bunurilor aflate în administrarea ordonatorului principal și a entităților subordonate;
- ✓ continuarea acțiunilor pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii ale Curții de Conturi pentru înlăturarea neregulilor cu caracter financiar-contabil constatate.

MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost efectuate toate demersurile legale pentru recuperarea, de la SC ROMTELECOM SA, a debitului în sumă de 672 mii lei, reprezentând contravaloarea unor materiale aparținând Ministerului pentru Societatea Informațională (MSI) și predate în custodia acestei societăți.
- Nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale privind inventarierea generală a patrimoniului MSI, nefiind inventariate la data de 31.12.2013 imobilizările financiare (acțiunile deținute la societăți comerciale și/sau societăți naționale).
- Decontarea unor cheltuieli de deplasare fără să existe documentele care să justifice necesitatea și oportunitatea deplasării.
- În anul 2013, ministerul a achiziționat servicii de consultanță tehnică prin 3 contracte de servicii, în condițiile în care obiectul acestor contracte se regăsește și în atribuțiile de serviciu ale personalului MSI încadrat la Direcția Generală pentru Politici și Programe în Domeniul Societății Informaționale.

Recomandări

- ✓ stabilirea cu certitudine a valorii de înlocuire a bunurilor care fac obiectul custodiei, reprezentând cabluri și ambalaje din rezerva de mobilizare, aflate la SC Romtelecom SA și constatate lipsă, având în vedere că valoarea acestora a fost propusă ca valoare de înlocuire de către SC Romtelecom SA și acceptată de MSI fără a exista certitudinea asupra exactității acestei valori atestate de o persoană autorizată. Totodată, vor fi efectuate toate demersurile, inclusiv acționarea în instanță, pentru recuperarea debitului de la SC Romtelecom SA și virarea la bugetul de stat;
- ✓ efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale instituției în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit normelor legale;
- ✓ se va analiza necesitatea și oportunitatea contractelor existente pentru achiziția de servicii de consultanță tehnică, menținându-se în continuare numai cele strict necesare și doar în cazurile în care activitățile respective nu pot fi realizate de către salariații proprii;
- ✓ decontarea cheltuielilor pentru deplasări să fie aprobată doar în cazurile justificate, pentru acele activități care fac obiectul atribuțiilor de serviciu ale personalului MSI și pe baza tuturor documentelor justificative prevăzute de lege și de reglementările interne.

MINISTERUL ECONOMIEI

Observațiile Curții de Conturi

- Nerespectarea prevederilor legale privind fundamentarea cheltuielilor în buget, prin nefundamentarea cheltuielilor pe baza actelor normative specifice fiecărui domeniu de activitate, după cum urmează:
  - în domeniul politicilor industriale, fără a se efectua o fundamentare a necesarului de fonduri de la bugetul de stat, pe elemente de cost și pe activitățile prevăzute în HG nr. 643/1999, au fost alocate credite bugetare pentru cheltuieli efectuate de antreprenorii români pe perioada de sistare a lucrărilor de construcții-montaj la Combinatul minier de îmbogățire a minereurilor acide cu conținut de fier de la *Krivoi Rog – Ucraina*, în baza convențiilor încheiate;
  - în domeniul industriei de apărare, fără a se efectua o fundamentare pentru fiecare operator economic din industria de apărare, privind acoperirea drepturilor salariale și a contribuțiilor de asigurări sociale datorate, au fost alocate credite bugetare în sumă de 38.500 mii lei.
- Neevidențierea unei creanțe, în sumă de 20.197 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la bugetul de stat, utilizate pentru rambursarea unui credit extern, contractat de minister și utilizat de SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției de Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni, în condițiile în care rambursarea creditelor externe intră în sarcina SC Termoelectrica SA.

- Nerespectarea prevederilor legale privind evidențierea acțiunilor, ca aport al statului român, în capitalul social al unor societăți/companii naționale. Ministerul Economiei, la data de 31.12.2013, avea evidențiate în contabilitate acțiuni (titluri de participare) ca aport al statului român la capitalul social al unor societăți comerciale, societăți/companii naționale, în valoare de 17.196.641 mii lei, din care: acțiuni în valoare de 1.203.292 mii lei la entități la care nu mai are calitatea de acționar, respectiv la Fondul Român de Contragarantare SA și Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii SA, având în vedere că la aceste entități calitatea de acționar este deținută de Ministerul Finanțelor, în temeiul art. 20 din Legea nr. 71/ 2013.
- Nerecuperarea dividendelor, în sumă de 37.599 mii lei, convenite statului român, din profitul net înregistrat de *SNTGN Transgaz SA*, corespunzător aportului deținut în anul 2012, ca urmare a repartizării dividendelor convenite Ministerului Economiei - OPSPI, în funcție de noua structură a acționariatului, după vânzarea unui pachet de acțiuni în anul 2013.
- Efectuarea de plăți, în sumă de 17 mii lei (servicii juridice și servicii de natură financiar-contabilă), pentru cheltuieli fără bază legală, respectiv pentru cheltuieli neprevăzute prin Convenția nr. 83/2013 încheiată cu SC Arcif SA a se efectua pentru Krivoi Rog - Ucraina.
- Efectuarea de cheltuieli fără bază legală, prin acordarea de ajutoare de minimis, în sumă de 170 mii lei, pentru entități ce nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri și misiuni economice internaționale, cu finanțare de la bugetul de stat.
- Nerespectarea cerințelor stabilite prin Caietele de sarcini de către societatea organizatoare. În conformitate cu prevederile art. 2 din Anexa la HG nr. 296/2007, selectarea societăților organizatoare de târguri și expoziții internaționale se efectuează pe baza Caietelor de sarcini, elaborate de MECMA.
- Efectuarea de plăți, în sumă de 125 mii lei, pentru servicii achiziționate la prețuri mai mari decât cele contractate, prin decontarea sumei de 132 mii lei pentru „*amenajare standuri (manechine, capete stilizate, steamere etc.)*” la târgul internațional „TRANOI”, de la Paris, Franța, în condițiile în care în devizul-ofertă care a stat la baza atribuirii contractului pentru acest serviciu a fost prevăzută suma de 7 mii lei.
- Efectuarea de cheltuieli nelegale, reprezentând servicii efectuate pentru participanți care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, precum și pentru firme care nu au participat la evenimentele expoziționale.
- Efectuarea de plăți prin decontarea dublă a unor servicii, respectiv pentru servicii aferente *participării agenților economici la Târgul Internațional „POWER-GEN MIDDLE EAST”-Doha-Qatar*, o dată către societatea organizatoare și o dată către subcontractanți, în baza contractelor încheiate de organizator.
- Neurmărirea acordării, în condițiile legii, a subvențiilor pentru acoperirea tarifelor reduse cu 50% la energia electrică destinată consumului casnic, pentru familiile cu domiciliul într-una din localitățile situate pe teritoriul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, efectuându-se plăți în sumă de 181 mii lei pentru cantități de energie acordate de către SC Enel Energie SA, nelegal ca subvenție consumatorilor decedați, pentru activități economice, peste limita consumurilor normate pe familie, unor persoane fizice care nu se regăsesc pe listele întocmite de Consiliile locale sau pentru mai multe locuri de consum.
- Efectuarea de plăți, în sumă de 38.212 mii lei, către operatorii economici din industria de apărare, fără a avea la bază documente care să certifice utilizarea lor în scopul pentru care s-au aprobat creditele bugetare.
- Nu s-a exercitat controlul asupra activității de conservare a bunurilor care aparțin industriei de apărare.

Recomandări:

- ✓ fundamentarea necesarului de credite pentru finanțarea cheltuielilor efectuate de antreprenorii români, pe activitățile prevăzute în HG nr. 643/12.08.1999, pentru finanțarea cheltuielilor efectuate pentru activitatea de apărare; analiza documentelor care au stat la baza plăților efectuate către agenții economici din industria de apărare; înregistrarea corectă în contabilitate a titlurilor de participare deținute de Ministerul Economiei în capitalul social al unor societăți comerciale, societăți/companii naționale; extinderea verificărilor asupra:
  - îndeplinirii condițiilor de eligibilitate de către operatorii economici participanți la târgurile și misiunile economice internaționale derulate în anul 2013, cu finanțare de la bugetul de stat, în vederea identificării operatorilor economici care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, recuperarea, în condițiile legii, a sumelor alocate de la bugetul de stat acordate nelegal;
  - documentelor prezentate de societățile organizatoare ale târgurilor și misiunilor economice, în vederea decontării contravalorii lucrărilor realizate și serviciilor prestate, în raport cu cerințele stipulate prin Caietele de sarcini (documentațiile de atribuire), stabilirea lucrărilor și serviciilor decontate în mod nelegal și recuperarea contravalorii acestora în condițiile legii;
  - deconturilor privind diferențele de tarif la energie electrică pentru familiile cu domiciliul în localitățile din Rezervația Biosferei Delta Dunării, în vederea identificării și a altor cazuri de subvenții acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a plăților efectuate către SC Enel Energie SA, pentru acoperirea diferențelor de preț la cantitățile de energie electrică, la care s-au aplicat, în mod nelegal, tarife reduse cu 50% și recuperarea acestuia.

Entități aflate în subordinea/coordonarea/autoritatea Ministerului Economiei

1. Departamentul pentru Energie

Observațiile Curții de Conturi

- Neevidențierea unei creanțe, în sumă de 18.554 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la bugetul de stat, utilizate pentru rambursarea unui credit extern utilizat de SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției de Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni, în condițiile în care rambursarea creditelor externe intră în sarcina SC Termoelectrica SA.
- Nerespectarea prevederilor legale privind constituirea patrimoniului la înființare, deoarece:
  - au fost înregistrate în contabilitate bunuri fără a avea la bază Procese-verbale de predare-primire, constând în bunuri din domeniul public al statului, în valoare de 3.585.840 mii lei (aflate la entitățile: SC Hidroelectrică SA, SC Electrică Serv SA, SC Oltenia SA și SC Petrotrans SA);
  - nu au fost înregistrate 6 mijloace de transport preluate fără valoare, în baza Procesului-verbal de predare-primire nr. 130.687/09.08.2013, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și HG nr. 429/2013.
- În perioada iulie-decembrie 2013, Departamentul pentru Energie a efectuat către SC Enel Energie SA plata sumei de 53 mii lei în baza unor deconturi lunare, în care au fost incluse cantități de energie electrică pentru care s-au aplicat tarife reduse cu 50%, acordate în mod nelegal, ca subvenții consumatorilor decedați, pentru activități economice, peste limita consumurilor normate pe familie, unor persoane fizice care nu se regăsesc pe listele întocmite de Consiliile locale, pentru mai multe locuri de consum.
- S-au angajat și efectuat cheltuieli din creditele bugetare aprobate pentru anul 2013, respectiv au fost angajate cheltuieli pentru folosința spațiului de birouri din Splaiul Independenței nr. 202 E, aferente perioadei aprilie-iunie 2013, când entitatea nu a funcționat în acest spațiu.

Recomandări:

- ✓ inventarierea tuturor bunurilor pe care entitatea le deține în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri aflate în dotare și neevidențiate în contabilitate;
- ✓ extinderea verificării asupra deconturilor privind diferențele de tarif la energia electrică pentru familiile cu domiciliul în localitățile din Rezervația Biosferei Delta Dunării, în vederea identificării și a altor cazuri de subvenții acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs, ca urmare a plăților efectuate către SC Enel Energie SA, recuperarea acestuia și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;
- ✓ verificarea contractelor de prestări servicii derulate pentru identificarea și a altor cazuri de cheltuieli nelegale, stabilirea întinderii prejudiciului produs, pentru cheltuieli angajate, ordonanțate și plătite în mod nelegal, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora și virarea lor la bugetul de stat (inclusiv accesoriile calculate), precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

2. Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost preluate, prin proces-verbal de predare-primire, imobilele date în administrare (Imobil construcție P + 3, situat în str. Poterași nr. 11, sectorul 4, București; Imobil construcție și teren, situat în Șos. Viilor nr. 38, sectorul 5, București; Imobil situat în Șos. Olteniței nr. 225 A, sectorul 4, București), în conformitate cu prevederile HG nr. 430/2013.
- S-au efectuat plăți pentru cheltuieli neeligibile către un număr de 24 de agenți economici finanțați prin programul START pentru: achiziția de echipamente, mijloace de transport, aplicații informatice etc.
- S-au efectuat plăți fără bază legală, în sumă de 12 mii lei, pentru cheltuieli de protocol, prin depășirea limitei de 60 de lei de persoană, aprobată pentru mese oficiale și cocteiluri, prin OUG nr. 80/2001.

Recomandări: extinderea verificărilor asupra deconturilor justificative și a notelor privind certificarea cheltuielilor eligibile, acceptate de Oficiile teritoriale (OTIMMC), în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de societăți care au beneficiat de alocații financiare nerambursabile, pentru cheltuieli neeligibile, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia; preluarea în patrimoniu a imobilelor date în administrare.

3. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Observațiile Curții de Conturi

- S-au efectuat plăți din fonduri alocate pentru investiții pentru cheltuieli care nu se regăsesc în obiectivele de investiții, și anume pentru serviciile de expertizare a sistemelor informatice la nivelul ANPC și a celor 8 comisariate regionale.
- S-au efectuat plăți din fonduri alocate pentru servicii de pază decontate la tarife supraevaluate, prin acceptarea includerii în calculul tarifului orar a unor elemente nereale sau care nu au la bază documente justificative.

- Nu s-au luat măsuri pentru recuperarea pagubelor de la persoanele vinovate, reprezentând drepturi bănești stabilite prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile.
- Nu s-a recuperat, în cadrul termenului legal de 90 de zile, de la FNUASS, sume reprezentând drepturi achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale, peste valoarea contribuției datorate de angajator.
- Nu s-a organizat activitatea de funcționare a casieriei pentru încasarea tarifelor privind operațiunile de analiză, marcarea și expertizare a metalelor și pietrelor prețioase, neexistând organizate casierii proprii avizate de Ministerul Finanțelor Publice. Președintele ANPC nu a împuternicit persoanele în drept să efectueze aceste încasări.
- Prin Ordinele președintelui ANPC a fost aprobat nivelul taxelor de autorizare și al tarifelor pentru operațiunile de analiză, marcarea și expertizare, actualizate cu indicii anual de inflație, până la data de 31.12.2010.
- Pentru un număr de 4.814 autorizații în vigoare, ANPC nu a urmărit aplicarea vizei anuale pentru 11.712 operațiuni cu metale prețioase și pietre prețioase, în condițiile în care persoanele fizice sau juridice nu au solicitat suspendarea autorizației, ceea ce presupune că autorizațiile emise au rămas active și trebuiau să fie vizate pentru anul 2013.
- Încasările din tarife pentru operațiunile de analiză, marcarea și expertizare au fost virate la bugetul de stat cu întârzieri cuprinse între 3 și 22 de zile.

Recomandări:

- ✓ actualizarea anuală cu indicii de inflație a nivelului taxelor de autorizare și a tarifelor pentru operațiunile de analiză, marcarea și expertizare, precum și de analiză a taxelor și a tarifelor stabilite și aprobate, a celor evidențiate, încasate și virate la bugetul de stat, în perioada 2012-2013. Identificarea și a altor cazuri de taxe și tarife nestabilite și/sau neîncasate în condițiile legii, cuantificarea prejudiciului produs bugetului de stat și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ identificarea autorizațiilor și a numărului de operațiuni cu metale și pietre prețioase, pentru care nu s-a solicitat și, implicit, nu s-a acordat viza pe anul 2013;
- ✓ identificarea acelor persoane care au desfășurat în anul 2013 operațiuni cu metale prețioase și pietre prețioase fără a solicita vizarea autorizației; se va cuantifica prejudiciul produs bugetului de stat ca urmare a neîncasării taxei de viză anuală de la aceste persoane și se va recupera în condițiile legii.

4. Biroul Român de Metrologie Legală

Observațiile Curții de Conturi

- Subdimensionarea veniturilor raportate în anul 2013, ca urmare a constituirii, fără aprobarea ordonatorului superior de credite, a fondului la dispoziția instituției, utilizat pentru finanțarea lucrărilor de întreținere a etaloanelor naționale.
- Neîntocmirea documentației cadastrale și neînscierea în cartea funciară a tuturor terenurilor și a construcțiilor proprietate publică a statului, aflate în administrare și înregistrate în evidența contabilă.

Recomandări: obținerea aprobărilor legale în vederea constituirii la nivelul entității a fondului pentru finanțarea lucrărilor de întreținere a etaloanelor naționale, cu respectarea principiilor și normelor contabile aplicabile; realizarea operațiunilor de cadastru și înscrierea în Cartea Funciară a tuturor bunurilor imobile aparținând domeniului public al statului, clădiri și terenuri aflate în administrarea entității.

5. Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie - OPSP

Observațiile Curții de Conturi

- Neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării unor venituri reprezentând dobânzi și penalități de întârziere datorate de SC Romaero SA și SC Șantierul Naval Mangalia SA;
- Neînregistrarea în evidența contabilă și netransmiterea către Departamentul pentru Energie, în vederea urmăririi și încasării, a unei sume reprezentând dobânzi și penalități de întârziere datorate de SC Hidroelectrică SA pentru nevirarea la scadență a dividendelor convenite bugetului statului.

Recomandări: extinderea verificării în vederea identificării și a altor cazuri în care nu s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în termenul legal de prescripție, înregistrarea veniturilor în evidența contabilă, urmărirea și încasarea lor, inclusiv a sumei de 850 mii lei, stabilită în timpul auditului; transmiterea debitului în sumă de 46.729 mii lei către Departamentul pentru Energie, în vederea preluării și urmăririi încasării acestui venit datorat bugetului de stat.

6. Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială

Observațiile Curții de Conturi

- Înregistrarea, în mod eronat, în evidențele contabile a unor cheltuieli în alte conturi contabile decât cele care reflectă conținutul economic al operațiunilor efectuate.

- Nu au fost încheiate operațiunile de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, nu au fost stabilite rezultatele inventarierii și nici înregistrate în evidența tehnico-operativă, în Registrul-inventar și în contabilitate. Situațiile financiare la 31.12.2013 au fost întocmite și depuse la ordonatorul principal de credite, înainte de finalizarea acțiunii de inventariere, astfel că nu există certitudinea că acestea reflectă situația reală a patrimoniului entității.
- Efectuarea de cheltuieli ineficace, determinate de angajarea și plata serviciilor de realizare și mentenanță a unei pagini de web, în condițiile în care accesul la aceasta este restricționat, iar informațiile prezentate nu sunt publice.
- Nu au fost înregistrate în conturi de ordine și evidență scrisori de garanție bancară de bună execuție, emise în favoarea Oficiului de Compensare și Achiziții pentru Tehnică Specială, prin care se garantează de către contractanți, parteneri externi, executarea corespunzătoare și la termen a obligațiilor.

Recomandări: organizarea și conducerea evidenței contabile potrivit prevederilor legale; utilizarea conturilor de evidență și ordine pentru înregistrarea valorii tuturor scrisorilor bancare de bună execuție și stabilirea persoanelor cu atribuții în acest sens; elaborarea de proceduri scrise cu privire la inventarierea patrimoniului, adaptate specificului activității, monitorizarea acțiunii de inventariere anuală a patrimoniului, astfel încât rezultatele acestuia să fie valorificate și înregistrate în contabilitate înainte de încheierea situațiilor financiare anuale; realizarea unei bune gestiuni financiare prin îmbunătățirea formelor de control intern și a modalităților de raportare către conducere a tuturor cazurilor de încălcări ale legalității și regularității în efectuarea unor operațiuni sau în realizarea unor activități în mod neeconomic, ineficace sau inefficient, în vederea eliminării acestor deficiențe în mod prompt și responsabil.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Observațiile Curții de Conturi

- Au fost majorate nejustificat cheltuielile bugetare ale anului 2013, ca urmare a contractării nelegale a unor „servicii de furnizare informații cu privire la evenimentele consemnate, referitoare la animalele din speciile bovine și bubaline, precum și servicii de identificare și înregistrare a animalelor din speciile bovine și bubaline” ce se pretind a fi efectuate în perioada 2006-2012, din următoarele cauze:
    - abandonarea nejustificată, prin **neutilizare**, a sistemului informatic pentru identificarea și înregistrarea bovinelor, implementat și organizat de ANSVSA în perioada 2003-2004, finanțat prin Programul PHARE și cofinanțat din fonduri naționale prin bugetul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR);
    - atribuirea eronată și contractarea nelegală a unor servicii nedatorate, prezumtiv efectuate în perioada 01.04.2006-30.09.2013 de SC IQ Management SRL pentru animalele din specia bovinelor, în baza unor prevederi contractuale neangajante și neaplicabile la data încheierii contractului.

În fapt, ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legale referitoare la instituirea sistemelor informatice pentru identificarea și înregistrarea animalelor, conducerea ANSVSA, prin contractul nr. 43/12.11.2013, încheiat cu SC IQ Management SRL, a angajat instituția în raporturi contractuale nejustificate, netemeinice și nelegale, prin care s-a convenit decontarea retroactivă a unor prezumtive „servicii de furnizare informații cu privire la evenimentele consemnate referitoare la animalele din speciile bovine și bubaline”, executate în perioada 01.04.2006-30.09.2013, prin invocarea unor prevederi contractuale neangajante și neaplicabile la data încheierii contractului.
  - Angajarea raporturilor contractuale amintite a avut loc în contextul în care ANSVSA avea implementat și trebuia să utilizeze un sistem național pentru identificarea și înregistrarea bovinelor, organizat în perioada 2003-2004 finanțat prin Programul PHARE și cofinanțat din fonduri naționale prin bugetul MAPDR.
  - ANSVSA a încălcat prevederile legale continuând să plătească serviciile până în anul 2013, deși toate cheltuielile referitoare la identificarea și înregistrarea bovinelor puteau fi suportate de aceasta până în anul 2011, urmând ca după această dată cheltuielile să fie suportate de producătorii agricoli deținători de animale.
- Sistemul informatic de identificare și înregistrare a bovinelor, organizat în conformitate cu prevederile OUG nr. 113/2002, și care trebuia să furnizeze datele și informațiile plătite de ANSVSA cu suma de 6.794 mii lei, finanțat de MADR din fonduri PHARE, este inoperabil, nu este înregistrat ca parte a patrimoniului administrat de ANSVSA și nici nu a fost vreodată evidențiat în patrimoniul autorității.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Observațiile Curții de Conturi

- Neaplicarea unor sentințe judecătorești definitive și irevocabile și neluarea măsurilor de asigurare a fondurilor necesare plății cheltuielilor de judecată către un reclamant (persoană fizică deținătoare a titlului de

revoluționar, care a formulat acțiune judecătorească în contradictoriu cu Secretariatul de Stat), au generat instituirea poprii și, implicit, executarea silită a conturilor instituției, producându-se astfel un prejudiciu în valoare de 12 mii lei. **Neregulile din această categorie au fost constatate și în anii precedenți**, generând un prejudiciu în bugetul instituției în cuantum total de 438,5 mii lei, pentru recuperarea căruia au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de Curtea de Conturi, măsurile fiind neimplementate.

- Derularea Programului „*Tipărire bilete CFR acordate gratuit conform Legii nr. 341/2004*”, având ca obiectiv acordarea unor facilități de transport gratuit beneficiarilor acestui drept conferit de lege, a evidențiat deficiențe care au vizat, în principal, fundamentarea necesarului de bilete de călătorie CFR și cartele de metrou, organizarea evidenței și inventarierea acestora.
- **Nereguli privind evidența stocului de bilete de călătorie** pentru transportul gratuit pe calea ferată (bilete CFR) și a cartelelor Metrorex:
  - evidențele aferente documentelor de transport, valabile în anii 2012 și 2014, care au influențat situațiile financiare întocmite în anul 2013 prin operațiunile de intrări, ieșiri, casări etc., nu au fost întocmite și prezentate pentru verificare;
  - la finele exercițiului bugetar 2013, în fișele de magazie nu au fost evidențiate cartele Metrorex, cu toate că nu au fost prezentate documente justificative care să ateste distribuția acestora către titularii de drept, astfel încât să se poată justifica scăderea acestora din gestiune;
  - înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu biletele CFR, respectiv a valorii de tipărire a acestora, s-a efectuat pe baza unor tabele/liste nominale de distribuție/decontare, care prin formă și conținut nu îndeplineau cerințele legale specifice unor documente justificative.
- Nerespectarea reglementărilor legale referitoare la **organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a certificatelor de revoluționar**, precum și **inventarierea** acestor documente cu regim special:
  - absența unui mecanism de control și verificare a gestiunii certificatelor de revoluționar tipărite, recepționate, distribuite, returnate, anulate sau aflate în stoc, în măsură să asigure date și informații corecte și exacte despre situația reală a acestor documente cu regim special;
  - neconcordanțe între datele reflectate în evidența contabilă și cele înregistrate în evidența tehnico-operativă (ex.: neevidențierea în contabilitate a unui număr de 75 de certificate de revoluționar, tipărite de CN Imprimeria Națională SA și facturate instituției în anul 2013).
- Nerespectarea reglementărilor legale specifice contabilității pe bază de angajamente, referitoare la înregistrarea facturilor pentru consumuri de utilități aferente lunii decembrie (gaze, energie, apă etc.).
- Nerespectarea prevederilor legale privind transportul persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică numite sau funcții asimilate funcțiilor de demnitate publică.
- Nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și completarea dosarelor de personal și a dosarelor profesionale ale angajaților.

Recomandări:

- ✓ recuperarea prejudiciului generat de nepunerea în aplicare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate de instanțele de judecată, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, calculate pentru perioada cuprinsă între data producerii și data recuperării integrale a acestuia și virarea sumelor încasate la bugetul de stat;
- ✓ fundamentarea corespunzătoare a numărului de bilete CFR și cartele Metrorex, precum și a fondurilor necesare finanțării cheltuielilor de tipărire a acestora, în concordanță cu numărul real al beneficiarilor acestui drept conferit de lege;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative a documentelor de călătorie acordate beneficiarilor Legii nr. 341/2004, corespunzător normelor specifice formularelor cu regim special și inventarierea acestora;
- ✓ organizarea evidenței „Certificatelor de revoluționar” și inventarierea acestor formulare cu regim special; asigurarea unui sistem de evidență și distribuție a acestor formulare cu regim special, pentru a se evita deviații de la utilizarea lor legală;
- ✓ actualizarea bazei de date a persoanelor care dețin titlul de revoluționar, astfel încât evidența acestora să constituie referință pentru monitorizarea acordării drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale instituției, valorificarea și reflectarea în contabilitate a rezultatelor acestei acțiuni, în conformitate cu reglementările legale în acest domeniu.

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Observațiile Curții de Conturi

- În evidența tehnic-operativă și contabilă nu au fost înregistrate distinct bunuri rezultate din contractul de comandă nr. 892/18.01.2013, astfel că patrimoniul instituției evidențiat în bilanțul contabil, încheiat la 31.12.2013, nu reflectă realitatea.

- Au fost efectuate plăți în valută, în sumă de 5.554 euro, reprezentând echivalentul a 25 mii lei, pentru asigurarea unor forme de sprijin material (rezidențe) „traducători străini în formare”, deși în contractele semnate de ICR cu beneficiarii s-a prevăzut plata în lei.
- Nu a fost înregistrat în evidența contabilă debitul reprezentând servicii de transport decontate de ICR, deși nu au fost justificate cu documente în cadrul Programului „Burse” și nu au fost demarate procedurile legale pentru recuperarea prejudiciului de la operatorul economic, cu toate că există Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 880/21.02.2014 prin care se validează constatarea Curții de Conturi.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Observațiile Curții de Conturi

- S-au menținut nejustificat în contul „*Creditori diverși*” sume care, la data de 31.12.2013, erau prescrise, reprezentând contravaloarea mandatelor poștale nesosite în unitate și încasări de la persoane fizice pentru societăți comerciale neidentificate.
- Nu s-au înregistrat în conturile speciale:
  - „*Redevențe, locații de gestiune, chirii și alte datorii asimilate*”, obligații aferente mijloacelor de transport achiziționate prin leasing operațional (31 de autoturisme Hyundai și 1 autoturism Ford Mondeo);
  - „*Dobânzi de plătit*”, dobânzi aferente contractelor de leasing financiar prin care s-au achiziționat 13, respectiv 5 autoturisme marca Hyundai;
  - „*Giruri și garanții primite*”, toate garanțiile de participare la licitație și de bună execuție, constituite în favoarea entității;
- În evidența specială nu au fost evidențiate unele obligații și drepturi, iar unele elemente patrimoniale nu au fost inventariate.
- Programul anual al achizițiilor publice efectuate atât din surse proprii ale SRR, cât și din surse de la bugetul de stat, pentru anul 2013, nu a fost aprobat în termenul legal și nu a fost actualizat cu toate achizițiile efectuate de entitate în anul 2013.

Recomandări:

- ✓ verificarea, în totalitate, a soldurilor analitice ale contului „*Creditori diverși*” și clarificarea componenței acestora pentru depistarea sumelor prescrise;
- ✓ analiza tuturor operațiunilor economice de leasing operațional efectuate până în prezent, pentru reflectarea în evidența extrabilanțieră a obligațiilor aferente acestor tranzacții; analiza tuturor operațiunilor de leasing financiar, aflate în desfășurare, pentru a se asigura reflectarea în evidența extrabilanțieră a dobânzilor de plată stipulate în contractele aferente;
- ✓ analiza garanțiilor de participare la licitații și de bună execuție constituite cu instrumente de garantare efectuate până în prezent și înregistrarea acestora în contul special „*Giruri și garanții primite*”;
- ✓ respectarea, în totalitate, a prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și valorificarea rezultatelor inventarierii.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Observațiile Curții de Conturi

- Inventarul patrimoniului public al statului aflat în administrarea SRTv nu a fost actualizat, *menținându-se nejustificat în contabilitate valoarea clădirii și terenului*, în sumă totală de 5.283 mii lei, ce au fost retrocedate, în anul 2007, Mitropoliei Moldovei și Bucovinei și Societății Ortodoxe a Femeilor Române Iași, ceea ce a afectat situațiile financiare încheiate în perioada 2007-2013.
- *Inventarul centralizat al bunurilor, care alcătuiesc domeniul public al statului, nu a fost actualizat* cu datele rezultate în urma operațiunii de reevaluare a patrimoniului efectuat în anul 2012, precum și cu datele rezultate cu ocazia efectuării măsurătorilor cadastrale, deși entitatea a făcut demersuri în acest sens.
- Cu ocazia realizării în cadrul SRTv a unor spectacole de teatru, precum și a unor filme s-au efectuat cheltuieli semnificative pentru producerea acestora, dar respectivele producții nu s-au mai difuzat deoarece anterior demarării producției nu s-au încheiat contracte pentru drepturile de autor cu autorii pieselor originale.
- Pentru încheierea contractului de furnizare de servicii privind difuzarea pe cale radioelectrică a serviciilor publice de televiziune, semnat în anul 2013 între SRTv și SN Radiocomunicații SA (SNR) nu s-a făcut dovada justificării/negocierii tarifelor practicate de către aceasta, în calitate de unic furnizor de servicii naționale de redifuzare, nefiind asigurate condițiile de transparentță în utilizarea eficientă, de către SRTv, a fondurilor bugetare alocate.
- În soldul contului „*Debitori*”, la data de 31.12.2013 *figurează sume care prezintă riscul de a fi prescrise*, reprezentând: penalități de întârziere la plata veniturilor din publicitate realizate de SRTv, în perioada 28.02.2009-31.12.2013; penalități aferente taxei TV neîncasate și înregistrate în evidența contabilă, conform proceselor-verbale încheiate de SRTv cu mandatarii (Enel, Electrica, EON), sume care la data de

31.12.2013 îndeplineau condițiile legale de scădere din evidența contabilă; drepturi salariale necuvenite, debit pentru care SRTv a urmărit în instanță recuperarea sumelor datorate, proces câștigat de entitate. Biroul Executor Judecătoresc a constatat insolvabilitatea debitorului și a adus la cunoștința SRTv încetarea executării silite a acestuia.

Trecerea pe cheltuieli a debitelor menționate nu s-a operat până la finele anului 2013, cu explicația că rezultatele inventarierii nu au fost aprobate de conducerea entității până la data efectuării auditului, astfel încât situațiile financiare la 31.12.2013, prin valoarea creanțelor ce nu mai pot fi recuperate, sunt influențate.

- În soldul contului „*Creditori diverși*” au fost menținute, nejustificat, sume prescrise la data de 31.12.2013.
- Rezultatele inventarierii, centralizate în Procesul-verbal al comisiei centrale de inventariere, aferente anului 2013, nu au fost înregistrate în evidența contabilă.
- Nu au fost respectate prevederile legale privind *inventarierea și înregistrarea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție*, inclusiv cele constituite cu scrisori de garanție bancară.
- Nu au fost respectate prevederile referitoare la *întocmirea și aprobarea deconturilor privind deplasările externe*, precum și rapoartele de activitate la întoarcerea din deplasări externe.
- Nu s-a urmărit *respectarea termenelor de facturare și de plată a chiriilor lunare* convenite între părți, în cazul a 3 contracte privind închirierea unor spații ale SRTv (cu societăți care au amplasat distribuitoare automate de alimente, băuturi sau cafea, antene de telefonie mobilă, bancomate etc. sau care au închiriat spații cu destinația de bar sau cantină) și nu au fost calculate, încasate și virate la bugetul de stat penalitățile de întârziere aferente.

Recomandări:

- ✓ scoaterea din evidența contabilă a sumelor aferente imobilizărilor corporale, care nu se mai află în administrarea SRTv și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, concomitent cu actualizarea documentației suport a propunerilor de modificare;
- ✓ achiziția serviciilor de transmitere terestră radioelectrică a programelor naționale se va efectua în condițiile respectării prevederilor în materia achizițiilor publice, inclusiv prin încheierea unui acord-cadru, urmat de încheierea de contracte subsecvente, după aprobarea bugetului de stat în care sunt prevăzute fondurile pentru această achiziție, cu încadrarea în limitele acestora;
- ✓ extinderea analizei asupra tuturor clienților și calcularea, evidențierea, înregistrarea, facturarea, urmărirea și încasarea penalităților aferente sumelor achitate cu întârziere, total sau parțial, precum și a celor neachitate. Veniturile din penalități datorate bugetului statului, aferente contractelor de închiriere a spațiilor din domeniul public al statului, vor fi virate la bugetul de stat;
- ✓ analiza soldului contului „*Debitori*” în componența căruia se regăsesc sume prescrise și reglarea acestora, astfel încât situațiile financiare întocmite de societate să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanțelor societății; verificarea soldurilor contului „*Creditori diverși*” și clarificarea componenței acestuia, virarea acestora la bugetul de stat sau înregistrarea ca venituri proprii;
- ✓ organizarea operațiunilor inventarierii anuale a patrimoniului societății, astfel încât să fie respectat scopul principal al inventarierii, și anume, stabilirea situației reale a tuturor elementelor patrimoniale în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale ce trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și performanțelor entității pentru respectivul an financiar.

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Observațiile Curții de Conturi

- Nerespectarea reglementărilor legale privind încadrarea personalului în clase de salarizare, calculul eronat al salariilor plătite unor angajați la trecerea într-o tranșă de vechime superioară, precum și al salariilor plătite persoanelor cu atribuții de acordare a vizei de control financiar preventiv, au generat un prejudiciu, la care se adăunează dobânzi și penalități calculate în temeiul prevederilor Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare.
- Nu au fost depuse cererile de restituire și nu au fost recuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate sumele plătite din bugetul instituției, care au depășit cuantumul contribuțiilor datorate bugetului FNUASS și nu s-a efectuat înregistrarea corespunzătoare a operațiilor respective.

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse ca urmare a auditurilor anterioare, prin care s-a dispus stabilirea întinderii unor prejudicii generate, în anul 2011, de plata nelegală a unei sume reprezentând contravaloarea unor bunuri a căror achiziție era interzisă de prevederile legale, precum și a altei sume reprezentând contravaloarea unui program informatic achiziționat fără să fi existat credite bugetare aprobate în acest scop în bugetul instituției, nerecepționat și fără a fi evidențiat în Programul anual de achiziții publice.

Aceste măsuri dispuse prin decizie au rămas în regim suspensiv până la pronunțarea unei hotărâri de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța de judecată pronunțând o soluție irevocabilă în acest caz, prin Decizia nr. 1252/12.03.2014, iar conducerea CNSC are obligația de a pune în executare dispozitivul acestei hotărâri, urmând să aplice măsurile dispuse de Curtea de Conturi.

Recomandări:

- ✓ regularizarea cu bugetul de stat consolidat și bugetul asigurărilor sociale de stat a impozitului și a contribuțiilor aferente drepturilor de natură salarială, după analiza și recalcularea corespunzătoare a salariilor cuvenite salariaților instituției și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor aferente;
- ✓ întocmirea și transmiterea către Casa de asigurări de sănătate a municipiului București a cererii de restituire, la zi, a creanțelor bugetare reprezentând diferențe rezultate din indemnizațiile de concediu medical, care au depășit suma contribuțiilor datorate de instituție bugetului FNUASS;
- ✓ îmbunătățirea sistemului de control intern/managerial prin acțiuni concrete specifice fiecărei structuri funcționale din cadrul instituției, inclusiv prin elaborarea de proceduri operaționale formalizate pe activități, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției, precum și cu reglementările legale specifice controlului intern/managerial;
- ✓ punerea în aplicare a Deciziei nr. 1252/12.03.2014, irevocabilă, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea desfășurării ședințelor Consiliului de Supraveghere și Îndrumare (CSI), deoarece:
  - în condițiile în care Președintele AAAS a efectuat cinci solicitări către Președintele CSI, pentru organizarea ședințelor acestuia, a fost convocată întrunirea membrilor CSI doar în trei cazuri, contrar prevederilor HG nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea AVAS, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu care, în termen de 2 zile lucrătoare de la solicitarea președintelui AAAS, președintele CSI trebuie să convoace membrii acestuia;
  - deși au avut loc trei ședințe, AAAS a fost în măsură să prezinte procesul-verbal al unei singure ședințe a Consiliului, în condițiile în care, conform Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere și îndrumare a activității AAAS, la fiecare ședință a Consiliului trebuie să se întocmească un proces-verbal, care se înregistrează în Registrul de procese-verbale.
- Nu s-au înregistrat corect în evidența contabilă unele sume încasate de la diverși debitori, ceea ce a condus la existența în balanța analitică a contului „Debitori”, întocmită de AAAS la data de 31.12.2013, a unui număr însemnat de analitice ale contului ce figurează cu sold creditor.
- Există neconcordanțe între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă, astfel că, la 31.12.2013, contul „Titluri de participare” înregistra un sold debitor în sumă de 1.235.605 mii lei, reprezentând situația participațiilor AAAS la capitalul social al unui număr de 675 de societăți comerciale, iar în evidența operativă a titlurilor de participare era înregistrată suma de 1.153.127 mii lei, diferența fiind de 82.478 mii lei.
- Nu s-a urmărit încasarea drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare, în cazul SC SARMISMOB SA Deva, care a beneficiat de fonduri de restructurare în baza Legii nr. 58/1991.
- Nu s-au regularizat creanțe bancare preluate:
  - în temeiul OG nr. 61/2000 privind restructurarea SC BRCE – BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu SC BCR SA, în patrimoniul AAAS, existând la data de 31.12.2013 unele creanțe înregistrate la poziția „Debitori neidentificați”;
  - și pentru care SC BCR SA, în calitate de cedent, nu a transmis titlurile executorii cu ocazia predării, în sumă de 19.635 mii lei. Pentru aceste creanțe, termenul legal de executare de 7 ani, prevăzut de OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, este depășit, având în vedere data preluării acestora, adică anul 2000.
- S-au menținut în evidența AAAS unele creanțe reprezentând obligații bugetare, datorate de debitori care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale.
- Au fost menținute în patrimoniul AAAS unele creanțe bugetare acordate în baza unor acte normative pentru care s-au emis ordine comune, încheiate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici, reprezentând obligații bugetare datorate de debitori cedați, care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale.
- Nu s-a aplicat sau nu s-a finalizat, în termenul legal, procedura de executare silită în vederea recuperării creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori, astfel că, într-un număr de 122 de creanțe bancare deținute de AAAS, instituția a pierdut dreptul de a solicita recuperarea acestora.

- Nu s-au regularizat creanțele deținute la societățile comerciale aflate în procedură de faliment, în condițiile netransmiterii de către Direcția Insolvență, din cadrul AAAS, către Direcția Economică și Direcția Creanțe, a tuturor sentințelor favorabile, astfel că în anul 2013, deși instanțele judecătorești au comunicat un număr de 29 de sentințe prin care s-a decis respingerea atragerii răspunderii administratorilor sau a altor persoane, Direcția de Insolvență le-a înaintat Direcției Creanțe, AAAS nu a procedat la regularizarea acestor creanțe, ceea ce a avut ca efect menținerea în patrimoniul autorității a unor debite la același nivel.
- În cazul sentințelor favorabile de atragere a răspunderii administratorilor, emise de instanțele judecătorești în anul 2013, au fost comunicate 70 de sentințe prin care s-a decis atragerea răspunderii administratorilor sau a altor persoane, deși Direcția Insolvență a transmis Direcției Economice și Direcției Creanțe un număr de 27 de sentințe, în vederea înregistrării în evidența contabilă și a recuperării acestora.
- Au existat deficiențe în ceea ce privește înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor proprii ale AAAS, rezultate din *vânzarea de acțiuni*, creanțe reprezentând *dividende* și creanțe reprezentând *debitori diverși*.
- Nu s-au regularizat unele diferențe dintre valoarea înregistrată în contabilitate și valoarea tranzacționată a unor creanțe, ca urmare a procesului de valorificare a acestora (cesionarea creanțelor), propunerea nefiind prezentată spre aprobare CSI.

Recomandări:

- ✓ respectarea prevederilor Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare a AAAS, înștiințarea Ministerului Economiei privind deficiențele identificate în activitatea CSI, pentru dispunerea măsurilor legale în consecință;
- ✓ analiza și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele contului „*Debitori*” și, pe cale de consecință, reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor AAAS, precum și respectarea prevederilor Codului de procedură fiscală, precum și ale Codului Civil, în cazul sumelor încasate fără temei legal;
- ✓ virarea la bugetul de stat a sumelor încasate fără temei legal, pentru care dreptul de a cere recuperarea/compensarea s-a prescris;
- ✓ regularizarea și înregistrarea în evidența contabilă a AAAS a valorii reale a participațiilor autorității la societățile comerciale din portofoliu;
- ✓ inventarierea întregului portofoliu de creanțe al AAAS, inclusiv analiza și clarificarea situației acestora, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, întreprinderea diligențelor necesare pentru obținerea tuturor sentințelor definitive/irevocabile, emise de instanțele judecătorești; stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor constatate.

Concluziile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor auditate pentru exercițiul bugetar al anului 2013:

- ♦ prevederile bugetare inițiale ale celor 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, în timpul exercițiului bugetar al anului 2013, s-au modificat în plus pentru 25 (47,2% din total), în minus pentru alți 25 (42,7%) și nu s-au modificat pentru 3 (5,6%); execuția de casă a bugetelor acestora s-a realizat prin trezoreria statului, plățile efectuându-se sub limita creditelor bugetare aprobate; creditele bugetare neutilizate până la închiderea anului s-au anulat de drept conform legislației privind finanțele publice. Acestea conduc la concluzia că fundamentarea bugetului de stat pe anul 2013 nu s-a realizat cu exactitate;
- ♦ datele reflectate în situațiile financiare, în unele cazuri, au fost denaturate ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind:
  - ✓ organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice; stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe; organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, conform prevederilor legale;
  - ✓ înregistrarea cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare;
  - ✓ concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în situațiile financiare; reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile de execuție bugetară pe anul 2013; normele de încheiere a exercițiului bugetar pe anul 2013;
  - ✓ legislației privind efectuarea inventarierii și reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenele prevăzute de aceasta, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, asigurarea integrității bunurilor patrimoniale;
- ♦ organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv auditul intern) nu au fost realizate conform legislației specifice acestui domeniu;
- ♦ calitatea gestiunii economico-financiare a fost denaturată ca urmare a nerespectării:

- modului de aplicare a legii privind bunurile proprietate publică și regimul juridic al acestora, precum și a reglementărilor privind evidența bunurilor din domeniul public al statului, prin operațiunile de actualizare a inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- prevederilor legale privind realizarea acțiunii de evaluare în vederea valorificării bunurilor mobile și imobile sechestrate;
- reglementărilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, coroborate cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită, care au fost afectate, în principal, de:
  - modul de stabilire a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
  - modul de stabilire și virare la bugetul de stat a impozitului pe salarii, precum și a contribuțiilor datorate de angajați și de angajatori la bugetul asigurărilor sociale de stat, la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
  - neurmărirea și nerecuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate teritoriale achitate de la bugetul statului, în vederea reîntregirii creditelor bugetare;
  - neconstituirea fondurilor pentru protecția și promovarea persoanelor cu handicap, în condițiile în care nu se încadrează astfel de persoane în limita de 4% din numărul total de personal;
  - menținerea în conturile de creanțe și datorii a unor sume care se află în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru încasare, respectiv lichidare a acestora;
- legislației privind planificarea achizițiilor publice, inițierea și lansarea, derularea și finalizarea procedurii de achiziție publică și administrarea contractului de achiziție publică;
- legislației referitoare la utilizarea, conform destinațiilor prevăzute, a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor, precum și a altor forme de sprijin financiar acordat de stat;
- prevederilor legale privind operațiunile de transmiterea fără plată și/sau scoatere din funcțiune a activelor corporale, de concesiune și/sau închiriere de bunuri proprietate publică și privată a statului, precum și a celor de asociere în participațiune;
- principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

Încălcărilor de lege, constatate de Curtea de Conturi ca urmare a misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, au avut drept consecință dispunerea unor **măsuri**, cum ar fi:

- organizarea evidenței financiar-contabile conform Planului de conturi și a Normelor Metodologice, cu respectarea conținutului economic al operațiunilor contabile privind debitorii, creanțele, obiectivele de investiții și activele fixe în curs de execuție după finalizarea și recepționarea acestora;
- elaborarea și actualizarea procedurilor operaționale referitoare la standardele de management, control intern/managerial și dezvoltarea sistemelor de control managerial;
- efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale autorităților și instituției publice în conformitate cu prevederile legale în domeniu și valorificarea rezultatelor inventarierii;
- regularizarea și înregistrarea în evidența contabilă a valorii reale a participațiilor statului la societățile comerciale, conform prevederilor legislației contabile și Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planului de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
- inventarierea portofoliului de creanțe, analizarea și clarificarea situației acestora, în conformitate cu prevederile incidente; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor legislației în domeniul contabilității, întreprinderea diligențelor necesare pentru obținerea tuturor sentințelor definitive/irevocabile, emise de instanțele judecătorești, iar în situația neîncasării în termen a drepturilor de creanță, inițierea procedurilor legale de recuperare; virarea la bugetele publice a impozitelor și taxelor identificate ca urmare a auditurilor;
- definitivarea protocoalelor de predare-primire a instituțiilor, activităților și situațiilor financiare aferente acestora ca urmare a restructurării sectoarelor de activitate;
- stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, precum și a foloaselor nerealizate ca urmare a angajării de cheltuieli nelegale;
- stabilirea și recuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate în termenul legal de prescriere;
- stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris și dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor constatate; recuperarea plăților efectuate nelegal;
- transmiterea către organele de cercetare penală, în 5 cazuri, deoarece s-a constatat existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, Curtea de Conturi a sesizat organele de urmărire penală.

Preocuparea Curții de Conturi în anul 2014 a fost și evaluarea impactului asupra activității entităților pe care l-au avut măsurile dispuse în anii anteriori prin decizii care s-au concretizat în:

- îmbunătățirea activității entităților verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane;
- creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice prin adoptarea unor măsuri, care s-au concretizat în reîntregirea creditelor bugetare cu sumele plătite nejustificat de la bugetul de stat;
- îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților verificate;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.

Opiniile de audit

Ca urmare a misiunilor de audit financiar îndeplinite în anul 2014 asupra conturilor de execuție bugetară anuală pe anul 2013, din cele 90 de opinii de audit exprimate, 15 sunt opinii fără rezerve, 16 sunt opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, situații în care conturile anuale de execuție pentru exercițiul bugetar pe anul 2013 nu conțin denaturări semnificative, 6 opinii cu rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, 4 opinii contrare și 45 de opinii adverse, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2013 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013

Bugetul asigurărilor sociale de stat este administrat și gestionat de Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) în baza legislației specifice, respectiv Legea nr. 263/2010 privind pensiile publice, cu modificările și completările ulterioare și legislația secundară dată în aplicarea acesteia.

Elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat și execuția acestuia pe anul 2013 s-a asigurat de Casa Națională de Pensii Publice care este ordonatorul principal de credite al bugetului, inclusiv casele teritoriale ale acesteia ca ordonatori terțari de credite și de Casele de pensii ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații ca ordonatori principali de credite ai bugetului asigurărilor sociale de stat.

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 6 din 21 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut și a autorizat pentru anul bugetar 2013 veniturile pe capitole și subcapitole și cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, precum și reglementări specifice exercițiului bugetar al anului 2013.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 s-a organizat și desfășurat la sediul CNPP și la 20 de case teritoriale de pensii, precum și la sediul Serviciului Român de Informații.

Tabelul nr. 8 Sinteza contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/ Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 6/2013	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Venituri – din care:	50.995	50.247	50.129	99,8
subvenții	13.407	12.254	12.254	100,0
Cheltuieli	50.809	49.992	49.915	99,8
Excedent/Deficit	186	255	214	83,9
Excedent/Deficit al bugetului asigurărilor sociale de stat	0	0	- 47	X
Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	186	255	261	102,3

Contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 6/2013, rectificat prin OG nr. 18/2013 și OUG nr. 100/2013 pentru rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013:

- Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 6/2013 a fost rectificată de două ori, respectiv prin OG nr. 18 din 30 iulie 2013 și prin OUG nr. 100 din 30 octombrie 2013, cu respectarea dispozițiilor privind numărul de rectificări și perioadele de promovare prevăzute de Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare și de Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, cu modificările și completările ulterioare;
- prin cele două rectificări ale Legii nr. 6/2013, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 s-au diminuat cu 748 milioane lei, creditele bugetare s-au diminuat cu 712 milioane lei, iar excedentul sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale s-a majorat cu 69 milioane lei;
- execuția bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 s-a caracterizat prin: venituri încasate cu 118 milioane lei sub prevederile definitive, plăți efectuate cu 77 milioane lei sub nivelul creditelor bugetare definitive, excedent bugetar înregistrat la sfârșitul anului 2013 sub nivelul prevederilor bugetare definitive cu 41 milioane lei;
- în anul 2013, pentru echilibrare, bugetul asigurărilor sociale de stat a fost subvenționat de la bugetul de stat cu suma de 12.254 milioane lei (24,6% din totalul resurselor acestuia), ceea ce înseamnă că un sfert din fondurile necesare plății pensiilor s-au asigurat de la bugetul de stat, principala cauză a acestei situații a fost gradul scăzut de colectare (62,09%) a contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajatori și angajați;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, au fost afectate de: utilizarea necorespunzătoare a conturilor de decontare dintre CNPP și entitățile din subordine; deficiențele identificate în evidența contabilă a unor case teritoriale de pensii; plăți nelegale beneficiarilor de pensii anticipate, anticipate parțial, de invaliditate gradul I, II și III, pensii de urmaș, ajutor lunar acordat soțului supraviețuitor care a realizat venituri și pentru persoane decedate; acordarea unor drepturi salariale fără respectarea legislației salariale aplicabile în anul 2013; neconcordanțe între evidența contabilă analitică și cea sintetică; menținerea nejustificată în evidența financiar-contabilă a unor debite; necuprinderii în sistemul public de pensii a unor contribuabili, persoane fizice care realizează venituri din activități independente; neaplicarea tuturor procedurilor legale de executare silită a creanțelor; nerespectarea legislației privind inventarierea patrimoniului etc.

Măsurile dispuse:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți către beneficiarii de pensii anticipate, anticipate parțiale, pensii de invaliditate de gradul I, II și III care au realizat venituri, evidențierea în contabilitate, recuperarea și virarea sumelor recuperate la buget, precum și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat;
- ✓ analiza sumelor menținute nejustificat în soldul contului "*Drepturi de personal neridicate*" pentru identificarea drepturilor de pensii prescise și stabilirii realității soldurilor reprezentând drepturi de pensii neridicate raportate prin situațiile financiare, pentru a evita imobilizarea de credite bugetare și organizarea evidenței analitice a drepturilor neridicate de pensii;
- ✓ înregistrarea în sistemul public de pensii a tuturor persoanelor care sunt obligate să se asigure;
- ✓ recuperarea plăților nelegale cu titlu de daune morale, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare silită, virarea la buget a sumelor recuperate, conform prevederilor legale în vigoare, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor similare;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale în vigoare în anul 2013 și, în continuare, a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea ordonatorului principal de credite;
- ✓ efectuarea modificărilor în inventarul centralizat al domeniului public al statului pentru bunurile administrate de CNPP și entitățile din subordinea sa, astfel încât, la finele exercițiului financiar, valoarea acestor bunuri să corespundă atât cu evidența financiar-contabilă, cât și cu situația reală, precum și înscrierea la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară a tuturor imobilelor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea CNPP și a entităților din subordinea sa.

Impactul pe care l-au avut asupra activității entităților verificate măsurile dispuse prin decizii în anii anteriori

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin măsurile luate pentru: respectarea principiului anualității și independenței raportărilor în exercițiul financiar la care se referă, respectându-se concordanța dintre structura bugetului și natura cheltuielilor efectuate; respectarea legislației privind mișcarea bunurilor aparținând instituțiilor publice, cu confirmarea acesteia prin documente avizate de ordonatorii principali de credite care predau/primesc bunurile;
- îmbunătățirea managementului, prin elaborarea Planului de audit intern pe baza evaluării și analizei riscurilor, a sugestiilor conducătorului entității și includerea în acesta a unor misiuni care să cuprindă auditarea activităților cu impact financiar asupra activității instituției;
- obținerea de rezultate economico-financiare bune, datorită reducerii cheltuielilor, aplicării principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.

concretizate în: diminuarea comisionului bancar pentru transmiterea drepturilor beneficiarilor din străinătate; recuperarea parțială a unor drepturi acordate sub formă de pensii și regularizarea cu bugetul general consolidat, a sumelor plătite în plus cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate și impozit pe venit; identificarea unor persoane fizice care aveau obligația de a se asigura în sistemul asigurărilor sociale de stat pe bază de declarație de asigurare.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, Curtea de Conturi, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, a emis opinie adversă asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CNPP pentru anul 2013.

1.4. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2013

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013

Bugetul asigurărilor pentru șomaj este administrat și gestionat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în baza legislației specifice, respectiv Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare și legislația secundară dată în aplicarea acesteia.

Elaborarea bugetului asigurărilor pentru șomaj și execuția acestuia pe anul 2013 s-au asigurat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), care este ordonatorul principal de credite al bugetului și de agențiile teritoriale ale acesteia, ca ordonatori terțiari de credite.

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 6 din 21 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut și a autorizat pentru anul bugetar 2013 veniturile pe capitole și subcapitole și cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, precum și reglementări specifice exercițiului bugetar al anului 2013.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 s-a organizat și desfășurat la sediul ANOFM și la 20 de agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

Tabel nr. 9 Sinteza contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 6/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	% față de prevederi/Credite definitive
Venituri – din care:	1.728	1.875	1.764	94,1
Bugetul asigurărilor pentru șomaj din acestea:	1.476	1.627	1.515	93,1
subvenții	111	268	268	100,0
Bugetul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	252	248	249	100,4
Cheltuieli	1.715	1.843	1.779	96,8
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.689	1.790	1.733	96,8
Bugetul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	26	53	46	86,8
Excedent/Deficit	+ 13	+ 32	- 15	x
Excedent/ Deficit al bugetului asigurărilor pentru șomaj	- 213	- 163	- 218	133,7
Excedent al Bugetului fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	+ 226	+ 195	+ 203	104,1

Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 6/2013, rectificat prin OG nr. 18/2013 și OUG nr. 100/2013 pentru rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă pe anul 2013:

- execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 s-a caracterizat prin: venituri încasate cu 111 milioane lei sub prevederile definitive, plăți efectuate cu 64 milioane lei sub nivelul creditelor bugetare definitive și deficit bugetar înregistrat la sfârșitul anului 2013 de 15 milioane lei;
- în anul 2013, pentru echilibrare, bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost subvenționat de la bugetul de stat

cu suma de 268 milioane lei (17,8% din totalul resurselor acestuia), ceea ce înseamnă că o cincime din fondurile necesare plății ajutoarelor pentru șomaj s-au asigurat de la bugetul de stat, principala cauză a acestei situații a fost gradul scăzut de colectare (94,1% a contribuțiilor de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați;

- proiectul de buget pe anul 2013 a fost supradimensionat atât la partea de venituri, cât și la partea de cheltuieli; programul investițiilor nu s-a elaborat și fundamentat conform legislației din domeniul acestora;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare au fost afectate de: nerespectarea cadrului legal privind transmiterea fără plată a unor bunuri aflate în patrimoniul instituției; achiziționarea de active fixe corporale și necorporale, servicii și utilități și înregistrarea eronată a acestora; nerespectarea prevederilor legale privind urmărirea încasării veniturilor și neevidențierea corespunzătoare a drepturilor constatate de încasat; neaplicarea tuturor formelor de executare silită pentru debitele constituite;
- calitatea gestiunii economico-financiare a fost afectată de deficiențele din contractul încheiat de către ANOFM cu furnizorul Sistemului informatic al ANOFM ale cărui costuri au fost înregistrate aproape în totalitate ca bunuri și servicii, iar nu drept cheltuieli de capital; înregistrări eronate în evidența contabilă; nerespectarea prevederilor legale privind salarizarea personalului bugetar în anul 2013; nerespectarea legislației privind inventarierea patrimoniului public al statului și reevaluarea acestuia; plăți nejustificate și necuvenite; neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la finele anului 2013, prin neinventarierea activelor existente în cadrul instituției care proveneau din proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile și scoaterea din uz și casarea unor bunuri fără respectarea prevederilor legale, respectiv nevalorificarea în condițiile prevăzute de lege; menținerea nejustificată în evidența financiar-contabilă a unor debite.

Măsurile dispuse:

- ✓ înregistrarea, potrivit normelor contabile aplicabile, a lucrărilor de investiții în continuare și a dotărilor, inventarierea cheltuielilor pentru realizarea obiectivului de investiții, în vederea majorării valorii clădirii cu lucrările de investiții finalizate și recepționate, reevaluarea activelor fixe corporale;
- ✓ asigurarea mișcării bunurilor de la o instituție publică la alta numai pe bază de documente ce vor fi avizate de ordonatorii principali de credite care predau/primesc aceste bunuri, pentru a asigura raportarea prin situațiile financiare a situației reale a patrimoniului;
- ✓ înregistrarea cheltuielilor în evidențele contabile la data la care acestea au fost efectuate, pentru a asigura raportarea corectă prin situațiile financiare și contul de execuție bugetară a acestora;
- ✓ organizarea evidenței analitice a creanțelor de încasat pe plătitori, persoane juridice și fizice, structurarea acestora pe vechime, conform normelor legale în vigoare, pentru a identifica contribuabilii cu restanțe la bugetul asigurărilor pentru șomaj și pentru a asigura încasarea de la aceștia a sumelor restante;
- ✓ înregistrarea în patrimoniul ANOFM a tuturor bunurilor puse în funcțiune în baza contractului și cuprinderea tuturor cheltuielilor efectuate în perioada 2009-2014 în legătură cu obiectivul de investiții „Sistemul informatic al ANOFM”;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale în vigoare în anul 2013 și în continuare a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea ordonatorului principal de credite;
- ✓ gestionarea corespunzătoare a bunurilor imobile aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea ANOFM, astfel încât situațiile financiare să reflecte corect realitatea patrimonială;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nejustificat furnizorilor care nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului, evidențierea în contabilitate și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale, și virarea sumelor la buget, pe măsura încasării, precum și extinderea verificărilor pentru beneficiarii de indemnizație pentru șomaj la toate agențiile teritoriale, în vederea identificării plăților suplimentare din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru beneficiarii care au realizat și venituri;
- ✓ analiza cauzelor și împrejurărilor care au determinat plăți nejustificate cu titlu de cheltuieli de judecată și dispunerea măsurilor pentru recuperarea plăților nelegale, virarea la buget a sumelor încasate, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului conform prevederilor legale în domeniu, iar scoaterea din uz/casarea unor bunuri, ca urmare a inventarierii, să se realizeze cu respectarea prevederilor legale, inclusiv prin asigurarea valorificării potrivit legii a materialelor rezultate în urma demolării, dezmembrării sau defecției.

Impactul pe care l-au avut asupra activității entităților verificate măsurile dispuse prin decizii în anii anteriori

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin măsurile luate pentru: utilizarea excedentului din anii precedenți pentru finanțarea curentă a deficitului pe parcursul execuției bugetare; înregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor de natura activelor fixe corporale și necorporale; respectarea normelor de închidere a exercițiului bugetar emise de MFP;
- îmbunătățirea managementului ca urmare a actualizării procedurii operaționale privind evidența, urmărirea și recuperarea debitelor; prin intensificarea colaborării cu agențiile județene în vederea realizării

măsurilor asiguratorii și efectuării executării silite a debitorilor; prin aplicarea prevederilor legale din domeniul auditului public intern, în special cele privind riscurile asociate obiectivelor;

- obținerea de rezultate economico-financiare bune, prin: reducerea cheltuielilor; realizarea de venituri suplimentare ca urmare a constituirii de depozite la termen pentru disponibilitățile existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale; reîntregirea surselor bugetului asigurărilor pentru șomaj prin recuperarea prejudiciilor produse acestuia.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013, Curtea de Conturi, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, a emis opinie adversă asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2013.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2013

Bugetul Fondului unic de asigurări sociale de sănătate este administrat și gestionat de Casa Națională de Asigurări de Sănătate în baza legislației specifice, respectiv Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările ulterioare și legislația secundară dată în aplicarea acesteia.

Elaborarea bugetului fondului unic de asigurări sociale de sănătate și execuția acestuia se asigură de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, care este ordonatorul principal de credite al bugetului și de casele teritoriale ale acesteia și de Casele sectoriale de asigurări de sănătate, ca ordonatori terțari de credite.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS) pe anul 2013 s-a desfășurat și la 23 case de asigurări de sănătate, respectiv: Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) și la 22 case de asigurări de sănătate județene (Botoșani, Caraș-Severin, Covasna, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Olt, Sălaj, Sibiu, Tulcea, Vâlcea, Vaslui, București și Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești).

Tabelul nr. 10 Sinteza contului de execuție a bugetului Fondului unic pentru asigurările sociale de sănătate pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 6/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Venituri – din care:	21.195	23.135	23.090	99,8
subvenții	5.454	6.557	6.436	98,2
Cheltuieli	21.195	23.135	23.090	99,8
Excedent/Deficit	0	0	0	-

Contul de execuție a bugetului Fondului unic de asigurări sociale de sănătate a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 5/2013, rectificat prin OG nr. 17/2013 și OUG nr. 99/2013 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Realizarea plăților la nivelul de 23.090 milioane lei a fost posibilă prin subvenționarea de la bugetul de stat, cu suma de 5.876 milioane lei și din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății, cu suma de 560 milioane lei.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor auditate pentru exercițiul bugetar al anului 2013:

- drepturile totale de creanță ale FNUASS, în anul 2013, au fost de 30.282 milioane lei, din care 23.090 milioane lei s-au încasat până la finele anului, iar 78 milioane s-au încasat pe alte căi, astfel că la data de 31.12.2013 au rămas de încasat venituri în sumă de 7.114 milioane lei. Gradul de colectare față de drepturile constatate a fost de 65,8% pentru veniturile din contribuțiile angajatorilor și de 71,5% pentru veniturile din contribuțiile angajaților;
- angajamentele legale evidențiate la sfârșitul anului 2013, au fost de 27.002 milioane lei, cu 3.867 milioane lei mai mari decât creditele bugetare definitive (23.135 milioane lei), ceea ce a condus la raportarea unor angajamente legale rămase de plătit în sumă de 3.912 milioane lei;
- calitatea gestiunii economico-financiare a fost denaturată de plăți nelegale pentru: finanțarea cheltuielilor administrative efectuate de cabinetele medicilor de familie; decontarea de servicii de dializă pentru unele persoane decedate; nu s-a efectuat controlul asupra modului de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de Casele de Asigurări de Sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice; înregistrarea eronată în evidența contabilă și tehnico-operativă a unor bunuri care aparțin domeniului public al statului; au fost validate și decontate nelegal: medicamente, prescripții

medicale cu compensare de 90% și 100%, medicamente prescrise de medici de altă specialitate, servicii medicale și medicamente raportate de furnizorii de servicii medicale pe numele unor persoane care figurau decedate, drepturi salariale, sporuri; nu au fost respectate, în totalitate, prevederile privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, reevaluarea activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor din domeniul public al statului, efectuarea înscrierii în cartea funciară a unui imobil din domeniul public al statului.

Măsurile dispuse:

- ✓ monitorizarea și controlul modului în care CAS județene au organizat și condus evidența tehnico-operativă și extracontabilă a serviciilor medicale prestate de unitățile sanitare publice cu paturi. Din totalul plăților, suma de 21.871 milioane lei reprezintă plățile pentru sănătate, diferența de 1.219 milioane lei fiind utilizată pentru asigurări și asistență socială;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din plățile nelegale, efectuate în perioada 2009-2011, pentru finanțarea cheltuielilor efectuate de cabinetele medicilor de familie;
- ✓ extinderea verificării asupra întregii categorii de operațiuni economice privind validarea și decontarea serviciilor de dializă și stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a validării și decontării medicamentelor, serviciilor medicale, drepturilor salariale, sporurilor etc. și calcularea și înregistrarea accesoriilor aferente debitelor din decontarea nelegală a acestora;
- ✓ înregistrarea, în mod distinct, în patrimoniul CAS județene, a terenurilor și clădirilor aflate în domeniul public al statului și în administrarea acestora;
- ✓ înregistrarea, urmărirea și recuperarea contravalorii serviciilor medicale prestate pacienților proveniți din accidente rutiere, agresiuni și vătămări corporale;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor din domeniul public al statului, conform prevederilor legale;
- ✓ efectuarea demersurilor privind înscrierea în cartea funciară a imobilelor din domeniul public al statului aflate în administrarea entităților;
- ✓ organizarea evidenței financiar-contabile conform Planului de conturi și a Normelor metodologice, cu respectarea conținutului economic al operațiunilor contabile privind debitorii, creanțele, obiectivele de investiții și activelor fixe în curs de execuție după finalizarea și recepționarea acestora.

Impactul pe care l-au avut asupra activității entităților verificate măsurile dispuse în anii anteriori prin decizii

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin adoptarea unor măsuri prin care s-au asigurat: corelarea veniturilor efectiv repartizate cu veniturile previzionate a se încasa de la asigurați și angajatori; înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, pe bază de documente justificative; punerea de acord a situației scriptice a patrimoniului cu situația faptică rezultată ca urmare a inventarierilor;
- îmbunătățirea managementului pentru achizițiile publice și monitorizarea Sistemul Informatic Unic Integrat;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune prin încasarea debitelor.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului fondului unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2013, Curtea de Conturi a formulat 23 de opinii de audit din care:

- 11 opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, datorită: neefectuării unor înregistrări contabile în conformitate cu normele legale în vigoare; nerespectării în totalitate a prevederilor legale privind efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului; situării sub pragul de semnificație a valorii cumulate a abaterilor de la legalitate și regularitate extrapolate la nivelul întregii populații auditate;
- 12 opinii adverse, datorită faptului că: situațiile financiare auditate nu au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România și nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate; au fost validate și decontate nelegal servicii medicale și medicamente unor persoane care nu respectau prevederile legale în domeniul sănătății.

1.5. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2013

Activitatea de trezorerie a statului este reglementată de prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată în anul 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului Trezoreriei Statului a vizat activitatea trezoreriei centrale a MFP și nu a avut ca obiect auditarea conturilor anuale de execuție a activităților de trezorerie din cadrul direcțiilor generale ale finanțelor publice județene și a municipiului București.

Tabelul nr. 11 Sinteza contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Total venituri din care:	1.109	1.292	116,5
Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte bugete	246	171	69,5
Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte sectoare	858	1.097	127,9
Alte venituri din dobânzi	2	2	100,0
Majorări de întârziere pentru venituri nevărsate la termen		19	x
Alte venituri	3	3	100,0
Total cheltuieli	1.101	923	83,8
Cheltuieli autorități publice și acțiuni externe	42	21	50,0
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	1.059	902	85,2
Excedent/Deficit	+ 8	+ 369	-

Observațiile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2013:

- execuția bugetului trezoreriei statului de către MFP este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată Trezoreria Statutului și respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;
- situațiile financiare auditate sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor efectuate de către entitate, a poziției financiare, a performanței și modificărilor poziției financiare ale acesteia.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2013, Curtea de Conturi a emis opinie fără rezerve, cunoscută și ca opinie favorabilă.

1.6. Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2013

Datoria publică a României este administrată și gestionată de Ministerul Finanțelor Publice în baza legislației specifice, respectiv Ordonanța de urgență nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare și OMFP nr. 1.059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare.

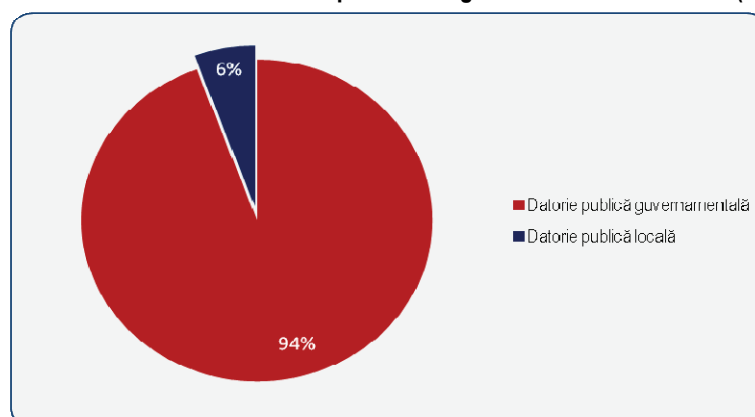
Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art. 58 că „Ministerul Finanțelor Publice întocmește anual contul general al datoriei publice a statului”. Contul general al datoriei publice a statului va fi anexat la contul general anual de execuție a bugetului de stat, ce se depune la Parlament, potrivit prevederilor prezentei legi.

Tabelul nr. 12 Structura datoriei publice la data de 31.12.2013 (milioane lei și euro):

Nr. crt.	Explicații	Datoria publică		
		milioane lei	milioane euro	% din total
1.	Datorie publică guvernamentală	252.179,8	56.231,1	94,4
2.	Datorie publică locală	14.971,1	3.338,3	5,6
3.	Total datorie publică	267.150,9	59.569,4	100,0

Contul general al datoriei publice a statului cuprinde Contul general al datoriei publice guvernamentale și Contul general al datoriei publice locale.

Graficul nr. 5 Structura datoriei publice înregistrată la data 31.12.2013 (%)

Pentru auditul financiar asupra Contului general de execuție a datoriei publice pe anul 2013, Curtea de Conturi a stabilit următoarele obiective specifice:

- ✓ obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013;
- ✓ obținerea asigurării rezonabile cu privire la legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora;
- ✓ obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și legalitatea plăților efectuate din fondul de risc în anul 2013.

În anul 2013, datoria publică a României a crescut cu 5.187,2 milioane euro (26.308,3 milioane lei) față de datoria publică înregistrată la 31.12.2012, respectiv cu 9,5%, iar indicatorul „datoria publică în euro pe locuitor” a crescut cu 10,1%, trend care s-a înregistrat și în anul 2012 comparativ cu anul 2011 (5,2% și 5,7%). „Indicatorul de vulnerabilitate” (datoria publică raportată la produsul intern brut), în anul 2013 reprezenta 42,5%, comparativ cu 41% în anul 2012 și 40,1% în anul 2011.

Observațiile Curții de Conturi asupra contului general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 se referă la:

- datele raportate în Contul general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 reflectă o imagine reală și exactă a sumelor tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente, întrucât sumele raportate sunt confirmate prin documente justificative atașate raportărilor beneficiarilor și/sau prin documentele interne/externe care au stat la baza tranzacțiilor respective pe fiecare instrument de datorie publică. Ca urmare a misiunii de audit financiar efectuată la Fondul Național pentru Garantarea Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (FNGCIMM) s-a constatat că între acest Fond și Ministerul Finanțelor Publice comunicarea și transmiterea documentelor nu este sincronizată, fapt pentru care s-a recomandat revizuirea și completarea prin colaborarea celor două părți atât a convențiilor încheiate între FNGCIMM și MFP, cât și a procedurilor operaționale de lucru;
- aspectele privind completitudinea tranzacțiilor efectuate la nivelul beneficiarilor nu au putut fi testate deoarece MFP, prin delegarea competențelor sale de contractare a unor instrumente ale datoriei publice, se bazează doar pe raportările transmise;
- datele raportate în contul general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 au la bază documentația necesară raportării fiecărui tip de instrument de datorie publică, întocmită cu respectarea atât a prevederilor legale, cât și a respectării termenelor de tragere/rambursare.

MFP fiind singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, prin acordurile subsidiare de împrumut, a delegat beneficiarilor finali întreaga autoritate și responsabilitate pentru implementarea proiectelor, fapt pentru care nu s-a putut exprima o opinie cu privire la legalitatea utilizării tuturor instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora.

În consecință, auditul nu s-a putut pronunța nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii finali și raportate în Contul general de execuție a datoriei publice, deoarece acesta se întocmește pe baza raportărilor lunare ale beneficiarilor efectuate de aceștia în baza OMFP nr. 1059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra Contului general al datoriei publice încheiat la data de 31 decembrie 2013, a fost formulată opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect. Aspectul evidențiat se referă la următoarele considerente: deoarece Ministerul Finanțelor Publice, prin delegarea către beneficiarii finali a competențelor sale privind administrarea datoriei publice, se bazează doar pe raportările acestora, nu s-a putut pronunța un punct de vedere asupra legalității utilizării și rambursării instrumentelor de datorie publică respective și nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii instrumentelor de datorie publică.

1.7. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2013

În cadrul competențelor prevăzute de Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea de Conturi își desfășoară atribuțiile specifice asupra constituirii, administrării și utilizării fondurilor publice de către autoritățile administrative autonome, pe care le exercită și prin efectuarea auditului financiar asupra contului anual de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome.

În anul 2014, Curtea de Conturi a efectuat auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului administrat și gestionat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei ca ordonator principal de credite.

Tabelul nr. 13 Execuția bugetară pe anul 2013

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/Credite bugetare inițiale	Prevederi/Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% Plăți/credite bugetare definitive
A	1	2	3	4=3/2
Total cheltuieli, din care:	69.999	69.999	49.658	71
Cheltuieli curente	64.352	64.735	46.922	72
Cheltuieli de capital	5.647	5.647	2.736	48

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) pe anul 2013:

- în totalul plăților efectuate, în sumă de 49.658 mii lei, cheltuielile de personal (41.858 mii lei) au reprezentat 84%;
- nu s-au urmărit și încasat, în cuantum și la termen, veniturile cuvenite bugetului de stat, reprezentând tarife aferente activității de dispecerizare gaze, deoarece: ANRE nu a facturat la termen (până la sfârșitul fiecărui an) tarifele aferente activității de dispecerizare gaze naturale desfășurată de SC Transgaz SA, în perioada 2009-2011, fapt pentru care au fost calculate accesoriile, în sumă de 4.257 mii lei, datorate bugetului de stat și nu a facturat contravaloarea tarifului de dispecerizare pentru cantitatea de gaze naturale tranzitată în anul 2012, fapt ce a condus la nerecuperarea de tarife în sumă estimată de 1.603 mii lei, pentru care au fost calculate accesoriile de 662 mii lei, datorate, de asemenea, bugetului de stat;
- nu s-au evidențiat în contabilitate și nu s-au virat veniturile cuvenite bugetului de stat, reprezentând: tarife, contribuții și accesorii calculate, facturate și existente în sold la data de 11.10.2012 (23.540 mii lei), când potrivit Legii nr. 329/2009, toate creanțele ANRE reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat în anul 2013, nivelul acestora fiind de 1.371 mii lei și nu a evidențiat în contabilitate accesoriile, în sumă de 535 mii lei, facturate în anul 2013, pentru facturi aferente perioadei anterioare datei de 06 octombrie 2012, neîncasate la termen și nu a virat la bugetul statului, accesoriile încasate în suma de 54 mii lei;
- recepția finală a unui proiect informatic având ca obiectiv: Modernizarea și extinderea prin suplimentarea de funcții și actualizarea pentru sistemul informatic integrat al ANRE, în condițiile în care proiectul nu a fost lansat în producție (folosință), conform condițiilor stabilite în caietul de sarcini și ale propunerii tehnice, iar la data recepției finale, furnizorul nu a realizat toate etapele din propunerea tehnică. Pentru neîndeplinirea la termenul stabilit în contract a obligațiilor contractuale privind etapele: instruire, instalare și migrare baze de date, furnizorul datorează penalități de întârziere, estimate la sumă de 70 mii lei;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, fără bază legală, a unor cheltuieli salariale în sumă estimată de 4.576 mii lei, reprezentând: premii în sumă de 1.779 mii lei, prime de vacanță în sumă de 1.280 mii lei, premii anuale în sumă de 178 mii lei, adaosuri pentru zilele libere (Ziua energiei - 20 iulie, a treia zi de Paști, a treia zi de Crăciun);
- nerespectarea prevederilor legale privind înscrierea imobilelor și actualizarea datelor înscrise în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, deoarece: ANRE nu a întocmit documentația cadastrală și nu a înscris în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, imobilul situat în str. Constantin Nacu nr. 3, sector 2, București, inclus în inventarul bunurilor din domeniul public al statului și nu a actualizat în cartea funciară datele referitoare la proprietarul imobilelor (terenuri și construcții) aflate în administrarea entității, astfel terenul aferent sediului din str. Cotroceni nr. 4, sector 6, București, este evidențiat în cartea funciară, ca fiind în proprietatea ANRGN, deși a fost preluat în patrimoniul ANRE, fiind înregistrat în evidența contabilă cu valoarea de 658 mii lei.

Măsurile dispuse:

- ✓ evidențierea în contabilitate a creanțelor cuvenite bugetului de stat, reprezentând: tarife, contribuții și accesoriile aferente, facturate anterior datei de intrare în vigoare a Legii nr. 160/2012, precum și a celor facturate în anul 2013, pentru activități desfășurate până la data de 06.10.2012, când, potrivit Legii nr. 329/2009, acestea reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat, virarea la buget de stat, a sumelor încasate din aceste creanțe, după data de 06 octombrie 2012, calcularea, recuperarea și virarea la bugetul de stat a accesoriilor pentru nefacturarea și neplata la termen a tarifelor/contribuțiilor datorate până la data de 06.10.2012;
- ✓ extinderea verificărilor, asupra:
  - creanțelor evidențiate în contabilitate, la data de 06.10.2012, precum și a creanțelor evidențiate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de creanțe ce se cuvin bugetului de stat, în regis-

trarea în contabilitate a obligațiilor, calcularea accesoriilor, recuperarea acestora și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;

- tarifelor de dispecerizare gaze naturale (inclusiv pentru cantitățile tranzitate), facturate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de tarife nefacturate la termen, și/sau pentru toată cantitatea de gaze naturale tranzitată, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a necalculării și nerecuperării accesoriilor pentru nefacturarea și neachitarea la termen a tarifelor datorate, a nefacturării și a nerecuperării tarifului de dispecerizare pentru întreaga cantitatea de gaze naturale tranzitată, la care se adaugă accesoriile aferente, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, virarea lor la bugetul de stat;
- contractelor de lucrări de investiții derulate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către furnizor, respectiv de lucrări recepționate și plătite, în condițiile în care nu au fost realizate la termenul stabilit în contract, analizarea înregistrării în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii, înscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, pe numele ANRGN, a imobilelor pe care le deține (terenuri și clădiri);
- cheltuielilor salariale efectuate în anul 2013, în vederea identificării și a altor drepturi de natură salarială acordate salariaților ANRE fără a avea bază legală, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de drepturi, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate) precum și regularizarea cu bugetul de stat a sumelor virate în plus.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pe anul 2013, Curtea de Conturi, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, precum și valoarea totală estimată a abaterilor identificate care depășește pragul de semnificație, a formulat opinie adversă.

Auditul performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

În situația în care, cu ocazia auditului performanței s-au constatat abateri de la legalitate sau regularitate, acestea au fost cuantificate la un nivel estimat și comunicate conducerii entității auditate, care are obligația stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și urmărirea și încasarea veniturilor.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit al performanței este redat în tabelul următor:

Tabelul nr. 14 Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de audit al performanței pe anul 2014

Explicații	u.m.	Auditul performanței
Venituri suplimentare	milioane lei	8,3
	milioane euro*	1,9
Prejudicii	milioane lei	85,8
	milioane euro*	19,3
Total	milioane lei	94,0
	milioane euro*	21,2

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Acest capitol este structurat pornind de la temele de audit al performanței efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate.

2.1. Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice (MMFPSPV) și la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS).

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru 4 categorii de beneficii de asistență socială, respectiv:

- ✓ *alocația de stat pentru copii;*
- ✓ *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulente lunar/de inserție;*
- ✓ *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- ✓ *alocația pentru susținerea familiei,*

inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora.

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituere a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane, ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

În funcție de condițiile de eligibilitate, beneficiile de asistență socială se clasifică în:

- ⇒ beneficii de asistență socială **selective**, bazate pe testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei;
- ⇒ **universale**, acordate fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei și
- ⇒ **categoriale**, acordate pentru anumite categorii de beneficiari, cu sau fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei.

Fondurile publice utilizate în anul 2013, pentru plata acestor 4 beneficii de asistență socială auditate au fost de 5.341 milioane lei (reprezentând 67% din totalul plăților efectuate pentru cheltuielile cu asistență socială în sumă de 7.970 milioane lei).

MMFPSPV are rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a

legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială. În acest sens, prin actele normative adoptate în anul 2013, s-au stabilit categoriile de venituri care se iau în calcul la stabilirea drepturilor de ajutor social și de alocație pentru susținerea familiei, s-au majorat cuantumul unor beneficii de asistență socială și s-a reușit relaxarea criteriilor de eligibilitate referitoare la veniturile care se iau în calcul la stabilirea unor drepturi (ajutorul social).

Actele normative elaborate, prin care s-au adus clarificări benefice în domeniul sistemului de asistență socială, au fost determinate și de unele recomandări ale Curții de Conturi.

Diseminarea și promovarea legislației elaborate de către MMFPSPV, prin Direcția Generală Asistență Socială, s-a realizat exclusiv prin îndrumare metodologică acordată agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, dar numai la solicitări punctuale ale acestora, întrucât ministerul nu are capacitatea monitorizării modului de aplicare în teritoriu a prevederilor actelor normative.

În ceea ce privește monitorizarea sistemului național de asistență socială s-a reținut că nu s-a elaborat și aprobat o procedură operațională cu privire la colectarea datelor statistice în domeniul beneficiilor de asistență socială și nici modalitatea de calcul a indicatorului număr mediu de beneficiari plătiți, prezentat în cadrul Buletinului statistic în domeniul muncii și protecției sociale.

La recomandarea Curții de Conturi, ANPIS a întreprins, în anul 2013, acțiuni de colaborare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală și cu alte instituții publice care dețin date specifice domeniului, în vederea furnizării de date și informații utile, acțiuni care se adaugă celor finalizate în perioada 2011-2012.

În schimb, în monitorizarea plăților către beneficiari, pe cele 4 beneficii de asistență socială supuse auditării, inclusiv cheltuielile privind transmiterea drepturilor, se poate aprecia că MMFPSPV are capacitatea de a asigura la timp titularilor de beneficii de asistență socială, prin entitățile subordonate, drepturile cuvenite și de a adopta măsuri reparatorii în cazuri de excepție.

Există încă un segment al beneficiilor de asistență socială asupra căruia ministerul nu deține controlul, și anume acele beneficii de asistență socială, care se suportă din bugetul de stat și care se raportează în cadrul acestuia, **prin bugetele altor instituții ale statului** (*Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Apărării Naționale, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Administrația Națională a Penitenciarelor*).

☒ Execuția bugetară arată, în general, o bună fundamentare a creditelor bugetare pentru plata taxelor de transmitere a drepturilor, în funcție de opțiunea beneficiarului, prin CN Poșta Română SA sau prin conturi deschise la unități bancare.

Analiza efectuată asupra modalității de plată, respectiv prin mandat poștal sau unități bancare, a beneficiilor de asistență socială auditate, a reliefat faptul că, în anul 2013, ponderea plăților privind aceste beneficii, efectuate prin CN Poșta Română SA, a scăzut, față de anul 2012, de la 64% la 57%. Scăderea plăților efectuate prin mandat poștal a condus la diminuarea cheltuielilor efectuate pentru taxele de transmitere aferente drepturilor, întrucât pentru plățile efectuate prin mandat poștal se aplică un comision de 1%, iar unitățile bancare percep comisioane nesemnificative, cu mult sub 1% sau, în cele mai multe cazuri, nu percep niciun fel de comision.

☒ Sistemul **informatic SAFIR** are drept scop asigurarea calculului pentru fiecare tip de beneficiu acordat, verificarea eligibilității persoanei, respectiv a familiei, cuantumul sumelor acordate și evidența operativă a plăților efectuate și a restanțelor de plată, cu emiterea automată a deciziilor de acordare, suspendare, încetare și debite. Deși își îndeplinește parțial scopul pentru care a fost creat, permițând evidențierea beneficiilor de asistență socială acordate și a plăților efectuate pentru beneficiarii de drepturi auditate, există însă *unele cerințe care nu sunt implementate*, utile procesului de gestionare a sistemului de asistență socială.

☒ În vederea reducerii fraudelor în accesarea beneficiilor de asistență socială, la nivelul ANPIS și al agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială au fost planificate și realizate campanii privind *controlul bazat pe risc privind stabilirea, acordarea și plata alocației de stat pentru copii, alocației pentru susținerea familiei, ajutorului social și al indemnizației pentru creșterea copilului*.

În cursul anului 2013, inspectorii sociali, cu sprijinul compartimentului informatică din cadrul ANPIS, au folosit, pentru prima oară, bazele de date ale altor instituții publice în vederea identificării unor suspiciuni de eroare și/sau fraudă în ceea ce privește eligibilitatea beneficiarilor, astfel că, în perioada 2012-2013, se poate observa evoluția ascendentă a numărului deciziilor de debit, a cuantumului debitelor stabilite și a debitelor recuperate.

În anul 2013, inspectorii sociali din cadrul agențiilor teritoriale au desfășurat verificări ca urmare și a altor informații primite, precum și a cazurilor semnalate de Curtea de Conturi, în urma cărora au fost constatate și stabilite debite pentru cele patru categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării. Numai din verificarea cazurilor transmise de Curtea de Conturi, pentru cele patru categorii de beneficii sociale supuse auditării, au fost stabilite debite în sumă de 30.496 mii lei, ceea ce reprezintă o pondere de 57% din totalul debitelor constituite și raportate prin situațiile financiare încheiate și raportate la 31.12.2013 (53.269 mii lei).

- ☒ Organele de inspecție socială au atribuții în sancționarea contravențiilor cu amendă, pentru trei dintre beneficiile de asistență socială auditate (*indemnizația lunară pentru creșterea copilului, alocația pentru susținerea familiei și venitul minim garantat*), în baza prevederilor din legile speciale, dar la nivelul ANPIS nu a existat o evidență a proceselor-verbale de contravenții emise de către inspectorii sociali din teritoriu. La recomandarea Curții de Conturi se va constitui baza pentru raportarea acestora centralizată către ANPIS.
- ☒ *Atât la nivelul ANPIS, cât și la cel al agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, nivelul erorilor identificate la plata beneficiilor de asistență socială a înregistrat o scădere cu 12% în anul 2013, față de anul 2012, când trendul a fost nesemnificativ față de anul 2011, de numai 3%.*
- ☒ Mecanismele de prevenire a fraudei nu sunt consolidate, deoarece responsabilitatea stabilirii dreptului de asistență socială pentru două drepturi din cele patru analizate, și anume *venitul minim garantat și alocația pentru susținerea familiei*, revine unităților administrativ-teritoriale, iar agențiile prelucrează datele și informațiile transmise de acestea. Pe de altă parte, și la nivelul primăriilor există un risc determinat de inexistența posibilității de informare între comunitățile locale, beneficiarii deținând bunuri pe raza altor localități, acestea neputând fi întotdeauna identificate.
- ☒ În urma analizei obiectivelor, a metodologiei de calcul, precum și a datelor care au stat la baza calculului indicatorilor de performanță raportați de către ANPIS în cadrul *Raportului privind activitatea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială în anul 2013*, s-au constatat următoarele:
  - indicatorul de performanță *Număr de acțiuni propuse/Număr de acțiuni implementate nu reflectă în totalitate activitatea din anul 2013*, deoarece la stabilirea gradului de realizare al acestuia au fost luate în calcul și activități/acțiuni/măsuri care au fost realizate, de fapt, în anii anteriori (2011 și 2012);
  - gradul de realizare a indicatorilor de performanță, raportați și transmiși de către ANPIS spre aprobare către ordonatorul principal de credite, nu corespunde cu realitatea, întrucât auditul a constatat raportarea unui grad mai mare de realizare a indicatorului de performanță „*Realizarea planului privind formarea profesională*”, concluzie formulată ca urmare a recalculării;
  - raportul de activitate al ANPIS nu cuprinde informații cu privire la gradul de realizare a indicatorilor de performanță de la nivelul agențiilor teritoriale;
  - raportarea indicatorilor de performanță nu a fost realizată sistematic, astfel încât ordonatorul principal de credite (MMFPSPV) să poată evalua performanțele și să constate eventualele abateri de la obiective, în vederea luării măsurilor corective ce se impun, această raportare fiind realizată doar conjunctural, cu ocazia depunerii Raportului de activitate pe anul 2013, în vederea aprobării acestuia.
- ☒ ***În anul 2013 s-au constituit Grupul de management și Grupul de suport tehnic la nivelul aparatului central și al instituțiilor care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau sub coordonarea ministerului.*** Grupul de suport tehnic asigură, din punct de vedere tehnic și metodologic, organizarea, elaborarea, îndrumarea și monitorizarea implementării Sistemului de control intern/managerial, Strategiei Naționale Anticorupție și a Planului Strategic Interinstituțional la nivelul aparatului propriu al MMFPSPV, precum și al instituțiilor care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea ministerului.

Recomandările formulate au avut în vedere perfecționarea activității de acordare a beneficiilor de asistență socială, prin:

- ✓ monitorizarea aplicării efective, în teritoriu, a prevederilor din legislația ce reglementează beneficiile de asistență socială auditate;
- ✓ elaborarea și aprobarea unor proceduri operaționale la nivelul Direcției Generale Asistență Socială cu privire la întocmirea Raportului statistic în domeniul beneficiilor de asistență socială și cuprinderea, în cadrul Buletinului statistic pentru incluziune și asistență socială, a tuturor beneficiarilor, indiferent de bugetul din care se efectuează plata acestora, pentru a oferi o imagine cât mai clară a numărului mediu de beneficiari și a sumelor plătite;
- ✓ dezvoltarea sistemului informatic SAFIR pentru a răspunde cât mai eficient la prevenirea și reducerea erorilor;
- ✓ stabilirea și raportarea indicatorilor de performanță pentru activitatea agențiilor teritoriale se va realiza conform cadrului legal aplicabil și a relevanței acestora în activitatea desfășurată;
- ✓ monitorizarea indicatorilor de performanță adoptați de către ANPIS, pentru aprecierea activității agențiilor teritoriale, în scopul îmbunătățirii rezultatelor obținute de către acestea.

Raportul *Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013 este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.*

2.2. Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare

Acțiunea de audit se referă la una dintre componentele reformei reglementate de Legea nr. 138/2004, și anume, transmiterea de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF), fără plată, a infrastructurii de îmbunătățiri funciare în proprietatea/folosința Organizației de Îmbunătățiri Funciare (OIF), respectiv a Federației de Organizații de Îmbunătățiri Funciare/FOIF (în practică doar către Organizația Utilizatorilor de apă pentru irigații OUI/Federația Organizațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații FOUAI), dar cuprinde, cu titlu complementar, și unele aspecte cu privire la o a altă componentă a reformei prevăzute de Legea nr. 138/2004, respectiv reorganizarea Societății Naționale Îmbunătățiri Funciare SA (SNIF).

Scopul auditului a fost acela de a identifica cauzele reale, de fond, obiective sau subiective, care au generat sau favorizat degradarea, distrugerea sau înstrăinarea amenajărilor de irigații și funcționarea nesatisfăcătoare a *Sistemului național de irigații*, precum și a consecințelor pe care le-a avut modul insuficient în care s-a înțeles, la nivelul Guvernului, al conducerii Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și al celorlalte entități din domeniu, ca desfășurarea activităților specifice să se facă în strictă concordanță cu obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile prevăzute atât de reglementările legale specifice, cât și de cele de înființare și de organizare proprii.

Acțiunea de audit s-a derulat la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și la Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF). În anul 2011, ANIF (Administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (Agenție) ca instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea MADR.

Principalele concluzii arată că:

☒ Comparând situația anului 2013 cu cea a anului 2004, anul apariției Legii nr. 138, s-a concluzionat că amenajările de îmbunătățiri funciare funcționale, administrate de ANIF au scăzut la 80% față de nivelul anului 2004, iar cele din proprietatea/folosința OUI/FOUAI au scăzut, de asemenea, la 43% comparativ cu același an 2004.

Suprafața totală irigată efectiv, comparativ cu suprafața totală amenajată cu irigații, reprezenta 11% în anul 2004 și 5% în anul 2013, din care, în administrarea ANIF, în scădere de la 8% în anul 2004 la 0,5% în 2013, și în proprietatea/folosința OUI/FOUAI, de la 26% în anul 2004 la 16% în anul 2013.

Ca urmare, în anul 2013, pentru 95% din totalul amenajărilor de irigații existente au fost efectuate cheltuieli (pază, întreținere, reparații ș.a.) fără ca amenajările respective să fie puse în valoare prin efectuarea efectivă a irigațiilor.

☒ În cadrul atribuțiilor legale pe care le are în domeniul îmbunătățirilor funciare, MADR nu a luat măsuri pentru planificarea și elaborarea politicilor privind sectorul îmbunătățirilor funciare și elaborarea și actualizarea periodică a Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare, în aceste condiții problemele existente persistă.

☒ Nu au fost create perdele forestiere de protecție, cu precădere cele pentru protecția terenurilor agricole, contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărut.

☒ Nu s-a asigurat, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

☒ Nu s-a organizat și asigurat funcționarea Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele ecologice și economice ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare, ca parte componentă a sistemului național de monitorizare integrată de fond și de impact, pentru toți factorii de mediu.

Organizarea evidenței, la nivel național, a amenajărilor de îmbunătățiri funciare nu a reprezentat o prioritate pentru niciuna dintre echipele de conducere ale MADR, începând cu anul 2004 și până la data efectuării auditului, chiar dacă reglementările legale prevedeau, în mod expres, ca atribuție a MADR, organizarea și funcționarea unui *sistem de evidență la nivel național* (indiferent de denumire) și chiar dacă evidența era indispensabilă pentru domeniul respectiv și pentru operațiunile sistematice de cadastru și publicitate imobiliară.

MADR nu a asigurat organizarea și funcționarea sistemului informațional de evidență reglementat legal, astfel încât evidența analitică la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, atât patrimoniul public cât și cel privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, nu a fost realizată nici până în prezent. MADR nu a elaborat, aprobat și implementat regulamente, norme sau proceduri pentru valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, iar ANIF, chiar dacă a luat o serie de măsuri practice pentru conservarea respectivelor amenajări, nu a elaborat, aprobat și implementat cadrul procedural intern pentru aplicarea unitară, la nivelul centralei și la cel al sucursalelor, a prevederilor alin. (3) al art. 39 din Lege.

În cadrul atribuțiilor MADR, privind organizarea și funcționarea Oficiului de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare – OROIF, s-a constatat că nu au fost elaborate, aprobate și implementate regulamente, norme, proceduri interne ș.a. în vederea asigurării condițiilor necesare funcționării performante a OROIF, condiții în care această structură nu și-a îndeplinit în mod corespunzător o parte semnificativă dintre atribuțiile

prevăzute la art. 76-77 din Legea nr. 138/2004 și în reglementările adiacente, ceea ce a favorizat, de regulă, apariția și perpetuarea unor grave disfuncționalități și deficiențe, mai ales la nivelul OUI/FOUI.

ANIF nu a procedat la elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor interne proprii pentru aplicarea unitară și eficace, la nivelul centralei și al sucursalelor, de către specialiștii proprii, împuterniciți prin ordin al ministrului, a prevederilor art. 83 din Legea nr. 138/2004 republicată.

Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare, în general, nu au funcționat, nu și-au îndeplinit atribuțiile și nu și-au atins ținta și obiectivele stabilite de art. 55 din Legea nr. 138/2004 și de art. 31-33 din ROF ANIF aprobat prin HG nr. 1874/2005, chiar dacă, de regulă, au fost organizate, iar membrii lor au fost numiți conform reglementărilor.

Referitor la implicarea conducerii ANIF în sesizarea și raportarea cazurilor în care OUI/FOUI nu își îndeplineau obligațiile prevăzute prin Legea nr. 138/2004 se poate concluziona că, atât de la nivelul centralei, cât și de la nivelul sucursalelor/filialelor teritoriale, nu s-a dat dovadă, în general, de implicare, vigilență și responsabilitate în a sesiza și raporta către MADR, faptul că acestea nu își îndeplineau, în timp, obligațiile prevăzute prin Legea nr. 138/2004 cu privire la amenajările de irigații pe care le-au primit, fără plată, în proprietate/folosință, și că aceste amenajări se degradau, dezmembrau, distrugau și își pierdeau treptat funcționalitatea.

Această poziționare a ANIF, de eschivare de la responsabilitățile generale ale unei entități a statului față de o serie de disfuncționalități și deficiențe apărute în domeniul îmbunătățirilor funciare, cauzate de neaplicarea prevederilor legale de către OUI/FOUI, inclusiv funcționarea greoaie și ineficace a consiliilor de sucursală și a consiliilor de unitate de administrare, a generat, într-o măsură semnificativă, perpetuarea unor disfuncționalități și deficiențe.

Cu toate că ANIF avea „obligația asigurării pazei și protecției infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repară” (art. 29 din Lege), interesul și relativa preocupare pentru îndeplinirea acestei obligații nu au fost suficiente pentru a compensa performanța scăzută a managementului de la nivelul centralei și de la nivelul sucursalelor/filialelor teritoriale atât în perioada 2004-2011, cât și după aplicarea OUG nr. 82/2011 *privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare*.

În perioada 2004-2011, ANIF a asigurat paza și protecția patrimoniului, preponderent prin personalul tehnic propriu angajat pentru activitățile specifice entității și care, în paralel, desfășura și activitate de pază și protecție, și în completare, cu operatori economici specializați, iar în perioada 2012-2013, după OUG nr. 82/2011, când personalul ANIF a fost redus de la aproximativ 4.800 de persoane la 1.500, preponderent cu operatori economici specializați, pe bază contractuală.

Acest lucru ridică serioase semne de întrebare atât asupra eficacității acestei metode, cât și asupra calității și performanței manageriale de la nivelul centralei ANIF și de la nivelul sucursalelor/filialelor, cu privire la modul în care a fost contractată, monitorizată și verificată asigurarea pazei prin acești operatori, atâta timp cât numărul furturilor/distrugerilor a crescut cu aproximativ 90% față de perioada anterioară.

Adoptarea OUG nr. 82/2011 a fost o opțiune politică, inițiată de către conducerea MADR și aprobată de către Guvern, dar nu a fost în mod temeinic fundamentată cu privire la necesitate și nici cu privire la impactul asupra domeniului îmbunătățirilor funciare.

Principalul „punct tare” al prevederilor ordonanței îl reprezintă introducerea tarifului de îmbunătățiri funciare „Tarifului IF”, ca sursă principală de realizare a veniturilor proprii ale ANIF, în vederea asigurării unei surse de finanțare substanțială și constantă pentru activitatea ANIF și pentru diminuarea efortului bugetar.

„Punctul slab” îl reprezintă stabilirea numărului maxim de posturi ale ANIF la 1.500 de persoane (de la aproximativ 4.800 salariați angajați), precum și stabilirea unui termen pentru desființarea ANIF ca Administrație cu statut de regie și înființarea ANIF ca Agenție, cu statut de instituție publică la 30.09.2013, data publicării în Monitorul Oficial, și 31.12.2013, data limită de desființare a Administrației. Această perioadă s-a dovedit insuficientă, nu a avut nicio susținere formalizată și nicio justificare de ordin tehnic, funcțional și/sau organizatoric, acțiunea în sine devenind un factor de dezorganizare și de diminuare a capacității ANIF/Agenției de a-și îndeplini atribuțiile legale.

În cadrul acestei reorganizări s-a procedat și la preluarea personalului ANIF (administrație/regie) de către ANIF (agenție/instituție publică), operațiune care a perturbat, dezorganizat activitatea, inducând tensiuni suplimentare, artificiale, la nivelul salariaților, care au generat unele acțiuni în justiție între personalul disponibilizat și ANIF, cu consecințe în utilizarea nerațională a fondurilor publice. În derularea acestei operațiuni s-a procedat, mai întâi, la concedierea colectivă a întregului personal al Administrației și, ulterior, la reangajarea unei părți din acest personal, în limita numărului de 1.500 de posturi, procedură neprevăzută de art. 14 din OUG nr. 82/2011.

Recomandările au vizat:

- ✓ elaborarea și actualizarea periodică a „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare”, în structura prevăzută de art. 73 din Legea nr. 138/2004, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise,

- necesare implementării acesteia și monitorizării respectării ei de către instituțiile statului cu atribuții, competențe și responsabilități directe sau indirecte în domeniul îmbunătățirilor funciare;
- ✓ identificarea necesarului real, la nivel național, de „perdele forestiere pentru protecția terenurilor agricole”;
  - ✓ evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea Planurilor secvențiale de măsuri necesare realizării și implementării acestei forme de evaluare și control;
  - ✓ realizarea și actualizarea *Sistemului informațional pentru agricultură și silvicultură - SIAS*, conform cadrului legal în vigoare;
  - ✓ valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, precum și reglementarea unui cadru unitar privind colaborarea interinstituțională între MADR-ADS-ANIF;
  - ✓ îndeplinirea atribuțiilor referitoare la conservarea amenajărilor cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică (asigurarea pazei, dezafectarea și depozitarea corespunzătoare a echipamentelor și instalațiilor aferente), prin stabilirea unui cadru procedural intern și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare pentru realizarea acestei activități în mod unitar la nivelul centralei ANIF și al filialelor teritoriale;
  - ✓ stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), precum și a „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise necesare implementării eficiente a prevederilor legale privind organizarea și funcționarea OROIF, pentru îndeplinirea performantă a atribuțiilor sale;
  - ✓ viabilizarea și operaționalizarea Consiliilor de filială și Consiliilor de unitate de administrare, precum și stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), atât pentru OROIF și ANIF, cât și pentru organizații și federații și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare implementării eficiente a prevederilor legale privind înființarea și funcționarea acestor consilii;
  - ✓ la nivelul conducerii MADR vor fi analizate rezultatele activității de asigurare a pazei infrastructurii sub aspectul eficacității, economicității și eficienței.

Raportul *Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementate de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare* este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.3. Auditul performanței privind programul/strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității

Auditul s-a efectuat la *Societatea Română de Televiziune (SRTV)* care își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului, conform Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune* și cu respectarea convențiilor internaționale la care România este parte.

În actualul context de funcționare, în lipsa unui cadru legal clar referitor la cheltuirea fondurilor, precum și prin luarea unor decizii manageriale defectuoase care au condus la creșterea vertiginoasă a cheltuielilor SRTV în perioada 2006-2012, instituția a înregistrat pierderi în activitate începând cu anul 2006, situație care s-a agravat de la an la an.

Anul 2012 a fost un an foarte dificil pentru SRTV, deoarece în luna mai conturile operaționale au fost blocate în totalitate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, iar datoriile ajunseseră, la jumătatea anului, la suma de 652.012 mii lei (146.539 mii euro).

În acest context, Guvernul României a emis OUG nr. 33/2012 *privind unele măsuri pentru asigurarea furnizării serviciului public de televiziune*. Conform celor din preambulul actului normativ, motivele care au impus emiterea sa au fost situația financiară dificilă cu care se confruntă Societatea Română de Televiziune, precum și faptul că neluarea unor măsuri de urgență care să asigure funcționarea acesteia, poate conduce la imposibilitatea furnizării serviciului public de televiziune.

Prin Programul de redresare economică au fost asumate trei mari obiective, cu subobiective, după cum urmează:

- re poziționarea politicii editoriale și valorificarea producțiilor TVR;
- adaptarea tuturor resurselor, materiale și umane, la constrângerile majore ale momentului;
- redobândirea echilibrului organizațional și financiar.

În opinia Curții de Conturi, îndeplinirea acestor condiții, prin construirea obiectivelor după criteriile SMART, ar fi permis în orice moment urmărirea operativă a gradului de îndeplinire a obiectivelor asumate și stabilirea eficienței lor, precum și adoptarea unor măsuri corectoare în situația în care rezultatele obținute ar fi fost diferite de cele planificate sau realizarea lor ar fi necesitat un timp mult mai îndelungat decât cel stabilit inițial. Dar obiectivele cuprinse în Programul de redresare au fost stabilite într-o formă foarte

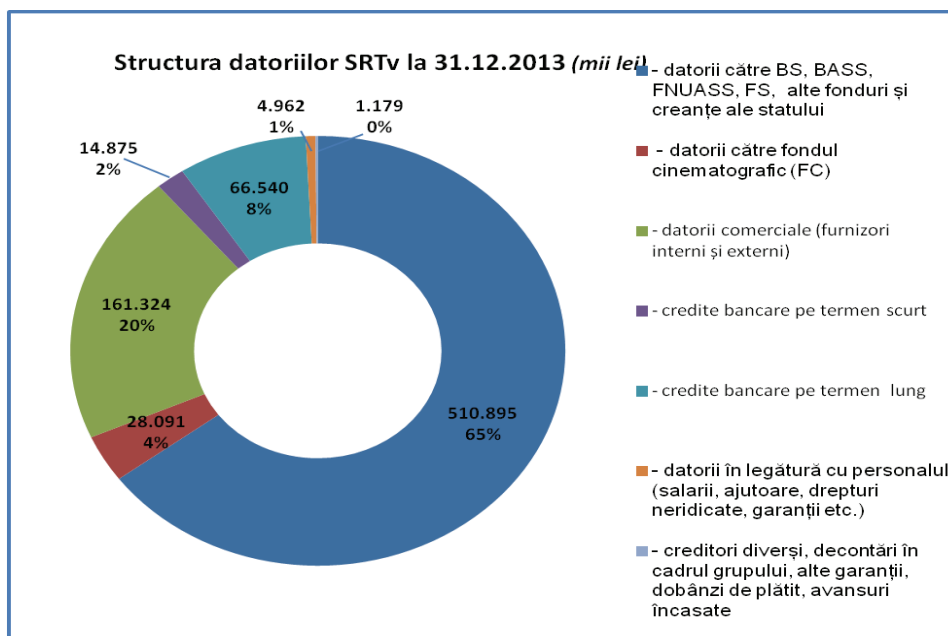

generală, fără termene concrete pentru realizare și fără persoane sau structuri responsabile. Analizând situația financiară a SRTv, s-a observat că, începând cu anul 2011, pierderea contabilă înregistrată a cunoscut o scădere, ajungându-se în anul 2013 la un profit de 3.175 mii lei. În anul 2013, deși valoarea veniturilor totale a scăzut față de anul anterior, de la 590.032 mii lei la 543.983 mii lei, reducerea cheltuielilor până la nivelul sumei de 540.808 mii lei a avut drept consecință înregistrarea unui profit contabil.

Mult mai semnificativ în această analiză este indicatorul referitor la datoriile societății, care relevă de fapt o situație economico-financiară mai gravă decât cea anterioară adoptării Programului de redresare.

În cadrul datoriilor SRTv înregistrate la 31.12.2013, *ponderea cea mai însemnată o dețin obligațiile către bugetul general consolidat al statului*, având sume de plată către bugetul de stat (BS), bugetul asigurărilor sociale (BASS), Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS), fondul pentru plata ajutorului de șomaj (FS), fondul cinematografic (FC), precum și datoriile comerciale acumulate.

La 31.12.2013, SRTv înregistra datorii în sumă totală de 787.866 mii lei în următoarea structură, redată grafic:

Obligațiile de plată ale instituției către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, Fondul național unic de asigurări sociale de stat, fondul pentru plata ajutorului de șomaj, inclusiv majorările de întârziere la plată ale acestora la 31.12.2013 erau în valoare de 510.895 mii lei, ceea ce reprezintă 65% din totalul datoriilor instituției. Această datorie, reprezentând aproximativ 114 milioane de euro, la cursul de 4,4847 lei/euro valabil la 31.12.2013, a fost acumulată în timp.

Neplata obligațiilor către bugetul general consolidat al statului a condus la acumularea unor majorări/dobânzi de întârziere, iar în condițiile în care SRTv nu a efectuat la termen plățile cuvenite către bugetele publice, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) a luat succesiv, începând cu anul 2010, măsura popririi conturilor instituției în vederea încasării sumelor datorate.

SRTv a solicitat suspendarea executării silite a creanțelor fiscale, aprobată prin *HG nr. 617/2012*, iar prin OUG nr. 33/2012 s-a stabilit ca datoriile fiscale ale SRTv, care la data de 30.06.2012 se ridicau la suma de 351.600 mii lei, din care 95.500 mii lei reprezentau dobânzi și penalități, să fie achitate în termen de 6 luni, respectiv până la finele anului 2012.

Datoriile comerciale ale SRTv către furnizorii interni și externi au fost în creștere în perioada 2006-2013, de la 23.467 mii lei la 161.323 mii lei. În totalul datoriei comerciale a SRTv, o pondere deosebită o reprezintă suma de plată către furnizorii externi, la 31.12.2013 valoarea acesteia fiind de 94.617 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 59% din datoria comercială a instituției.

În ceea ce privește datoriile comerciale către furnizorii interni se remarcă datoria către SN Radiocomunicații SA, în valoare de 23.718 mii lei, precum și datoriile acumulate către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor: suma de 16.877 mii lei datorată UCMR-ADA, precum și cei 9.356 mii lei către CREDIDAM, datoria însumată către cele două organisme de gestiune colectivă a drepturilor de autor reprezentând circa 16 % din datoria comercială.

La data de 31.12.2013, instituția avea angajate, pentru acoperirea deficitului de finanțare, credite bancare atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în valoare de 81.415 mii lei, ceea ce reprezintă 10,33 % din datoria totală.

Din creditele bancare pe termen lung achiziționate au fost efectuate plăți, pe de o parte pentru achitarea unor restanțe față de furnizorii de licențe filme și sport, organisme de gestiune colectivă a drepturilor de

autor, respectiv CNC, dar și pentru închiderea unor linii de credit anterioare (BRD).

Conform art. 17 alin. (1) al OG nr. 39/2005 privind cinematografia, cu modificările și completările ulterioare, Societatea Română de Televiziune trebuie să contribuie anual, pentru susținerea producției de film cinematografic, cu o sumă reprezentând 15% din veniturile proprii realizate din publicitate. Din această obligație, scadentă în perioada aprilie 2013-martie 2014, în sumă de 8.018 mii lei, SRTv a achitat 4.518 mii lei, o mare parte din această sumă (3.118 mii lei) provenind din creditele bancare contractate.

La 31.12.2013, SRTv înregistrează datorii restante către Fondul Cinematografic în sumă totală 28.091 mii lei, care reprezintă o componentă importantă a datoriilor totale.

Redobândirea echilibrului financiar presupune o redimensionare atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor.

Concluziile auditului s-au concentrat pe următoarele obiective:

⇒ Identificarea și estimarea, de către SRTv, a veniturilor potențiale din taxa TV, eficacitatea încasării acestora

Colectarea taxei TV prin intermediul societăților de furnizare a energiei electrice a înregistrat disfuncționalități, iar entitatea nu a reușit să impună clauze contractuale superioare celor existente anterior demarării programului de redresare.

Deși programul de restructurare nu a dispus explicit măsuri, la nivelul Serviciului „taxa TV” s-a demarat acțiunea de identificare a potențialilor plătitori *de taxă*, alții decât cei care au contract de distribuție a energiei electrice cu societățile mandatate, fiind adoptată o procedură în acest sens și fiind cooptate și studiourile teritoriale în această activitate. Ca urmare a acestor eforturi ale *Serviciului taxa TV* din cadrul SRTv, *în anul 2013 au fost atrași în sistemul de colectare un număr de 15.481 de plătitori noi și s-a reușit realizarea unor venituri cu 862 mii lei mai mari, comparativ cu anul precedent.*

Totuși, rezultatele obținute pe parcursul anului 2013 sunt modeste, ceea ce impune intensificarea eforturilor în această direcție, astfel încât să se obțină maximizarea rezultatelor.

⇒ Fundamentarea și încasarea de către SRTv a veniturilor din publicitate

Programul de redresare nu a cuprins măsuri concrete care să conducă la creșterea veniturilor din publicitate, ci a precizat doar, la modul general, ținta urmărită de a *crește veniturile*, inclusiv prin „*majorarea veniturilor din publicitate*”.

Nivelul veniturilor din publicitate realizate în anul 2012 este scăzut, deși, pe parcursul acestui an, televiziunea publică a transmis, în exclusivitate, o serie de competiții sportive majore: Campionatul European de Fotbal, Jocurile Olimpice Londra și fazele superioare ale Ligii Campionilor la fotbal.

Evoluția descendentă a veniturilor din publicitate este cauzată și de faptul că activitatea de vânzare propriu-zisă a publicității SRTv este susținută de un număr de doar 3 salariați din cei 23 cât numără în prezent Departamentul Marketing și Vânzări.

⇒ Fundamentarea sumelor reprezentând alocație de la bugetul de stat

În condițiile finanțării insuficiente pentru preluarea, transportul și difuzarea de către SN Radiocomunicații SA a programelor televiziunii publice, SRTv nu a întreprins eforturi susținute și suficiente pentru ca alocația bugetară să asigure plata integrală a acestor servicii. Consecința constă în faptul că la finele fiecărui an supus auditării s-au înregistrat datorii către furnizorul de servicii, datorii „rostogolite” de la un an la altul.

În anul 2013, plățile aferente contractelor finanțate de la bugetul de stat au scăzut, în concordanță cu obiectivele Programului de redresare economică a SRTv, dar și cu fondurile primite de la bugetul de stat. Această diminuare s-a datorat finanțării de la bugetul de stat mult inferioare față de anii precedenți.

⇒ Analiza efectuării cheltuielilor cu resursa umană ca urmare a redimensionării schemei de personal

Una dintre măsurile organizatorice aprobate printr-o HCA din anul 2012, anterior aprobării Programului de redresare, a fost *desființarea tuturor posturilor vacante* existente în SRTv la data de 15 august 2012, atât posturi de execuție, cât și manageriale. Au fost astfel *desființate 328 de posturi vacante*, rămânând un număr de *3.302 salariați*. La data aprobării Programului de redresare economică (august 2012) s-a procedat și la concedieri colective.

După încheierea procesului de concediere colectivă, se înregistrează *un număr mare de cazuri de contestare în instanță a deciziilor de concediere*, de către salariații disponibilizați.

Există, astfel, riscul pentru SRTv ca, în cazul în care instanța de judecată va dispune anularea deciziei de concediere și repunerea părților în situația anterioară, măsura reducerii numărului de personal și, implicit, a cheltuielilor salariale să fie inefficientă. În plus, va deveni aplicabil principiul retroactivității potrivit căruia nulitatea produce efecte nu numai pentru viitor, ci și pentru trecut, ajungându-se, astfel, în situația în care respectivilor salariați să le fie acordate drepturile salariale și pentru perioada în care nu au prestat muncă.

⇒ Cheltuielile cu resursele umane

Negocierea contractului colectiv de muncă (CCM) aferent perioadei 2013-2014, după aprobarea Programului de redresare economică a SRTv, a avut în vedere situația financiară dificilă a instituției. Astfel, unele drepturi prevăzute în contractele colective de muncă anterioare au fost modificate, în sensul diminuării

acestora sau chiar eliminate.

Măsura de reducere la minimumul necesar a orelor suplimentare și de compensare a acestora cu timp liber plătit, dispusă prin Ordin al președintelui-director general, a avut rezultatele scontate în semestrul II al anului 2012, în sensul că au fost reduse semnificativ cheltuielile, dar începând cu anul 2013 se constată un nou trend ascendent.

În contradicție cu măsurile de reducere a cheltuielilor, conducerea a aprobat, totuși, și majorări ale salariului de bază, pentru un număr de 168 de salariați, în anul 2013.

⇒ **Cheltuielile cu colaboratorii externi, precum și cu angajații SRTv care au încasat onorarii din drepturi de autor, drepturi conexe și contracte civile în perioada 2012-2013**

S-a constatat că nu există o procedură la nivelul SRTv care să reglementeze activitatea de angajare a colaboratorilor în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală (drepturi de autor și conexe). Lipsa unei astfel de proceduri scrise implică existența unor riscuri ce constau în apariția subiectivismului la stabilirea necesității contractării colaboratorilor pentru drepturi de autor și drepturi conexe și la selectarea colaboratorilor, precum și riscuri legate de lipsa de economicitate la negocierea contravalorii contractelor aferente drepturilor de proprietate intelectuală, care se efectuează de către producătorii emisiunilor.

Cheltuielile aferente contractelor de proprietate intelectuală (drepturi de autor și conexe) încheiate cu persoane externe au crescut cu 632 mii lei în anul 2013, față de anul 2012 (de la 6.362 mii lei în 2012 la 6.994 mii lei în 2013).

Contravaloarea drepturilor de proprietate intelectuală și a contractelor civile plătite angajaților proprii (pentru alte activități decât cele prevăzute în contractul individual de muncă) au scăzut drastic în anul 2013, de la 305 mii lei în anul 2012 la 34 mii lei.

⇒ **Cheltuielile cu indemnizațiile membrilor Consiliului de Administrație și ale Președintelui-Director General**

În perioada auditată, salariile brute ale persoanelor care au ocupat funcția de Director General s-au menținut la același quantum, fiind mai mari decât salariul corespunzător funcției de ministru, stabilit prin Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, contrar art. 23 alin (2) din Legea nr. 41/1994.

De asemenea, se menține aspectul corelativ conform căruia, potrivit art. 23 alin. (3) din Lege, ceilalți membri ai Consiliului de Administrație al SRTv au primit lunar o indemnizație reprezentând 25% din salariul brut lunar al directorului general al entității.

Toate acestea au fost determinate de neclaritățile în ceea ce privește statutul juridic al SRTv, necorelarea unor prevederi din Legea nr. 41/1994 sau ale acesteia cu cele ale altor legi cu incidență asupra entității și perpetuarea neclarificării multor aspecte din activitatea de management a entității.

Ca urmare a intrării în vigoare a Programului de redresare economică, Serviciul Selecție Film și Serviciul Achiziții Programe, Licențe, Film (SAPLF) a realizat renegocierea unor contracte în vederea obținerii de clauze mai favorabile SRTv, eforturi care au condus la obținerea unei economii, la care s-au adăugat și alte facilități cum ar fi: prelungirea perioadei de licență și dreptul de difuzare în mediul online pe platformele oficiale ale TVR – fără costuri suplimentare, obținerea unor costuri de licență/film diminuate la aproape jumătate față de anii precedenți, extinderea perioadei de licență pe mai mulți ani și înlocuirea unor programe destinate inițial TVR Cultural, în condițiile în care valoarea contractului nu s-a modificat, iar termenele de plată au fost reeșalonate.

Programul de redresare economică adoptat de SRTv nu a cuprins nicio mențiune specială în legătură cu achizițiile de licențe de sport, iar deficiențele semnalate de Curtea de Conturi în anul 2012, în cadrul acțiunii de audit al performanței, nu au fost remediate până la data misiunii de audit al performanței efectuate în anul 2014.

În perioada 2012-2013, pentru licențele transmisiunilor sportive, contractate anterior anului 2012, au fost efectuate plăți în valoare totală de 122.055 mii lei, cea mai mare parte a plăților externe în euro (96%) sunt către EBU și UEFA, adică 108.140 mii lei.

Un aspect important este acela că o parte a acestor datorii, respectiv suma totală de 29.591 mii lei, a fost plătită furnizorilor de licențe pentru transmisiunile sportive din fonduri provenite din cele 2 împrumuturi pe termen lung contractate de SRTv în anul 2013 de la Banca Comercială Română și Raiffeisen Bank, prin aceasta realizându-se, practic, doar o translatăre a datoriilor SRTv față de acești furnizori, în obligații de rambursare a împrumuturilor (inclusiv a dobânzilor aferente) față de respectivele instituții bancare.

Programul de redresare conține măsuri menite a avea un impact direct sau colateral asupra reducerii costurilor de producție, dintre care se pot menționa: suspendarea emisiei posturilor TVR Cultural și TVR Info, stabilirea grilelor-cadru pentru perioada 2012-2013, precum și o serie de direcții de acțiune pentru ghidarea activității editoriale. Acestea au fost puse în aplicare total sau parțial. De asemenea, Programul a propus și o serie de măsuri care nu au fost implementate, spre exemplu realizarea centrelor de cost și a celor de profit.

În urma analizei unui eșantion de 24 de emisiuni, difuzate pe TVR1 și TVR2 în anii 2012 și 2013, prin intermediul binomului „costuri de producție–audiențe” obținute, s-a concluzionat că atât costurile, cât și audiențele acestora au avut evoluții diferite de la un an la altul.

📧 În Programul de redresare, singurele referiri directe la relația SRTv cu organismele de gestiune și cu Centrul Național al Cinematografiei (CNC) sunt de natură legislativă și se rezumă la a menționa că este necesară modificarea OG nr. 39/2005, prin care este stabilită obligația SRTv de a contribui la fondul cinematografic, însă nu precizează ce formă ar trebui să ia această modificare (abrogare a alineatelor respective, modificare, completare etc.) și nu propune, concret, un text de lege în acest sens.

Din cauza nivelului ridicat al datoriilor provenind din trecut, corelat cu cele care s-au acumulat în exercițiile financiare analizate, obligațiile totale ale SRTv către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor, la sfârșitul anului 2013, erau în sumă totală de 25.079 mii lei, acestea fiind cu 861 mii lei mai mari decât cele de la începutul anului 2012.

📧 Programul de redresare nu conține o analiză a audiențelor înregistrate de posturile SRTv la momentul întocmirii acestuia, a evoluțiilor acestora în ultimii ani și a factorilor care au determinat aceste evoluții. Nici prin intermediul Programului și nici ulterior, prin alte rapoarte/documente interne, nu au fost stabilite ținte privind audiențele pentru perioadele viitoare și măsuri concrete care să impulsioneze atingerea acestora.

Datele referitoare la evoluția audiențelor reflectă o tendință de scădere atât a ratingului (procentual și absolut), cât și a share-ului posturilor TVR1 și TVR2, în cadrul perioadei auditate, pentru toate targeturile (Național, Urban, Urban18+) și intervalele (all day; prime time) analizate. În câteva situații izolate, acestea au rămas constante.

Nu au existat modificări semnificative în demografia telespectatorilor SRTv. Publicul său este, în majoritate, unul îmbătrânit; tinerii sunt atrași de producțiile de divertisment grandioase difuzate de televiziunile comerciale, care au reușit să-i fidelizeze, acestea presupunând însă costuri uriașe pe care, în prezent, constrângerile financiare ale SRTv nu le permit.

📧 Materialele proprii de arhivă ale SRTv reprezintă un bun de o valoare inestimabilă. Pe de o parte, acestea dau mai multă consistență programelor, cu imagini „de epocă”, atunci când necesitățile de redactare o cer, iar pe de altă parte, prin reprogramarea, în spații special rezervate în grila posturilor, a unor emisiuni de arhivă se realizează importante economii în bugetul de producție al societății.

În baza Strategiei în privința fondului arhivistic al SRTv din cadrul Programului de redresare au fost efectuate demersuri de constituire a Fonotecii digitale a SRTv (realizată în proporție de 76%), a Arhivei foto digitale (realizată integral), a unui fond video în care jurnaliștii SRTv pot depune materialele brute (interviuri, filmări ale unor anumite evenimente naționale și internaționale etc.) care au potențial arhivistic sau de reutilizare în vederea stocării în format digital.

Recomandările Curții de Conturi au vizat, în principal:

- ✓ reexaminarea Programului de redresare economică, având în vedere că obiectivele cuprinse în acesta sunt stabilite într-o formă foarte generală, nu au atașate termene concrete pentru realizare și nici persoane sau structuri responsabile;
- ✓ respectarea cu strictețe a termenelor de plată a sumelor prevăzute în Decizia de eşalonare emisă de ANAF, având în vedere că un nou caz de neplată la termen va atrage pierderea definitivă a acestei facilități obținută în mod extraordinar de SRTv;
- ✓ respectarea clauzelor asumate prin contractele de eşalonare a plăților, concomitent cu efectuarea de plăți pentru obligațiile curente, evitându-se acumularea de penalități;
- ✓ actualizarea prevederilor HG nr. 978/2003 *privind taxa pentru serviciul public de televiziune*, asigurarea resurselor umane și materiale care să conducă la eficientizarea acestei activități și la creșterea veniturilor realizate;
- ✓ reducerea cheltuielilor aferente colaboratorilor plătiți cu drepturi de proprietate intelectuală, urmând ca aceasta să se realizeze numai în cazurile în care prestațiile respective nu se suprapun cu atribuțiile de serviciu ale angajaților SRTv;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea clarificării cadrului legal privind salarizarea Directorului General al SRTv, precum și a membrilor Consiliului de Administrație;
- ✓ aprobarea „Procedurii de selecție și achiziție programe TV”, prin care să se prevadă inclusiv obligativitatea unei analize a audiențelor și a veniturilor din publicitate obținute și prognozate la momentul luării deciziei achiziției;
- ✓ întocmirea unei strategii multianuale de achiziții de programe reprezentând evenimente sportive interne sau internaționale, cu evaluarea oportunității, estimarea costurilor, a audiențelor, a veniturilor din publicitate posibil a fi obținute;
- ✓ identificarea resurselor financiare necesare digitalizării întregului fond arhivistic al TVR, în scopul conservării și valorificării acestuia.

2.4. Eficiența și eficacitatea alocării și utilizării fondurilor primite de la bugetul de stat pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici și pentru susținerea mediului de afaceri românesc

Acțiunea de audit al performanței a avut în vedere evaluarea performanțelor obținute în alocarea și utilizarea fondurilor publice, pe segmentul de acordare a finanțărilor și a garanțiilor aferente acestora, destinate agenților economici și susținerii mediului de afaceri românesc, prin politicile, programele, organizarea și managementul aplicat.

Acțiunea s-a desfășurat concomitent la **SC CEC BANK SA, Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA și SC EXIMBANK SA.**

Principalele concluzii

La **SC CEC BANK SA**, Curtea de Conturi a constatat unele deficiențe care pot afecta eficiența utilizării resurselor, dintre care menționăm:

- existența unei necorelații între prevederile OUG nr. 60/2011 privind aprobarea Programului Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii și cele ale Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 60/2011, aprobate prin HG nr. 682/2011, privind activitățile considerate neeligibile. Ca urmare, au fost acceptați în Programul Mihail Kogălniceanu beneficiari cărora li s-a plătit contravaloarea subvenției de dobândă, precum și garanția emisă de stat pentru activități neeligibile.
- virarea, de către Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIMM), în contul deschis la SC CEC BANK SA, a sumelor reprezentând subvenția de dobândă aferentă creditelor contractate de IMM-uri, într-o singură tranșă, odată la 6 luni, și nu lunar, așa cum prevede Convenția încheiată între acestea;
- în derularea Programului START, destinat IMM-urilor, s-au constatat disfuncționalități privind înregistrarea eronată atât în Contractul de garanție ipotecă mobilă – bun determinat, cât și la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (AEGRM) a valorii alocației financiare nerambursabile (AFN) primite de beneficiar de la AIPPIMM, situație observată în cazul a trei societăți comerciale pentru care banca a înscris, în mod eronat, valoarea creditului acordat și nu valoarea AFN (reprezentând finanțarea acordată de AIPPIMM), contrar prevederilor *Procedurii interne privind acordarea de credite în baza Convenției de colaborare* încheiată de Bancă cu Ministerul Economiei.

Deficiențe au existat și în derularea Programului SRL_D unde s-a constatat că, în cazul unui contract de ipotecă bun-determinat, suma aferentă ipotecii mobiliare, constituite în favoarea AIPPIMM, a fost înscrisă de către bancă atât în contract, cât și la AEGRM, la nivelul sumei împrumutate de 298 mii lei, și nu la nivelul contravalorii alocației financiare nerambursabile, în valoare de 42 mii lei, fiind astfel încălcate prevederile *Procedurii interne privind acordarea de credite în baza Convenției de colaborare* încheiată de Bancă cu Departamentul pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism. Deficiența a fost remediată în timpul auditului, banca încheind cu beneficiarul un act adițional la Contractul de ipotecă mobilă, prin care s-a modificat valoarea acesteia.

Recomandări

- ✓ informarea Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism (DIMMMAT), în vederea inițierii măsurilor necesare corelării prevederilor *HG nr. 682/2011*, cu cele ale *OUG nr. 60/2011*, precum și punerii de acord a prevederilor Convenției de colaborare încheiate între bancă și AIPPIMM, referitoare la modul de virare a sumelor reprezentând subvenția de dobândă aferentă creditelor contractate de către IMM-uri, cu cele ale *OUG nr. 60/2011*;
- ✓ reglementarea condițiilor și termenelor de virare a contravalorii AFN-ului returnat/neutilizat de către beneficiarii Programelor, în conturile DIMMMAT deschise la Trezoreria Statului;
- ✓ asigurarea respectării normelor interne ale băncii privind încheierea contractelor de garanție mobilă-bun determinat și înregistrarea la AEGRM a valorii corecte a acestora, identificarea eventualelor cazuri de natura celor prezentate și, după caz, dispunerea măsurilor în consecință, în vederea reglementării situației.

La **Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA**, analizând atribuțiile sale de garantare, s-a constatat că:

- nu s-au armonizat prevederile Convenției de lucru referitoare la garanțiile ce se acordă din surse în administrare, încheiată între fond și SC CEC BANK SA, cu cele ale Comunicării Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor nr. 87 și nr. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, în ceea ce privește aplicarea principiului împărțirii riscului, fapt ce a condus la nerespectarea, în unele cazuri, a împărțirii riscului între FNGCIMM și CEC SA în cazul distribuirii sumelor recuperate prin executarea garanției colaterale, existând situații în care riscul de neplată a fost suportat doar de garant, respectiv FNGCIMM.

În calitate de garant, fondul nu a reacționat la situația în care finanțatorul a acceptat schimbarea structurii garanțiilor de către beneficiarul creditului, fără a obține acordul prealabil al FNGCIMM, cum a fost cazul unei finanțări acordate prin Programul Operațional pentru Pescuit (POP).

- nu a evidențiat distinct, în contabilitate, operațiunile privind sursele în administrare, permise de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), derulate prin conturile curente ale instituției, fiind încălcate astfel prevederile Contractului de servicii încheiat cu MADR.
- a virat cu întârziere, către MADR, contravaloarea sumelor încasate, rezultate din distribuirea de către finanțator a sumelor recuperate din executarea garanțiilor, în condițiile în care aceste creanțe au regim de creanță bugetară și sunt venituri ale bugetului de stat.

Recomandări

- ✓ armonizarea prevederilor Convențiilor de lucru, încheiate între FNGCIMM și finanțatori, cu cele ale Comunicării Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor nr. 87 și nr. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, referitoare la aplicarea principiului împărțirii riscului între garant și finanțatori;
- ✓ analiza modului de aplicare a principiului împărțirii riscului între FNGCIMM și finanțatori, prin prisma respectării prevederilor Convențiilor de lucru încheiate, identificarea eventualelor cazuri similare celor prezentate și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a drepturilor ce se cuvin bugetului de stat;
- ✓ analiza situației create prin acceptarea de către finanțator a schimbării structurii garanțiilor de către beneficiarul creditului, fără a solicita acordul prealabil al FNGCIMM, și dispunerea măsurilor legale ce se impun;
- ✓ analiza situației referitoare la virarea cu întârziere către MADR a contravalorii sumelor încasate de către FNGCIMM, rezultate din recuperarea unor garanții executate, în vederea identificării eventualelor cazuri de natura celui prezentat și dispunerea măsurilor în consecință; calcularea și virarea către MADR a dobânzii datorate pentru perioada cât sumele s-au aflat, în mod necuvenit, la dispoziția FNGCIMM.

În activitatea derulată de **SC EXIMBANK SA**, în cadrul atribuțiilor sale de garantare, s-au constatat unele deficiențe, astfel:

- executorul fiscal al băncii a întocmit actele de executare a unei firme debitoare, fără a fi efectuată evaluarea bunurilor aduse în garanție de către aceasta; banca nu a finalizat măsurile de executare silită, prin scoaterea la vânzare a bunurilor asupra cărora au fost instituite sechestre și nu a luat măsuri de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară sau faliment, pentru recuperarea debitelor datorate de un beneficiar de credit;
- ca și la celelalte instituții auditate, și la nivelul SC EXIMBANK SA a existat o lipsă de armonizare a prevederilor normei interne a SC EximBank SA cu cele ale Comunicării Comisiei Europene, cu privire la aplicarea art. 87 și art. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, în ceea ce privește aplicarea principiului împărțirii riscului, în activitatea derulată în numele și contul statului, deficiență remediată începând cu luna martie 2013.

Recomandări

- ✓ luarea măsurilor necesare pentru evaluarea bunurilor aduse în garanție de beneficiarii creditelor, înainte de întocmirea actelor de executare a debitorilor băncii, în conformitate cu reglementările interne ale acesteia privind executarea silită;
- ✓ urmărirea actualizării, în timp util, a normelor interne, cu prevederile legislației interne, precum și cu reglementările europene aplicabile domeniului bancar din România, pentru evitarea producerii unor disfuncționalități în desfășurarea activității băncii.

2.5. Auditul performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013

Acțiunea de audit s-a desfășurat la instituții publice care au responsabilități în administrarea fondului forestier, și anume: *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură (MMSD-DAPP)*, *Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA (RNP)* și *direcțiile silvice județene (DS)*, *Institutul de Cercetări pentru Amenajări Silvice (ICAS)*, *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, *Garda Națională de Mediu (GNM)*, *inspectorate teritoriale de regim silvic și de vânătoare (ITRSV)*.

Obiectivul general al acțiunii l-a constituit evaluarea rezultatelor în domeniul administrării *Fondului forestier național*, precum și în controlul respectării regimului silvic, pentru asigurarea gestionării durabile a acestuia.

Principalele concluzii

Administrarea pădurilor. Tăierile ilegale de arbori

Fondul forestier ocupă în România o suprafață de cca 27,33% din teritoriul țării, sub nivelul mediu al *Uniunii Europene*, care este de aproximativ 32%. Suprafața fondului forestier proprietate publică la data de

31.12.1990 era de 6.367.660 ha, din care suprafața pădurilor de 6.248.990 ha și alte terenuri în suprafața de 118.670 ha, iar la 31.12.2013 acesta este de 3.227.907 ha, în principal datorită punerii în posesie a foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora, prin aplicarea prevederilor legilor fondului funciar.

În această perioadă, nemaexistând un control ferm asupra fondului național forestier s-au produs *tăieri ilegale masive de arbori*, cauzele principale constând în:

- fragmentarea excesivă a proprietății forestiere;
- reglementarea cu întârziere a regimului silvic și a administrării pădurii;
- inexistența regimului sancționatoriu al delictelor silvice în primul deceniu de la începerea retrocedării terenurilor forestiere;
- formarea, abia în anul 2005, a unor structuri teritoriale de control în subordinea autorității centrale, care răspund de silvicultură.

Administrarea sistemului forestier presupune planificarea, organizarea, coordonarea și controlul funcționării eficiente a acestuia, în vederea atingerii obiectivului de gestionare durabilă a pădurilor în concordanță cu funcțiile economice, de mediu și sociale pe care acestea le îndeplinesc. Aceste obligații nu pot fi îndeplinite dacă politicile, strategiile, programele și măsurile propuse nu sunt însușite la nivelul decidenților politici și nu au susținerea mediului social-economic. Astfel că, după 1990, în politicile din domeniul silviculturii nu au existat coerență și consecvență. Diversele formule de organizare au eșuat în organigrame nefuncționale, care nu au integrat într-o structură de autoritate bine definită atribuțiile de planificare strategică, de reglementare, de management forestier și de control.

Serviciile deconcentrate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură au fost constituite târziu, iar după constituire au fost subordonate, în anumite perioade de timp, altor autorități care nu aveau legătură cu silvicultura. Au fost perioade în care autoritatea pentru silvicultură avea în sarcină îndeplinirea unor atribuții, dar nu avea aparat teritorial prin care să le pună în practică.

După 25 de ani de absență al oricărui inventar al vegetației forestiere, România a realizat primul ciclu privind *Inventarul Forestier Național (IFN)* după standarde internaționale. Dar ciclul nu se poate considera încheiat decât după valorificarea rezultatelor și transmiterea lor pe nivele decizionale și către opinia publică. Realizarea IFN a deschis noi oportunități de colaborare cu alte țări, în perspectivă fiind posibilă atragerea de surse de finanțare externă, în regim de colaborare.

Sistemul de urmărire a masei lemnoase, SUMAL, este un sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase, asigurat de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură și pus la dispoziția utilizatorilor. El reprezintă un instrument eficace pentru controlul introducerii în piață a lemnului cu proveniență ilegală și constituie baza sistemului *due-diligence* prevăzut de *Regulamentul (UE) nr. 995/2010*. În momentul de față, sistemul SUMAL este folosit la nivel local (ocoale silvice și operatori economici), teritorial (ITRSV-uri) și la nivel central (autoritatea publică pentru silvicultură).

În absența unor instrumente bazate pe tehnologii moderne, fenomenul tăierilor ilegale nu poate fi ținut sub control. În acest sens, autoritatea centrală care răspunde de silvicultură a inițiat demersuri în vederea realizării unui *sistem informațional suport de asistare a deciziilor de gestionare durabilă a ecosistemelor forestiere*. Acesta este în fază de proiect și este finanțat în cadrul *Programului de Cooperare Elvețiano-Român*, valoarea totală a proiectului fiind de 6,5 milioane CHF, din care finanțarea statului elvețian este de 5,5 milioane CHF.

☒ Cu toate că regenerarea pădurilor este esențială pentru asigurarea continuității acestora, în România nu există o inventariere a suprafețelor neregenerate în termenul legal, de două sezoane de vegetație de la tăierea unică sau definitivă. Din analiza datelor privind suprafețele de pădure rămase neregenerate în termenul legal la finele anului 2013 a rezultat că aproape 60% din suprafețele afectate de tăieri ilegale și de acțiunea factorilor biotici și abiotici au rămas neregenerate, iar din totalul suprafeței regenerată aproape 70% o reprezintă regenerările naturale. Deși, aparent, aceste procente ar indica o situație favorabilă, în realitate cifrele reflectă faptul că terenurile au fost abandonate după recoltarea masei lemnoase. În general, harta neregenerărilor de pădure se suprapune peste cea a tăierilor ilegale.

România are în jur de 2,2 milioane ha de terenuri agricole degradate, care nu mai pot fi utilizate în scopuri agricole, ce pot fi ameliorate prin *împădurire*. Astfel, în perioada 2002-2006, prin 10 hotărâri de guvern, s-au transferat de la *Agenția Domeniilor Statului* la *RNP* o suprafață de 19.349 ha. După anul 2006, practic au încetat transferurile de terenuri degradate la *RNP*, efectuându-se doar un singur transfer de 73,7 ha în anul 2011. La finele anului 2013, *Agenția Domeniilor Statului (ADS)* mai deținea în administrare aproape 8.530 ha de terenuri degradate.

Referitor la derularea *Programului de împădurire a terenurilor degradate* finanțat de *AFM* s-a constatat că din 7.048 ha contractate a fi împădurite, numai pe 41 ha s-a atins starea de masiv și numai pentru 2.836 ha există controale anuale de regenerări avizate de *ITRSV*, prin care se confirmă reușita plantației fără a fi încheiate lucrările, pentru restul de 4.171 *AFM* necunoscând cu exactitate, la nivelul anului 2013, care este starea reală a lucrărilor de împădurire executate.

Contrar principiului „poluatorul plătește” și scopului *Fondului pentru Mediu* (descurajarea poluatorilor prin

taxare și finanțarea proiectelor cu un impact pozitiv asupra mediului) s-a instituit o taxă care, prin modificări legislative succesive, a ajuns să fie în sarcina deținătorilor de păduri. În acest context, pădurea a fost un contribuitor net la *Fondul de Mediu*, veniturile realizate din aceste surse fiind de trei ori mai mari decât plățile efectuate pentru susținerea programului de împădurire a terenurilor degradate.

Perdelele forestiere de protecție sunt încă în stadiu de deziderat, deoarece, conform programului național de împădurire elaborat de *Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Durabile* în anul 2004, necesarul de perdele forestiere de protecție în România este de 300.000 ha. Aceasta presupune asumarea de către autoritățile publice a unor programe pe termen lung, cu obiective ferme pe etape și cu finanțări continue.

Deși s-au aprobat studii de fundamentare a necesității înființării perdelelor forestiere de protecție pentru 50.600 ha și s-au întocmit documentații tehnico-economice pentru 20.000 ha, acestea nu au fost transpuse în practică. În perioada 2005-2013 s-au înființat numai 388 ha de perdele forestiere, astfel încât, la începutul anului 2014, în România suprafața perdelelor forestiere este cu 5.500 ha mai mică decât în anul 1957.

☒ *Diminuarea suprafețelor ocupate cu vegetație forestieră* a avut mai multe cauze, principalele referindu-se la următoarele:

- deși în ultimii 5 ani s-au dat aprobări pentru ocupații temporare pe suprafețe mai mici de teren, au rămas însă nesoluționate ocupații mari din anii precedenți, care nu au fost redat circuitului forestier.
- s-a constatat că există un număr foarte mare de prelungiri ale termenelor de ocupare temporară pentru sonde abandonate sau abandonabile, mai vechi de 20 ani, și pentru care nu s-au regăsit documentațiile inițiale de ocupare temporară (transmitere). Prin acest mod de prelungire a termenului de ocupare temporară au fost perpetuate ocupații din fondul forestier, nesoluționate legal până la această dată. În acest mod, taxele aferente încasate pentru prelungirea acestei ocupații, constând numai în garanții, nu corespund cu costurile reale ale cheltuielilor de redare a terenurilor în stare aptă de a fi împădurite.
- *schimbarea ilegală a destinației terenurilor forestiere*. O tendință alarmantă de diminuare a fondului forestier național o constituie transformarea, după defrișare, a terenurilor forestiere în terenuri agricole sau pășuni, tendință manifestată mai ales după retrocedarea terenurilor cu vegetație forestieră prin Legea nr. 18/1991. Până în prezent au fost identificate 800 ha în județul Teleorman și 56 ha în județele Vaslui și Galați, care au fost defrișate și transformate ilegal în terenuri agricole prin schimbarea categoriei de folosință a terenurilor, precum și 172 ha în județul Vaslui care, după exploatarea abuzivă a masei lemnoase, au fost abandonate, practicându-se pășunatul abuziv. Schimbarea destinației terenurilor cu vegetație forestieră în terenuri agricole sau pășuni este stimulată și de acordarea subvențiilor din Fondul Agricol European, care nu are în vedere și vegetația forestieră.

☒ *Accesibilizarea fondului forestier*, conform art. 83(1) din Legea nr. 46/2008 a Codului silvic, „mărirea gradului de accesibilitate a fondului forestier” constituie o condiție de bază a gestionării durabile a pădurilor.

Deși, până în anul 2009, suprafața de fond forestier proprietate de stat s-a redus la aproape jumătate, RNP deține în administrare un număr semnificativ de drumuri care nu mai deservește fondul forestier și care nu au fost solicitate de consiliile locale în a căror rază teritorială se află pentru a fi trecute în domeniul public al acestora. Întrucât întreținerea și repararea drumurilor forestiere intră în sarcina proprietarilor, consiliile locale nu sunt interesate în preluarea acestor drumuri. RNP nu cunoaște situația tuturor drumurilor forestiere care figurează atât în inventarul Regiei, cât și în al unităților administrativ-teritoriale.

☒ *Finanțarea sectorului forestier: ajutor de stat și fonduri europene*

Administrarea în regim silvic a micilor proprietăți forestiere nu este posibilă fără sprijinul financiar al statului. Confruntate cu defrișările masive și cu brăcuirea pădurilor, autoritățile au admis necesitatea unor forme de sprijin financiar din partea statului pentru proprietarii de păduri și, prin OG nr. 96/1998 privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național, s-au prevăzut forme de acordare a sprijinului financiar de la bugetul de stat.

În perioada 2000-2009, din bugetul statului au fost alocate doar 40 milioane lei pentru sprijinirea proprietarilor privați de păduri, deși aceștia dețin aproape 1/3 din fondul forestier al României. Această subfinanțare s-a răsfrânt asupra pădurii care, în multe cazuri, a rămas fără administrare și fără amenajamente silvice, fiind exploatată ilegal sau prin proceduri la marginea legii.

Analizând finanțarea din fonduri europene prin programul PNDR 2007-2013 s-a concluzionat că în această perioadă sectorul forestier putea beneficia de finanțări nerambursabile de aproape 800 milioane euro, ceea ce, în condițiile subfinanțării cronice interne, ar fi însemnat un sprijin financiar semnificativ, dacă s-ar fi creat condițiile favorabile pentru absorbția acestor fonduri.

Cu excepția investițiilor în drumuri forestiere, gradul de accesare a fondurilor europene destinate finanțării sectorului forestier a fost foarte redus.

☒ *Deși au fost aprobate forme alternative de finanțare a sectorului forestier*, acestea nu au funcționat la nivelul scontat. Exemplificăm:

• *Contravaloarea efectelor funcțiilor de protecție ale pădurii* poate finanța fondul forestier

Deși prin Legea nr. 26/1996 – Codul silvic și, ulterior, prin Legea nr. 46/1998 – Codul Silvic, s-a prevăzut

obligația persoanelor fizice, juridice și a instituțiilor publice care beneficiază, sub raport economic, de efectele funcțiilor de protecție ale pădurii de a plăti unităților silvice contravaloarea acestor efecte, până în prezent finanțarea fondului forestier din contravaloarea funcțiilor de protecție nu s-a realizat, întrucât nu s-a respectat obligația legală privind elaborarea și adoptarea legislației subsecvente aferente.

CertIFICATELE DE CARBON

Data fiind contribuția considerabilă a vegetației forestiere la absorbția și sechestrarea GES, este firesc ca sectorul silvic să beneficieze de resurse financiare provenite din comercializarea certificatelor de carbon, potrivit mecanismelor stabilite prin Protocolul de la Kyoto din 1997. Datorită întâzierilor în constituirea cadrului legal, a incoerenței acestuia și a disfuncționalităților organizaționale, România a pierdut oportunitatea de a încasa sume consistente din comercializarea certificatelor de carbon, iar sumele încasate până în prezent au fost dirijate către alte sectoare de activitate, sectorul forestier nebeneficiind de o astfel de finanțare.

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ÎN DOMENIUL SILVICULTURII

Nu au fost puse în aplicare prevederile *Codului Silvic* referitoare la reorganizarea ICAS, prin hotărâre a Guvernului, în *Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice „Marin Drăcea”*, în coordonarea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, ca institut național cu personalitate juridică în *structura RNP Romsilva*, în condițiile în care prin *HG nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale*, s-a stabilit trecerea ICAS în coordonarea acestuia.

În urma acțiunilor de audit al performanței desfășurate de camerele de conturi în teritoriu au fost constatate și **abateri de la legalitate și regularitate** care au determinat sau nu producerea de prejudicii, prezentate detaliat în Raportul public pe anul 2013.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi se referă, în principal, la:

- ✓ înlăturarea/reducerea efectelor fragmentării proprietății forestiere;
- ✓ creșterea capacității administrative a autorității centrale care răspunde de silvicultură;
- ✓ asigurarea funcționării și dezvoltării sistemului informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase SUMAL, pentru creșterea eficienței controlului, ca parte a politicilor publice de reducere a infraționalității în domeniul forestier, prin prevenirea și combaterea activităților;
- ✓ inventarierea, la nivelul RNP, a tuturor drumurilor forestiere din domeniul public al statului aflate în administrarea direcțiilor silvice, care, în urma procesului de schimbare a destinației, nu mai deservesc fondul forestier;
- ✓ inventarierea, la nivelul RNP, a tuturor drumurilor forestiere care figurează atât în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cât și în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale și efectuarea demersurilor care se impun pentru intrare în legalitate;
- ✓ acordarea proprietarilor de păduri, de către stat, a formelor de sprijin stabilite prin actele normative în vigoare, în vederea gestionării durabile a fondului forestier național;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare privind elaborarea și adoptarea legislației subsecvente, aferente modalităților de finanțare a fondului forestier din contravaloarea funcțiilor de protecție ale pădurii;
- ✓ reluarea lucrărilor de împădurire în cazul plantațiilor calamitate, astfel încât programul de împădurire să-și atingă scopul;
- ✓ promovarea unui act normativ prin care cota de 2% să devină sursă pentru constituirea Fondului de Ameliorare funciară cu destinația silvică, pentru soluționarea aspectelor de natură tehnică din cadrul Programului de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor.

Raportul de audit al performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013 este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.6. Eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor în acțiunile de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor afectate de activități industriale pe perioada 2011-2013

Acțiunea de audit s-a desfășurat la *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMS)*, inclusiv la entitățile din subordinea/coordonarea acestuia care dețin date/informații cu privire la tema acțiunii, respectiv: *Agencia Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)*, *Garda Națională de Mediu (GNM)*, *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*.

Obiectivul general al acțiunii l-a constituit evaluarea rezultatelor în domeniul gestionării deșeurilor și al ecologizării zonelor afectate de activități industriale, respectiv economicitatea, eficiența și eficacitatea proceselor desfășurate de entitățile cu atribuții în asigurarea administrării acestor domenii și în controlul aplicării/respectării cerințelor legale de această natură.

Principalele concluzii

 Politica și cadrul legislativ privind activitatea de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor contaminate de activități industriale

În anul 2013, Guvernul României a adoptat *Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020*, prin

care au fost stabilite direcțiile de acțiune principale, *Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD)*, aprobat prin *HG nr. 1470/2004*, urmând a fi revizuit în acord cu noile cerințe din *Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor*, cu modificările și completările ulterioare.

În perioada 2011-2013, deși *cheltuielile de mediu* la nivel național au înregistrat o descreștere, sectorul „managementul deșeurilor” a rămas principalul beneficiar, pentru acest domeniu înregistrându-se cele mai mari cheltuieli. Cheltuielile pentru protecția mediului la nivel național, aferente perioadei analizate, au fost de aproape 52 miliarde lei, reprezentând 3% din PIB aferent aceleiași perioade, din care, pentru managementul deșeurilor, s-au înregistrat cheltuieli în valoare de peste 28 miliarde lei, reprezentând 57,4% din totalul cheltuielilor pentru protecția mediului.

În perioada 2011-2013 au fost finanțate de la bugetul de stat 5 proiecte având ca obiect realizarea unor investiții privind gestionarea deșeurilor, proiecte la care nu s-a urmărit respectarea principiilor economicității și eficacității, demonstrat de constatările Curții de Conturi prezentate în Raportul public pe anul 2013.

În perioada 2011-2013, activitatea de *finanțare de la fondul pentru mediu a proiectelor de gestionare a deșeurilor* a fost nesemnificativă, limitându-se doar la asigurarea finanțării (cu cca 29.593 mii lei) a 15 proiecte începute în perioada 2006-2007, din care s-a reușit finalizarea a numai 6 proiecte, în timp ce alte 4 au fost reziliate. Sumele decontate au înregistrat pe parcursul perioadei analizate un trend puternic descrescător, situându-se cu mult sub estimările inițiale, din cauza, în principal, a lipsei de implicare a unor beneficiari de proiecte, în special unități administrativ-teritoriale, în derularea acestora conform clauzelor contractuale, ceea ce a avut drept urmare întârzierea finalizării proiectelor, amânarea, uneori nejustificată, a execuției lucrărilor, suspendarea finanțării, renunțarea la finanțare și rezilierea unor contracte de finanțare, cu consecințe directe în nerealizarea obiectivelor de investiții contractate aferente dezvoltării sistemelor de management integrat al deșeurilor.

În anul 2013, deși pentru programul de gestionare a deșeurilor au existat resurse financiare aprobate, respectiv credite de angajament în valoare de 100.000 mii lei, nu au fost organizate și desfășurate sesiuni de depunere a unor proiecte noi.

 Finanțarea proiectelor privind gestionarea deșeurilor și remedierea siturilor contaminate în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu), susținut din fonduri comunitare

Finanțarea proiectelor în cadrul Axei nr. 2 – *Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric* s-a realizat fără a se asigura respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Astfel, contractarea finanțării proiectelor în cadrul DMI-1 – *Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor* a demarat greu, abia în anul 2009, principala cauză fiind capacitatea instituțională redusă și incoerența decizională a beneficiarilor (consilii județene), care a determinat întârzieri în finalizarea montajului instituțional aferent fiecărui județ, în special în ceea ce privește constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, condiție de eligibilitate pentru finanțarea acestei categorii de proiecte.

Implementarea proiectelor pentru care au fost încheiate contracte de finanțare s-a realizat anevoios, atât datorită capacității instituționale necorespunzătoare a beneficiarilor din punct de vedere al organizării și desfășurării procedurilor de achiziții publice pentru atribuirea contractelor de lucrări și servicii, cât și cadrului normativ insuficient și interpretabil care reglementează achizițiile publice.

Contractarea finanțării proiectelor în cadrul DMI 2 - *reabilitarea siturilor poluate istoric* a demarat cu doi ani mai târziu decât în cadrul DMI 1, întârzierea datorându-se, în principal, nefinalizării cadrului legal aferent gestionării siturilor contaminate, respectiv nefinalizării *Strategiei naționale pentru siturile contaminate* și a *Inventarului siturilor contaminate*. Datorită disfuncționalităților organizaționale și a lipsei unor decizii adecvate la nivelul ANPM și MMSC, lista siturilor contaminate nu a fost aprobată nici până la finalul anului 2013, iar primul proiect al Strategiei a fost postat pe site-ul MMSC în luna august 2013.

Ca urmare a rezultatelor sub așteptări înregistrate în implementarea proiectelor în cadrul Axei prioritare 2, în anul 2013 s-a luat decizia de realocare a unor fonduri, fie către alte obiective finanțabile și cu perspective ridicate de realizare în termen din cadrul programului operațional, fie către obiective din afara programului operațional, în vederea unei utilizări mai eficiente.

 Gestionarea și ecologizarea zonelor afectate de activități industriale

În cazul poluărilor actuale și istorice, finanțarea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic este suportată de operatorul economic sau de deținătorul de teren. Lucrările de investigare sunt executate de persoane fizice sau juridice posesoare ale unui document de calificare, care atestă calitatea și competența de specialist/firmă specializată în domeniul științelor geologice și pedologice. Răspunderea privind calitatea și corectitudinea informațiilor rezultate în urma lucrărilor de investigare revine executorilor acestora. În această situație, există riscul ca acțiunea de ecologizare a siturilor contaminate să fie afectată de interesele financiare ale persoanelor implicate. În legislația românească nu sunt definite noțiunile „sit contaminat istoric” și „sit contaminat actual”.

Nu a fost aprobată lista siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate și lista siturilor contaminate actual, astfel că nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea creării cadrului legal pentru stabilirea de către *MMSC* a condițiilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic în zonele afectate și pentru elaborarea și avizarea programelor de investigare a siturilor contaminate.

MMSC nu a efectuat toate demersurile în vederea asigurării faptului că operatorii au luat toate măsurile necesare pentru prevenirea sau reducerea, pe cât posibil, a oricăror efecte adverse asupra sănătății populației și mediului ca urmare a gestionării deșeurilor extractive. Baza de date referitoare la siturile potențial contaminate, deținută de *MMSC*, nu conține suficiente informații cu privire la unitățile industriale sau agricole care au fost privatizate cu sau fără obligații de mediu.

MMSC nu deține suficiente date și informații cu privire la îndeplinirea obligației operatorilor de depozite de deșeuri, referitoare la constituirea fondului pentru închidere și urmărirea post-inchidere a depozitului de deșeuri, cu toate că îndeplinea, în condițiile legii, atribuții referitoare la exercitarea funcțiilor de autoritate de stat în domeniile sale de activitate și de monitorizare, inspecție și control a respectării de către persoanele juridice și fizice a reglementărilor din domeniile sale de competență.

Recomandările vizează, în principal:

- ✓ luarea măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor în vederea conformării cu legislația europeană referitoare la depozitele de deșeuri și la deșeurile miniere;
- ✓ efectuarea de către *MMSC* a tuturor demersurilor în vederea aprobării, prin ordin comun al autorităților publice centrale implicate, a listei siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate, și a listei siturilor contaminate actual; elaborarea și aprobarea unei proceduri de reglementare a stabilirii și transmiterii către autoritățile publice locale, pentru înregistrarea în documentele cadastrale, a restricției de utilizare a terenului pe care este localizat situl contaminat;
- ✓ pentru a diminua riscul apariției unor interese financiare ale persoanelor implicate în finanțarea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic, se recomandă *MMSC* efectuarea demersurilor în vederea creării, elaborării și aprobării cadrului legal de referință;
- ✓ completarea bazei de date a *MMSC* referitoare la siturile potențial contaminate, cu datele și informațiile cu privire la unitățile industriale sau agricole care au fost privatizate cu sau fără obligații de mediu;
- ✓ asigurarea faptului că operatorii de depozite au constituit fondul pentru închidere și urmărire post-inchidere a depozitelor de deșeuri, potrivit prevederilor legale.

2.7. Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul MDRT/MDRAP pe perioada 2011-2013

Misiunea de audit a fost efectuată la *Compania Națională de Investiții SA - CNI SA*. Societățile comerciale care au participat la realizarea capitalului social inițial al Companiei Naționale de Investiții SA sunt: *Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime Constanța” SA*, *Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR-Marfă” SA*, *Compania Națională „Aeroportul Internațional București – Otopeni” SA*, *Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” - SA Constanța*, *Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” - SA Galați*.

Obiectivul principal al misiunii de audit al performanței a constat în evaluarea eficienței, eficacității și economicității resurselor alocate de la bugetul de stat și a surselor conexe, în scopul asigurării unor elemente moderne de infrastructură în unitățile administrativ-teritoriale, mai ales în zonele care înregistrează o rămânere în urmă din acest punct de vedere.

Principalele concluzii au relevat unele disfuncționalități legate de corecta gestiune, și anume:

- au fost efectuate plăți peste valoarea facturilor furnizorilor, fără a se analiza cauzele care au generat aceste situații și fără a stabili răspunderea persoanelor cu atribuții în acest sens.

Din analiza situației litigiilor în care *CNI SA* era parte la 31.12.2013 reiese faptul că *CNI SA* a făcut plăți pentru lucrări neefectuate sau achiziții de utilaje care nu se regăsesc în cadrul obiectivului, în sumă de 15.563 mii lei.

- Analizând eficacitatea programelor derulate s-a concluzionat că, în perioada 2011-2013, o serie de obiective cuprinse în programele supuse verificării au fost realizate și predate unităților administrativ-teritoriale, fără ca beneficiarii să-și respecte obligațiile asumate privind viabilizarea terenurilor pe care au fost realizate, așa cum se prevede la art. 8, alin. (1) din OUG nr. 25/2001 privind înființarea *Companiei Naționale de Investiții „CNI” SA*. Obiectivele în cauză s-au recepționat ca fiind funcționale la terminarea lucrărilor, însă, în fapt, erau neutilizabile datorită lipsei utilităților care trebuiau asigurate de către unitățile administrativ-teritoriale care au solicitat introducerea lor în program.

Recomandări

- ✓ identificarea eventualelor prejudicii, stabilirea răspunderilor și luarea de măsuri în consecință;
- ✓ identificarea cauzelor care au generat nefuncționarea unor obiective finalizate, sesizarea forurilor responsabile, locale și centrale, iar în cazul în care aceste obiective au fost introduse în program fără

a fi îndeplinite condițiile prevăzute de art. 8 alin. 1 din OG nr. 25/2001, se vor aplica măsurile ce se impun în legătură cu responsabilitatea decidenților.

2.8. Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română în perioada 2010-2013

Inițierea acțiunii de audit a avut ca principal fundament interesul general al societății legat de asigurarea și prezervarea siguranței și securității aviației civile și a modului în care sunt asigurate condițiile necesare pentru ca România să-și poată îndeplini obligațiile internaționale și europene asumate în materie de aviație civilă.

Termenul generic de aviație subsumează atât domeniul aeronautic și transportul aerian – aeronave și sisteme tehnologice, producția și toate părțile constituente ale sistemului general de transport aerian (companii aeriene, aviație generală, aeroporturi, managementul traficului aerian, întreținerea aeronavelor și a sistemelor, reparații generale ș.a.), cât și diverse aplicații aeronautice de tipul căutare, salvare ș.a.

Principalele concluzii

În perioada care a trecut de la înființare, AACR a reușit să-și construiască și să-și consolideze o poziție semnificativă și stabilă în domeniul aviației civile, înțelegând și acomodându-se, în timp, cu scopul și obiectul propriu de activitate, cu atribuțiile, competențele și responsabilitățile legal stabilite, cu cerințele de calitate din ce în ce mai specializate privind siguranța și securitatea aviației civile.

AACR poate fi considerată ca făcând parte dintre entitățile de stat care au reușit, în timp, să respecte, să aplice și să implementeze reglementările internaționale și europene, obținând, astfel, evaluări favorabile prin auditurile internaționale specifice, generând recunoaștere și percepție favorabilă externă pentru România în domeniul aviației civile.

Auditul reține că AACR nu poate avea, în anumite situații, o asigurare rezonabilă asupra faptului că, în mod real și efectiv, siguranța aviației civile nu este pusă în pericol de faptul că unele entități din afara domeniului (consiliile locale, operatori economici, persoane fizice ș.a.) nu respectă și nu se încadrează în rigorile impuse de reglementările specifice aviației civile. Astfel, autorități ale administrației publice locale nu au solicitat sau nu au respectat avizele AACR pentru elaborarea sau reactualizarea PUG și PUZ, nu au inserat în certificatele de urbanism informații privind condițiile sau restricțiile din aceste avize, mai ales în zonele cu servituți aeronautice. Persoanele juridice/fizice interesate nu au fost informate prin certificatul de urbanism asupra restricțiilor respective și au primit autorizația de construire fără existența avizului AACR, astfel că unele dintre acestea nu au respectat în totalitate avizele AACR sau autorizația de construire ș.a.

☒ *In legătură cu obiectul de activitate al AACR*, Curtea de Conturi a concluzionat că în realizarea, pe principii economice, a obiectului de activitate, criteriile de profitabilitate economico-financiară au prevalat, de regulă, atunci când AACR a fost analizată de către factorii guvernamentali de decizie. Aceasta în detrimentul criteriilor profesionale specifice obiectului de activitate și al rolului său stabilit prin reglementările internaționale la care România a aderat, ceea ce conduce la concluzia îngrijorătoare că nu s-a înțeles pe deplin nivelul real de importanță și de responsabilitate pe care AACR le are în domeniul aeronautic, al siguranței și securității utilizatorilor.

Cadrul național reglementat nu a fost în măsură să asigure toate condițiile necesare pentru ca AACR să beneficieze de resurse la nivelul necesarului, astfel încât să-și poată realiza, în mod total independent, obiectul de activitate și atribuțiile.

Au existat câteva elemente de fond care nu au constituit factori de stimulare a performanței activității AACR, conform menirii acestora de pilon esențial în asigurarea și consolidarea siguranței și securității aviației civile și care au avut efecte contrare.

Dintre acestea, auditul a reținut ca semnificative: statutul de regie autonomă, devenită de interes național în baza HG nr. 645/2013, prevedere conform căreia AACR își realizează obiectul de activitate pe principii primordiale economice; aplicarea nefundamentată îndeajuns, începând cu anul 2012, a prevederilor OUG nr.109/2011 privind guvernarea corporativă, precum și accentul, uneori exagerat, pe maximizarea profitului, în contextul în care obiectul de activitate este de strictă specialitate.

Concentrarea atenției pe maximizarea profitului a generat, inevitabil, utilizarea celei mai facile metode de realizare, și anume, aceea de reducere generală a cheltuielilor, cu posibile efecte în diminuarea capacității AACR de a-și îndeplini, la nivel calitativ maxim, toate atribuțiile și obligațiile legale, și a constituit o presiune permanentă și improprie asupra creșterii cuantumului tarifelor AACR, cu impact direct asupra cuantumurilor sumelor pe care trebuie să le achite cetățenii, pe lângă costurile propriu-zise ale călătoriei cu avionul (chiar dacă acestea sunt incluse în costul biletelor de călătorie).

Demersurile întreprinse de AACR, către factorii de decizie guvernamentali, pentru a beneficia de un cadru legislativ specific prin care să fie exclusă de la aplicarea acestor restricții/criterii care limitează „autonomia financiară” prevăzută de HG nr. 405/1993, cu consecințe în diminuarea capacității entității de a-și realiza obiectul de activitate la nivel de performanță, nu s-au materializat în modificări ale cadrului legislativ gene-

ral, criteriul performanței economice rămânând primordial.

Chiar dacă în mod formal, începând cu 1 ianuarie 2014, a fost asigurat cadrul legislativ adecvat, necesar funcționării direcției de securitate aeronautică, totuși, această activitate nu a beneficiat, în fapt, de atenția cuvenită nici din partea MT și nici din partea conducerii AACR în ceea ce privește: asigurarea numărului necesar de posturi, ocuparea acestora, evidența și utilizarea cotei părți din tariful de securitate în scopul pentru care a fost reglementată, revizuirea și aprobarea cuantumului indemnizațiilor prin ordin al ministrului, elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural reglementat adaptat noilor condiții ș.a.

O activitate importantă la nivelul AACR o constituie constatarea și sancționarea contravențiilor, unde există încă o relativă nearmonizare a legislației specifice contravențiilor cu cea specifică domeniului aviației civile, fiind menținută în vigoare o procedură internă incompletă.

Într-o perioadă de 4 ani (2010-2013), în condițiile în care au fost efectuate 1.237 de audituri și inspecții și au fost dispuse 57 de suspendări/revocări/retrageri de certificate/licențe/acceptabilitate, inspectorii aeronautici din cadrul AACR au constatat numai 15 contravenții în domeniile: operațiuni aeriene (11); transport bunuri periculoase (3); aeroporturi (1); navigabilitate (0), situație care se impune a fi avută în vedere pentru eventualele modificări necesare ale legislației pe care AACR le va propune Ministerului Transporturilor.

În cadrul procesului de control intern, AACR, în temeiul prevederilor HG nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a elaborat și aprobat planul anticorupție, precum și Inventarul măsurilor preventive anticorupție și indicatorii de evaluare pentru anul 2013.

Dincolo de formalismul documentelor amintite și a unor prevederi inserate în Regulamentul intern și în fișele de atribuții ale direcțiilor, preocuparea pentru prevenirea și combaterea corupției nu s-a materializat, la nivelul AACR, în elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar, analitic și eficient, cuprinzând inclusiv un Cod etic/deontologic/de conduită care să prevadă măsuri anticorupție concrete până la nivelul fiecărei structuri și al fiecărui post.

Recomandările Curții de Conturi se adresează Consiliului de Administrație și conducerii AACR, la nivelul cărora vor fi analizate aspectele prezentate în raportul de audit, vor fi identificate variantele de acțiune, posibile și concrete și va fi elaborat, aprobat și implementat un „Program de măsuri” adecvat și eficient. Totodată, se va acționa pentru elaborarea unei noi viziuni asupra „poziției” AACR în domeniul aviației civile naționale, încadrată în spiritul legislației internaționale, comunitare și naționale, precum și transpunerea ei într-un pachet legislativ specific, unitar și integrator.

2.9. Auditul performanței utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin fonduri europene nerambursabile pentru perioada intermediară 2007-2012

Obiectivul general al misiunii de audit a constat în identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al fondurilor publice alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin FEN.

Auditul s-a desfășurat la *Ministerul Finanțelor Publice* și la 9 autorități de management: Autoritatea de Management pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative (AM PODCA), Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică (AM POAT), Autoritatea de Management pentru POS Transport (AM POS TRANSPORT), Autoritatea de Management pentru POS Mediu, (AM POS MEDIU), Autoritatea de Management pentru POS Creșterea Competitivității Economice (AM POSCCE), Autoritatea de Management pentru POS Dezvoltarea Resurselor Umane (AM POSDRU), Autoritatea de Management pentru PO Regional (AM POR), Autoritățile Comune de Management pentru Programele de Cooperare Teritorială, Autoritățile de Management pentru PO Pescuit și PNDR (AM POP și AM PNDR) și la Autoritatea de Certificare și Plată (ACP).

Principalele concluzii

În procesul de atragere de fonduri europene nerambursabile au fost înregistrate perioade de indisponibilități temporare ale fondurilor europene care au fost susținute din fonduri alocate de la bugetul de stat pentru asigurarea continuității derulării programelor finanțate din fondurile structurale (FC, FEDR), prin intermediul unor conturi de disponibil (prefinanțare, fonduri pentru cazul indisponibilităților temporare pentru programele operaționale (FIT) sau din vărsăminte din privatizare).

Activitatea de atragere a fondurilor europene nerambursabile de către administrația publică se caracterizează printr-o eficiență modestă în atingerea obiectivelor stabilite prin Cadrul Strategic Național de Referință convenit cu Comisia Europeană, pe baza Planului Național de Dezvoltare 2007-2013.

Gradul destul de redus al absorbției FEN, înregistrat la nivelul administrației publice, a fost determinat de următoarele cauze principale:

- nesolicitarea de informații, de către MFP, până în anul 2013 (pentru execuția anului financiar 2012), cu privire la execuția bugetelor acordate beneficiarilor publici pentru atragerea/derularea FEN, nici măcar prin situațiile financiare anuale ale instituțiilor publice. Începând cu anul 2013, pentru execuția financiară a anului

2012, prin OMFP nr. 71/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2012, a fost inclusă și ANEXA 19 - Situația plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din FEN postaderare, prin care au fost solicitate informații privind execuția sumelor din și pentru FEN;

- nu a fost exercitat controlul/auditul intern asupra modului de implementare/execuție a creditelor bugetare alocate pentru implementarea proiectelor/programelor finanțate din FEN la nivelul beneficiarilor publici;
- lipsa de implicare a beneficiarilor publici, atât de la nivelul administrației centrale, cât și de la nivelul administrației locale, în utilizarea cu eficiență și economicitate a fondurilor publice alocate în vederea susținerii derulării proiectelor finanțate din fonduri europene.

Recomandări

- ✓ efectuarea, de către MFP, prin structurile cu atribuții în domeniu, cel puțin o dată pe an, a unor evaluări asupra cheltuielilor definitive (cheltuieli neeligibile, cofinanțare națională etc.) din bugetul public pentru susținerea derulării programelor/proiectelor finanțate din fonduri europene, pentru întreaga perioadă auditată și pentru fiecare ordonator de credite;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze operațiunile de schimb valutar, astfel încât să fie redus riscul încărcării inutile a bugetului de stat cu cheltuieli rezultate din schimbul valutar;
- ✓ efectuarea de către structurile cu atribuții în gestionarea/derularea programelor finanțate din FEN a unei analize prin care să fie evaluat stadiul de implementare a fiecărui proiect și transmiterea periodică (trimestrial) către Autoritatea de Certificare și Plată și către Ministerul Fondurilor Europene a unei situații care să cuprindă cel puțin informațiile enunțate.

Curtea de Conturi consideră necesară implicarea mult mai activă a Ministerului Fondurilor Europene și a Ministerului Finanțelor Publice, **în monitorizarea execuției bugetare aferente fondurilor alocate de la bugetul public pentru susținerea proiectelor/programelor finanțate din fonduri europene.**

Raportul de audit al performanței este publicat integral pe pagina web a instituției www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.10. Auditul performanței cu privire la evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare

Misiunea de audit s-a desfășurat la *Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (ANST) și Direcțiile județene pentru sport și tineret*, organizate ca servicii publice deconcentrate ale ANST.

Obiectivul general al acțiunii de audit îl constituie atât modul de administrare a patrimoniului, cât și utilizarea resurselor alocate pentru funcționarea taberelor școlare.

Principalele concluzii

Patrimoniul taberelor școlare

La nivelul anului 1990, în România exista un număr de 207 tabere școlare aflate în proprietatea statului și în administrarea inspectoratelor școlare județene. La nivelul celor patru județe în care s-a realizat auditarea situației patrimoniului taberelor școlare și evoluției acestuia, respectiv județele: Brașov, Buzău, Constanța și Vâlcea, în anul 1990 exista un număr de 28 de tabere școlare.

Trebuie menționat faptul că valoarea patrimoniului taberelor școlare la nivelul anului 1990 nu s-a putut stabili cu exactitate de către actualele direcții județene de sport și tineret, motivația fiind lipsa documentelor contabile produse în anul 1990 ca urmare a faptului că entitățile care administrau patrimoniul taberelor școlare au trecut printr-o serie de reorganizări ce au presupus și mutarea arhivelor de la o entitate la alta, operațiuni în timpul cărora respectivele documente nu au fost gestionate corect.

Cu toate acestea, din documentele care au fost puse la dispoziție auditului, la nivelul celor 4 direcții județene pentru sport și tineret, DJST Vâlcea, DJST Constanța, DJST Brașov și DJST Buzău, s-a concluzionat că în patrimoniu nu erau evidențiate și nici evaluate 40 de active.

În ceea ce privește *investițiile efectuate* în centrele de agrement, concretizate în reparații capitale, modernizări sau obiective noi, nu se poate aprecia dacă la analizarea oportunității și a prioritizării lucrărilor de investiții s-au avut în vedere criterii clar stabilite care să asigure cheltuirea banilor publici în condiții de eficiență și eficacitate, deoarece nici până în anul 2013 nu a fost stabilit un plan de reabilitare și extindere a acestora.

Având în vedere numărul relativ mare de tabere școlare aflate în imposibilitatea de a putea fi utilizate la capacitate maximă, precum și tendința descrescătoare a alocațiilor bugetare, la inițiativa Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar (ANTTS), în perioada 2003-2004 au fost încheiate 15 contracte de colaborare cu diverși agenți economici, având ca obiect reabilitarea/modernizarea, întreținerea și utilizarea bazelor materiale ale unor tabere școlare, în prezent fiind în vigoare însă numai 3 astfel de contracte.

Deși intenția a fost bună, atribuirea, încheierea și derularea contractelor de colaborare s-a realizat fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate, asociații nerespectând obiectul contractului, în multe cazuri utilizând bazele în scop și folos personal.

În patrimoniul Autorității Naționale pentru Sport și Tineret (ANST), la data de 13.08.2010, exista un număr de 184 de centre de agrement, din care numai 77 (41% din total) erau funcționale, conform analizei efectuate de conducerea Direcției Buget, Financiar, Contabilitate și Patrimoniu.

Unele dintre centrele de agrement efectiv nu mai există sau nu sunt în stare de utilitate deși, conform actelor normative prin care s-a realizat transferul, unitățile administrației publice locale aveau obligația menținerii destinației imobilelor transmise în administrare.

Din verificările efectuate la nivelul celor 4 DJST-uri auditate s-a concluzionat că fondurile alocate din bugetul de stat pentru realizarea de investiții în centrele de agrement, în perioada 2010-2013, au avut ca scop doar menținerea stării de funcționare a centrelor, fără să fi fost alocate fonduri pentru realizarea de investiții în scopul modernizării centrelor de agrement la nivelul standardelor europene.

Din examinarea modificărilor intervenite în situația patrimoniului taberelor școlare și a modului de operare a acestora în evidența contabilă s-au constatat cazuri în care modificările nu au fost operate în contabilitate la data producerii lor și nici în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului.

Finanțarea funcționării centrelor de agrement

În perioada 2010-2013, elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli aferente activității de funcționare a centrelor de agrement din subordinea direcțiilor teritoriale de tineret s-au realizat în baza prevederilor și solicitărilor cuprinse în scrisorile-cadru transmise de Ministerul Finanțelor Publice, funcționarea centrelor de agrement fiind finanțată din sume alocate de la bugetul de stat și din venituri proprii. Pe fondul reducerii alocațiilor pentru investiții, veniturile proprii au înregistrat un trend descrescător, datorită faptului că la nivelul direcțiilor teritoriale pentru sport și tineret nu au fost identificate surse noi de venituri proprii și nici soluții de menținere sau creștere a veniturilor din sursele deja existente.

În cadrul auditului a fost analizat și modul de organizare și desfășurare a activităților din taberele școlare, încercând a se identifica problemele existente

În perioada 2010-2012, conform reglementărilor în domeniu, beneficiarii taberelor sociale au fost copii și tinerii proveniți din familii al căror venit mediu lunar pe membru de familie a fost de până la 50% din salariul minim brut pe economie, beneficiarii de burse sociale, orfanii care nu sunt încredințați spre creștere și educare prin hotărâre judecătorească, precum și cei proveniți din forme instituționalizate de ocrotire, reglementări care nu au fost urmărite în implementarea lor, astfel că din verificarea unui eșantion de 170 de elevi trimiși în taberele sociale, conform documentelor justificative prezentate, s-a constatat că pentru 148 dintre aceștia nu reieșea că aveau dreptul la tabără socială. Din dosarele personale întocmite lipseau unul sau mai multe din următoarele documente: cererea de acordare a unui loc în tabără sau adeverințe de venit pentru unul dintre părinți, precum și alte documente din care să reiasă că elevul face parte din familie monoparentală.

Pe de altă parte, numărul de participanți la cele două categorii de tabără, sociale și pentru persoanele cu handicap, desfășurate în locațiile private acreditate este superior numărului de participanți din taberele organizate în centrele proprii. Astfel, ponderea participanților la taberele sociale desfășurate în perioada 2010-2012 în locațiile private acreditate reprezintă 74% în totalul participanților la tabere sociale, iar în cazul taberelor școlare pentru persoanele cu handicap reprezintă 56,5%. Fondurile alocate nu au fost suficiente, dar s-a preferat utilizarea locațiilor private și decontarea cheltuielilor aferente în detrimentul finanțării unui program de modernizare a locațiilor proprii.

Din analiza datelor cu privire la gradul de ocupare a centrelor de agrement în perioada 2010-2013, date furnizate de DJST-uri, s-a constatat faptul că există discrepanțe mari între centrele de agrement. Astfel, centrele de agrement care se află în zone cu potențial turistic ridicat și cu facilități privind căile de acces, prezintă un grad de ocupare ridicat, între 80%-100%. La polul opus se află centrele de agrement ce prezintă un nivel foarte scăzut al gradului de ocupare, cuprins între 0% și 50%, acestea fiind dezavantajate nu numai de potențialul turistic scăzut și facilități reduse privind căile de acces, dar și de alți factori. Totodată, gradul de ocupare scăzut este motivat și de personalul insuficient, fapt ce determină necesitatea introducerii a două zile libere între seriile de tabără, în vederea efectuării curățeniei generale și pregătirii centrului de agrement pentru următorul grup.

Recomandări

- ✓ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, ca urmare a modificărilor intervenite în situația patrimoniului acestora;
- ✓ elaborarea, conform prevederilor legale în vigoare, a unui plan de reabilitare și extindere a centrelor de agrement, astfel încât să crească calitatea serviciilor oferite beneficiarilor (elevi și tineri), iar oferta de activități desfășurate în acestea să devină din ce în ce mai atractivă și să satisfacă nevoile/cerințele acestora;
- ✓ analiza tuturor contractelor de colaborare derulate la nivelul direcțiilor județene din punct de vedere al necesității, oportunității, eficienței și eficacității și, în funcție de rezultatele analizei, dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării eventualelor pagube;
- ✓ crearea cadrului organizatoric necesar desfășurării activităților de control a modului în care se respectă obligația de a menține destinația de centre de agrement a imobilelor transferate și, în funcție

- de constatări, luarea măsurilor legale;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri formalizate care să stabilească modul concret, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice activității cu privire la elaborarea și fundamentarea bugetului instituției;
- ✓ crearea cadrului legal care să asigure obligativitatea plății unei taxe de acreditare de către agenții economici solicitanți, din a cărei colectare să se asigure fondurile necesare desfășurării întregii proceduri de acreditare;
- ✓ încheierea unui protocol de colaborare între Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Ministrul Educației Naționale (MEN) și Inspectoratele Școlare Județene (ISJ-uri), care să prevadă măsuri concrete de promovare a ofertelor naționale de tabără.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.11. Evaluarea managementului academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare la Ministerul Educației Naționale

Scopul auditului a fost acela de a analiza ansamblul de aspecte, conjuncturi și activități circumscrise domeniului vast și complex reprezentat de managementul academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare, identificarea vulnerabilităților, disfuncționalităților, deficiențelor și a zonelor potențial perfectibile, precum și formularea de recomandări în vederea ridicării nivelului de performanță a activității domeniului de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI).

Entitățile auditate au fost: Ministerul Educației Naționale (MEN), Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS), Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

Principalele constatări

Potrivit prevederilor HG nr. 217/2007 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2007-2013, sistemul românesc de CDI a traversat o perioadă extrem de dificilă după 1989, astfel subfinanțarea și restructurarea întârziată nu au dat șansa de racordare la tendințele mondiale din știință și tehnologie decât în cazuri izolate, iar sectorul, încă fragil, al întreprinderilor din România nu a putut exercita o cerere reală pentru inovare.

Totodată, atractivitatea redusă a carierei în cercetare a determinat pierderi calitative la nivelul resurselor umane și a făcut extrem de dificilă atragerea tinerilor performanți în cercetare. Mulți cercetători performanți au ales plecarea în străinătate. Nivelul scăzut al salariilor în CDI ar putea fi considerat ca determinant pentru activitatea scăzută, dar, în realitate, motivele au fost complexe, legate de reforma instituțională întârziată, de calitatea scăzută a infrastructurii de cercetare-dezvoltare, de lipsa unui sistem de evaluare care să stimuleze și să recompenseze performanța reală, excelența.

Totuși, finanțarea publică a cercetării-dezvoltării în România a înregistrat un proces de creștere începând cu anul 2005 și până în anul 2008, de la 628,5 mii lei la 2049,6 mii lei, după care s-a înregistrat o scădere, ajungându-se, în anul 2012 la nivelul de 1214,4 mii lei.

În acest context s-a analizat modul de îndeplinire a obligațiilor de către instituțiile de învățământ superior în activitatea de cercetare-dezvoltare, finanțată din fonduri publice.

Ministerul Educației Naționale, în calitate de autoritate de stat pentru cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, nu și-a exercitat atribuțiile privind monitorizarea și evaluarea unităților de cercetare, dezvoltare și inovare, în conformitate cu legislația în vigoare, deoarece:

- nu a existat o concordanță între perioadele de aplicare a strategiilor proprii de CDI ale instituțiilor de învățământ superior și cele de aplicare a strategiei naționale în domeniu și nici nu s-au preluat obiectivele acestei strategii în programele proprii ale instituțiilor. Există cazuri în care, în aceeași instituție publică s-au elaborat mai multe strategii, pentru termene diferite, și au fost incluse în documentele proprii, specifice activității de învățământ;
- nu s-au organizat compartimente de marketing, iar rezultatele cercetării nu au fost reflectate în evidența specială;
- nu s-au elaborat și implementat monografiile contabile specifice activității de cercetare, fapt pentru care există modalități neconforme de înregistrare a veniturilor, cheltuielilor, a rezultatelor cercetării ca forme de proprietate și transferul acestora către „clienți”;
- analizând evoluția, în perioada 2010-2012, a produselor din activitatea CDI s-a concluzionat că numărul articolelor publicate de instituțiile de învățământ superior s-a menținut relativ constant, iar numărul de citări al acestora a fost în scădere.

Din cadrul celor 92 de universități de stat și private se remarcă 3 instituții, Universitatea Politehnica București, Universitatea București și Universitatea Babeș-Bolyai Cluj, care înregistrează cel mai înalt nivel al articolelor publicate, al citării acestora, precum și al accesării proiectelor și programelor din Planul național de cercetare, dezvoltare și inovare 2007-2013 (PNII), care au derulat 34% din proiectele prin accesarea a 40% din fondurile destinate PNII.

În ceea ce privește numărul brevetelor obținute de universități în perioada 2002-2012 s-a remarcat Universitatea Ștefan cel Mare (122), urmată de Universitatea tehnică Gheorghe Asachi (67) și Universitatea Babeș-Bolyai.

Concluzii semnificative referitoare la Strategia națională s-au desprins din „Raportul de evaluare intermediară a Strategiei naționale și a Planului național de CDI pentru perioada 2007-2013”, întocmit la data de 23 ianuarie 2012 de evaluatorii internaționali ai Grupului Technopolis, evaluare efectuată la solicitarea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS), pentru formularea unor recomandări documentate. Conform acestui raport:

- în Strategia națională 2007-2013 au fost abordate probleme importante, ca de exemplu rolul cunoașterii în cadrul progresului economic, importanța crescută a cooperării internaționale și a schimbului de informații, semnificația excelenței și rolul universităților și institutelor publice de CDI în câștigarea excelenței. De asemenea, a fost dezbătută problema delicată a inovării, sfera de acțiune a Strategiei fiind limitată doar la colaborarea dintre cercetare și industrie, nu și la aspectele referitoare la inovarea în industrie;
- aspectele referitoare la posibilitatea accesării Fondurilor Structurale nu a fost considerată o opțiune importantă la momentul elaborării Strategiei Naționale. Acest lucru a reprezentat, în opinia evaluatorilor internaționali, o oportunitate pierdută de România referitor la sursele posibile de finanțare a activității de CDI;
- referitor la exportul de inteligență, România face parte din grupul de țări care au deținut cel mai mare procent de export de cercetători și niciun procent relevant de cercetători invitați.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi se referă la:

- ✓ după prima Strategie Națională de CDI (2007-2013), elaborată prin metode prospective în cadrul unui proces de largă consultare, România trebuie să-și actualizeze viziunea asupra sistemului de CDI prin identificarea nevoilor interne și raportarea la obiectivele Strategiei Europa 2020 și Politicii de Coeziune. În contextul angajamentelor asumate de România, referitoare la Strategia Europa 2020 (o țintă de 2% PIB investiții în CDI, 1% sectorul public și 1% sectorul privat), sunt necesare transformări ample atât în mediul științific, cât și în cel economic. Actualizarea viziunii privind sistemul CDI și identificarea nevoilor interne în contextul economic și politic actual se cer a fi realizate printr-un document de strategie și instrumente de implementare ale acesteia.
- ✓ **Stimularea inițiativei sectorului privat** prin elaborarea și aprobarea cadrului legal referitor la adoptarea de proceduri pentru a agenților economici a unor facilități fiscale cu privire la activitatea de CDI; crearea, în cadrul programelor de ajutor de minimis, a unor fonduri de investiții cu capital de pornire destinat antreprenorilor cu idei inovatoare, precum și a unui fond de investiții cu capital de risc și de creștere destinat IMM-urilor inovatoare.
- ✓ **Susținerea procesului de definire și consolidare a domeniilor de investiție prioritară, prin:**
  - finanțarea de proiecte de CDI derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institutele de cercetare-dezvoltare și universități, în scopul inovării de procese și de produse (bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere;
  - dezvoltarea infrastructurii și profesionalizarea resurselor umane specializate în transfer de tehnologie și de cunoaștere;
  - susținerea finanțării proiectelor majore și a marilor infrastructuri de CDI din sectorul public pentru dezvoltarea infrastructurii existente, crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare etc.) și sprijinirea construirii infrastructurilor de cercetare pan-europene în România;
  - concentrarea resurselor în domenii cu relevanță publică directă (sănătate, spațiu și securitate, patrimoniu și identitate națională), ținând cont atât de cererea publică de soluții inovatoare, cât și de organizațiile de cercetare care o pot satisface.
- ✓ **Susținerea cercetării fundamentale și de frontieră prin:**
  - asigurarea fondurilor pentru investițiile deja angajate (ex. Light Infrastructure European ELI) și a celor în curs de angajare (Institutul Dunării) și susținerea dezvoltării unor concentrări în jurul acestor mari infrastructuri;
  - susținerea dezvoltării resurselor umane specializate în administrarea și dezvoltarea grupurilor inovatoare;
  - asigurarea accesului la cercetarea științifică din fluxurile principale pentru toate organizațiile de cercetare.

- ✓ **Recuperarea decalajelor față de UE în sectorul CDI, prin:**
- promovarea interesului pentru cercetare, știință și inovare în învățământul preuniversitar prin includerea în manuale și în materiale didactice electronice a descoperirilor recente și a posibilelor lor implicații sociale;
- sprijinirea participării cercetării românești la proiectele Orizont 2020, precum și la inițiative europene, cum ar fi Inițiativele de programare comună (JPI), Inițiativele tehnologice comune (JTI)/Parteneriatele europene pentru inovare (EIP);
- susținerea participării la organisme internaționale (CERN, ESA etc.) pe baza unui plan integrat de participare.
- ✓ **Realizarea unui management administrativ performant al fondurilor publice alocate activității de cercetare, prin** elaborarea, aprobarea și aplicarea unui „ghid de finanțare” în care să fie prezentate tipurile de documente justificative pentru acordarea avansurilor, decontarea cheltuielilor, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească documentele pentru a fi considerate eligibile și monografiile contabile corecte.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.12. Auditul performanței privind unele Programe Naționale de Sănătate derulate în perioada 2010-2012

Obiectivul general al misiunii de audit a fost evaluarea modului în care Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), casele de asigurări de sănătate județene (CASJ) au fundamentat necesarul de fonduri și au respectat principiile de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor alocate în perioada 2010-2012 pentru achiziția de medicamente în vederea derulării următoarelor programe naționale de sănătate (PNS): HIV/SIDA; boli cardiovasculare; oncologie; transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană.

Principalele concluzii:

- derularea Programelor naționale de sănătate (PNS) a fost reglementată prin HG nr. 1388/2010 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012 și Ordinul comun MS/CNAS nr.1591/1110/2010 pentru aprobarea normelor tehnice de realizarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012. Bugetele alocate programelor au fost aprobat prin legile bugetului de stat pe anii respectivi. În timpul execuției bugetare asupra bugetelor au survenit 14 modificări.
- în cursul anului 2012, deși au fost efectuate rectificări bugetare, volumul creditelor de angajament definitiv aprobate au fost cu 17%, respectiv 35% mai mici decât propunerea inițială a anumitor CASJ;
- prin neasigurarea creditelor de angajament la nivelul propunerilor CASJ nu s-a asigurat aprovizionarea ritmică și constantă cu medicamente necesare bolnavilor înscriși în programele naționale de sănătate;
- stabilirea necesarului lunar de credite bugetare și repartizarea acestora CASJ nu a avut la bază o fundamentare reală;
- actele normative nu au precizat contribuția financiară a CNAS și a Ministerului Sănătății pentru finanțarea programelor;
- repartizarea fondurilor de către CNAS către CASJ pentru finanțarea PNS nu s-a efectuat ritmic și constant în 2012. Deschiderile de credite ale CNAS către CASJ, efectuate cu precădere în ultimele luni ale anului, au condus la finanțarea cu întârziere a consumului de medicamente la unitățile sanitare și farmaciile cu circuit deschis, precum și la creșterea datoriilor restante;
- procedurile de achiziții publice nu s-au realizat la nivel național, ceea ce ar fi drept consecințe o uniformizare a prețurilor de achiziție practicate de către furnizori în relațiile contractuale cu unitățile sanitare și obținerea unor economii la FNUASS și la nivelul resurselor transferate de la Ministerul Sănătății;
- s-au decontat medicamente pe baza prescripțiilor medicale emise de medici de familie și de alte specialități, contrar prevederilor legale, potrivit cărora „pentru tratamentul bolnavilor cu afecțiuni oncologice, inițierea și continuarea tratamentului se fac de către medicul oncolog sau hematolog, după caz.”;
- farmaciile cu circuit deschis au eliberat medicamentele fără a se verifica dacă acestea au fost prescrise în conformitate cu prevederile legale în vigoare, care au fost incluse ulterior în documentele prezentate spre decontare, în cadrul Programului Național de Oncologie;
- CNAS nu a monitorizat și nu a controlat modul de utilizare de către CASJ a fondurilor alocate pentru derularea PNS, respectiv modul de aplicare a dispozițiilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu medicamentele în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice;
- Sistemul informatic utilizat – SIUI nu conține filtre prin care ar trebui identificate, în faza de validare, erorile care au fost introduse de către entitățile participante din documentele prezentate la decontare;
- controlul CNAS privind utilizarea fondurilor destinate achiziției de medicamente de către furnizorii de servicii medicale și farmaciile cu circuit deschis a fost orientat prioritar asupra unităților sanitare,

nicidecum asupra farmaciilor cu circuit deschis, așa cum prevăd normele tehnice de realizare a PNS și normele metodologice de aplicare a contractului-cadru;

- CNAS nu a organizat, conform normelor legale în vigoare, activitatea privind raportarea indicatorilor specifici programelor/subprogramelor naționale de sănătate cu scop curativ și nu a analizat, în dinamică, în perioada 2010-2012, indicatorii fizici și de eficiență privind realizarea programelor naționale de sănătate;
- CNAS nu a dispus măsuri pentru încadrarea, de către toate CASJ, în costurile medii stabilite prin normele tehnice privind realizarea PNS cu scop curativ;
- CNAS nu a urmărit realizarea concordanței dintre raportarea indicatorilor fizici și de eficiență comunicați, sub formă letrică, de către CASJ, cu indicatorii din programul SIUI, conform machetelor de raportare editate din modulul machete.

Recomandări

- ✓ la fundamentarea bugetului programelor naționale de sănătate cu scop curativ se vor lua în considerare atât nivelul indicatorilor fizici și de eficiență aprobați, cât și nivelul arieratelor înregistrate în anul precedent;
- ✓ CNAS va elabora și adopta, după caz, cadrul legal prin care să fie stabilite PNS, pentru care se vor organiza proceduri de achiziție publică la nivel național;
- ✓ CNAS va supraveghea CASJ pentru respectarea cadrului legal în vigoare cu privire la decontarea și plata obligațiilor față de furnizorii de servicii medicale și medicamente;
- ✓ adaptarea programului informatic SIUI în vederea preluării corecte a informațiilor transmise de către unitățile sanitare, farmacii cu circuit deschis, pentru a permite centralizarea corectă a datelor privind derularea PNS și elaborarea machetelor de raportare din SIUI pentru toate entitățile teritoriale;
- ✓ specializarea echipelor de control CASJ, în funcție de complexitatea și specificul programelor naționale de sănătate, pentru a permite identificarea unor posibile erori similare cu cele identificate în urma auditului performanței;
- ✓ identificarea cauzelor care au determinat ca unele CASJ să depășească indicatorii stabiliți sau situațiile în care costurile medii s-au realizat sub nivelul stabilit;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale prin care să se stabilească responsabilitățile cu privire la urmărirea și controlul indicatorilor la nivelul CASJ și la nivelul CNAS.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.13. Evaluarea vulnerabilităților și sustenabilității Datoriei Publice

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, evaluarea modului de administrare și gestionare a datoriei publice de către Ministerul Finanțelor Publice (MFP), în sensul asigurării de către acesta a necesităților de finanțare guvernamentală în condițiile minimizării costurilor pe termen lung și limitării riscurilor, creșterii controlate și menținerii la un nivel sustenabil a datoriei publice, prin contractarea instrumentelor de datorie publică în timp util și la momentul oportun, precum și previzionării degradării condițiilor de piață care pot avea un impact semnificativ asupra echilibrului bugetar.

Din analiza datelor și informațiilor privind datoria publică a României în perioada 2010-2013 a rezultat că în această perioadă datoria publică în euro pe locuitor a crescut mai mult decât semnificativ, astfel că aceasta a fost, la 31.12.2013, de 1,4 ori mai mare față de 31.12.2010.

În această perioadă, datoria publică a înregistrat un trend crescător, relevând necesități de finanțare cu o traiectorie ascendentă, astfel că la 31.12.2013 a ajuns la 267.150,9 milioane lei (59.569,4 milioane euro), față de nivelul înregistrat la 31.12.2010, de 194.459,2 milioane lei (45.383,5 milioane euro), creștere care a atras majorarea serviciului datoriei publice și a cheltuielilor publice totale.

Serviciul datoriei publice este definit ca fiind totalitatea sumelor reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente datoriei publice, provenind din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către guvern, prin MFP, ori de către unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile administrației publice locale, pentru o perioadă de timp determinată. În perioada 2010-2013, România a achitat un serviciu al datoriei publice în sumă totală de 244.626,8 milioane lei (56.367,5 milioane euro), în medie 81.542,3 milioane lei (18.789,2 milioane euro) anual.

Auditul a avut ca **obiectiv general** evaluarea economicității, eficienței și eficacității modului de administrare și gestionare a sumelor provenite din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către autoritățile administrației publice locale sau de către Guvern, prin MF, urmărind: evaluarea sustenabilității datoriei publice în interrelație cu sustenabilitatea politicilor fiscale; evaluarea structurii portofoliului de datorie publică (structura portofoliului datoriei publice în funcție de monedă, rata dobânzii, maturitate, graficul de amortizare) și evaluarea politicilor de finanțare la nivel guvernamental.

Principalele concluzii:

- creșterea datoriei publice a avut drept consecință directă creșterea costurilor aferente acesteia, implicit a cheltuielilor publice;
- raportul dintre datoria publică și PIB s-a deteriorat în anul 2012 (+4 puncte procentuale, până la 41%). Creșterea datoriei publice (de la 37,1% din PIB, în anul 2010 la 41%, în anul 2012) a fost generată nu doar de nevoia de finanțare a deficitului bugetar, ci și de deprecierea monedei naționale și de consolidarea rezervelor de lichiditate ale Trezoreriei Statului;
- potrivit Eurostat¹, la sfârșitul anului 2012, 14 state membre ale Uniunii Europene depășesc valoarea de referință privind datoria publică de 60% din PIB stabilită prin Tratatul de la Maastricht (între acestea nu se regăsește și România), nivelul mediu de îndatorare fiind de 85,1% în PIB la nivelul Uniunii Europene și de 90,6% în PIB în Zona Euro. La sfârșitul anului 2012, statele cel mai puternic îndatorate au fost Grecia - 156,9%, Italia - 127%, Portugalia - 124,1%, Irlanda - 117,4%, iar cele mai puțin îndatorate: Estonia 9,8%; Bulgaria 18,5; Luxemburg 21,7%; România 37,9%;
- datoria publică externă a înregistrat o evoluție crescătoare și în raport cu exporturile de bunuri și servicii, atingând un vârf de 46,3% în anul 2012. Este de subliniat faptul că ritmul de creștere al datoriei publice externe devansează cu mult ritmul de creștere a exporturilor, ceea ce se va reflecta negativ asupra capacității de rambursare;
- în totalul datoriei publice guvernamentale a crescut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața externă și a scăzut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața internă;
- ritmul de creștere al datoriei publice guvernamentale a devansat ritmul de creștere al economiei, situație care se reflectă în creșterea riscului de solvabilitate, ceea ce implică atenție deosebită din partea factorilor de decizie din MFP.
- datoria publică guvernamentală internă a crescut la sfârșitul anului 2012 de peste 1,11 ori față de cea a anului 2010. În perioada 2010-2012 aceasta a fost contractată în exclusivitate de sectorul bancar privat, asigurându-i-se acestuia un venit sigur și plasamente în active fără risc, prin care s-a creat un cerc vicios între datoria publică și consolidarea bancară;
- în contextul creșterii necesităților de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, structura portofoliului datoriei publice guvernamentale interne în care împrumuturile cu maturitate pe termen scurt, contractate de pe piața internă dețin cea mai mare pondere în totalul datoriei publice guvernamentale interne, poate expune statul la riscuri de lichiditate și refinanțare;
- în perioada analizată nu a existat un echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixe și cele cu rata dobânzii variabile, contractate de pe piața internă, ponderea cea mai mare în totalul datoriei publice guvernamentale interne au deținut-o împrumuturile cu rata dobânzii variabile, ceea ce a avut drept consecință creșterea vulnerabilității statului din cauza riscului ridicat de refinanțare. Această structură a datoriei publice guvernamentale interne generează menținerea unui risc de rată a dobânzii;
- în perioada analizată, din totalul datoriei publice guvernamentale externe, un procent cuprins între 36,5% și 43,8% a fost alocat pentru finanțarea de proiecte, nivelul cel mai scăzut a fost atins în anul 2012;
- datoria publică guvernamentală externă contractată pentru finanțarea de proiecte se situează la un nivel îngrijorător de scăzut, comparativ cu datoria publică guvernamentală externă contractată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice. Nivelul redus al contractării împrumuturilor externe destinate finanțării unor programe/proiecte de investiții viabile pe termen lung și generatoare de progres în plan economic și contractarea cu preponderență a împrumuturilor externe pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice accentuează dezechilibrele comerciale;
- serviciul datoriei publice în perioada analizată a avut o evoluție ascendentă, cel mai mare nivel al acestuia a fost atins în anul 2012 (66.399 milioane lei). Ritmul de creștere a acestuia a fost superior atât ritmului de creștere al PIB, cât și ritmului de creștere al cheltuielilor bugetului general consolidat, ceea ce poate conduce la îndatorarea excesivă a generațiilor viitoare;
- ritmul de creștere al costurilor aferente datoriei publice l-a devansat pe cel al datoriei publice. Creșterea mai rapidă a costurilor aferente datoriei publice are un impact financiar negativ asupra poziției fiscale a statului;
- raportat la veniturile fiscale, serviciul datoriei publice guvernamentale externe a avut o evoluție fluctuantă negativă. Astfel, în anul 2012, ritmul de creștere a serviciului datoriei publice guvernamentale externe a devansat cu mult atât ritmul de creștere al exporturilor, cât și ritmul de creștere al veniturilor fiscale;
- MFP (în calitate de garant/împrumutat) a efectuat plăți din fondul de risc în sumă de 476,9 milioane lei, din care a fost recuperată numai suma de 245,6 milioane lei, gradul de recuperare fiind de 51,5%.

¹ Conform publicației „Euro area and EU 28 Government deficit at 3.7% and 3.9% of GDP respectively, Government debt at 90.6% and 85.1%” din 21 octombrie 2013.

Totodată, au fost anulate datoriile la fondul de risc, în sumă totală de 2.343,4 milioane lei, reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei, la scadență, a disponibilităților financiare proprii;

- nivelul redus sau insuficient al exporturilor a avut un impact negativ asupra mărimii deficitului balanței comerciale. Creșterea necesității de resurse pentru acoperirea deficitului balanței comerciale poate conduce la contractarea de datorii pe plan extern. În anul 2011, ritmul de creștere al PIB a fost devansat de ritmul de creștere a soldului de cont curent, ceea ce înseamnă că valoarea netă negativă a balanței de plăți a crescut mai repede decât valoarea bunurilor și serviciilor produse de România în anul 2011, comparativ cu anul 2010;
- ritmul de creștere a datoriei publice externe a devansat cu mult ritmul de creștere a rezervelor internaționale. Valoarea raportului dintre rezervele internaționale și datoria publică externă a înregistrat o tendință descrescătoare. În condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice externe care devansează ritmul de creștere a rezervelor internaționale, România va fi din ce în ce mai mult dependentă de finanțări externe;
- ritmul de creștere a rezervelor internaționale a fost depășit de ritmul de creștere al importurilor de bunuri și servicii. Nivelul ridicat al importurilor comparativ cu cel al exporturilor a influențat negativ soldul balanței bunurilor și serviciilor.
- gradul de deschidere a economiei s-a menținut, în anii 2011 și 2012, la aproximativ 85%.

Recomandări

- ✓ împrumuturile externe să fie contractate, pe cât posibil, pentru finanțarea unor proiecte/programe prioritare de investiții productive;
- ✓ diversificarea instrumentelor de datorie publică plasate pe piață, în sensul utilizării și a instrumentelor destinate populației;
- ✓ realizarea unor proiecții multianuale pe elementele componente ale portofoliului datoriei publice, în scopul analizării impactului costurilor asociate asupra poziției fiscale a statului;
- ✓ restructurarea portofoliului de datorie publică guvernamentală, în vederea asigurării unui echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă contractate de pe piața internă, pentru că rata dobânzii variabilă conduce, de regulă, la costuri ridicate;
- ✓ identificarea posibilităților concrete de recuperare a sumelor plătite de MFP (în calitate de garant), reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei, la scadență, a disponibilităților financiare proprii.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.14. Auditul sistemului informatic referitor la gestionarea datoriei publice

Obiectivul auditului a fost identificarea și analizarea sistemelor informatice pentru gestionarea datoriei publice, urmărindu-se:

- evaluarea modului de funcționare a controalelor generale asupra sistemelor informatice pentru gestionarea datoriei publice și
- evaluarea modului de funcționare a controalelor de aplicație asupra sistemelor informatice pentru gestionarea datoriei publice.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice (MFP) care asigură administrarea generală a finanțelor publice.

Organizarea și conducerea contabilității operațiunilor efectuate de MFP în contul și în numele statului care privesc încasările și plățile privind fondul de risc, împrumuturile externe guvernamentale, finanțarea sau refinanțarea deficitului bugetului de stat, datoria publică internă pe bază de legi speciale, serviciul datoriei publice interne și externe se efectuează de către Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică.

Sistemul informatic pentru gestionarea datoriei publice este format din trei componente/aplicații: aplicația DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System), aplicația FTI STAR și aplicația CREDLOC, care funcționează independent.

DMFAS este un sistem computerizat conceput de Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) pentru a sprijini țările în procesul de administrare și gestionare a datoriei publice interne și externe, sistemul informatic FTI STAR este utilizat pentru administrarea datoriei publice guvernamentale contractată de pe piața internă și externă, iar aplicația CREDLOC este utilizată ca bază de date pentru datoria publică locală internă.

Principalele concluzii rezultate din auditul sistemului informatic:

- Departamentul IT din cadrul MFP nu a actualizat „Strategia de Tehnologie Informației a Ministerului Finanțelor Publice pentru 2003-2006”, iar ulterior nu a fost dezvoltată o nouă strategie de informatizare, care să urmeze tendința industriei IT. MFP nu deține încă un sistem IT integrat. În condițiile

menținerii procedurii de preluare manuală prin intermediul unor foi de lucru Excel a datelor și informațiilor aferente Contului general anual al datoriei publice guvernamentale și „Situția garanțiilor guvernamentale”, riscul operațional va crește;

- aplicația CREDLOC nu permite preluarea tuturor datelor și informațiilor necesare întocmirii „Situției privind finanțarea rambursabilă contractată direct cu sau fără garanția statului sau garantată de unitățile administrativ-teritoriale”, date raportate lunar de ordonatorii principali de credite la MFP;
- auditorii au constatat că 11 dintre utilizatorii aplicației FTI-STAR, prin natura activității lor, au drepturi de acces cu rol multiplu (din care 7 utilizatori - Front Office și Back Office și 4 utilizatori - Front Office și Middle Office), existând riscul apariției unor disfuncționalități legate de realizarea unei separații efective a atribuțiilor;
- sistemul informatic și aplicațiile IT care susțin activitatea de administrare a datoriei publice nu dispun de facilități care să permită integrarea cu sistemele informatice guvernamentale cu specific bugetar sau financiar;
- la nivelul MFP, deși concomitent cu elaborarea și aprobarea Politicii de securitate IT a ANAF a fost emis un ordin al ministrului pentru aprobarea Instrucțiunilor privind utilizarea sistemului informatic, nu a fost definită o politică de securitate a sistemelor informatice. Deși accesul în sala serverelor se realizează prin utilizarea unui sistem de cartele electronice, acordarea drepturilor de acces și monitorizarea utilizatorilor efectuându-se de către un serviciu specializat, totuși această verificare nu se face cu regularitate, ci doar în caz de necesitate;
- la nivelul MFP nu a fost încă formalizată relația dintre furnizorul/prestatorul intern (DGTI) și beneficiarul direct (direcțiile cu atribuții în domeniul datoriei publice), în sensul încheierii unor convenții bilaterale care să conțină clauze legate de calitatea serviciilor prestate, timpii de intervenție, modalitatea de monitorizare a rezultatelor etc., clauze similare SLA din contractele de externalizare.

Recomandări

- ✓ adoptarea unei noi strategii de informatizare a MFP, care să fie aplicabilă și activității de administrare și gestionare a datoriei publice, concomitent cu adoptarea cadrului procedural adecvat și realizarea unui sistem IT integrat;
- ✓ completarea aplicației FTI STAR cu noi funcționalități, astfel încât aceasta să respecte cerințele de înregistrare și raportare a datoriei publice și să genereze automat formularele necesare;
- ✓ actualizarea aplicației CREDLOC astfel încât toate informațiile din „Situția privind finanțarea rambursabilă contractată direct cu sau fără garanția statului sau garantată de unitățile administrativ-teritoriale” să se regăsească și în aplicația informatică CREDLOC; adăugarea unor noi funcționalități aplicației CREDLOC astfel încât această aplicație să respecte cerințele de înregistrare și raportare a datoriei publice și să genereze automat formularele „Contul general al datoriei publice locale la data de 31 decembrie ...” și „Situția garanțiilor locale la data de 31 decembrie ...”;
- ✓ adoptarea unor măsuri de bună practică legate de monitorizarea cu regularitate a accesului în sala serverelor;
- ✓ alinierea la bunele practici în domeniu, în sensul formalizării relațiilor inter-departamentale dintre DGTI și structurile din cadrul MFP care administrează datoria publică.

2.15. Auditul performanței privind eficiența utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de Strategia Națională Antidrog pe perioada 2005-2012 efectuat la AGENȚIA NAȚIONALĂ ANTIDROG

Auditul performanței a avut ca **obiective** analiza gradului de realizare a obiectivelor propuse prin SNA 2005-2012, precum și eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de SNA 2005-2012.

Agenția Națională Antidrog a urmărit implementarea Strategiei naționale antidrog (SNA) în perioada 2005-2012, prin care s-au stabilit ca obiective reducerea cererii și ofertei de droguri, întărirea cooperării internaționale și dezvoltarea unui sistem global integrat de informare, evaluare și coordonare privind fenomenul drogurilor.

Scopul SNA 2005-2012 a fost menținerea la un nivel scăzut al consumului de droguri în rândul populației generale, în primă etapă (2-4 ani) și de reducere a cazurilor de noi consumatori, în a doua etapă, în paralel cu reducerea criminalității organizate în legătură cu drogurile.

Principalele concluzii

- implementarea SNA 2005-2012 s-a realizat prin două planuri de acțiune, respectiv Planul de acțiune 2005-2008 (PA 2005-2008) și Planul de acțiune 2010-2012 (PA 2010-2012);
- pentru anii 2009 și 2010 nu a existat un plan de acțiune ca urmare a reorganizării ANA din anul 2009 și aprobării abia în data de 23.12.2010 a PA 2010-2012;

- niciunul din cele două planuri de acțiune aprobate prin hotărâri de Guvern nu a avut prevăzuți indicatori cantitativi/calitativi, iar în lipsa alocării de fonduri, nici indicatori privind eficiența, eficacitatea și economicitatea;
- în anul 2005 au fost înființate 47 de Centre de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CPECA) ca structuri teritoriale ale ANA și le-au fost acordate, începând cu anul 2007, atribuții de monitorizare a activităților din circuitul integrat de asistență a consumatorilor de droguri și, respectiv, de furnizare de servicii de asistență medicală, psihologică și socială pentru consumatorii de droguri;
- legislația care reglementează organizarea și funcționarea ANA are inadvertențe între prevederi;
- în vederea monitorizării/coordonării activităților specifice ariilor de intervenție pentru care ANA a fost responsabilă nu au fost elaborate metodologii;
- la nivelul niciunei structuri nu au existat proceduri de sistem/operaționale specifice activităților desfășurate, așa cum au fost acestea definite în accepțiunea OMFP nr. 946/2005. Astfel de proceduri au fost aprobate la finalul implementării SNA 2005-2012, respectiv începând cu anul 2012;
- la nivelul niciunei structuri de specialitate din cadrul ANA nu a fost analizată eficiența, eficacitatea și economicitatea fondurilor utilizate pentru implementarea activităților, astfel de analize fiind efectuate doar din prisma acceptării de către finanțatorii externi a rapoartelor specifice și rambursării fondurilor corespunzătoare activităților realizate;
- referitor la programele naționale fundamentate și elaborate la nivelul ANA și aprobate prin hotărâri de Guvern, două dintre acestea nu au fost finanțate, fie ca urmare a faptului că nu s-au putut identifica surse de finanțare externă la nivelul prevăzut prin hotărârea de guvern, fie ca urmare a unor inadvertențe legislative, pentru care, deși de la nivelul ANA s-au efectuat demersuri de remediere, acestea nu au avut efect;
- un alt aspect care a influențat negativ implementarea în totalitate a obiectivelor prevăzute în SNA pentru care ANA a fost responsabilă, a fost reorganizarea Agenției, care a condus fie la pierderea capacității instituției de contractare a unor proiecte importante cu finanțare externă sau blocarea temporară a implementării proiectelor deja contractate, fie la neutilizarea integrală a fondurilor care fuseseră alocate din bugetul de stat pentru derularea programului respectiv;
- un raport de evaluare a SNA 2005-2012 a fost realizat de Fundația Romanian Angel Appeal, în baza unui protocol semnat de ANA cu reprezentanța UNICEF în România, ale cărui concluzii au fost agreate de personalul ANA în mod limitat, o parte dintre acestea nefiind luate în considerare, deoarece contraziceau evidențele științifice stabilite de studiile de profil, respectiv cele redată în Rapoartele naționale privind situația drogurilor. Recomandările formulate au fost luate în considerare la elaborarea noii SNA 2013-2020, aprobată prin HG nr. 784/2013, în măsura în care au fost confirmate prin rezultatele studiilor și cercetărilor efectuate, în baza analizei indicatorilor care au descris fenomenul drogurilor în România în anii 2012-2013.

Recomandări

- ✓ efectuarea demersurilor necesare astfel încât planul de acțiune pentru implementarea SNA 2013-2020 să conțină elemente de natură financiară. Fundamentarea estimărilor bugetare aferente fiecărui obiectiv specific și fiecărei activități din cadrul acestora urmează a se realiza cu partenerii instituționali;
- ✓ continuarea tuturor demersurilor necesare în vederea asigurării concordanței între prevederile actului normativ de organizare și funcționare a Agenției, ale Regulamentului de organizare și funcționare și ale statelor de organizare ale Agenției Naționale Antidrog;
- ✓ întocmirea unei metodologii unitare prin care să se asigure monitorizarea și coordonarea activităților specifice fiecărei arii de intervenție, derulate la nivelul ANA, în vederea implementării Strategiei naționale antidrog 2013-2020;
- ✓ alocarea distinctă de fonduri pentru fiecare activitate prevăzută în planurile de acțiune pentru implementarea SNA 2013-2020, pentru care ANA este responsabilă;
- ✓ la finalul implementării fiecărei activități, se va efectua o analiză a eficienței, eficacității și economicității fondurilor utilizate de către structurile implementatoare;
- ✓ continuarea demersurilor realizate de la nivelul ANA în vederea operaționalizării comunităților terapeutice;
- ✓ întocmirea unei metodologii unitare prin care să se asigure activitatea de coordonare și monitorizare a instituțiilor/organismelor responsabile, agreată și însușită de fiecare dintre acestea;
- ✓ crearea unei structuri din care să facă parte reprezentanți ai tuturor entităților cu responsabilități în domeniul luptei împotriva traficului și consumului drogurilor, care să asigure un sistem performant de comunicare între acestea și, implicit, o coordonare/monitorizare unitară de către ANA a activităților cuprinse în SNA 2013-2020;
- ✓ rapoartele de evaluare a implementării planurilor de acțiune urmează a fi înaintate spre informare și Guvernului, și nu doar instituțiilor/organismelor partenere, așa cum s-a procedat în cazul SNA 2005-2012.

2.16. Auditul performanței activității de reglementare, monitorizare și control a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

Obiectivele generale ale auditului au fost: evaluarea activităților de reglementare, monitorizare și control ale Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC); gradul de realizare a dezvoltării accelerate a serviciilor comunitare de utilități publice; impactul și efectele activității ANRSC asupra serviciilor de utilități publice.

- ANRSC a elaborat acte normative pentru reglementarea pieței serviciilor comunitare de utilități publice și a activității participanților la aceasta în concordanță cu reglementările UE. ANRSC acordă, modifică, suspendă sau retrage licențe operatorilor/prestatorilor de servicii de utilități publice, avizează prețuri și tarife locale pentru serviciile comunitare de utilități publice.
- Pentru monitorizare ANRSC nu are o bază de date organizată informatic, ci tabele în format Excel, în care datele sunt introduse manual. Baza de date nu este actualizată în toate cazurile la zi și nu conține date atotcuprinzătoare care să asigure determinarea unor indicatori necesari și relevanți pentru evaluarea stării serviciilor de utilități publice și prezentarea acestora în rapoartele anuale. ANRSC se confruntă cu un deficit de personal de specialitate (33 de salariați) care să urmărească monitorizarea activității operatorilor și să întocmească rapoartele anuale și cu o dotare defectuoasă cu echipamente IT.
- Planurile anuale de control nu au fost actualizate cu modificările intervenite pe parcursul anului, deși nu au fost realizate toate acțiunile de control planificate inițial. Din verificările efectuate cu privire la modul de întocmire a Notelor de control s-a constatat că documentele nu conțin în toate cazurile și măsurile dispuse în urma controalelor efectuate, acestea fiind transmise ulterior entității controlate, iar procedura de lucru privind urmărirea realizării măsurilor nu prevede și aplicarea sancțiunilor pentru nerealizarea măsurilor stabilite în urma controalelor. Evidența ANRSC privind realizarea măsurilor de conformare nu conține date și informații explicite cu privire la: stadiul realizării măsurilor, modalitatea de realizare a acestora, precum și data ducerii la îndeplinire.
- Rapoartele anuale privind starea serviciilor de utilități publice, nu prezintă „elemente de fundamentare și actualizare a Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice, precum și a strategiilor proprii adoptate de autoritățile administrației publice locale”, conform atribuțiilor legale ale autorității, prevăzute la art. 20 alin. (2) din Legea nr. 51/2006.

Recomandări

- realizarea unui sistem informatic integrat care să permită crearea unei baze de date unice cu informații complete;
- aprobarea indicatorilor tehnico-economici, stabiliți prin machetele de raportare pentru fiecare serviciu de utilitate publică, pentru a li se conferi acestora caracter de reglementare și pentru a genera obligația legală a operatorilor de a furniza datele solicitate prin acesta, stabilirea obligației operatorilor, de a raporta datele cu privire la realizarea indicatorilor de performanță;
- actualizarea planurilor anuale de control; aplicarea sancțiunilor sub forma amenzilor când se identifică situații de nerespectare a prevederilor legale aplicabile în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;
- efectuarea de analize comparative cu sistemele de servicii de utilități publice existente în alte state europene, cu ocazia elaborării rapoartelor anuale de activitate ale ANRSC;
- analizarea de către minister a stadiului de implementare a „Proiectului privind dezvoltarea unui sistem de monitorizare a indicatorilor de performanță în sectorul serviciilor comunitare de utilități publice”, finanțat în cadrul Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) și operaționalizarea acestuia;
- armonizarea legislației serviciului de salubritate cu cea privind Strategia națională pentru accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, cu cea privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și organizarea și funcționarea ANRSC;
- analiza tarifelor, taxelor și a contribuțiilor încasate de ANRSC, din punct de vedere al posibilității de reducere a numărului acestora (în prezent sunt 11) prin eliminare sau comasare și din punct de vedere al posibilității de diminuare a cuantumului acestora, analiză care ar putea contribui și la perceperea, de la populație, a unor tarife mai convenabile pentru aceasta în utilizarea serviciilor de utilități publice.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.17. Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul de a preveni efectele unui cutremur major în municipiul București

Obiectivul principal al auditului l-a constituit evaluarea eficienței și eficacității programelor și a măsurilor întreprinse pentru prevenirea efectelor unui cutremur major în municipiul București, respectiv Programul privind consolidarea imobilelor cu risc seismic, elaborarea, implementarea și utilizarea sistemelor infor-

matice geospațiale, precum și modul de organizare, finanțare și dotare a activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență.

Pentru municipiului București, cutremurul reprezintă dezastrul natural cu cel mai ridicat nivel de risc, ale cărui urmări pot afecta populația, construcțiile, bunurile și funcționarea obiectivelor social-economice, iar reducerea riscului seismic al construcțiilor existente trebuie considerată acțiune de interes național.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Unitatea Administrativ-Teritorială a Municipiului București (UATMB), care derulează proiectul „Sistem de management al Situațiilor de urgență”, finanțat, în principal, dintr-un împrumut de la Banca Mondială.

- Programul de consolidări imobile, deși a reprezentat principala acțiune cu scop preventiv, de natură a limita efectele unui cutremur în București, nu a fost abordat ca o prioritate, pe de o parte din cauza legislației în domeniu care nu este clară, facilă și a suferit numeroase modificări, iar, pe de altă parte, din cauza nerealizării indicatorilor stabiliți în cadrul Programului.
- Ca urmare a auditului au fost identificate lacune în legislația care reglementează: modul de organizare, dotare și finanțare a structurilor implicate în activitatea de prevenire și combatere a efectelor seismelor, modul de organizare, dotare și finanțare a activităților pentru gestionarea situațiilor de urgență, modul de organizare, mobilizare și acțiune a entităților implicate după producerea seismului, precum și lacune de natură organizatorică la nivelul Primăriei Generale a Municipiului București pentru implementarea Programului privind consolidarea imobilelor.

Recomandări

- ✓ adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung pentru prevenirea efectelor unui cutremur major, prin care să fie stabilite termene și reguli bugetare stricte, inclusiv pentru îmbunătățirea bazei materiale necesare intervențiilor în situații de urgență;
- ✓ elaborarea cadrului legislativ detaliat, complet și cuprinzător pentru rezolvarea tuturor situațiilor cu care s-a confruntat primăria în implementarea programului privind consolidarea imobilelor și prezentarea acestuia MDRAP pentru promovare spre adoptare de Parlament;
- ✓ întocmirea unor programe pe termen mediu și lung privind acțiunea de consolidare a imobilelor care să cuprindă și indicatori de performanță și identificării unor finanțări alternative (fonduri de la UE, parteneriat public-privat etc.);
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri interne având termene și responsabilități precise și modalități de implementare, prin care să se elimine vulnerabilitățile, disfuncționalitățile și deficiențele constatate;
- ✓ stabilirea de acțiuni coordonate pentru educarea, informarea și conștientizarea populației asupra pericolelor la care se expun dacă nu procedează la luarea măsurilor de reducere a riscului seismic al construcțiilor existente, prin programe în care să fie implicată și societatea civilă;
- ✓ cooperarea dintre UATMB și Sectoarele Municipiului București și, în special, cu managementul regiilor și societăților care administrează infrastructurile critice și managerii unor companii private de interes local;
- ✓ folosirea tehnologiei GIS în evaluarea pericolelor naturale, pentru identificarea zonelor cu risc ridicat de producere a fenomenelor naturale periculoase;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne pentru gestionarea donațiilor primite în caz de dezastru.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.18. Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse atât în scopul de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României pe perioada 2005-2013

Obiectivele auditului au fost: evaluarea eficienței și eficacității programelor și măsurilor întreprinse în scopul, atât de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României, modul în care au fost respectate principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea resurselor financiare alocate pentru managementul situațiilor de urgență în cazul inundațiilor, precum și impactul acestora în reducerea pagubelor provocate de aceste fenomene.

Factorul de țară pentru riscul de inundații în România este cel mai mare din Europa și de patru ori mai mare decât în Italia, Belgia sau Marea Britanie.

Experiența producerii de inundații pe teritoriul României a arătat că zonele direct afectate se confruntă, după manifestarea acestor calamități, în principal, cu următoarele probleme: timp îndelungat pentru repunerea în funcțiune a utilităților (electricitate, apă); număr mare de sinistrați; nevoia de alimente, apă potabilă, echipament adecvat; acordarea de sprijin familiilor care au avut membri decedați, precum și familiilor care au în componență persoane cu handicap.

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Ministerul Administrației și Internelor – Direcția Generală pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului și la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

(IGSU), Ministerul Mediului și Pădurilor – Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor și la Administrația Națională „Apele Române”.

Pentru prevenirea și înlăturarea efectelor inundațiilor România are elaborată o Strategie națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung și un Plan de acțiune, care cuprind activitățile programate a se desfășura în perioada 2010-2035. Activitățile privind implementarea strategiei sunt monitorizate permanent de Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor, termenele prevăzute în calendarul de implementare aprobat au fost respectate.

- Din analiza înzestrării IGSU și a unităților teritoriale implicate a rezultat că dotarea cu mijloace tehnice pentru intervenție este insuficientă, iar gradul de uzură fizică și morală al acestora este avansat.
- În perioada 2009-31.03.2014 efectivele de personal de intervenție ale IGSU au fost reduse cu 3.531 persoane, respectiv cu 11,5%, iar efectivele de personal de intervenție (număr de posturi) prevăzute pentru IGSU au fost reduse, în perioada 2009-2011, cu 14.209 posturi, respectiv cu 33,3%. În acest context, există riscul ca să nu fie asigurat un răspuns prompt și eficient în situații de urgență.
- În scopul creșterii calității în managementul situațiilor de urgență, Guvernul României a contractat, în anul 2004, Împrumutul nr. 4736 RO de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) pentru realizarea și implementarea Sistemului Informațional de Management pentru Situații de Urgență (SMISU), sistem informatic integrat, care nu este operațional nici în prezent, din cauza întârzierilor înregistrate în derularea Proiectului, deși finanțarea acestuia a fost asigurată, iar implementarea a început încă din anul 2008.
- Pentru minimizarea efectelor inundațiilor: s-au întocmit Planuri de avertizare alarmare, dar nu sunt actualizate; s-a organizat campania de informare preventivă privind inundațiile, denumită „Mod de comportare în caz de inundații” și derulată de IGSU pe parcursul anului 2011, care a avut stabilite obiective precise, dar calendarul campaniei nu a cuprins și o etapă de evaluare/analiză a gradului de realizare a obiectivelor propuse; MMP, singur sau în colaborare, efectuează verificări anuale, la construcțiile cu rol de apărare împotriva inundațiilor și prin ANAR organizează anual exerciții de simulare a modului de acțiune al autorităților centrale și locale în gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații.
- Stocurile de materiale pentru intervenție sunt asigurate în proporție de circa 60% din necesar, majoritatea construcțiilor cu rol de apărare împotriva inundațiilor sunt funcționale, însă necesită investiții pentru: refacerea celor afectate de viiturile din anii anteriori, mărirea gradului de siguranță, dar și pentru execuția unor construcții noi în zonele critice.
- Cu ocazia inventarierii construcțiile hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, în anul 2013, au fost identificate 746 de puncte critice, a căror valoare a lucrărilor pentru punerea în siguranță a fost estimată la peste 4,4 miliarde lei.
- Planurile de acțiune în caz de accident la baraj nu au fost actualizate în localitățile și la obiectivele situate în aval de lacurile de acumulare, în anul 2014 ANAR a alocat suma de un milion lei pentru realizarea de studii de rupere la barajele deținute în administrare. Finanțarea investițiilor cuprinse în programul Ministerului Mediului și Pădurilor s-a realizat din: credite externe rambursabile, fonduri externe nerambursabile care au avut o pondere neînsemnată în total, Fondul pentru Mediu și Fondul Solidaritatea al Uniunii Europene, surse proprii ale AN „Apele Române” și de la bugetul de stat.

Recomandări

- ✓ întocmirea/actualizarea Planurilor de avertizare-alarmare la nivel local/județean;
- ✓ atragerea de fonduri nerambursabile de la bugetul UE în completarea alocațiilor de la bugetul de stat pentru dotare cu tehnică, echipamente, aparatură și materiale de intervenție și planificarea resurselor gestionării situațiilor de urgență;
- ✓ informatizarea sistemului de culegere, prelucrare și raportare a datelor operative referitoare la situațiile de urgență;
- ✓ dezvoltarea serviciilor voluntare pentru gestionarea situațiilor de urgență la nivel local;
- ✓ operaționalizarea dispeceratelor integrate ISU-SAJ (Inspectorat pentru situații de urgență – Serviciu de ambulanță județean) la nivel național;
- ✓ finanțarea construcțiilor cu rol de apărare afectate de viiturile din anii anteriori și a construcțiilor noi în zonele critice;
- ✓ asigurarea stocurilor de materiale la comitetele locale pentru situații de urgență;

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

Control

Pentru realizarea atribuțiilor pe care i le-a conferit Constituția și Legea-cadru de organizare și funcționare, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat acțiuni de control tematic la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora.

Prin verificările efectuate s-au urmărit, în principal, următoarele obiective: modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului; utilizarea și rambursarea creditelor externe; administrarea veniturilor bugetare; achizițiile publice; acordarea drepturilor de personal; privatizarea și altele.

Acțiunile de control efectuate au identificat cazuri de nerespectare a legilor și reglementărilor în vigoare la data efectuării controalelor, constatându-se abateri financiar-contabile, unele având drept rezultat neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau producerea unor prejudicii.

Tabelul nr. 15 Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control pe anul 2014

Explicații	u.m.	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	1.896,7
	milioane euro*	427,2
Prejudicii	milioane lei	1.322,0
	milioane euro*	297,7
TOTAL	milioane lei	3.218,7
	milioane euro*	724,9

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de: Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) și Direcția Generală a Vămirilor (DGV), efectuat pentru exercițiul bugetar al anului 2013

Volumul veniturilor fiscale colectate la bugetul general consolidat poate fi influențat de o multitudine de factori, dintre care cei mai importanți sunt potențialul economic al țării (nivelul produsului intern brut) și performanța administrației fiscale, respectiv capacitatea de a contracara fenomene de evaziune fiscală și de a asigura un randament ridicat al colectării impozitelor și taxelor. În anul 2013, ANAF a colectat 173.553 milioane lei.

Din analiza indicatorului *Gradul de conformare voluntară la plata obligațiilor fiscale* (valoric), care reflectă nivelul plăților realizate voluntar de către contribuabil până la termenul scadent al obligațiilor fiscale, a rezultat că, în anul 2013, contribuabilii au achitat în mod voluntar 149.707 milioane lei, ceea ce reprezintă 81,8% din valoarea declarațiilor fiscale depuse de agenții economici, *cu 18,2% mai puțin (33.300 milioane lei), ceea ce a condus la înregistrarea unui nivel ridicat al arieratelor și la o presiune foarte mare asupra activității de executare silită.* Arieratele înregistrate de contribuabili, persoane juridice și fizice, la data de 31.12.2013, au însumat 75.857 milioane lei, din care 2.548 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 73.309 milioane lei arierate de la persoane juridice.

Ponderea cea mai mare o reprezintă *arieratele nerecuperabile ale persoanelor juridice* (58.367 milioane lei), adică obligații fiscale neachitate de agenții economici clasificate în următoarele situații:

- arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească, prin *deschiderea procedurii insolvenței*, prin instituirea administrării speciale sau prin suspendarea poprii conform Codului de procedură fiscală;
- arierate *amânate la plată* în vederea scutirii;
- arierate pentru care s-a declarat *starea de insolvență fără venituri sau bunuri urmăribile.*

În evoluție, *arieratele nerecuperabile* au crescut de la 26.781 milioane lei în anul 2008, la 53.110 milioane lei în anul 2012 și la 58.367 milioane lei în anul 2013, cea mai mare parte a acestora fiind *determinată de deschiderea procedurii de insolvență/faliment a contribuabililor*, situație în care executarea silită se suspendă și, totodată, se întrerupe calculul accesoriilor de la acel moment.

Tabelul nr.16 Situația arieratelor pe bugete la 31.12.2013

- milioane lei -

Buget	Arierate recuperabile	Arierate nerecuperabile	Total
Buget de stat	12.824	41.126	53.950
Bugetul asigurărilor sociale de stat	3.145	13.066	16.211
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	1.059	3.188	4.247
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	139	1.127	1.266
Bugetul instituțiilor publice	33	150	183
Total arierate la 31.12.2013 (persoane fizice și juridice)	17.200	58.657	75.857

Din evidențele ANAF rezultă că cele mai mari arierate le au agenții economici cu capital privat urmați de cei cu capital de stat.

Tabelul nr. 17 Tipuri de arierate pe categorii de contribuabili

- milioane lei -

Tip arierate	Categorie contribuabil	Valoare arierate (milioane lei)	% din total
Arierate recuperabile	Agenți economici cu capital privat	12.491	17,0
	Agenți economici cu capital de stat	2.451	3,4
Arierate nerecuperabile	Agenți economici cu capital privat	46.980	64,1
	Agenți economici cu capital de stat	11.387	15,5
Total		73.309	100,0

Din tabelul prezentat rezultă că *81,1% din arieratele înregistrate în evidențele ANAF provin de la contribuabili cu capital privat*, iar dintre acestea ponderea semnificativă o dețin arierate nerecuperabile, adică echivalentul a *64,1% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România* (de regulă, arierate ale unor firme în insolvență/faliment/insolvabilitate).

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiza de risc nu sunt conduse conform normelor date în aplicarea Codului fiscal; nerespectarea procedurii privind aplicarea unitară a sancțiunilor pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale; neaplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea auditării situațiilor financiare ale întreprinderilor publice; neurmărirea înregistrării în scopuri de TVA a contribuabililor persoane juridice și fizice autorizate care au depășit plafonul de scutire; neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat) etc.;
- evidența analitică pe plătitor și evidența contabilă a veniturilor bugetului de stat sunt denaturate ca urmare a: înregistrărilor eronate în evidența analitică pe plătitor, în fișa pe plătitor și în evidența contabilă ținută de ANAF; neînregistrarea integrală în contabilitate a valorii TVA-ului aprobat la rambursare, dar neachitat până la data de 31.12.2013; raportări eronate ale datelor din situațiile financiare; neconcordanțe între veniturile înregistrate în contabilitate și sumele încasate efectiv prin unitățile de Trezorerie etc.;
- activitatea de colectare a creanțelor fiscale s-a caracterizat prin deficiențe privind: stingerea creanțelor fiscale prin executare silită; activitatea de instituire a sechestrelor; derularea procedurii de declarare a insolvențității debitorilor și de atragere a răspunderii solidare; eşalonările la plată acordate și pierderi determinate de creșterea numărului de agenți economici aflați în stare de insolvență/faliment;
- activitatea de inspecție fiscală s-a caracterizat prin: neinstituirea sau instituirea cu întârziere, în unele cazuri, a măsurilor asiguratorii de către organele de inspecție fiscală; existența unor cazuri în care s-au constatat neinclusiunea în programul de control și neefectuarea inspecției fiscale în termenul legal la agenți economici care au beneficiat de rambursări de TVA cu control ulterior; nerespectarea normelor, metodologiilor, tematicilor de control și procedurilor pentru inspecția fiscală etc.;
- activitatea de gestionare a dosarelor fiscale s-a caracterizat prin întârzieri mari în derularea procedurii de transfer al dosarelor fiscale între organele fiscale (în cazul schimbării domiciliului fiscal al contribuabililor);
- deficiențe privind monitorizarea mișcărilor de produse accizabile în regim suspensiv de la plata accizei prin aplicația EMCS-RO (Excise Movement and Control System-Sistemul de Control al Mișcărilor cu Produse Accizabile);
- neîndeplinirea unor atribuții de către Direcția Generală a Vămirilor care au generat riscul ca organismele europene (Comisia Europeană) să constate că România, în calitate de stat membru, nu s-a asigurat că sistemul național EORI-RO este actualizat permanent, este complet și exact, așa cum cer reglementările vamale comunitare din Regulamentul CEE nr. 2454/1993;
- caracter formal și neconcludent al unor misiuni specifice de control desfășurate, confirmat prin faptul că mijloacele de probă administrate pentru formularea concluziilor unor controale au fost insuficiente;

- activitatea de control vamal ulterior s-a desfășurat cu deficiențe: întârzieri în constatarea și contabilizarea drepturilor vamale; nerespectarea Regulamentului vamal comunitar privind întocmirea deciziilor de regularizare în termenul prevăzut de acesta;
- deficiențe referitoare la Sistemul de control al exporturilor ECS-RO care constau în faptul că reglementările naționale privind sistemul de control al exporturilor ECS-RO nu stabilesc modalitatea de confirmare a liberului de vamă pentru exporturile urmate de tranzit, autoritatea vamală, în baza unui ordin național, utilizând în mod abuziv tranzitul vamal, în lipsa confirmării liberului de vamă conform cerințelor vamale comunitare.

Măsurile dispuse:

- ✓ instituirea unei proceduri informatice de editare automată a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor;
- ✓ implementarea unor instrumente performante de investigare și control;
- ✓ identificarea soluțiilor tehnice pentru inventarierea, la sfârșit de an, a tuturor creanțelor bugetare;
- ✓ urmărirea evidențierii corecte a TVA de rambursat în contabilitatea creanțelor bugetare, în contul „*Creditori ai bugetului de stat*”;
- ✓ actualizarea și completarea normelor metodologice existente referitoare la Codul de procedură fiscală;
- ✓ intensificarea controlului intern/managerial asupra modului de respectare a dispozițiilor cu privire la executarea silită, prevăzute de OG nr. 92/2003, cu modificările și completările ulterioare și procedurile interne de lucru; efectuarea de analize privind modul de acordare a eșalonărilor la plată;
- ✓ eficientizarea controlului intern/managerial privind activitatea de transfer a dosarelor fiscale;
- ✓ efectuarea de verificări specifice privind supravegherea fiscală a mișcărilor cu produse accizabile în regim suspensiv, valorificarea tuturor informațiilor rezultate din aplicația EMCS-RO și aplicarea sancțiunilor contravenționale;
- ✓ actualizarea datelor din sistemul național EORI-RO, pe baza informațiilor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului;
- ✓ respectarea tuturor prevederilor legale privind regimul juridic al contravențiilor de către personalul cu atribuții de control din cadrul autorității vamale;
- ✓ investigarea și cercetarea tuturor actelor și faptelor contribuabilului, relevante pentru stabilirea stării de fapt fiscale, precum și efectuarea inspecției fiscale în termenul legal de prescripție;
- ✓ demararea unei verificări interne pentru stabilirea cu exactitate a gradului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu și dispunerea de măsuri, în condițiile legii, împotriva persoanelor care se fac vinovate de abaterea de la legalitate și regularitate;
- ✓ reglementarea utilizării sistemului NONECS conform dispozițiilor vamale comunitare.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la: Societatea Comercială Fondul Român de Contragarantare SA - SC FRC SA și la Compania Națională Loteria Română SA - CNLR SA

2.1. **Societatea Comercială Fondul Român de Contragarantare SA - SC FRC SA** are ca obiect unic de activitate îmbunătățirea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare, prin preluarea unei părți din riscul asumat de fondurile de garantare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- acordarea de contragaranții unor IMM-uri care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate sau erau considerate „întreprinderi în dificultate”; cu nerespectarea condițiilor de garantare a finanțării; fără perceperea primei anuale de contragarantare;
- efectuarea unor cheltuieli nelegale, reprezentând cheltuieli de natură salarială prin acordarea: unor remunerații membrilor Consiliului de Supraveghere și ai Directoratului, indemnizații secretarului de ședință al Consiliului de Supraveghere și al Directoratului SC FRC SA, precum și a unor despăgubiri unui membru al Consiliului de supraveghere, revocat din funcție anterior încheierii mandatului de 4 ani;
- încălcarea prevederilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, concretizată în plăți nelegale pentru: protocol, combustibil, servicii medicale pentru membrii Directoratului, formare profesională, ajutoare bănești pentru salariați;
- bugetele de venituri și cheltuieli al SC FRC SA, pentru anii 2011 și 2012, nu au fost aprobate prin hotărâre de guvern, fiind aprobat numai de AGA, contrar prevederilor OUG nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, cu modificările și completările ulterioare.

Măsurile dispuse pentru înlăturarea abaterilor:

- ✓ desfășurarea activității entității în baza unui buget de venituri și cheltuieli, elaborat și aprobat în condițiile legii;

- ✓ extinderea verificărilor asupra debitelor înregistrate în contabilitate în vederea identificării și a altor cazuri de debite din contragarantii executate de către fondurile de garantare, înregistrate în mod nelegal pe costuri și pentru care nu au fost luate măsuri de recuperare în condițiile legii, a stabilirii vechimii acestora și a cuantumului debitelor de recuperat, pentru care se vor dispune măsuri de recuperare în condițiile legii; stabilirea cuantumului cheltuielilor majorate în mod nejustificat, precum și a impozitului pe profit suplimentar datorat bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate și virarea acestora pe destinațiile legale inclusiv accesoriile aferente;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pentru cheltuielile nelegale.

2.2. **Compania Națională Loteria Română SA - CNLR SA** este organizată și funcționează în scopul realizării cadrului pentru desfășurarea de jocuri de noroc admise de lege și obținerii de fonduri destinate finanțării unor obiective de interes public național.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- din inventarierea imobilizărilor corporale la data de 31.12.2013 s-a constatat neefectuarea intabulării tuturor construcțiilor și clădirilor aparținând domeniului privat al statului, aflate în patrimoniul administrat de Loteria Română, neprocedându-se la efectuarea operațiunilor de cadastru și de înscriere a acestora în Cartea funciară;
- pentru achiziții publice de bunuri și servicii nu au fost elaborate și aprobate proceduri scrise și formalizate privind fundamentarea/întocmirea Programului anual al achizițiilor publice, stabilirea valorii estimative și a procedurilor de atribuire în funcție de acestea, conținutul caietului de sarcini și toate celelalte activități până la atribuirea contractului, având în vedere că, acestea stabilesc etapele ce trebuie avute în vedere în realizarea sarcinilor, exercitarea competențelor și angajarea responsabilităților cu scopul de a păstra continuitatea și a reglementa modalitățile concrete de desfășurare a activității.

Măsurile dispuse:

- ✓ înscrierea în Cartea funciară a tuturor bunurilor imobile aparținând domeniului privat al statului, clădiri și terenuri, aflate în patrimoniul Loteriei Române;
- ✓ elaborarea și aprobarea procedurilor scrise și formalizate pentru achizițiile publice.

Impactul măsurilor dispuse anterior

Implementarea măsurilor dispuse prin deciziile din anii anteriori a condus la îmbunătățirea sistemului de control intern și a managementului prin revizuirea procedurii operaționale privind elaborarea fișelor de post, revizuirea și actualizarea acestora pentru toți salariații. Actualizarea și comasarea procedurilor operaționale au condus la aprobarea a 85 de reglementări interne (proceduri operaționale, proceduri de sistem, instrucțiuni de lucru și regulamente). S-au continuat demersurile și finalizat procedurile legale în vederea recuperării prejudiciilor aduse Companiei ca urmare a nerespectării prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice.

3. Controlul modului de raportare către Ministerul Finanțelor Publice a datelor referitoare la acordarea garanțiilor care sunt cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale, parte integrantă a contului general al datoriei publice

la Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – FNGCIMM SA

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – FNGCIMM SA are ca misiune îmbunătățirea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- existența unor necorelări între evidențele privind sumele tranzacțiilor înregistrate în baza de date a FNGCIMM SA și sumele tranzacțiilor raportate către MFP coroborate cu datele înregistrate în evidențele contabile;
- aplicarea defectuoasă a prevederilor convențiilor încheiate între MFP și FNGCIMM SA pentru implementarea programelor guvernamentale cu efecte asupra completării anexelor Contului anual al datoriei publice, respectiv a „Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale”.

Măsurile dispuse:

- ✓ îmbunătățirea fluxului informațional cu privire la eventualele modificări survenite în cadrul garanțiilor acordate prin contractul de garantare a finanțării, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete prin elaborarea unei Proceduri Operaționale care să facă posibilă furnizarea informațiilor cu aceste caracteristici;
- ✓ revizuirea și completarea, prin colaborarea părților implicate, atât a Convențiilor încheiate între FNGCIMM SA și MFP, cât și a procedurilor operaționale de lucru proprii, astfel încât acestea să furnizeze modalități de informare pentru ca evidențele întocmite să exprime cu acuratețe plățile efectuate din Fondul de risc pentru garanțiile executate în cadrul programelor guvernamentale;

- ✓ refacerea fluxului informațional cu privire la eventualele modificări survenite în cadrul garanțiilor acordate prin contractul de garantare, prin transmiterea concomitentă a informațiilor raportate de către băncile finanțatoare la structurile implicate din FNGCIMM SA, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete.

4. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

În anul 2014, Curtea de Conturi a efectuat 20 de controale cu această tematică la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale și la unități subordonate, sau aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora, prezentate detaliat în Raportul public pe anul 2013.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- în administrarea patrimoniului public și privat al statului s-au constatat abateri de la prevederile legale care reglementează:
  - inventarierea, evaluarea, reevaluarea și înregistrarea în evidența contabilă analitică și sintetică a rezultatelor acestor operațiuni, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;
  - asigurarea integrității bunurilor;
  - concesionarea sau închirierea, vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor aparținând statului;
  - stabilirea eronată a redevențelor pentru administrarea și exploatarea domeniului public al statului;
  - constituirea și utilizarea fondurilor pentru realizarea activităților nu s-au realizat cu respectarea legislației prin care s-au stabilit scopul, obiectivele și atribuțiile entităților verificate, astfel:
    - calcularea, încasarea și virarea veniturilor bugetare la bugetele publice nu s-au realizat în cantumurile și la termenele prevăzute de lege;
    - stabilirea eronată a obligațiilor fiscale aferente veniturilor salariale;
    - stabilirea veniturilor proprii nu s-a realizat în conformitate cu dispozițiile legale de stabilire a lor, iar plata acestora nu s-a efectuat la termenele de încasare;
    - stabilirea eronată a tarifelor pentru prestări de servicii care au influențat negativ încasarea veniturilor proprii;
    - constituirea eronată a provizioanelor;
    - efectuarea cheltuielilor nu a respectat operațiunile specifice angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor finanțate din fonduri publice, care de cele mai multe ori s-au transformat în plăți nelegale;
    - stabilirea drepturilor salariale fără respectarea dispozițiilor legale în vigoare, în perioadele care au făcut obiectul controalelor;
    - acordarea de drepturi salariale nelegale membrilor consiliilor de administrație, ai adunărilor generale ale acționarilor, comitetelor de audit și directorilor executivi;
    - atribuirea contractelor de lucrări publice, achiziții de bunuri și servicii s-a realizat încălcând legislația privind achizițiile publice;
    - efectuarea de achiziții la prețuri supraevaluate;
    - decontarea cheltuielilor publice fără documente justificative care să ateste realitatea și exactitatea lucrărilor executate, bunurilor furnizate și a serviciilor prestate.

Măsurile dispuse:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- ✓ înlăturarea abaterilor constatate și intrarea în legalitate;
- ✓ respectarea legislației privind regimul juridic al patrimoniului public și privat al statului;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu reglementările aplicabile în România;
- ✓ anularea provizioanelor constituite fără bază legală;
- ✓ urmărirea încasării veniturilor proprii în cantumul stabilit și la termenul de plată;
- ✓ respectarea legislației cu privire la constituirea veniturilor și efectuarea cheltuielilor;
- ✓ întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în Cartea funciară a bunurilor aflate în patrimoniul entității, inventarierea și înregistrarea în evidența cadastrală a tuturor imobilelor identificate și evaluarea și înregistrarea acestora în evidența contabilă.

5. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare la Compania Națională de Căi Ferate CFR SA

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- nu au fost stabilite, înregistrate și încasate penalitățile pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată a tarifului de prestații aferente contractelor de exploatare și locațiune a liniei ferate industriale; nu au fost calculate, facturate și înregistrate în contabilitate, penalitățile pentru plata cu întârziere a chiriei aferente spațiilor, terenurilor etc.;
- nu au fost respectate prevederile legale privind modul de organizare, efectuare și valorificare a rezultatelor acțiunii de inventariere generală anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- au fost efectuate plăți nelegale; a fost stabilit eronat cuantumul lunar al chiriei datorate de locatari pentru spațiile aflate în administrarea Companiei;
- nu a fost aprobat, în termenul legal, bugetul de venituri și cheltuieli al Companiei.

Măsurile dispuse:

- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor de închiriere aflate în derulare pentru identificarea situațiilor de nerespectare a clauzelor contractuale, stabilirea veniturilor cuvenite Companiei, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea încasării sumelor stabilite;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți efectuate nelegal și recuperarea acestuia;
- ✓ înlăturarea neregulilor financiar contabile constatate.

6. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

6.1. **Împrumutul BEI 23.840 pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a**
 Obiectivele Proiectului de reabilitare drumuri, etapa a VI-a, prevăzute în contractul de finanțare, nu au fost îndeplinite în totalitate, la data de 30 aprilie 2014 înregistrându-se un grad de realizare a acestora de 85,4%. Neasigurarea surselor de finanțare la nivelul necesarului de fonduri solicitat de CNADNR a creat dificultăți în implementarea la termen a proiectului. Ca urmare a progresului lent înregistrat în implementarea proiectului, perioada inițială de implementare potrivit contractului de finanțare s-a majorat de la 4 ani la 9 ani, ceea ce a determinat, implicit, creșterea costurilor aferente proiectului.

6.2. **Împrumutul de la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) pentru finanțarea Proiectului de modernizare a rețelei energetice feroviare** al cărui beneficiar este SC Electricitate CFR SA, pentru care, după verificare, Curtea de Conturi a formulat următoarele recomandări:

- ✓ recuperarea unor sume reprezentând: plăți nelegale și foloase nerealizate datorate ajustării prețului contractului privind furnizarea de vehicule catenare de întreținere căi ferate; contravaloarea serviciilor de instruire neefectuate de către furnizor și decontate, în mod nejustificat, de către SC Electricitate CFR SA; decontări efectuate peste valoarea contractului și a actelor adiționale ale acestuia;
- ✓ stabilirea prețului la utilajele achiziționate cu caracteristici tehnice diferite față de cele solicitate, recuperarea eventualelor diferențe de preț rezultate și dispunerea măsurilor în vederea stabilirii penalităților;
- ✓ stabilirea concordanței între sumele decontate și lucrările efectuate și recuperarea sumelor plătite nejustificat;
- ✓ refacerea evidențelor și corelarea datelor raportate către MFP și Ministerul Transporturilor și înregistrarea corectă a operațiunilor efectuate în contabilitate astfel încât acestea să reflecte realitatea.

6.3. **Contractul de finanțare a proiectului privind modernizarea metroului din București – etapa a IV-a, magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Drumul Taberei-Universitate**

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- prevederi mult prea generale în Acordul Subsidiar, fără a exista o împărțire clară a fondurilor pe obiective/componente ale proiectului și fără a se face distincția clară între Proiectul BEI 25.224 (BEI IV) și activitatea generală a SC Metrorex SA;
- organizarea necorespunzătoare, la nivelul SC Metrorex SA, a unei Unități de Implementare a Proiectului;
- nerespectarea Planului financiar al Proiectului (bugetului/planului de achiziții al Proiectului); finanțarea unor cheltuieli neeligibile;
- nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut.

Măsurile dispuse:

- ✓ actualizarea bugetului Proiectului atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli eligibile;
- ✓ organizarea activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal;
- ✓ inventarierea distinctă a elementelor de activ și de pasiv ale Proiectului BEI 25.224, conform prevederilor legale în vigoare, pe locuri de folosință.

6.4. Împrumutul BIRD RO 4825 pentru finanțarea Proiectului privind incluziunea socială

Controlul s-a efectuat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) și a urmărit planificarea activităților și a costurilor aferente obiectivelor prevăzute în cadrul proiectului finanțat și raportarea către Ministerul Finanțelor Publice și către banca finanțatoare a datelor referitoare la utilizarea împrumutului.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- MMFPSPV nu a elaborat planurile anuale de dezvoltare pentru activitățile și costurile aferente care se finanțează din împrumut și nu a planificat în mod corespunzător fondurile disponibile din sumele împrumutului BIRD RO 4825, aferente activității de achiziții în vederea implementării proiectului;
- neconcordanța datelor raportate către MFP și BIRD cu privire la situația cheltuielilor efectuate;
- componenta „Programul de transfer de sume de bani pentru asistență socială” nu a fost cuprinsă inițial în cadrul Proiectului de incluziune socială, această componentă a deținut o pondere semnificativă în detrimentul celorlalte componente;
- nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea creditului, astfel:
  - în modul de fundamentare și estimare a Contractului de consultanță nr. 21/2010, încheiat între MMFPSPV și ANPIS cu Consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA, în valoare de 1.460 mii euro fără TVA, s-a constatat că sumele estimate în fundamentarea achiziției nu au fost corelate cu cele prevăzute în planul de achiziții, situație generată de modul defectuos de justificare a valorii estimate și a neactualizării corespunzătoare a planului de achiziție (797 mii euro, echivalentul a 3.583 mii lei);
  - atribuirea directă a Contractului de consultanță nr. 21/2010 fără organizarea unei proceduri competitive de achiziție a serviciilor de consultanță; majorarea nejustificată a valorii Contractului. Aceleași deficiențe s-au constatat și pentru Contractul de consultanță nr. 1/2013, încheiat între MMFPSPV, ANPIS și Consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA;
- obiectivele prevăzute în acordul de împrumut nu au fost îndeplinite în totalitate, înregistrându-se la data de 31 decembrie 2013 un grad de utilizare a fondurilor provenite din împrumut de numai 45,6%, ajungându-se ca înainte cu 6 luni de finalizare a proiectului, gradul de realizare a acestora să fie cuprins între 42,4-78,5%.

Măsurile dispuse:

- ✓ planificarea activităților aferente proiectului în concordanță cu fondurile alocate din împrumutul BIRD RO 4825;
- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BIRD;
- ✓ elaborarea unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru prin care să se realizeze fundamentarea și estimarea corectă a achizițiilor finanțate din împrumuturile externe;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- ✓ elaborarea unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru prin care să se realizeze fundamentarea și estimarea corectă a achizițiilor finanțate din împrumuturile externe;
- ✓ fundamentarea temeinică a deciziei de selecție a procedurii de achiziție în conformitate cu prevederile ghidului BIRD.

6.5. Împrumutul BEI 22943 pentru finanțarea proiectului „Reforma sectorului sanitar” – faza a II-a

Controlul s-a efectuat la Ministerul Sănătății.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- descrierea finanțării în Proiect conform contractului de finanțare aprobat (trei componente) nu corespunde cu cea din anexa la acordul de împrumut subsidiar (o singură componentă);
- datele raportate către MFP și BEI cu privire la situația cheltuielilor efectuate nu sunt corelate;
- Unitatea de management a proiectului (UMP) nu a făcut plăți pentru toate componentele prevăzute în contractul de finanțare;
- efectuarea de cheltuieli neeconomice, ineficiente și ineficace determinate de dificultățile întâmpinate în realizarea unor unități sanitare.

Măsurile dispuse:

- ✓ încheierea acordului de împrumut subsidiar în conformitate cu acordul de împrumut;
- ✓ fundamentarea corectă a obiectivelor proiectelor astfel încât să se poată estima un cost cât mai real, iar Proiectul să fie finalizat la termen;
- ✓ utilizarea sumelor rămase disponibile pentru acoperirea cheltuielilor eligibile conform acordului de împrumut;
- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BEI.

6.6. Împrumutul BIRD RO 4873 pentru finanțarea Proiectului privind controlul integrat al poluării cu nutrienți

Controlul s-a efectuat la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSM)

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- MMSC nu a corelat datele raportate către MFP și BIRD cu privire la situația cheltuielilor efectuate din credit;
- Comisia de evaluare a ofertelor nu a respectat legislația din domeniul achizițiilor publice;
- la data de 31 decembrie 2013 gradul de utilizare a fondurilor provenite din împrumutul BIRD RO 4873 era de 53,08%, iar obiectivele prevăzute în acordul de împrumut nu au fost îndeplinite în totalitate, la data de 31 decembrie 2013 înregistrându-se un grad de realizare a componentelor proiectului de 54,53%.

Măsurile dispuse:

- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BIRD, astfel încât situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe să fie fidelă și reală;
- ✓ elaborarea documentației de licitație cu prevederi clare și precise asupra prețurilor și cantităților solicitate;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea realizării integrale a obiectivelor proiectului finanțat din fondurile provenite din împrumutul BIRD RO 4873, cu încadrarea în termenul de finalizare a proiectului așa cum este prevăzut în acordul de împrumut.

6.7. Contractul de credit dintre Municipiul București și Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat finanțării proiectelor de modernizare „Refacerea zonei istorice și modernizarea sistemului de administrare a traficului din București” și „Îmbunătățirea sistemului de furnizare a energiei termice din București”

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- RADET - SAPT a efectuat prima tragere din sumele creditului cu o întârziere de doi ani, șapte luni și 25 de zile de la data semnării Contractului de credit, datorită modului în care managementul a realizat implementarea proiectului, fapt care a condus implicit la prelungirea datei limită de tragere de la data de 31.12.2005 până la data de 31.12.2009, dată până la care RADET - SAPT a efectuat trageri în sumă totală de 26.500 mii euro (din care suma de 19.000 mii euro reprezintă trageri din Creditul RADET A și suma de 7.500 mii euro reprezintă trageri din Creditul RADET B), astfel că RADET - SAPT nu a respectat principiul de economicitate în utilizarea fondurilor publice;
- nerespectarea principiului de economicitate a avut drept consecință plata de către RADET- SAPT a 639 mii euro comisioane de angajament și plata a 54 mii euro speze anuale de administrare a creditului (aferele perioadei 22.05.2006-28.05.2014).

Măsurile dispuse vizează analiza cauzelor care au generat plata de către RADET - SAPT a comisiunelor de angajament și spezelor anuale de administrare a creditului aferente atât perioadei în care nu s-au efectuat trageri, cât și perioadei de prelungire a datei limită de tragere și identificarea unor măsuri pentru prevenirea acestor situații.

7. Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare

Controalele care au avut această tematică s-au efectuat la Departamentul pentru Energie și la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

7.1. Departamentul pentru Energie (DpE) s-a înființat în cadrul Ministerului Economiei, iar pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar al statului privind administrarea, restructurarea și, după caz, lichidarea societăților și companiilor naționale și a celorlalte societăți comerciale, din domeniile coordonate de Departamentul pentru Energie, în structura departamentului s-a înființat Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- în cazul Contractului nr. 6/2004, privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și a Contractului nr. 7/2004, privind privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș nu este clarificată, de către părți, îndeplinirea prevederilor clauzei „Aspecte privind tarifele”, în aplicarea, pentru prima perioadă de reglementare, a unei reduceri de 15% asupra tarifului de distribuție a gazelor naturale stabilit de Autoritatea de Reglementare.

Măsurile dispuse pentru înlăturarea abaterilor:

- ✓ clarificarea de către părți a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate prin clauza „Aspecte privind tarifele” din Contractele privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș;
- ✓ stabilirea efectelor financiare negative în cazul constatării nerespectării clauzei în cauză și aplicarea măsurilor necesare înlăturării lor.

7.2. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) desfășoară două activități de bază, respectiv: activitatea de valorificare a activelor statului și activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

O concluzie caracteristică majorității contractelor de vânzare-cumpărare de active verificate este cea privind neefectuarea înainte și după privatizare a demersurilor legale pentru obținerea certificatelor de proprietate asupra terenurilor și nemajorarea capitalului social cu valoarea acestor terenuri, precum și necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze care să oblige cumpărătorul de a determina societatea să facă demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept AAAS.

În funcție de specificul fiecărui contract au existat concluzii prezentate în continuare:

7.2.1. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi:

- nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale, corelată cu deficiențe în activitatea AAAS de urmărire a aplicării clauzelor din contractul de privatizare;
- nerespectarea de către cumpărător a obligației asumate prin contract privind cesionarea, cu acordul vânzătorului, a acțiunilor cumpărate;
- neaplicarea de către vânzător a măsurilor sancționatorii prevăzute de lege, în condițiile nerespectării de către cumpărător a obligației în cauză.

7.2.2. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT19/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Sulina:

- ulterior privatizării, SC Piscicola SA Sulina a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra unor terenuri, cu suprafața totală de 50.545,85 mp, și a majorat capitalul social cu valoarea acestora (95 mii lei). Acțiunile emise, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor, au fost atribuite Consiliului Local Sulina și Consiliului Local Crișan, la solicitarea acestora, și nu Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, instituția publică, care a realizat privatizarea.

Pentru un număr de 40 de incinte, aparținând teritoriului administrativ C.A. Rosetti, comisia înființată de Consiliul Județean Tulcea pentru avizarea documentațiilor depuse de SC Piscicola SA Sulina în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor nu a fost de acord cu avizarea documentațiilor, fiind necesară verificarea în teren a respectivelor incinte. AAAS nu a inițiat niciun demers în vederea intrării în posesia acțiunilor emise ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care societatea a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate.

7.2.3. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT32/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Jurilovca:

- au existat construcții înstrăinate prin procedura vânzării de active sau urmare a sechestrelor instituite de autoritățile publice locale, pentru neplata datoriilor la buget, anterior privatizării, pentru care nu s-au obținut certificate de proprietate, majorarea capitalului social cu valoarea acestor terenuri nefiind realizată;

7.2.4. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea:

- neclarificarea de către societate a regimului juridic al terenurilor de incintă și al celor aferente construcțiilor înstrăinate, anterior privatizării, prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de către autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor către bugetul de stat;
- încetarea monitorizării postprivatizare a contractului de privatizare a SC Piscicola SA Tulcea, de către AAAS privind clarificarea de către societate a situației juridice a terenurilor și fără să ia măsuri în vederea intrării în posesia acțiunilor ce îi revin de drept, ca urmare a obținerii de către societate, anterior privatizării, a unor certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor;
- nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale, corelată cu deficiențe, în activitatea AAAS cu privire la urmărirea respectării de către cumpărător a clauzelor din contractul de privatizare;
- nerespectarea de către cumpărător a clauzei privind obligația acestuia de a depune la Inspectoratul pentru Protecția Mediului Tulcea documentația necesară autorizării obiectivului privatizat;
- AAAS a procedat la încetarea monitorizării postprivatizare, deși cumpărătorul nu a făcut dovada depunerii documentației necesare autorizării obiectivului privatizat.

7.2.5. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. B018/2004, privind privatizarea SC Piscicola SA Murighiol:

- contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nu obligă cumpărătorul să determine societatea să facă toate demersurile legale pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, ci numai „...ca în termen de 60 de zile de la data intrării în posesia Certificatului de atestare a dreptului de

proprietate asupra terenurilor, să determine societatea să hotărască majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor urmând ca acțiunile rezultate din această majorare să revină Vanzătorului”.

7.2.6. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007, privind privatizarea SC Automobile Craiova SA:

- nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale, corelată cu deficiențe în activitatea AAAS în urmărirea respectării de către acesta a clauzelor din contractul de privatizare;
- nerealizarea gradului de integrare a producției asumat de cumpărător prin contractul de privatizare. Conform clauzei „Gradul de Integrare a Producției”, cumpărătorul s-a angajat că va depune toate diligențele pentru a atinge un grad de integrare a producției de minimum 60% până la sfârșitul celui de-al patrulea an de la data finalizării. Conform contractului, acest grad înseamnă reprezentarea procentuală a numărului de piese fabricate în România față de numărul total de piese dintr-un vehicul fabricat de societatea în cauză. Data finalizării a fost stabilită inițial la 19.03.2008, iar prin actul adițional, încheiat în anul 2012, a fost modificată la 31.12.2012. Cumpărătorul a informat AAAS, în ianuarie 2013, despre faptul că nu a atins gradul de minimum 60%, până la sfârșitul celui de-al patrulea an de la data finalizării, realizând un grad de integrare a producției de numai 44%, dar în contractul de privatizare nu au fost prevăzute sancțiuni în sarcina cumpărătorului pentru nerealizarea acestei obligații.
- nerealizarea volumului de producție de automobile asumat de cumpărător prin contractul de privatizare:
  - de 60.000 de automobile, până la data de 31.12.2012, prevăzut prin Actul adițional nr. 1/2012, realizându-se doar un număr de 30.217 automobile;
  - neplata, de către cumpărător, a penalităților în sumă de 14.250 mii euro, datorate pentru nerealizarea nivelului de producție stabilit prin Actul adițional nr. 1/2012.
- nefinalizarea, de către părți, a mecanismului de compensare a pretențiilor reciproce, ce presupune încheierea unui contract de cont escrow cu The Royal Bank of Scotland plc. Edinburgh, Sucursala România, pentru transferarea în contul escrow a diferenței dintre suma de 14.250 mii euro, reprezentând daune/penalități datorate Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, de către SC Ford România SA, pentru nerealizarea nivelului producției de automobile și suma determinată de experți independenți prin Raportul Inițial. Această sumă reprezintă venit al statului, conform OUG nr. 90/2013 *privind unele măsuri speciale pentru compensarea și decontarea unor creanțe reciproce rezultate din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și Ford Motor Company*;
- nesupunerea spre aprobare prin lege a modificărilor intervenite prin act adițional la contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni care a fost aprobat prin Legea nr. 36/2008 privind unele măsuri pentru privatizarea SC Automobile Craiova SA.

Măsurile dispuse:

- ✓ AAAS va solicita cumpărătorilor să dispună SC Piscicola SA Sarichioi, SC Piscicola SA Sulina, SC Piscicola SA Jurilovca, SC Piscicola SA Tulcea și SC Piscicola SA Murighiol să: inventarieze toate terenurile transferate de statul român pentru administrare și folosință; să întocmească documentațiile pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor (inclusiv în cazul terenurilor aferente construcțiilor înstrăinate prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor la bugetul de stat, anterior privatizării);
- ✓ cumpărătorii să majoreze capitalul social al societăților cu valoarea reactualizată, conform legislației în vigoare, a terenurilor pentru care au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul AAAS, care administrează acțiunile în numele statului. Aceeași măsură se va aplica și în cazul terenurilor pentru care s-a constatat că existau certificate de atestare a dreptului de proprietate la momentul privatizării, dar nu erau înregistrate în capitalul social al societăților în cauză;
- ✓ AAAS să întreprindă demersurile pentru a intra în posesia acțiunilor emise, după privatizare, de către societățile comerciale, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care au obținut certificate de proprietate, și care au fost atribuite altor entități contrar legii;
- ✓ prevederea în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni, a unei clauze prin care să oblige cumpărătorul de a determina societatea privatizată să facă demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor; majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept AAAS;
- ✓ AAAS să ia măsuri pentru înlăturarea abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

8. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei, pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate

Ațiunea de control cu această temă s-a desfășurat la Ministerul Economiei și la Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin SA București.

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au efectuat plăți nedatorate pentru lucrări de monitorizare post-închidere la prețuri mai mari decât cele contractate și plăți nelegale pentru lucrări executate la alte obiective decât cele miniere; s-au decontat lucrări executate pentru reabilitarea clădirii Muzeului Aurului Brad și lucrări care nu se regăseau în structura devizului-cadru, respectiv dotări și cheltuieli pentru dirigenția de șantier (birouri și întreținerea și dezafectarea acestora, cameră foto, supraveghere birouri și echipamente de protecție și măsurare, întreținerea și funcționarea a două autovehicule, contravaloarea convorbirilor telefonice etc.);
- nu au fost calculate și recuperate penalități de întârziere (0,05% pe zi de întârziere, stabilite în contract) pentru lucrări neexecutate la termen;
- nu au fost respectate prevederile Legii minelor și ale Normelor pentru aplicarea Legii minelor, cu privire la protocoalele de predare-primire a anexelor tehnice și dependențelor obiectivelor miniere, încheiate cu agenții economici care au avut în administrare sau în concesiune minele și carierele;
- nu au fost respectate prevederile legale privind returnarea, la finalizarea lucrărilor, a terenurilor puse temporar la dispoziția constructorilor, predându-se consiliilor locale la finalizarea lucrărilor terenuri în suprafață de 629.139 mp, fără a deține documente justificative care să ateste că nu sunt terenuri cu folosință silvică sau proprietate privată și că aceste terenuri au fost înscrise în evidența cadastrului fondului funciar general;
- s-au efectuat cheltuieli neeconomice, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță în domeniul elaborării și expertizării documentațiilor tehnico-economice și în domeniul financiar-contabil, în condițiile în care SC Conversmin SA avea angajat personal specializat în aceste domenii, cu atribuții stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare;
- decontarea peste limita legală a diurnei zilnice stabilite prin Lege.

Măsurile dispuse:

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor efectuate cu lucrările de închidere mine, în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de: lucrări decontate care nu se regăsesc în structura devizului-cadru; decontări ale lucrărilor la prețuri mai mari decât cele stabilite prin oferta financiară și lucrări pentru alte obiective decât cele miniere prevăzute în Programul de conservare, închidere, reconstrucție ecologică și activități post-închidere;
- ✓ respectarea prevederilor legale privind preluarea anexelor tehnice și dependențelor aflate în dotarea minelor pentru care s-a aprobat închiderea definitivă și evidențierea extracontabilă a acestora;
- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de lucrări încheiate și derulate, în perioada 2011-2013, pentru identificarea cazurilor de lucrări decontate și neexecutate sau executate cu întârziere, extinderea verificărilor asupra deconturilor de cheltuieli pentru deplasări în străinătate, stabilirea prejudiciului produs pentru astfel de cazuri și prin nerecuperarea penalităților contractuale, înregistrarea în contabilitate a sumelor și recuperarea acestora.

9. Controlul situației privind evoluția sistemului de pensii pe perioada 2009-2013 la Casa Națională de Pensii Publice (CNPP)

Controlul s-a desfășurat la nivelul CNPP și a avut în vedere datele din conturile anuale de execuție bugetară aferente anilor 2011-2013 pentru care s-au efectuat plăți din bugetul de stat.

Tabelul nr. 18 Drepturile de asistență socială plătite de la bugetul de stat în perioada 2011-2013

Nr. crt.	Denumire drepturi	2011		2012		2013	
		Plăți efectuate		Plăți efectuate		Plăți efectuate	
		Total (mii lei)	% din total	Total (mii lei)	% din total	Total (mii lei)	% din total
0	1	2	3=col.2/rd.1*100	4	5=col.4/rd.1*100	6	7=col.6/rd.1*100
	TOTAL GENERAL (A+B+C+D)	7.974.149	100,0	7.527.276	100,0	7.381.781	100,0
	A. Drepturi de pensii, din care:	5.551.210	69,6	5.223.003	69,4	5.116.505	69,3
A.1	Agricultori	4.510.080	56,5	4.269.673	56,7	4.186.886	56,7
A.2	Pensie socială minim garantată	593.818	7,5	595.066	7,9	548.174	7,4
	B. Drepturi plătite de la bugetul de stat, în baza unor legi speciale, din care:	2.234.399	28,0	2.133.158	28,3	2.089.704	28,3
B.1	Indemnizații veterani de război	357.130	4,5	315.146	4,2	267.117	3,6

0	1	2	3=col.2/rd.1*100	4	5=col.4/rd.1*100	6	7=col.6/rd.1*100
B.2	Drepturi acordate persoanelor persecutate din motive politice	327.391	4,1	346.371	4,6	329.666	4,5
B.3	Drepturi pentru revoluționari, inclusiv plăți restante	459.501	5,8	344.090	4,6	361.121	4,9
B.4	Drepturi acordate persoanelor persecutate din motive etnice	407.100	5,1	399.586	5,3	387.647	5,3
C.	Alte drepturi și facilități acordate în baza unor legi speciale, din care:	113.574	1,4	101.082	1,3	108.388	1,5
C.1	Abonamente veterani, persoane persecutate din motive politice, deportate ori constituite în prizonieri	56.031	0,7	53.969	0,7	49.753	0,7
C.2	Bilete călătorie pentru veterani, persoane persecutate din motive politice, deportate	45.807	0,6	36.402	0,5	48.027	0,6
D.	Taxe poștale pentru transmiterea drepturilor și manoperă	74.966	0,9	70.033	0,9	67.184	0,9

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost plătite eronat unele drepturi (27.594 mii lei) acordate, în principal, în baza unor acte normative abrogate începând cu anul 2011, când a intrat în vigoare Legea nr. 263/2010 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare, pentru care baza legală de acordare a acestora era bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și raportarea eronată a acestora prin conturile de execuție încheiate de către CNPP pentru exercițiile bugetare ale anilor 2011-2013;
- au fost plătite nelegal: unele drepturi (4.056 mii lei) pentru persoane decedate (pensii agricultori, 1.504 mii lei, indemnizații sociale pentru pensionari, 1.085 mii lei, indemnizații de însoțitor, 655 mii lei) și indemnizații de însoțitor acordate pensionarilor cu invaliditate gradul I care au beneficiat, în perioada 2011-2013, și de asistent personal/indemnizație de însoțitor de la bugetele locale (403 mii lei);
- au fost raportate prin situațiile financiare întocmite la finele anului 2013 de CNPP, creanțe care aparțin unor persoane decedate (1.289 mii lei), pentru care dreptul recuperării acestora s-a prescris;
- nu a fost verificată realitatea serviciilor privind gratuitatea călătoriilor pe calea ferată și metrou pentru plăți de 59.635 mii lei;
- bazele de date privind evidența beneficiarilor de drepturi de asistență socială nu conțin toate elementele de identificare ale acestora, respectiv codul numeric personal (lipsește, este eronat sau același beneficiar figurează cu două coduri numerice personale diferite);
- nu a fost respectat termenul legal de soluționare a unor sesizări, petiții, scrisori și memorii adresate CNPP de către persoane fizice și juridice;
- au fost raportate eronat în situațiile financiare, în perioada 2011-2013, creditele bugetare inițiale și cele definitive, nefiind corelate cu filele de buget primite de la ordonatorul principal de credite și nu a fost organizată evidența creditelor bugetare aprobate din bugetul de stat în contul în afara bilanțului „Credite bugetare aprobate”;
- a fost utilizat eronat contul „Decontări între instituțiile subordonate” pentru operațiunile de decontări efectuate între casele teritoriale de pensii, astfel că la finele anului 2013 acesta prezintă sold.

Măsurile dispuse:

- ✓ analiza tuturor plăților de drepturi sociale și corelarea cu prevederile legale aplicabile pentru a asigura finanțarea corectă a acestora;
- ✓ extinderea verificărilor la toate categoriile de drepturi ale căror baze legale au fost abrogate prin Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ recuperarea integrală a pensiilor/indemnizațiilor acordate persoanelor decedate și extinderea verificărilor pentru identificarea unor situații similare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale și extinderea verificărilor pentru identificarea tuturor sumelor acordate necuvenit și recuperarea acestora;
- ✓ verificarea periodică a debitorilor pentru recuperarea debitelor în termenul legal de prescripție;
- ✓ efectuarea plăților pentru facilitățile de transport pe calea ferată și metrou numai pe baza documentelor care atestă aceste prestări de serviciu;
- ✓ corectarea bazei de date care asigură evidența beneficiarilor de asistență socială;
- ✓ respectarea termenelor legale de transmitere a răspunsurilor la sesizările, petițiile, scrisorile și memoriile din domeniul pensiilor și a altor drepturi, primite de către CNPP de la diverși solicitanți;
- ✓ raportarea în contul de execuție bugetară întocmai a prevederilor bugetare aprobate, inițiale și definitive transmise de către MMFPSPV prin filele de buget;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității creditelor bugetare aprobate la nivel de ordonator secundar de cre-

dite în contul în afara bilanțului „Credite bugetare aprobate”, precum și stabilirea de responsabilități concrete în acest sens;

- ✓ analiza permanentă și raportarea corectă a soldurilor conturilor de decontări între instituțiile subordonate prin situațiile financiare întocmite pentru bugetul de stat, astfel încât acestea să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportată prin situațiile financiare.

10. Controlul managementului fondurilor pentru sistemul de sănătate pe perioada 2009-2013

Obiectivul general al controlului l-a constituit evaluarea modului în care Ministerul Sănătății a planificat, a organizat, a condus și a controlat modul de utilizare a fondurilor alocate sub forma transferurilor pentru finanțarea programelor naționale de sănătate și efectuarea achizițiilor de aparatură medicală, reparații capitale și investiții de către unitățile sanitare aflate în subordinea ministerului, în perioada 2009-2013.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a fundamentat bugetul pentru transferuri (achiziții de aparatură medicală, reparații capitale și investiții) către unitățile din subordinea ministerului sau a autorităților administrației publice locale, prin aplicarea unor proceduri și criterii clar definite, astfel încât să se asigure utilizarea integrală și eficientă a fondurilor repartizate, precum și punerea în funcțiune a aparaturii medicale achiziționate;
- nu s-au avut în vedere stocurile de medicamente și materiale sanitare existente la unitățile de specialitate care implementează Programul național de prevenire, supraveghere și control al infecției HIV și Programul național de prevenire, supraveghere și control al TBC, astfel că bugetul nu a fost alocat în funcție de necesitățile reale, ceea ce a condus la înregistrarea unor stocuri excedentare de medicamente și materiale sanitare la unele unități sanitare, în timp ce la alte unități stocurile erau insuficiente pentru necesitățile curente;
- nu s-au efectuat achiziții centralizate de medicamente și materiale sanitare, necesare derulării Programului național de prevenire, supraveghere și control al infecției HIV, ceea ce a condus atât la utilizarea neeconomică a fondurilor publice, cât și la crearea unor condiții de inechitate în repartizarea și utilizarea fondurilor la nivel teritorial;
- nu s-au luat măsurile care să asigure integritatea patrimoniului și buna gestionare a bunurilor achiziționate cu finanțare de la bugetul de stat sau credite externe garantate de Guvern, de către unitățile sanitare publice cu paturi pentru care managementul asistenței medicale a fost transferat către autoritățile publice locale în baza HG nr. 529/2010 și pentru care, ulterior, prin hotărâri de guvern s-a aprobat desființarea lor;
- Corpul de Control al ministrului sănătății nu a monitorizat și nu a controlat modul de remediere a abaterilor constatate și înscrise în rapoartele de control încheiate de acesta în perioada 2009-2013 cu privire la derularea programelor naționale de sănătate și la utilizarea fondurilor alocate de minister unităților sanitare din subordine pentru achiziția de aparatură medicală, reparații capitale și investiții.

Măsurile dispuse:

- ✓ punerea imediată în funcțiune a aparaturii medicale a cărei achiziționare s-a finanțat din transferuri de la bugetul de stat și utilizarea cu eficiență a acestora;
- ✓ stabilirea bugetului alocat finanțării programelor naționale de sănătate și repartizarea acestuia pe unități sanitare, să aibă în vedere stocurile de medicamente și materiale sanitare de la începutul anului; asigurarea unei alocări echitabile a fondurilor și o aprovizionare ritmică și constantă cu medicamentele necesare pacienților înscriși în programele naționale HIV și TBC, prin stabilirea unui plafon al stocurilor care să asigure consumul pentru o anumită perioadă;
- ✓ urmărirea și controlul modului în care sunt implementate măsurile dispuse prin actele de control prin susținerea cu documente justificative, anexate la răspunsurile primite de la unitățile sanitare; transmiterea către structurile de specialitate din cadrul ministerului a constatărilor specifice domeniului în vederea luării măsurilor operative de urmărire a remedierii abaterilor; completarea procedurii operaționale privind desfășurarea acțiunilor de control cu procedura de urmat în cazul în care unitatea controlată depune obiecțiuni asupra constatărilor înscrise în actul de control;
- ✓ monitorizarea derulării programelor naționale de sănătate, astfel încât fondurile alocate pentru finanțarea cheltuielilor efectuate să asigure încadrarea în nivelul indicatorilor aprobați; stabilirea unei metodologii unitare de raportare a indicatorilor și efectuarea controlului asupra modului de raportare a acestora;
- ✓ organizarea centralizată a achizițiilor de medicamente și materiale sanitare necesare derulării programelor naționale de sănătate pentru utilizarea cu economicitate a fondurilor publice alocate cu această destinație;
- ✓ luarea măsurilor care se impun în vederea punerii în aplicare a prevederilor tuturor actelor normative privind desființarea unor unități sanitare pentru care a fost transferat managementul asistenței medicale către autoritățile publice locale, în scopul reîntregirii patrimoniului ministerului.

11. Controlul modului de gestionare a patrimoniului la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, pe perioada de funcționare în anul 2013, precum și a modului de predare a patrimoniului acestora către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF); controlul operațiunilor comerciale efectuate în anul 2013

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) s-a înființat ca autoritate administrativă autonomă, prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP), data încheierii protocolului de predare a patrimoniului celor trei entități către ASF a fost 29.04.2013.

Observațiile Curții de Conturi:

- în situațiile financiare ale CSA, întocmite la data de 29.04.2013 și în bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2013 de ASF, au fost înscrise date eronate pentru active financiare necurente, reprezentând dobânzi aferente plasamentelor Fondului de Garantare a Asigurărilor;
- valoarea de înregistrare a unor active fixe necorporale (un pachet de servicii constând în dezvoltare, administrare, mentenanță și suport tehnic a unor sisteme informatice), a fost stabilită eronat de către CSA și preluată ca atare ulterior de ASF în situațiile financiare centralizate;
- în contabilitatea CSA nu au fost înregistrate debite din taxele datorate de societățile de asigurare/reasigurare și brokerii de asigurare; nu au fost stabilite și nu au fost înregistrate penalitățile legale, datorate pentru neplata la termen a obligațiilor; nu au fost luate măsuri pentru obligarea debitorilor de a depune, în termenul legal, declarațiile privind drepturile de creanță menționate, denaturând unele conturi analitice de debitori la finele exercițiului financiar 2013;
- în structura bugetului și a contului de execuție a acestuia, CSA a evidențiat eronat cheltuielile de protocol și reprezentare;
- CNVM nu a urmărit încasarea veniturilor din tarife de menținere de la emitenții valorilor mobiliare, astfel că la data de 29.04.2013 existau 95 de cazuri de plăți neachitate, ceea ce a condus ca situațiile financiare întocmite de ASF să fie denaturate cu aceste nereguli;
- CSSPP a efectuat plăți nelegale pentru primă de vacanță, contrar prevederilor Regulamentului intern al acesteia, iar CSA a plătit compensații financiare unui fost membru al Consiliului al cărui mandat s-a încheiat în anul 2010 și care a solicitat compensația după împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a solicita această plată.

Măsurile dispuse:

- ✓ identificarea societăților de asigurări debitoare ASF și înregistrarea în contabilitate a obligațiilor legale ale acestora, inclusiv a penalităților de întârziere, datorate în cazul neplătii în termen a obligațiilor, în conformitate cu prevederile legale în domeniu, precum și urmărirea încasării acestor drepturi;
- ✓ asigurarea concordanței datelor din contul de execuție a bugetului și evidența financiar-contabilă a ASF, conform instrucțiunilor și normelor Ministerului Finanțelor Publice cu privire la raportarea cheltuielilor efectuate pe structura bugetului aprobat, cu detalierea cheltuielilor pe clasificarea bugetară: pe capitole, titluri, articole și alineate;
- ✓ inventarierea societăților de asigurări pentru stabilirea îndeplinirii condițiilor legale pentru atribuirea calității de emitent de valori mobiliare în vederea recuperării debitelor restante;
- ✓ respectarea legislației privind reducerea cheltuielilor de către autoritățile și instituțiile publice;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale prin care să se asigure respectarea dispozițiilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create prin plăți nelegale și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării lor; reanalizarea debitelor considerate nerecuperabile, scăzute din evidența contabilă în anul 2013 (aferente activității CNVM), stabilirea întinderii prejudiciilor produse în aceste cazuri și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora.

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în anii 2012 și 2013 de către ASF, CNVM, CSA și CSSPP s-a constatat că acestea nu au fost implementate, deoarece:

- ASF nu a recuperat drepturile de creanță cuvenite fostei CNVM;
- ASF nu a stabilit prejudiciile create fostelor CNVM și CSA, ca urmare a încălcării prevederilor OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative și astfel nu le-a recuperat;
- operațiunile de încasări și plăți prin Trezoreria Statului nu s-au efectuat în conformitate cu prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea fondurilor publice;
- nu s-au recuperat sume acordate salariaților sub formă de primă de vacanță, premii, prime cu ocazia căsătoriei, tichete cadou;

- nu s-a extins verificarea asupra tuturor cheltuielilor de delegare, detașare, transferare, raportate la articolul bugetar „*Deplasări, detașări, transferări*”, atât în țară, cât și în străinătate;
- nu s-au recuperat cheltuieli efectuate fără temei legal, constatate și comunicate de Curtea de Conturi.

12. Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2014 controale cu această tematică la sediile Unităților Administrativ-Teritoriale ale Sectoarelor 5 și 6.

Observațiile Curții de Conturi:

- neîntocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele;
- nepublicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare pe anul 2013, inclusiv a plăților restante, pe pagina de internet a unității;
- neînregistrarea plăților restante, în mod distinct, în „*Conturi în afara bilanțului*”;
- evidențierea în mod distinct, în bugetul local pe anul 2013, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante la o valoare mai mică decât valoarea reală a plăților restante datorate;
- raportarea plăților restante la data de 31.12.2013, la valori mai mari sau mai mici decât valoarea reală a plăților restante datorate;
- încheierea de angajamente legale în anul 2013, în condițiile în care plățile restante raportate la finele anului 2012 nu erau stinse;
- neefectuarea redimensionării trimestriale a cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor;
- nerespectarea principiului execuției bugetare potrivit căruia suma veniturilor încasate, a tragerilor din împrumuturile contractate și a sumelor utilizate din excedentele bugetelor trebuia să fie mai mare decât suma plăților efectuate și a plăților restante;
- nerealizarea diminuării volumului arieratelor în limitele prevăzute de reglementările legale;
- facturarea cu întârziere, în unele cazuri, a lucrărilor recepționate, precum și întârzierea efectuării recepțiilor la terminarea lucrărilor pentru unele obiective finalizate în perioada 2011-2013;
- neasigurarea achitării plăților restante înregistrate la finele anului 2012, precum și a plăților restante rezultate în cursul anului curent din execuția bugetară a anului 2013;
- neevidențierea, în mod distinct, în bugetul local pe anul 2013 a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante.

Măsurile dispuse:

- ✓ întocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele, precum și publicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare, inclusiv plățile restante, pe pagina de internet a unității;
- ✓ respectarea prevederilor OMFP nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare, referitoare la modul de evidențiere a plăților restante și arieratelor, și actualizarea softului contabil;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale privind organizarea, evidența și raportarea creditelor bugetare și angajamentelor bugetare și legale conform OMFP 1792/2002, actualizat;
- ✓ elaborarea bugetului local anual al UAT să aibă în vedere evidențierea, în mod distinct, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante conform principiilor și regulilor bugetare;
- ✓ întocmirea corectă a raportărilor lunare, conform prevederilor OMFP nr. 1248/2012, care vor fi însoțite de nota explicativă prevăzută de Normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009, aprobate prin OMFP nr. 629/2009, cu modificările și completările ulterioare, în care se vor explica cauzele diferențelor semnificative ale sumelor raportate, precum și componența sumelor raportate la finele perioadei;
- ✓ verificarea periodică, de către controlul intern/managerial, a realității și exactității datelor înregistrate și raportate prin formularele „Plăți restante” și „Situația centralizată a arieratelor bugetului general al unității administrativ-teritoriale”;
- ✓ încheierea de angajamente legale noi numai după stingerea plăților restante înregistrate la finele anului anterior, respectiv a arieratelor din execuția anului curent;
- ✓ respectarea principiilor execuției bugetare, în special redimensionarea cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, astfel ca la finele anului să nu se mai înregistreze deficit bugetar și plăți restante;
- ✓ utilizarea fondurilor publice în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, astfel încât să se asigure stingerea plăților restante și a arieratelor, conform prevederilor legale;
- ✓ înregistrarea cronologică în contabilitate a tuturor lucrărilor executate în momentul efectuării lor, indiferent de data când se efectuează plata acestora, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a realității patrimoniale a unității;
- ✓ recepționarea lucrărilor la terminarea lor, pentru ca operatorii economici să factureze sumele de achitat, astfel încât situațiile financiare să reflecte exactitatea și realitatea patrimonială a entității.

Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Curtea de Conturi exercită funcția de control și asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor sale teritoriale, respectiv al camerelor de conturi.

În anul 2014 camerele de conturi au efectuat acțiuni de audit și control asupra conturilor de execuție ale bugetelor comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor Municipiului București, județelor și al Municipiului București, administrate și gestionate de 1.316 ordonatori principali de credite ai bugetelor locale din totalul de 3.231 de ordonatori secundari și terțiari ai acestora (41%).

Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor, bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii, bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale și bugetului fondurilor externe nerambursabile cumulate la nivel național formează Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT).

Camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control la regiile autonome și societățile comerciale de interes local cu privire la evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

Tabelul nr.19 Execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale pe anii 2012 și 2013

- milioane lei -

Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor			
	Anul 2012	45.419,3	46.333,4	- 914,1
	Anul 2013	48.092,6	47.380,4	712,2
	% 2013 față de 2012	105,9	102,3	
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii			
	Anul 2012	9.844,7	9.776,0	68,7
	Anul 2013	10.660,8	10.549,2	111,6
	% 2013 față de 2012	108,3	107,9	
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne			
	Anul 2012		2.141,2	- 2.141,2
	Anul 2013		2.336,7	- 2.336,7
	% 2013 față de 2012		109,1	
4	Bugetul fondurilor externe nerambursabile			
	Anul 2012	81,4	81,6	- 0,2
	Anul 2013	116,1	129,4	-13,3
	% 2013 față de 2012	142,6	158,6	
5	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)			
	Anul 2012	53.441,7	56.080,8	- 2.639,1
	Anul 2013	56.941,1	58.158,6	- 1.217,5
	% 2013 față de 2012	106,5	103,7	

Conform datelor de execuție pe anul 2013, toate elementele componente ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale au înregistrat creșteri față de anul 2012 atât la venituri, cât și la cheltuieli.

Veniturile au înregistrat pe total o creștere nominală de 6,5%, respectiv: 5,9% la bugetele locale, 8,3% la bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii și 42,6% la veniturile bugetului fondurilor externe nerambursabile.

Cheltuielile au crescut nominal, pe total, cu 3,7%, din care: ale bugetului fondurilor externe nerambursabile cu 58,6%, ale bugetelor împrumuturilor externe și interne cu 9,1%, ale bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii cu 7,9% și cele ale bugetelor locale cu 2,3%.

Sub aspect legislativ trebuie subliniat că în anul 2013 au fost adoptate/amendate o serie de acte normative care au avut drept scop îmbunătățirea managementului la nivelul finanțelor publice locale și reducerea arieratelor unităților administrativ-teritoriale: OUG nr. 3/2013 privind reglementarea unor măsuri pentru reducerea unor arierate din economie, alte măsuri financiare, precum și modificarea unor acte normative; OUG nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale, Legea

nr. 72/2013 privind transpunerea în legislația națională a prevederilor directivei europene privind combaterea plăților întârziate; OUG nr. 12/2013 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale și prorogarea unor termene, ordonanțele de rectificare bugetară. Impactul acestui cadru legislativ poate fi evaluat ca fiind pozitiv, având în vedere că după plățile realizate în contul arieratelor, acestea nu au mai crescut. De altfel, cea mai mare reducere a volumului arieratelor a fost înregistrată la nivelul unităților administrativ-teritoriale, de la 840,2 milioane lei în decembrie 2012 la 196,3 milioane lei în decembrie 2013 (potrivit datelor publicate de Ministerul Finanțelor Publice).

În acest context, deficitul bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale a scăzut în anul 2013 față de anul 2012 cu 1.421,6 milioane lei, în condițiile în care bugetele locale au trecut de la un deficit de 914,1 milioane lei în anul 2012 la un excedent de 712,2 milioane lei în anul 2013. Excedentul bugetelor locale a fost influențat atât de o ușoară creștere a încasărilor din venituri proprii, cât și de alocările de sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale alocate unităților administrativ-teritoriale prin hotărâri de guvern din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sau cu ocazia rectificărilor bugetare, pentru finanțarea cheltuielilor de natura investițiilor, rămase neutilizate la finele anului 2013 și care au fost utilizate în anul 2014 cu aceeași destinație în cadrul secțiunii de dezvoltare, precum și de subvențiile primite de la bugetul de stat pentru susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare.

Rezultatele acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2014, au fost realizate 2.181 de acțiuni, din care 1.323 de acțiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2013 (60,7%), 222 de acțiuni de audit al performanței corespunzătoare celor 22 de teme de audit al performanței incluse în programul de activitate pe anul 2014 (10,2%) și 636 de acțiuni tematice de control (29,1%).

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele acte de control/audit:

- 1.921 de rapoarte de audit/control;
- 1.376 de procese verbale de constatare;
- 1.697 de note de constatare;
- 141 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.518 decizii, prin care au fost dispuse 14.802 măsuri pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au condus la identificarea unor cazuri de încălcare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate.

Tabelul nr. 20 Impactul financiar al abaterilor pe tipuri de acțiuni

	u.m.	Audit financiar	Control	Auditul performanței	Total acțiuni
1. Venituri	milioane lei	289,59	161,95	19,41	470,95
	mil. euro*	65,22	36,47	4,37	106,06
2. Prejudicii	milioane lei	533,93	219,85	3,27	757,05
	mil. euro*	120,25	49,52	0,73	170,50
Total sume	milioane lei	823,52	381,80	22,68	1.228,00
	mil. euro*	185,47	85,99	5,10	276,56

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44. Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Cu ocazia acțiunilor efectuate au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare.

Tabelul nr. 21 Impactul financiar al abaterilor financiar-contabile pe tipuri de acțiuni

	u.m.	Audit financiar	Control	Auditul performanței	Total acțiuni
Abateri financiar-contabile	milioane lei	5.698,05	1.388,76	261,93	7.348,74
	mil. euro*	1.283,35	312,78	58,99	1.655,12

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44. Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Aspecte reținute în urma acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

autoritățile administrației publice locale nu au întreprins măsuri sistemice în materie de identificare, evaluare și monitorizare a potențialului economico-financiar al teritoriului, respectiv nu au asigurat fundamentarea la

justa valoare a bazei de impozitare, inclusiv prin estimarea și prognozarea relevantă a indicatorilor fiscal-bugetari, care ar asigura stabilitatea financiară a bugetelor unităților administrativ-teritoriale;

- aspectul denotă și exprimă existența unor probleme manageriale la nivelul entităților verificate care, în loc să-și mobilizeze eforturile pe inventarierea și evaluarea masei impozabile reale existente la nivelul unităților și încasarea operativă a creanțelor bugetare reprezentând drepturi constatate din impozite și taxe locale, au luat măsura ineficientă de micșorare arbitrară a indicatorilor bugetari anuali privind drepturile potențiale cuvenite bugetului local în loc să asigure măsuri corespunzătoare pentru sporirea veniturilor cuvenite bugetului local și încasarea cât mai operativă a rămășițelor și debitelor curente, potrivit procedurilor fiscale prevăzute de OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;
- dosarele fiscale ale contribuabililor bugetului local nu sunt constituite, completate și gestionate astfel încât să conțină toate documentele cu relevanță fiscală, funcție de modificările intervenite în masa impozabilă, respectiv: declarații fiscale și actele atestatoare care se anexează la acestea, decizii de impunere și cele referitoare la obligațiile de plată accesorii, certificate de atestare fiscală, înștiințări, somații și alte documente de executare silită, dovezi privind comunicarea actului administrativ-fiscal, declarații speciale de impunere în cazul în care aceștia dețin mai multe locuințe;
- activitatea de inspecție fiscală nu este organizată și exercitată potrivit cerințelor legale în domeniul impozitelor și taxelor locale, în scopul verificării bazelor datelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii datelor și informațiilor necesare stabilirii reale a obligațiilor fiscale reprezentând impozite și taxe locale datorate de către contribuabilii persoane fizice și juridice, a respectării prevederilor legislației fiscale și contabile ori stabilirii diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriilor aferente acestora;
- acțiunile de verificare desfășurate au scos în relief, pe ansamblu, o insuficientă preocupare din partea conducerii entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar orientat spre o bună gestiune economico-financiară. Multe dintre abaterile constatate sunt rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, dar și al necunoașterii sau al cunoașterii insuficiente – de către persoanele cu răspundere din cadrul entităților verificate – a procedurilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice;
- abaterile reținute au evidențiat existența unor disfuncționalități majore în organizarea, implementarea, exercitarea și dezvoltarea sistemelor controlului intern/managerial la nivelul entităților verificate, dificultăți majore fiind întâmpinate de entitățile mici, care au un buget limitat; un număr mic de angajați și un nivel scăzut al preocupării pentru implementarea unui control intern/managerial performant. În majoritatea cazurilor, această activitate nu funcționează la un nivel care să asigure gestionarea în condiții de legalitate și eficiență a banului public și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale;
- o analiză pertinentă a abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate, indică necesitatea aplicării întocmai a reglementărilor legale ce definesc obiectivele și atribuțiile autorităților executive locale și ale aparatului de specialitate din subordinea acestora, în domeniile fundamentării, aprobării și executării bugetelor locale; organizării și conducerii contabilității operațiunilor patrimoniale; gestionării patrimoniului de interes public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Cauzele care au generat abaterile cu impact asupra veniturilor și cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale pot fi sintetizate astfel:

- necunoașterea prevederilor din Codul fiscal de către personalul cu atribuții pe linia stabilirii, înregistrării și încasării veniturilor bugetului local, prevederi referitoare la stabilirea impozitelor și taxelor locale, la datorarea taxei pe terenurile/clădirile concesionate, închiriate, date în administrare sau folosință, de către chiriași/concesionari;
- superficialitatea factorilor de decizie privind activitatea de stabilire, înregistrare și colectare a veniturilor proprii ale bugetului local în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- necunoașterea tuturor prevederilor legale de către conducerile entităților, precum și de către persoanele cu atribuții financiar-contabile, în ceea ce privește: determinarea, înregistrarea și virarea impozitelor și taxelor datorate bugetului consolidat al statului și bugetelor locale potrivit cadrului legislativ în domeniu;
- neefectuarea punctajelor între datele din registrul agricol și datele din evidența fiscală luate în calcul la stabilirea masei impozabile cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli ca și prevederi bugetare inițiale;
- neefectuarea unei verificări sistematice a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizațiilor de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării;
- slaba eficacitate a controlului fiscal din cadrul unităților administrativ-teritoriale, precum și a întregului sistem de control intern incluzând controlul financiar preventiv și auditul public intern;

- neorganizarea activității de colectare a creanțelor în baza unor proceduri clare și precise, individualizate pe persoane;
- inventarierea formală a conturilor de creanțe, ceea ce a generat riscul neidentificării unor venituri proprii cuvenite entităților verificate;
- nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar;
- necunoașterea în totalitate a prevederilor legale de către salariații instituțiilor publice referitoare la efectuarea cheltuielilor din fonduri publice;
- lipsa unor proceduri și controale interne care să asigure respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor;
- lipsa de personal cu o pregătire profesională adecvată, cel puțin la nivelul UAT cu rang de comună, precum și lipsa unor programe de perfecționare a acestui personal;
- lipsa oricăror analize privind oportunitatea și eficiența contractării unor servicii de consultanță și consiliere, servicii juridice, prestări servicii în domeniul comunicării;
- neverificarea realității lucrărilor executate și facturate în cazul obiectivelor de investiții derulate, ceea ce a condus la acceptarea la plată a unor situații de lucrări în care au fost incluse în mod eronat și articole de deviz neexecutate;
- neverificarea prețurilor utilizate în situațiile de lucrări întocmite de executanți comparativ cu prețurile prezentate de aceștia în ofertele financiare, ceea ce a condus la decontarea unor lucrări la prețuri majorate nejustificat.

Măsurile dispuse:

- ✓ verificarea sau stabilirea corectă, după caz, a bazelor de impunere și stabilirea, înregistrarea, urmărirea și încasarea diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriilor aferente acestora;
- ✓ efectuarea de inspecții fiscale asupra legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili, precum și asupra respectării prevederilor legislației fiscale și contabile;
- ✓ stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă analitică și sintetică, urmărirea și încasarea veniturilor din închirieri, concesiuni, prestări servicii și din proprietate, cuvenite bugetelor locale, inclusiv a accesoriilor aferente;
- ✓ intrarea în legalitate privind întocmirea registrelor cu privire la desfășurarea procedurilor de concesiune și la derularea contractelor de concesiune;
- ✓ inițierea și aplicarea procedurilor de executare silită, conform dispozițiilor legale în vigoare, prin intermediul aparatului de specialitate din cadrul primăriei, pentru încasarea creanțelor bugetare datorate bugetului local de către contribuabili persoane juridice și fizice;
- ✓ întreprinderea măsurilor în vederea recuperării sumelor neîncasate, ca urmare a prescrierii acestora;
- ✓ stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciilor create;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității sintetice și analitice, conform prevederilor legale;
- ✓ întocmirea și ținerea la zi a registrelor contabile, conform reglementărilor legale;
- ✓ întocmirea bilanțelor de verificare analitice și a bilanței de verificare sintetice, a situațiilor financiare, precum și identificarea și corectarea erorilor din evidențele contabile, respectiv identificarea elementelor patrimoniale neînregistrate sau înregistrate eronat;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale existente în patrimoniu la finele anului, înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă;
- ✓ organizarea la zi a evidenței contabile analitice pentru conturile de active fixe, aferente bunurilor ce aparțin domeniului public și privat al entității;
- ✓ calcularea conform prevederilor legale și înregistrarea în conturile de cheltuieli a amortizării aferente activelor corporale;
- ✓ luarea măsurilor pentru intrarea în legalitate privind organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului, înregistrarea rezultatelor inventarierii conform prevederilor legale, precum și elaborarea procedurilor proprii privind inventarierea;
- ✓ luarea măsurilor pentru intrarea în legalitate privind gestionarea mijloacelor materiale și bănești, asigurarea integrității patrimoniului (identificarea, valorificarea și scoaterea din funcțiune a activelor fixe corporale, recepționarea și gestionarea stocurilor, verificarea operațiunilor de casă, gestionarea formularelor cu regim special, atribuirea contractelor de închiriere și de concesiune, organizarea gestiunilor etc.);
- ✓ întocmirea procedurilor formalizate pe activități, cu detalierea obiectivelor, acțiunilor, responsabilităților, termenelor, documentelor, precum și a altor componente ale măsurilor respective.

Controlul efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local

Camerele de conturi, în anul 2014, au efectuat verificări la 361 de operatori economici de interes local (49 de regii autonome și 312 societăți comerciale), urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în

situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat, întocmirea și fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe principii economice.

Verificările efectuate la operatorii economici de subordonare locală au scos în evidență următoarele aspecte:

- managementul unor entități nu a manifestat preocupare pentru elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, instrument în planificarea și urmărirea desfășurării activității, fiind constatate ca abateri: neîntocmirea bugetului de venituri și cheltuieli; fundamentarea indicatorilor de venituri fără a ține cont de costurile reale ale activităților desfășurate; neaprobarea bugetului de venituri și cheltuieli de către autoritatea publică deliberativă a unității administrativ-teritoriale; nerespectarea de către operatorii economici, care au înregistrat pierderi în anul precedent sau care primesc subvenții sau transferuri de la bugetul local, a restricției privind nivelul cheltuielilor cu salariile și numărul mediu de personal;
- informațiile prezentate în evidența contabilă nu reflectă realitatea, fiind identificate erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau de neînregistrare a unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neînregistrarea în evidența extracontabilă a bunurilor primite în administrare; înregistrarea unor operațiuni fără documente justificative, necronologic și nesistematic;
- consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale nu au asigurat un sistem de administrare și control corespunzător dispozițiilor legale, respectiv nu a fost încheiat contractul de performanță/mandat de consiliul de administrație cu directorul operatorului economic sau contractul de performanță/mandat nu conține obiective cuantificabile și criterii de performanță specifice pentru stabilirea salarizării directorului, iar la unii agenți economici nu s-a constituit consiliul de administrație;
- veniturile datorate bugetului local nu au fost cuantificate, evidențiate în contabilitate, declarate la organele fiscale teritoriale și virate conform dispozițiilor legale aplicabile, fiind identificați operatori economici care nu și-au îndeplinit obligațiile de virare a vărsământului din profitul net sau a dividendelor datorate proprietarilor, a redevenței datorate pentru concesionarea serviciilor publice. De asemenea, nu în toate cazurile operatorii economici au determinat, evidențiat în contabilitate, declarat și virat obligațiile datorate bugetului general consolidat la statului;
- la majoritatea operatorilor economici s-a constatat plata către directorii acestora a unor venituri salariale care depășesc cuantumul reglementat prin OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, cu modificările și completările ulterioare sau plata către membrii consiliilor de administrație și cenzorilor a unei indemnizații mai mari decât cea reglementată prin OUG nr. 79/2008;
- au fost efectuate cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital fără contraprestație, achiziții pentru bunuri care nu au legătură cu obiectul de activitate al operatorului economic, plăți fără existența documentelor justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate și au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare.

Măsurile dispuse:

- ✓ sesizarea organelor de urmărire penală în 60 de cazuri de neglijență în serviciu, delapidare, fals intelectual, uz de fals și abuz în serviciu contra intereselor publice cum ar fi: nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice ca de exemplu: însușirea necuvenită a unor sume de bani, întocmirea cu bună știință de documente nereale, decontarea unor cheltuieli bugetare fără documente justificative, plăți pentru lucrări supraevaluate, decontarea unor lucrări neefectuate la obiectivele de investiții, nerespectarea dispozițiilor privind atribuirea contractelor de achiziție publică, schimbarea destinației unor sume alocate din fondul de rezervă, efectuarea de plăți din bugetul local sub formă de finanțări nerambursabile;
- ✓ sesizarea organelor de urmărire penală în 19 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi;
- ✓ emiterea a 9 decizii cuprinzând cererea de suspendare din funcție a persoanelor acuzate de săvârșirea unor fapte cauzatoare de prejudicii importante și/sau a unor abateri grave cu caracter financiar-contabil, care îndeplineau funcția de contabil, casier, referent contabil responsabil cu încasarea impozitelor și taxelor locale, cu ținerea registrului agricol, cu recuperarea debitelor și aplicarea măsurilor de executare silită.

Alte aspecte

Auditul financiar, precum și acțiunile de control tematic la nivelul unităților administrativ-teritoriale au relevat o serie de carențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice,

fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

În general, se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și remedierea deficiențelor constatate.

Cu toate acestea, deși unele abateri au fost constatate și remediate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anii anteriori, acestea s-au regăsit din nou în execuția anului 2013, dovadă că de multe ori măsurile dispuse au remediat abaterile numai punctual, pe exercițiile financiare anterioare, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai producă și în anii următori.

Pe de altă parte, s-a remarcat o tendință de remediere a abaterilor numai după încheierea actelor de control, prea puține entități fiind preocupate de a lua măsuri pe parcursul acțiunii. Astfel, cu toate că echipele de control/audit au discutat și analizat constatările cu conducerile entităților verificate, în vederea elucidării cauzelor și împrejurărilor care au condus la producerea deficiențelor constatate, precum și a consecințelor acestor deficiențe asupra activității entității, în foarte puține cazuri persoanele cu atribuții au luat măsuri operative în timpul acțiunilor de audit/control.

În cazurile în care managementul entităților publice verificate nu și-a însușit constatările auditorilor publici externi, reprezentanții entităților au formulat puncte de vedere prezentate în timpul concilierii constatrilor sau prin obiecțiunile depuse la actele de control întocmite. Însă trebuie remarcat că, nu în toate cazurile, aceste puncte de vedere au fost construite pe argumente solide și pertinente, de cele mai multe ori acestea s-au limitat la: formulări generaliste, fără a fi susținute cu documente probatorii; comentarii axate pe considerații și principii juridice situate în afara naturii reale a spețelor instrumentate; afirmații limitate la considerentul că simpla aprobare, prin bugetele locale, a unor fonduri publice ar legitima angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli nejustificate și situate în afara cadrului legal; considerarea unor clauze din contractele colective de muncă drept temei justificat în acordarea unor drepturi salariale sau de natură salarială ș.a.

În acest context, Curtea de Conturi își reiterează convingerea că neregulile/abaterile de la legalitate și regularitate constatate la nivelul entităților publice verificate vor putea fi limitate și eliminate în viitor, numai în măsura în care managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice locale se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice ale autorităților publice locale în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetelor locale; al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.

Principalele constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2013 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2014 sunt prezentate în Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2013 întocmite la nivelul fiecărui județ și la cel al Municipiului București, publicate pe pagina oficială a Curții de Conturi, la secțiunea Publicații.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

În acest capitol este prezentată o imagine de ansamblu a modului în care controlul intern/managerial a fost proiectat și implementat în anul 2013 de către entitățile verificate în anul 2014, reflectând cele mai importante și frecvente observații ale Curții de Conturi.

Cu privire la sistemul de control intern din entitățile publice, în anul 2013, auditorii publici externi ai Curții de Conturi au constatat că s-au înregistrat o serie de progrese față de anii anteriori, mai ales în cadrul administrației publice centrale.

Situația de față se poate datora și faptului că au fost făcute destule recomandări de îmbunătățire ale controlului intern în anii precedenți, în cadrul activităților de verificare.

Cu toate acestea, în anul 2013, față de anii 2011 și 2012, au fost mai puține entități care au primit în urma evaluării Curții de Conturi, calificativul "*foarte bine*", aspect care s-a datorat în parte și exigenței sporite a auditorilor publici externi.

Spre exemplu, s-a constatat faptul că în unele entități publice proiectarea sistemelor de control intern a fost bine gândită, dar deficitar pusă în practică.

Recomandările de elaborare sau de actualizare a procedurilor, au rămas și anul acesta în topul celor care se regăsesc în actele de control, ceea ce denotă faptul că managerii entităților publice încă nu sunt conștienți pe deplin de respectiva obligație legală și nici chiar de beneficiul realizării lor, în vederea facilitării desfășurării corecte a activităților sau a controlului acestora, prin intermediul procedurilor.

Este extrem de important ca toate procedurile elaborate să pună în valoare atât activitatea desfășurată, tipul documentelor utilizate, cât și atribuțiile ce trebuie respectate.

O altă constatare este aceea că nu sunt actualizate regulamentele de organizare și funcționare, regulamentele de ordine interioară și organigramele entităților, nu sunt actualizate atribuțiile și responsabilitățile compartimentelor funcționale, ceea ce scoate în evidență faptul că nu se face o analiză clară de la bun început a cerințelor de implementare ale sistemului de control intern.

În mod tradițional, Curtea de Conturi menține relații bune de colaborare și se bazează pe activitatea de audit intern ca un punct principal de contact în auditerile sale, având în vedere cunoașterea entității de către auditorii publici interni. De aceea, se consideră utilă complementaritatea funcției de audit intern atunci când se efectuează misiuni proprii de audit extern.

În acest sens, în auditerile sale, Curtea de Conturi a recomandat, în repetate rânduri, consolidarea funcției de audit intern în entitățile publice, arătând că în acest domeniu există încă personal insuficient și o oarecare subfinanțare.

Suplimentar față de cele precizate mai sus, s-a mai constatat o serie de deficiențe în organizarea activității de audit intern, precum și în modul în care se desfășoară aceasta, cum ar fi:

- ❖ nu s-au organizat compartimente de audit intern în administrația publică centrală și locală;
- ❖ există misiuni de audit care nu au în vedere activități ale entităților cu risc mare;
- ❖ nu a fost asigurată pregătirea profesională a auditorilor publici interni;
- ❖ există încă o lipsă a independenței auditorilor interni;
- ❖ angajarea auditorilor interni în alte activități față de atribuțiile din fișa postului.

De asemenea, există încă deficiențe semnificative și în ceea ce privește activitatea de control financiar preventiv atât în entitățile din administrația publică centrală, cât și în cele din administrația publică locală.

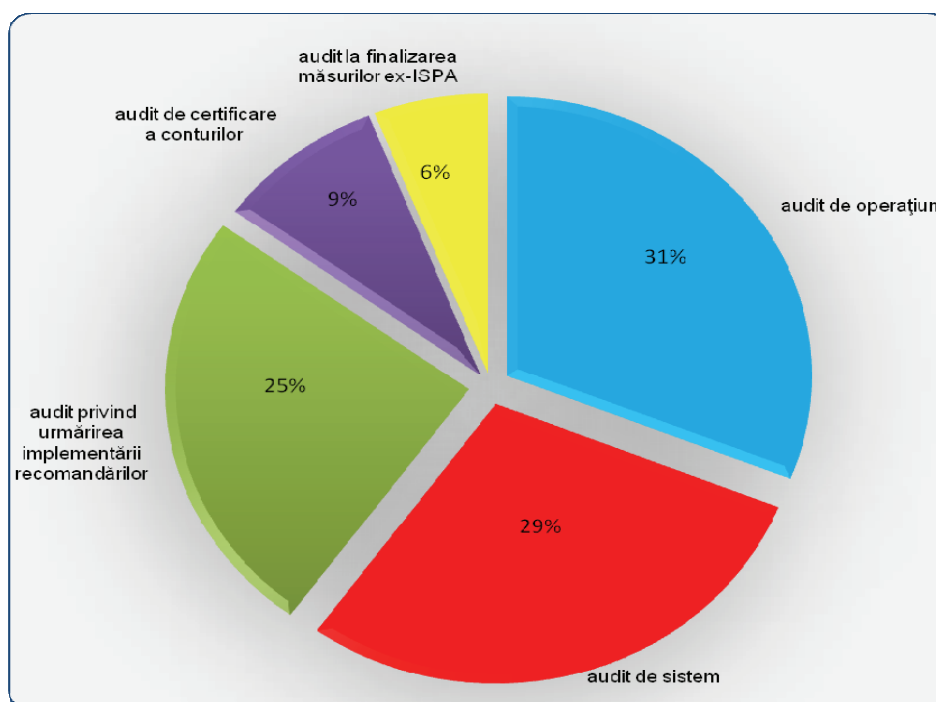
Suplimentar, în administrația publică locală, chiar dacă sistemele de control și audit intern sunt definite ca instrumente ale conducerii care să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor din activitatea entităților, procesul de organizare și implementare a acestora este încă în fază incipientă. Conducătorii entităților nu pot sau nu vor să înțeleagă importanța și complexitatea acestui sistem, care este menit să împiedice fraudă și risipa în utilizarea fondurilor publice. De cele mai multe ori, măsurile luate în vederea organizării sistemului de control sunt formale și ineficiente, fiind simple consemnări pe hârtie care nu se aplică în practică.

Consecința directă a neorganizării/nefuncționării controalelor interne este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul entităților publice cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind în creștere față de anul precedent.

Având în vedere totalitatea acestor nereguli, Curtea de Conturi a recomandat tuturor conducătorilor de entități publice creșterea asumării responsabilității și a răspunderii cu privire la implementarea unui sistem de control intern/managerial robust, care să conducă la sporirea fiabilității și a credibilității informațiilor publice, a gestionării riscurilor și a performanței activităților desfășurate, precum și la conformitatea cu actele normative incidente, în vigoare.

Auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit

Potrivit Programului de activitate pe anul 2014 și ținând seama de solicitările specifice ale Comisiei Europene (CE), Autoritatea de Audit a efectuat **48 de acțiuni de audit**, din care: 31% audit de operațiuni, 29% audit de sistem, 25% audit privind urmărirea implementării recomandărilor, 9% audit de certificare a conturilor și 6% audit la finalizarea măsurilor ex-ISPA.

În cadrul acestor acțiuni de audit au fost verificate peste **2.260 de proiecte/contracte/măsur**i finanțate din fondurile comunitare. În sfera auditului au fost cuprinse peste **650 de entități** (publice și private) și un număr de peste **1.450 de proceduri de achiziție** în valoare de peste **15 miliarde lei**. În cadrul misiunilor de audit privind verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013, Autoritatea de Audit a verificat **25,6%** din totalul acestor cheltuieli. Valoarea totală a neregulilor cu impact financiar identificate în cadrul cheltuielilor verificate a fost de **240.011 mii lei**. Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate în cazul a 26 de beneficiari.

Principalele constatări, pe categorii de fonduri și programe, rezultate ca urmare a derulării misiunilor de audit sunt prezentate după cum urmează:

1. Programele Operaționale finanțate prin fondurile structurale și de coeziune - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC)

Pentru perioada 2007-2013, România derulează 7 programe operaționale finanțate prin fondurile structurale și de coeziune, respectiv: Programul Operațional Regional (POR), finanțat din FEDR; Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR; Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR; Programul Operațional Sectorial Mediu (POS M), finanțat din FEDR și FC; Programul Operațional Sectorial Transport (POS T), finanțat din FEDR și FC; Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE; Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

Pentru aceste programe, Autoritatea de Audit a efectuat acțiuni de audit de sistem (privind funcționarea eficientă a sistemului de management și control) și audit de operațiuni (pe bază de eșantion reprezentativ de cheltuieli declarate). Pentru stabilirea concluziilor privind funcționarea sistemelor de management și control s-a ținut cont și de rezultatul verificărilor efectuate la nivelul entităților comune programelor opera-

ționale (Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAR)), Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP), Autoritatea de Certificare și Plată (ACP). CE a fost informată cu privire la rezultatele acestor acțiuni prin intermediul **raportului anual de control** însoțit de **opinia de audit formulată la nivel de program operațional**, ce vizează atât funcționarea efectivă a sistemului de management și control, cât și legalitatea, realitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate în cadrul programului operațional și declarate CE.

Din totalul cheltuielilor declarate de **20.630.836 mii lei**, s-au auditat cheltuieli în sumă de **6.248.871 mii lei** și s-au identificat nereguli cu impact financiar în sumă de **106.230 mii lei**, din care: corecții financiare cu privire la achizițiile publice **54.445 mii lei** și alte cheltuieli neeligibile în valoare de **51.785 mii lei**.

1.1. Programul Operațional Sectorial Mediu

Deficiențele constatate în cadrul auditului de sistem efectuat la Autoritatea de Management (AM) și la Organismele Intermediare (OI) au vizat, în principal: existența unor posturi vacante care afectează capacitatea administrativă în etapa de autorizare a cheltuielilor și plăților; procesul de evaluare și selecție, fiind semnalată necesitatea creării unei baze de date pentru a se evita dubla finanțare a unor proiecte; verificările de management efectuate de AM care nu au reușit să identifice în totalitate neregulile din sfera achizițiilor publice; asigurarea unei piste de audit adecvate; întâzieri în introducerea datelor în sistemele de monitorizare, raportare financiară și de contabilitate în formă computerizată. Principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit au vizat eliminarea deficiențelor prin ocuparea posturilor vacante, realizarea bazei de date în vederea eliminării riscului privind dubla finanțare a unor proiecte, întărirea controalelor de prim nivel pentru detectarea tuturor deficiențelor.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 a identificat **nereguli în domeniul achizițiilor publice**, pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **4.515 mii lei**, nereguli reprezentând aplicarea unor criterii de calificare și selecție restrictive, care au fost de natură să îngreuească accesul participanților la procedura de atribuire, încălcarea principiului tratamentului egal, neîndeplinirea criteriilor de calificare menționate în documentația de atribuire, de către oferta câștigătoare.

Au fost identificate **abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor**, cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **1.050 mii lei**, reprezentând efectuarea de lucrări pe terenuri proprietate privată, realizarea unor lucrări de investiții care nu au fost prevăzute în aplicația de finanțare sau cheltuieli care nu au fost prevăzute în Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile (OMMDD) nr. 1415/2008 privind eligibilitatea cheltuielilor decontate prin POS Mediu. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost: **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,71%**.

1.2. Programul Operațional Sectorial Transport

În cadrul auditului de sistem au fost identificate unele deficiențe la nivelul AM, vizând în principal managementul neregulilor prin aplicarea necorespunzătoare în anumite cazuri a prevederilor OUG nr. 66/2011, nerespectarea principiului segregării funcțiilor în ceea ce privește proiectele pentru care AM este beneficiar, procesul de evaluare și selecție, fiind identificat un caz în care activitățile și indicatorii proiectului nu au fost corelate cu obiectivul specific al acestuia. Auditorii au mai identificat și alte aspecte de natură procedurală cum ar fi faptul că metodologia actuală de evaluare nu este suficientă pentru evaluarea unor proiecte complexe de asistență tehnică de valori mari, care necesită analiza și coroborarea de informații tehnice din partea mai multor specialiști. Dintre recomandările formulate de către Autoritatea de Audit menționăm: întărirea verificărilor de prim nivel efectuate de către AM, asigurarea tuturor funcțiilor necesare pentru derularea activității cu respectarea principiului segregării funcțiilor, elaborarea metodologiei de lucru pentru evaluarea unor proiecte complexe și de valori mari.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a identificat **nereguli în domeniul achizițiilor publice** pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **18.505 mii lei**, nereguli reprezentând stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție, neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a criteriilor de calificare și selecție, reducerea nejustificată a perioadei cuprinse între data transmiterii anunțului de participare spre publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și data limită de depunere a ofertelor. Au fost constatate **cheltuieli neeligibile** în sumă de **16.654 mii lei**, reprezentând diferențe de curs valutar, TVA inclus eronat la plată, cheltuieli neeligibile ca urmare a calității necorespunzătoare a lucrărilor executate sau a neprezentării de către antreprenor a tuturor documentelor de calitate etc. Pentru neregulile identificate au

fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,72%**.

1.3. Programul Operațional Regional

Auditul de sistem efectuat la Autoritatea de Management și la Organismele Intermediare a identificat deficiențe privind calitatea verificărilor de management, în special cele referitoare la evitarea conflictului de interese, realitatea cheltuielilor și implicit a cantităților de lucrări decontate, stadiul implementării fizice a proiectului în vederea corelării indicatorilor fizici cu cei financiari, prin valorificarea informațiilor existente în rapoartele de progres ale beneficiarilor privind stadiul proiectului, coroborat și cu rapoartele vizitelor de monitorizare. Dintre recomandările formulate menționăm revizuirea manualului de verificare și avizare a cheltuielilor prin detalierea verificărilor specifice realizate de OI în ceea ce privește respectarea regulilor aplicabile conflictului de interese la procedurile simplificate derulate de beneficiarii privați, detalierea verificărilor specifice realizate de către ofițerii de proiect cu ocazia efectuării vizitelor pe teren, corelarea la nivelul AM a indicatorilor fizici și financiari ai proiectului și valorificarea informațiilor disponibile în vederea autorizării cererilor de rambursare.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **3.665 mii lei**. Printre neregulile identificate s-au numărat nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică și stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție. Referitor la respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **1.790 mii lei**, reprezentând contravaloarea unor mijloace de transport și a serviciilor conexe achiziției acestora, decontate fără să fie îndeplinite criteriile de eligibilitate aferente POR, articole din situații de lucrări facturate la prețuri mai mari decât cele din ofertă, erori de calcul la totalizarea situațiilor de lucrări, lucrări facturate și decontate care nu au fost executate. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **2,96%**.

1.4. Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice

Principalele deficiențe constatate ca urmare a auditului de sistem la AM și la OI privesc calitatea verificărilor de management, fiind identificate aspecte precum decontarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea diferențelor de curs valutar și aplicarea eronată a procentelor de finanțare nerambursabilă prevăzute în contractele de finanțare, neidentificarea în totalitate a situațiilor de încălcare a principiilor transparenței și tratamentului egal, a principiului nediscriminării și recunoașterii reciproce în procesul de evaluare și selecție a ofertanților, neaplicarea proratai pentru calculul cheltuielilor generale de administrație, neactualizarea unor proceduri operaționale, întâzieri în procesul de constituire a titlurilor de creanță. Dintre recomandările formulate menționăm recuperarea sumelor reprezentând cheltuieli neeligibile și/sau corecții financiare aplicate și deducerea acestora din următoarea declarație lunară de cheltuieli, modificarea procedurii operaționale pentru Managementul financiar, prin includerea unor precizări clare referitoare la mecanismul decontării cererilor de plată care se aplică beneficiarilor instituțiilor publice locale și asociațiilor de dezvoltare intracomunitară, luarea măsurilor în vederea eficientizării activității de constituire creanțe.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2013 în sumă de **23.188 mii lei**. Principalele constatări au vizat încălcarea principiului transparenței, restricționarea accesului operatorilor economici la procedura de achiziție prin impunerea unor cerințe nelegale, încălcarea principiilor nediscriminării și tratamentului egal prin nepublicarea unui anunț tip erată la anunțul de participare, utilizarea de criterii de calificare restrictive. Au fost identificate abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor, al căror impact financiar în cheltuielile auditate însumează **7.530 mii lei**, datorate faptului că beneficiarul se afla în stare de faliment, calculării incorecte a cotelor legale datorate Inspectoratului de Stat în Construcții sau reprezentând cheltuieli salariale ce depășesc bugetul aferent cheltuielilor pentru managementul proiectului, conform contractului de finanțare. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **1,49%**.

1.5. Programul Operațional Asistență Tehnică

În cadrul auditului de sistem, la nivelul AM, principalele deficiențe constatate au vizat aspecte privind actualizarea și aprobarea organigramei, regulamentului de organizare și funcționare, precum și a procedurilor de lucru în conformitate cu noile prevederi ale HG nr. 538/2013, privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, în cadrul căruia AM POAT își desfășoară activitatea. Până la data transmiterii raportului final de audit aceste aspecte au fost remediate de către AM POAT.

În cadrul auditului de operațiuni nu au fost constatate nereguli cu impact financiar.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,00%**.

1.6. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Auditul de sistem pentru acest program a identificat deficiențe la AM și la OI. La nivelul AM, principalele deficiențe constatate au vizat calitatea verificărilor de management, nerealizarea tuturor misiunilor de verificare la fața locului planificate, efectuarea necorespunzătoare a verificărilor administrative și la fața locului în ceea ce privește procedurile de achiziție derulate de beneficiari sau în ceea ce privește conflictul de interese, precum și deficiențe privind sistemul de monitorizare și raportare financiară în sensul înregistrării incomplete sau incorecte a informațiilor privind debitele sau nerealizării unor concilierii între datele introduse de AM și ACP și cele declarate Comisiei Europene. Au fost identificate deficiențe și în ceea ce privește managementul neregulilor în sensul că nu au fost înregistrate și transmise în vederea investigării toate constatările cu implicații financiare sau cu posibile implicații financiare identificate în urma vizitelor la fața locului. La nivelul Organismelor Intermediare Centrale și Regionale au fost identificate deficiențe care vizează capacitatea administrativă ca urmare a existenței unor posturi vacante, calitatea derulării procesului de evaluare și selecție în sensul admiterii la finanțare a unor proiecte pentru care exista riscul unei posibile duble finanțări pentru anumite activități sau categorii de cheltuieli, calitatea verificărilor administrative insuficient documentate sau realizate necorespunzător, sistemul de monitorizare și raportare financiară, nefiind înregistrate în sistem toate informațiile privind proiectele și managementul neregulilor, în sensul că nu a fost realizată reconcilierea informațiilor privind debitele între AM și OI.

Recomandările formulate au vizat întărirea verificărilor de management prin asigurarea tuturor vizitelor la fața locului și a vizitelor încrucișate planificate, prin verificarea achizițiilor pentru care au fost declarate cheltuieli, a conflictului de interese potrivit prevederilor procedurilor operaționale aplicabile, analizarea cheltuielilor solicitate la rambursare în cadrul proiectelor cu risc de dublă finanțare prin verificări încrucișate, introducerea și validarea în aplicația informatică SMIS a datelor privind implementarea proiectelor gestionate, a datelor aferente tuturor debitelor stabilite, precum și generarea din SMIS a declarațiilor de cheltuieli transmise ACP, astfel încât să se asigure în timp real o raportare de încredere prin intermediul SMIS. Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact asupra cheltuielilor auditate în sumă de **2.075 mii lei**. Principalele deficiențe constatate au vizat divizarea valorii estimate a contractului în vederea evitării aplicării procedurilor de achiziție sau achiziționarea de bunuri fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate, utilizarea unor criterii restrictive sau utilizarea unor specificații tehnice restrictive sau mărci de fabrică, derularea unor achiziții fără asigurarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență, utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă de fapt criterii de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților. Au fost identificate abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor cu un impact financiar în sumă de **8.706 mii lei**, reprezentând salarii acordate nejustificat membrilor echipei de management sau de implementare, pentru un număr de ore nerealist sau în afara prevederilor stabilite de legislația aplicabilă, contravaloarea unor burse doctorale solicitate la rambursare pentru doctoranzi exmatriculați din programul doctoral sau care nu au finalizat doctoratul, achiziții în leasing a unor bunuri neprevăzute în cererea de finanțare sau pentru care nu s-a demonstrat necesitatea în cadrul proiectului. Au fost constatate și alte aspecte care au majorat nejustificat cheltuielile declarate CE, în sumă totală de **5.158 mii lei**. Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **5,64%**.

1.7. Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe identificate la nivelul AM au vizat managementul neregulilor, având în vedere înregistrarea neadecvată în SMIS a debitelor aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli CE și recuperarea cu întârziere a creanțelor bugetare datorate de beneficiari fără a fi luate măsuri pentru stabilirea și recuperarea dobânzilor pentru plata cu întârziere a debitelor. Totodată, în ceea ce privește obiectivul suplimentar referitor la evaluarea eficienței implementării de către AM a Planului de Acțiune în domeniul achizițiilor publice s-a identificat validarea și rambursarea în cazul a 3 proiecte a unor cheltuieli provenite din contracte de achiziții publice, atribuite fără respectarea prevederilor legale aplicabile.

Principalele recomandări formulate pentru remedierea deficiențelor au vizat înregistrarea în SMIS a informațiilor înscrise în titlurile de creanță, remedierea diferențelor dintre sumele evidențiate în cadrul declarațiilor de cheltuieli lunare și cele din aplicațiile de plată către CE, declanșarea cu celeritate a procedurilor care să asigure recuperarea creanțelor bugetare, precum și identificarea debitelor nerecuperate în termen legal, întocmirea titlurilor de creanță pentru dobânzile datorate de beneficiari și luarea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 în vederea recuperării acestora. În cazul constatărilor rezultate din verificarea obiectivului suplimentar, recomandările formulate Autorității de Management au vizat aplicarea corecțiilor financiare pentru nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice, recuperarea creanțelor bugetare și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **558 mii lei**. Principalele deficiențe constatate au vizat nerespectarea principiului tratamentului egal și al transparenței în derularea procedurilor de achiziție publică și stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție. Totodată, s-a constatat solicitarea la rambursare și validarea unor cheltuieli efectuate de către beneficiari, apreciate ca fiind neeligibile în valoare totală de **224 mii lei**, reprezentând cheltuieli nejustificate în cadrul proiectelor. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,49%**.

1.8. Autoritatea de Certificare și Plată

În cadrul acțiunilor de audit de sistem desfășurate la nivelul tuturor programelor operaționale, Autoritatea de Audit a efectuat verificări și la nivelul ACP în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control funcționează eficace pentru a preveni, detecta și corecta erorile și neregulile. Ca urmare a acestor verificări, au fost identificate deficiențe vizând aspecte precum: procedurile de lucru ce nu asigură concilierea în timp real a sumelor solicitate la plată CE prin intermediul sistemului informatic SFC2007 cu sumele raportate de către autoritățile de management prin intermediul declarațiilor lunare de cheltuieli generate de SMIS, nerealizarea de verificări care să asigure corectitudinea informațiilor înregistrate de AM și OI în SMIS cu privire la sumele înscrise în titlurile de creanță întocmite de acestea.

Au fost formulate recomandări în sensul remedierii tuturor deficiențelor detectate.

Concluzia generală a auditului a fost că **sistemul de management și control la nivelul ACP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**.

1.9. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

Misiunea de audit a avut ca obiectiv evaluarea modului în care mecanismul de verificare al achizițiilor publice funcționează la nivelul ANRMAP, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare. Ca urmare a verificărilor efectuate s-au constatat aspecte precum existența unei neconcordanțe între prevederile OUG nr. 34/2006 și cele ale HG nr. 525/2007 privind organizarea și funcționarea ANRMAP în ceea ce privește termenul de evaluare de către ANRMAP a conformității documentațiilor de atribuire; acceptarea în cadrul procedurilor la care criteriul de atribuire îl constituie *"oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic"* a unor documentații de atribuire, cu observația că răspunderea revine autorității contractante pentru stabilirea factorilor de evaluare și a ponderii alocate factorului de evaluare preț; existența unor neconcordanțe/neconformități care nu au fost sesizate nici de operatorii ANRMAP, nici de persoanele cu atribuții de validare.

Principalele recomandări formulate au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul respingerii de către ANRMAP de la publicarea în SEAP a unor documentații de atribuire în condițiile în care autoritățile contractante nu au remediat toate neconformitățile care au constituit motive de respingere la o transmitere anterioară; continuarea emiterii de către ANRMAP de ordine și instrucțiuni cu caracter normativ în

vederea îmbunătățirii cadrului legislativ existent, astfel încât să se reducă aria prevederilor interpretative care conduc la soluții neunitare ale organismelor implicate în verificarea achizițiilor publice; îmbunătățirea verificărilor efectuate atât de către operatori, cât și de către persoanele care avizează documentațiile de atribuire.

Concluzia generală a auditului a fost că ***mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANRMAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.***

1.10. Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice

Autoritatea de Audit a efectuat o misiune de audit la nivelul UCVAP, având ca obiectiv evaluarea funcționării mecanismului de verificare al achizițiilor publice la nivelul acestei instituții, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de audit anterioare. Ca urmare a verificărilor efectuate s-au constatat aspecte precum nerespectarea în toate cazurile a principiului unui management eficient și consolidat; neactualizarea prevederilor procedurii UCVAP cu modificările intervenite la nivelul legislației în domeniul achizițiilor publice; neinclusiunea în această procedură a unor prevederi clare cu privire la verificările efectuate de UCVAP în cazul negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, altele decât cele prevăzute la art. 122, lit. i) și art. 252, lit. j) din OUG nr. 34/2006.

Recomandările formulate de auditori au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul modificării atribuțiilor persoanelor cu funcții de conducere din cadrul UCVAP în conformitate cu principiile prevăzute de Standardul privind "Separarea atribuțiilor"; revizuirea unor proceduri operaționale și a listelor de verificare, în conformitate cu modificările intervenite la nivelul legislației în domeniul achizițiilor publice; îmbunătățirea verificărilor efectuate de către observatorii UCVAP asupra procedurilor de atribuire la care sunt desemnați, cu acordarea unei atenții sporite cunoașterii și înțelegerii legislației în domeniul achizițiilor publice și procedurilor de lucru ale UCVAP în vederea diminuării riscului de a nu fi identificate neconformitățile în derularea procedurilor de achiziție publică.

Concluzia generală a auditului a fost că ***mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul UCVAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.***

1.11. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene

În perioada iulie-august 2013, a fost efectuată o misiune de audit de operațiuni suplimentară privind verificarea, pe bază de analiză de risc, a cheltuielilor privind achizițiile efectuate în cadrul proiectelor finanțate în cadrul POSDRU, pentru care au fost declarate cheltuieli Comisiei Europene prin aplicația de plată nr. 17 transmisă CE în anul 2013. Urmare verificărilor au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de **5.763 mii lei**, aferente cererilor de rambursare auditate și deficiențe în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor, pentru care s-au aplicat corecții financiare, aferente cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate, în valoare de **832 mii lei**.

În perioada mai-iunie 2014, a fost efectuată o misiune de audit de operațiuni suplimentară, pe bază de eșantion, pentru cheltuielile declarate CE prin 3 aplicații de plată, transmise în luna decembrie 2013. În urma verificărilor efectuate au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **2.602 mii lei**, aferente cererilor de rambursare auditate, la care se adaugă cheltuieli cu subvenții și burse neeligibile în sumă de **2.308 mii lei**, precum și deficiențe în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor, din care suma de **1.107 mii lei** corecții financiare aferente cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate.

În cazul celor două misiuni de audit suplimentare, recomandările formulate au vizat în principal dispunerea măsurilor privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate în cadrul proiectelor sau, după caz, aplicarea corecțiilor financiare în cazul contractelor atribuite fără organizarea unei proceduri de achiziție adecvate, precum și recuperarea creanțelor bugetare stabilite.

2. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA), Fondul European pentru Pescuit (FEP)

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit. În cursul anului 2014 Autoritatea de Audit a întreprins 6 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care 2 misiuni de audit de sistem, 2 misiuni de audit de operațiuni și 2 misiuni de audit de certificare. În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control cât și cheltuielile declarate în anul 2013 Comisiei Europene de către autoritățile române.

Din totalul cheltuielilor declarate de **11.459.584 mii lei**, s-au auditat cheltuieli în sumă de **943.679 mii lei** și s-au identificat nereguli cu impact financiar în sumă de **28.461 mii lei**, din care: corecții financiare cu privire la achizițiile publice **1.136 mii lei** și alte cheltuieli neeligibile în valoare de **27.325 mii lei**.

2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

În urma acțiunii de audit ce a vizat programul FEADR au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, datorate aplicării în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în vederea implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare (OC) pentru remedierea deficiențelor semnalate.

În urma evaluării mediului de control intern la nivelul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) și Agenției de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA), raportat la criteriile de acreditare prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006 privind acreditarea agențiilor de plăți și a altor organisme și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR, au fost identificate deficiențe care țin în principal de calitatea controalelor administrative în sensul autorizării necorespunzătoare în unele cazuri a unor cereri de plată sau nerespectarea în totalitate a prevederilor procedurilor de lucru privind realizarea controalelor administrative.

În ceea ce privește tranzacțiile, principalele deficiențe identificate au vizat faptul că verificările efectuate nu au fost în măsură să evidențieze existența unui conflict de interese sau a unei duble finanțări, precum și nerespectarea în toate cazurile a reglementărilor legale în realizarea procesului de achiziție sau decontarea în cazul existenței unor neconcordanțe între suprafața solicitată prin cererea de plată și documentele justificative care atestă dreptul de proprietate/exploatare. Valoarea cheltuielilor neeligibile detectate cu ocazia misiunii de audit desfășurate a fost de **16.033 mii lei**.

Pentru deficiențele identificate, principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit, la nivelul Agenției de plată și Organismului Delegat APIA, au vizat: reanalizarea eligibilității cheltuielilor; aplicarea procedurilor de înregistrare și recuperare debite pentru sumele decontate necuvenit; întărirea controlului în procesul de autorizare a cererilor de plată, astfel încât să se înlăture deficiențele de natura celor identificate; completarea manualelor de proceduri.

Calificativul acordat pentru conturile agenției a fost **Aviz cu rezerve - diferențe detectate**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **3,04%**.

În cursul anului 2013, la solicitarea AFIR, OC a realizat verificări suplimentare ce au avut drept obiectiv principal validarea reverificărilor efectuate de Agenție pentru plățile solicitate CE pentru Măsura 312 prin Declarațiile de cheltuieli aferente trimestrului IV 2012 și trimestrului I 2013, fiind detectate deficiențe în sumă de **674 mii lei**. Opinia OC asupra corectitudinii cheltuielilor aferente Măsurii 312, cuprinse în primele două declarații de cheltuieli emise pentru anul financiar 2013, a fost cu rezerve. Fără a califica suplimentar opinia, s-a atras atenția asupra faptului că, luând în considerare nivelul ridicat al erorilor financiare identificate, OC nu a obținut asigurarea rezonabilă în ceea ce privește corectitudinea reverificărilor efectuate de Agenția de plăți asupra proiectelor aferente măsurii 312, cuprinse în declarațiile de cheltuieli auditate.

2.1.1. Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA)

În conformitate cu cerințele reglementărilor comunitare, pentru auditarea conturilor APIA aferente FEAGA 2013, Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional a avut în vedere obținerea de asigurări rezonabile privind veridicitatea, integralitatea și exactitudinea conturilor care sunt transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare.

În urma evaluării mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006, în ceea ce privește existența sau funcționarea controalelor, s-au constatat aspecte precum: existența unor controale implementate necorespunzător asupra planurilor de recunoaștere a grupurilor de producători, a planului de implementare a acestora, a descrierii infrastructurii membrilor individuali; realizarea în mod necorespunzător a controalelor administrative asupra documentelor doveditoare ale dreptului de utilizare a suprafețelor de teren pentru care s-a solicitat ajutor financiar FEAGA; existența unor diferențe între rezultatele măsurătorilor parcelelor efectuate de agenție și rezultatele controlului reperformat de OC.

În ceea ce privește rezultatele testelor de detaliu efectuate asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale pentru exercițiul financiar al anului 2013, printre deficiențele constatate se numără autorizarea și plata unor cheltuieli fără a fi susținute de documente justificative existente în dosare sau cheltuieli mai mari decât cele înscrise în documentele justificative; modul defectuos de efectuare a controlului administrativ de către inspectorii APIA în condițiile în care unele documente doveditoare ale dreptului de utilizare nu probau, într-o manieră suficientă și adecvată, utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal. Impactul financiar stabilit în urma auditului a fost de **7.154 mii lei**.

În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006, Organismul de Certificare a formulat recomandări punctuale, pentru fiecare

constatare, privind luarea măsurilor ce se impun în vederea remedierii deficiențelor constatate și, după caz, recuperarea sumelor neeligibile. În cazul deficiențelor constatate ca urmare a efectuării testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2013 s-a recomandat agenției înregistrarea și recuperarea debitelor aferente sumelor plătite necuvenit, completarea documentației din dosarele beneficiarilor, precum și asigurarea respectării cerințelor prevederilor procedurale, după caz.

Calificativul acordat pentru conturile agenției a fost **Aviz cu rezerve - diferențe detectate**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **2,64%**.

2.2. Fondul European pentru Pescuit (FEP)

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare au fost finalizate misiunea de audit de sistem având ca obiectiv obținerea asigurării rezonabile asupra funcționării sistemului de management și control instituit, precum și misiunea de audit de operațiuni care a avut ca obiectiv auditarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor declarate CE în anul 2013. Totodată, întrucât Comisia Europeană a comunicat autorităților române întreruperea termenului de plată din FEP, având în vedere nivelul ridicat al ratei de eroare aferente anului 2012, în perioada 24.02-04.03.2014 au fost efectuate verificări suplimentare cu privire la plățile efectuate în cadrul proiectelor finanțate prin Măsura 2.1 Acvacultură. Pe baza concluziilor cuprinse în raportul de audit de sistem, respectiv a faptului că sistemul funcționează, necesitând doar anumite îmbunătățiri, precum și urmare rezultatelor verificărilor suplimentare efectuate care au pus în evidență faptul că, în general, cheltuielile declarate Comisiei în anul 2012 aferente cererilor de rambursare verificate suplimentar nu au fost afectate de denaturări semnificative, cu excepția unor cheltuieli neeligibile în sumă totală de 15 mii lei, Comisia Europeană a luat decizia reluării plăților intermediare în luna martie 2014.

Cu ocazia auditului de sistem, la nivelul Autorității de Management (AM) au fost identificate deficiențe în ceea ce privește procesul de selectare a cererilor de finanțare în sensul că au fost detectate deficiențe în procesul de verificare a conformității eligibilității și evaluării tehnico-economice a cererilor de finanțare; în ceea ce privește calitatea verificărilor de management asupra procedurilor de achiziție, precum și faptul că în aplicația informatică nu sunt proiectate fluxuri care să permită validarea plăților în funcție de avizul AM asupra procedurilor de atribuire. Alte deficiențe identificate au vizat îndeplinirea funcțiilor de control și antifraudă în sensul că debitele nu au fost înregistrate în totalitate, deducerea unor sume din următoarele cereri de rambursare fără emiterea titlurilor de creanță aferente. La nivelul Autorității de Certificare și Plată (ACP) s-a constatat faptul că nu a fost verificat în mod adecvat procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare.

Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul autorității de management au fost formulate recomandări precum stabilirea unui cadru procedural adecvat și exercitarea unor controale suficiente atât în etapa de selectare a operațiunilor, cât și în etapa de verificare a procedurilor de atribuire și asigurarea de structuri integrate de informație corespunzătoare întregului flux financiar al programului operațional. La nivelul ACP au fost formulate recomandări cu privire la stabilirea și efectuarea unor verificări suficiente și adecvate în special cu privire la evaluarea și selecția cererilor de finanțare, precum și stabilirea unor eșantioane reprezentative pentru verificare, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor regulamentelor comunitare.

În cadrul auditului de operațiuni au fost constatate abateri în ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în valoare de **1.136 mii lei**, abaterile constatate vizând aspecte precum existența unor posibile situații de conflicte de interese; utilizarea unor criterii de calificare restrictive și nerelevante; specificații tehnice discriminatorii care au avut ca efect restrângerea accesului la procedura de atribuire; contractarea unor lucrări suplimentare fără a se derula o nouă procedură de achiziție și fără a exista o urgență imperativă care ar fi permis atribuirea directă a acestor lucrări.

Totodată, s-a constatat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **3.464 mii lei**, aferente cheltuielilor auditate, reprezentând contravaloarea unor lucrări, bunuri și servicii solicitate la plată în cadrul cererilor de rambursare în cazul cărora au fost identificate o serie de nereguli, precum lipsa documentelor justificative care să certifice efectuarea activităților sau inadvertențe în documentele justificative anexate cererii de rambursare. Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni, au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **4,61%**.

3. Programe de cooperare și vecinătate

În raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru programele de cooperare transfrontalieră, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene până la 31 decembrie al fiecărui an pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria și Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia. Raportul anual de control se întocmește la nivel de program și este însoțit de o opinie de audit. Pentru Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova și Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, Autoritatea de Audit realizează acțiuni de audit de certificare a veniturilor și cheltuielilor.

Din totalul cheltuielilor declarate de **529.076 mii lei** s-au auditat cheltuieli în sumă de **283.240 mii lei** și s-au identificat nereguli cu impact financiar în sumă de **1.244 mii lei**, din care: corecții financiare cu privire la achizițiile publice **1.029 mii lei** și alte cheltuieli neeligibile în valoare de **215 mii lei**.

Ca urmare a auditului de sistem asupra funcționării sistemului de management și control al **Programului de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria**, principalele deficiențe constatate au vizat întârzieri semnificative în ceea ce privește execuția bugetară a unor proiecte, necesitatea unei monitorizări stricte a desfășurării activităților unui proiect, având în vedere stadiul de executare a unui contract din cadrul acestuia și termenul scurt de timp rămas până la finalizarea proiectului. În cadrul auditului de operațiuni au fost identificate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **971 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **155 mii lei**. Dintre deficiențele constatate menționăm tratamentul neegal al participanților prin eliminarea nelegală datorată unor motive formale și decontarea unor cheltuieli pentru lucrări neexecutate.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **1,1%**.

În cadrul auditului de sistem asupra funcționării sistemului de management și control al **Programului IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia** s-au constatat, în principal, deficiențe vizând verificările efectuate de către controlorii de prim nivel și de către Autoritatea de Management privind procedurile de achiziții publice derulate în cadrul unor proiecte. În cadrul auditului de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013, au fost constatate deficiențe precum neîndeplinirea criteriilor de calificare de către ofertantul câștigător, utilizarea de criterii calificare și selecție discriminatorii, dar și decontarea unor cheltuieli neeligibile. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **52 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **60 mii lei**.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **1,5%**.

În ceea ce privește **Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova**, deficiențele identificate au vizat un contract de asistență tehnică pentru care autoritatea contractantă a solicitat o serie de cerințe minime restrictive ce nu prezentau relevanță și erau disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție.

Referitor la **Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre**, deficiențele identificate au vizat neimplementarea în totalitate a recomandărilor formulate anterior de către Autoritatea de Audit.

Pentru toate deficiențele constatate la nivelul programelor de cooperare și vecinătate Autoritatea de Audit a formulat recomandări pentru remedierea punctuală a acestora conform cadrului legislativ și de reglementare aplicabil.

4. Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii

Programul General „Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID) reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe. La nivelul acestui program au fost derulate 2 misiuni de audit, respectiv o misiune de audit de sistem și o misiune de audit de proiecte, ce au vizat toate cele patru fonduri din cadrul PG SOLID.

În cadrul auditului de sistem asupra funcționării sistemului de management și control al PG SOLID s-au constatat deficiențe precum: lipsa unui sistem informatic de colectare a datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, specific PG SOLID; nerealizarea de misiuni de verificare privind rezonabilitatea costurilor unor sisteme informatice decontate de beneficiarii finali ai Fondului pentru

frontierele externe; neefectuarea de verificări ale procedurilor de achiziții publice derulate de beneficiarii finali ai Fondului pentru frontierele externe.

În cadrul auditului de proiecte, deficiențele identificate au vizat nerespectarea procedurilor de achiziții și efectuarea de cheltuieli neeligibile care nu erau necesare pentru îndeplinirea obiectivului proiectului.

5. Fondul European de Ajustare la Globalizare

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe constatate cu privire la funcționarea sistemului de management și control stabilit la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) au vizat aspecte precum neactualizarea regulamentului de organizare și funcționare cu atribuțiile specifice implementării Fondului European de Ajustare la Globalizare (FEG); lipsa procedurilor privind certificarea cheltuielilor; nerespectarea principiului separării funcțiilor.

Principalele recomandări formulate în vederea remedierii deficiențelor constatate au vizat actualizarea regulamentului de organizare și funcționare al ANOFM, stabilirea atribuțiilor ce revin structurii desemnate să îndeplinească funcția de certificare a cheltuielilor efectuate din FEG, elaborarea și aprobarea procedurilor și a listelor de verificare pentru certificarea cheltuielilor și asigurarea corectitudinii și regularității cheltuielilor finanțate din FEG.

În cadrul auditului de operațiuni, în urma verificărilor efectuate au fost constatate nereguli în sumă totală de **263 mii lei** provenind din nerespectarea de către beneficiari a prevederilor legale privind eligibilitatea cheltuielilor. Recomandările formulate pentru deficiențele identificate au vizat dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate din FEG, recuperarea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, precum și deducerea acestora din cheltuielile declarate CE.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate a fost: „**sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**”, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **2,33%**.

6. Instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare (ISPA)

În ceea ce privește închiderea **măsurilor ISPA din domeniul Transport**, în perioada de raportare au fost realizate acțiuni de audit pentru un număr de 3 măsuri ex-ISPA, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarii finanțării. Principalele deficiențe identificate se referă la abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice (lucrări suplimentare acordate aceluiași antreprenori, în absența unei urgențe extreme determinată de apariția unor evenimente imprevizibile și în absența circumstanțelor neprevăzute, încălcarea principiului tratamentului egal între ofertanți), precum și abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor (supraevaluarea lucrărilor contractate pentru realizarea obiectivului de investiții, achiziționarea de echipamente care nu au fost puse în funcțiune).

Impactul financiar al acestor deficiențe a fost de 23.378 mii euro, reprezentând corecții financiare aplicate procedurilor de achiziție verificate (19.353 mii euro), cheltuieli neeligibile (3.717 mii euro) și alte deficiențe (308 mii euro).

7. Fondurile pentru implementarea programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

În baza programului anual al acțiunilor de audit aprobat au fost realizate la nivelul Agențiilor de implementare misiuni de audit privind verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare aferente programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție. La nivelul tuturor agențiilor, dintr-un total de 73 de recomandări 36% au fost implementate, 5% au fost închise, 52% au fost parțial implementate și 7% sunt neimplementate.

Concluzii

Acțiunile de audit ce au vizat anul financiar 2013, derulate de către Autoritatea de Audit au răspuns cerințelor stabilite prin regulamentele și legislația aplicabilă fiecărei categorii de fond în parte. În acest sens au fost derulate acțiuni de audit ce au avut ca obiectiv atât evaluarea modului de funcționare a sistemelor de management și control instituite pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile cât și verificarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor efectuate de beneficiarii de fonduri precum și verificarea acurateței și integrității conturilor în ceea ce privește fondurile pentru agricultură și dezvoltare rurală.

Deficiențele constatate se referă în principal la:

- **insuficienta capacitate a sistemelor de management și control de a detecta prin intermediul controalelor de prim nivel și a procedurilor de verificare instituite, toate abaterile de la cadrul normativ aplicabil atât în sfera achizițiilor, cât și în ceea ce privește declararea cheltuielilor efectuate din fonduri europene**

Zona cea mai vulnerabilă a sistemului de management și control instituit la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile UE, rămâne și pentru exercițiul financiar 2013 eficacitatea scăzută a controalelor de prim nivel efectuate de către instituțiile responsabile. Modul de realizare a verificărilor de prim nivel de către autoritățile responsabile, reprezintă în continuare zona unde se înregistrează cel mai ridicat nivel de risc de eroare atât în ceea ce privește respectarea regulilor de eligibilitate a cheltuielilor, cât și respectarea regulilor aplicabile achizițiilor efectuate de beneficiarii de fonduri. Rigoarea, în multe cazuri scăzută, cu care se realizează verificările de management, precum și insuficiența numărului acestor verificări, reprezintă una din cauzele principale de apariție a unor erori în cheltuielile declarate. Alături de eficacitatea scăzută a controalelor de prim nivel în detectarea abaterilor, la cauzele ce contribuie la creșterea riscului de producere a unor deficiențe, se adaugă și efectuarea necorespunzătoare a vizitelor la fața locului, absența unei monitorizări corespunzătoare a implementării tuturor recomandărilor formulate cu ocazia vizitelor pe teren, neextinderea verificărilor asupra cheltuielilor de același tip atunci când se identifică o abatere care poate afecta și alte tranzacții, insuficiența personalului existent la nivelul compartimentelor care autorizează plățile.

Referitor la **respectarea regulilor privind achizițiile** și a detectării posibilelor conflicte de interese, principalele abateri au vizat și în exercițiul financiar 2013, aspecte constatate de auditori cu ocazia verificărilor efectuate în anii precedenți, precum divizarea valorii estimate a contractului sau achiziționarea de bunuri fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate, utilizarea unor criterii restrictive, declararea câștigătoare a unei oferte neconforme, nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese, majorarea nejustificată a valorii contractelor prin acte adiționale încheiate fără asigurarea unei competiții adecvate în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile.

Referitor la **respectarea regulilor de eligibilitate**, abaterile constatate s-au datorat nerespectării în totalitate a cerințelor de eligibilitate stabilite prin actele normative în vigoare sau procedurile aplicabile cuprinse în contractele de finanțare sau au fost determinate de aplicarea defectuoasă a procedurilor de lucru. Astfel, au fost identificate cazuri precum: acordarea unor finanțări pentru activități neeligibile, proiecte neeligibile sau cu beneficiari neeligibili sau pentru care există suspiciunea că au fost create condiții artificiale în vederea obținerii finanțării; declararea unor cheltuieli care nu au întrunit în totalitate cerințele de eligibilitate sau erau aferente unor proiecte reziliate; autorizarea la plată a unor cheltuieli supradecarate, cheltuieli nejustificate sau care nu se regăsesc în contractele de finanțare, cheltuieli pentru care nu au fost furnizate documente justificative sau acestea nu au fost concludente, cheltuieli afectate de erori de calcul sau cu valori nerezonabile.

➤ **întârzieri în implementarea tuturor recomandărilor formulate în rapoartele de audit anterioare**

Rezultatele auditurilor de urmărire a recomandărilor au evidențiat întârzieri în implementarea recomandărilor formulate în anii anteriori, măsurile instituite de autoritățile responsabile fiind insuficiente pentru implementarea în totalitate a acestora.

➤ **fiabilitatea informațiilor generate de sistemele naționale de informare și monitorizare financiară**

Concilierea cheltuielilor reflectate în aplicațiile informatice naționale cu cele ale CE a evidențiat în continuare diferențe. Acestea s-au datorat unor întârzieri în înregistrarea datelor în aplicațiile informatice naționale, precum și înregistrării neadecvate, în special a datelor legate de debite. Pentru toate aceste categorii de deficiențe au fost formulate recomandări corective vizând recuperarea sumelor plătite necuvenit, aplicarea corecțiilor financiare în cazul neregulilor din sfera achizițiilor publice, întărirea controalelor la nivelul entităților auditate, în special în privința modului de derulare a achizițiilor publice precum și al autorizărilor la plată a cheltuielilor. Respectarea planurilor anuale de control, a verificărilor la fața locului stabilite în planificările anuale, precum și consolidarea verificărilor documentare efectuate la nivelul beneficiarilor de fonduri de către autoritățile responsabile, ar conduce la diminuarea riscului de declarare a unor cheltuieli neeligibile.

*

*

*

Rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control desfășurate
în anul 2014 pentru exercițiul bugetar al anului 2013 sunt prezentate detaliat în
Raportul public pe anul 2013, care poate fi studiat de pe website-ul Curții de Conturi la adresa
www.curteadeconturi.ro